

O NAŠ napsal: JUDr. Václav Veber

<u>ČÁST I. - Začátky</u>	Str.
1- Prolog	1-2
2 - Prapra, prarodiče a rodiče	3 - 29
3 - Děství a školní léta	30 - 110
4 - Učení na horníka	111 - 118
5- Kráček o Marušce - mé manželce	118 - 122
6.- Studia hornické průmyslovky v Duchcově	122 - 199
<u>ČÁST II. Práce na dolech</u>	
Výstavba dolů v Západočeském uhelném revíru (ZUD)	
Lidé a události	200 - 300
<u>ČÁST III. Práce prováděné hornickým způsobem</u>	
1. Průzkum a zajištění historického podzemí města Plzně. Tunelování pro podzemní inženýrské sítě.	301 - 340
2. Velké i malé investiční akce pro ZUD	340 - 380
3. Investiční záměry ZUD příprava otvírky Ložisek Chotikov, Ledce, Příšov, Žitov, Kozolupy a další	380 - 400
<u>ČÁST IV. - Činnost ve starobním důchodu</u>	
1. Předseda komise k projednávání přestupků v Nýřanech	399 - 400
2. Předseda zahrádkářů v Kamenném Újezdě v Nýřan - dosud	401 - 404
3. Právník MŽP	405 - 444
4. Život rodinný	445 - 473
5. Epilog	474 - 484

Prameny: Vlastní zápisky a paměť autora.

Psalho v době: Říjen 1999 až červenec 2017

D N A S

Část I. - Začátky - str. 1-199

1. Prolog	1-2
2. Prapra, prarodiče a rodiče	3-29
3. Dětství a školní léta	30-110
4. Učení na horníka	111-118
5. Krátce o Manšce - mé manželce	118-122
6. Studia hornické průmyslovky v Duchcově	122-199

Prolog :

Je mi už dva a šedesát. Ják se říkalo v nedávné době : „ Je-li ti šedesát a byl jsi v Rusku, můžeš radit.“ Dnes to není věc kdy by člověku říkali ctnodný kmete, ale rozhodně je to čar na zamýšlení nad uplynulým životem. Ta místa produktivní část života, kdy člověk odvedává to, co v sobě má ať co se týče reprodukce biologického života nebo přispěvek k rozvoji života obecného, nesporně uplynula a nastal vhodný okamžik na zamýšlení nad minulostí a to nejen vlastní, ale i nad minulostí těch, jímž vděčím za to, že vůbec jsem.

Mezi kamarády vrstevníky mě bylo mnohokrát doprovázelo, abych napsal historii podniku ve kterém jsem pracoval i historii vlastní rodiny, neboť když nic jiného, tak ze zvědavosti si to děti rády přečtou. Prý je o mě známo, že píšu rád a dobře. Že píšu rád, to nepopírám a zda dobře, nechtě posoudit četnými tohoto dílka nebo díla? Zaujímá a rozsah nedokážu odhadnout. Čer jsem aby se to dalo číst, aby to nenudilo a aby tomu každý čtenář rozuměl. Máma sice měla psací stroj elektrický, ležce písaři a dvojnásobní spisovatelé používali ke psaní i dorozumní počítače. Je to technika, která ležce zvládá opravy, reprodukce je snadná, je to čitelné, je to hezké, ale já říkám, že je to neorobní. Naučil jsem se psát tímto přímým který čte. Myslím si, že je čitelné a co hlavně. Ta cesta ruky so papíře je něco tak osobního jako když někomu podám ruku. Ten druh písma, jako sklon, to vše napovídá o písateli skoro stejně jako když vám podám ruku. Přímá číste ten přechod teple nebo chladu, pevnost nebo hrbost, pevnost nebo ochablost stisku. Tak tohle vám počítat určitě horšíne. Proto jsem se rozhodl psát ručně a navíc ještě i kouskem, protože ruku máma ještě ležce.

Uvidíme jak bude lehká na konci. ~~že~~

Každé dílo má také název. Těm jsem na rozpacích. Má to být historie jedné rodiny a život jejích členů. Dát tedy název historii rodiny, nebo dokonce epopej? Jenom ne moc honosně. Bude to o prostých lidech. Jsem pro názvy jednoduché. Když mohl tak slavný spisovatel jako Alois Jirásek (v jehož ulici teď bydlím) použít pro jeden svůj román tak pěkný a jednoduchý název jako „U nás“, mě to tak zalíbilo. Snad mi Jirásek tu čítecnu krádež promine, když si dovoluji svému dílu dát název

O NÁS.

Tak název bychom měli a teď tu dobu. Nepokládáme z rodu státníků, ale spíš o tom nevím a nechtěl bych pátrat v daleké minulosti. Vzhledem k chudobě našich předků a jejich možnosti přístupu ke vzdělání bych stejně asi těžko našel název. Přemně zvažujeme a z nich se dá vycházet, když chcí aby dílo bylo nejen záživné, ale co možná i pravdivé. Začínám tedy přibližně rokem 1833 když již fungovala byrokracie a úřednictvo a vedly se úředně i zážurny o chudině. Za vlády císařovny Marie Terezie, kdy vznikl katastr nemovitosti, kdy i chudí si mohli zvolit, nebo dostali úředně, příjmení a zadívala se matně a to i mě umožnilo, abych se dověděl, že patrně někdy v roce 1833, na rozkaz vlády císaře rakouského a krále českého Františka II. a jeho nástupce Ferdinanda V., se narodili František Brož a Barbora Brožová rozená Stanostová. Tak začal život generace, kterou mi nezbyvá označit jinak než

GENERACE PRVNÍ.

Jestliže jsem se rozhodl psát, jak sám název díla říká - o nás, nemohu se vyhnout potřebě „nás“ představit. Budu používat jména pravá, ale stane-li se moje dílo přelocem pro dílo literární, bude lépe jména zamenit. Toto právo za mnou jmen dávám literárnímu autorovi, pokud jím nebudu sám.

Jmenujeme se Veberovi, jsme Václav a Marie, svůj život jsme započali v roce 1937 a žijeme v roce 1999. Jestliže jsme tedy dva, začíná generace první ze dvou větví, bohemsky řečeno haluzí na jidom národním kmene ryze českém, ačkoliv naše jméno je německé. Od doby kdy jsem začal věci chápat v souvislostech národních, mi to tak trochu vadilo. Pátral jsem tedy po původu svého jména a důvodem toho faktu, že je německé. Pani profesorka Růžičková, která mě na pražské škole učila český jazyk a literaturu mi poučila, že k tomu patří dosto takto:

V době nástupu absolutismu za císařovny Marie Terezie - v době kdy vrchnostenská správa v jednotlivých státech byla nahrazována správou ústřední - státní či panovníckou bylo císařskými úředníky zjištěno, že lid prvotný je sice křesťan a tudíž každým nově narozeným dostává při křtu jméno křesťan. Dostí je však takových, kteří nemají druhé jméno jak je tomu u státníků. Tento fakt pak vyvolává zmatek při psaní a evidenci osob. Je tomu tak zvláště proto, že osob narozených je o mnoho víc než svatých v kalendáři a zádusí vrchnost současná ani budoucí nezala a bohdá ani nezame každému tu jedno z mála

slobod - zvolit jmeno pro své dítě. Jmeno druhé, tedy příjmení, je nutno vřát stanovit cívanským dekretem. Přitom se dala lidem sloboda, do určité doby se přihlásit na příslušném c. k. úřadě a do protokolu prohlásit jako je příjmení pro sebe a členy rodiny bude žádat dále užívat. Za tento úkon museli žadatelé zaplatit určitý poplatek. Kdo pak na zaplacení poplatku neměl, bylo mu jmeno do dalšího termínu úředně stanoveno a toto jmeno bylo německým příkladem názvu řemesla nebo činnosti, kterou osoba v té době vykonávala. Tak se s největší pravděpodobností stalo i v případě mého prapříjmení ještě v době před generací, kterou já označuji jako první. Můj prapříjmení byl ctudý škodlec nemající na poplatek, takže mu úředník v úředním jazyce tedy uložoval - tedy německým zapřal jmeno Weber. Někteří z budou dalších generací si pak jmeno alespoň částečně poopravili a začala se psát s českým „V“. Vše se vrátily k životu obou haluzí první generace, popisu ještě martyria, která někdy za živa s psaním svého ^{příjmení} jména a které svědčí o tom, jak je to jmeno v českých cizí. Latěm jsem se setkal s těmito variantami: Weber, Veber, Webr, vebr, Wēbr, Vēbr. avšak ostrou variantu vymyslel rezumý voják, zřejmě maďarské národnosti, který na papírový psal ^u s cívanským vřatvrem vracející nám domů po kartěpu našeho syna na vojnu, napřal: Wöber. Nikdo z nás však přesto nechtěl, přes shora uvedené obřanské postize, svoje příjmení měnit, ačkoliv jak bude dále ukázáno, všechny mi známé větve naší rodiny, mají zřetelná česká jména.

SYKOROVÍ.

Tak budu dále označovat tu historickou větev, která sleduje moji matku, kterou znám lépe a mám o ní více dochovaných písemných i ústních informací.

Podle listu křestního, čís. exh. 126, sepsaného panovníkem farářem Janem Závadou na farní úřadě v Keblově dne 18. září 1899 (za měsíc tomu tedy bude 160 let), zjišťuji že někdy kolem roku 1833 se museli narodit; František Brož, poldomkař z Němcic č. 38 v okresu Dolno - Královickém, hejtmanském Ledcešském a tehož manželka Barbora, rozca Štanostová z Koutů č. 6, z okresu stejného i hejtmanském Ledcešského.

O životě těchto Brožových nevím nic víc, než je uvedeno v křestním listě shora uvedeném. Z toho, že František Brož byl poldomkař a v jména jeho ženy se neuvádí žádný titul, ani majetkový přídomek je zřejmé, že tyto lidé se živili prací svých rukou a tudíž jejich majetek byl velice skromný.

Někdy v roce 1853 se Brožovým narodila dcera Josefa o které se dovidám, opět z křestního listu svoji babičky toto: Ke dni 4. září 1873 byla služební děvečkou v Kutné Hoře a nyní podvhyňní v Němcicích č. 38.

A nyní, to hlavní, co se z křestního listu dovidáme a čím se z mlhavé historie dostáváme do světla skutečnosti: Podle matky narozených při farně v Keblově čís. IV., str. 353, narodila se dne 4. září roku 1873 v Němcicích v č.p. 38 v okresu Dolno - Královickém a v hejtmanském Ledcešském; a na to dne 5. září téhož roku pokřtěna byla velebným pášem Václavem Rezkem kněm katolickým Marie, dcera nemanželská Josefy Brožové.

Při porodu dcerušky Marie byla bába nezkoušená, Terezie Kamarytova z Kačanova č. 15. Kmotry a svědky při křtu byli: Jan Kratochvíl, mlynář z Němčic č. 33 a jeho manželka Františka.

Tak přišla na svět moje babička Marie Sýkorová - rozená Brožová. To, že byla dcerou nemanželskou - dítětem lásky, jak se tehdy říkalo, poznamenalo její pozdější život, neboť devatenácté století bylo k těmto dětem a k mravním pokřtkům tohoto druhu, značně nelaskavé.

Daloujím se za nepřehádek v generacích neboť z generace první jsem po chvíli přeskočil do generace třetí, ale budiž mi to prominuto. Důvodem této zkratky není nic jiného než fakt, že o generacích zrozených v letech 1833 až 1853 není nic jiného, než že existovaly.

Než se však vydaty hledat po větvi dříve, větví na které přirovnala moje manželka, neodolala a upozorním na některé shody, které se zdají být až osudné a po jejich zjištění mi až příjemně ztuhnulo. Kde je shoda: Moje babička i moje manželka jsou Marie. To v Čechách není nic zvláštního. Obě se však narodily 4. září a v letopočtu narození mají dvě stejné číslice (1873, 1937). Moje manželka i moje praprababička se narodily sice v daleko různých obcích, ale obě ve stejném č. p. 6 na rodných domech. Naše starší vnučka se jmenuje Terezie, stejně jako porodní bába, která přivedla moji babičku na svět a mladší vnučka se jmenuje Barbora, stejně jako moje praprababička. Můžu garantovat, že tyto shody jsem objevil dávno po tom, co se narodily a jich došly, naše vnučky.

Jestliže přišli o moji babičku, rozenou Brožovou, jistě

vyuštane otazka jak prišle k příjmení Šýkora. No převzala je od dědečka Josefa Šýkory.

A jak je to s rodinou Šýkorovou? To se zase musíme vrátit do roku 1833 nebo tam někde.

Tehdy se ve Svatém Mikuláši v č.p. 4 v obci Kutná Hora, narodil Václav Šýkora a v sousední vsi - Svaté Katerině v č.p. 15 v téměř obci, Katerina Kačírková.

Z jejich pozdějšího manželství se narodil syn, kterému po otci dalo jméno Václav.

Těch kolem roku 1833 se narodili a později oddali; Jan Kozený z Podvrdu č. 1 a Anna Šalková z Valčů č. 1, oba v obci Přelouč. Z jejich manželství se narodila dcera Anna.

Václav Šýkora a Anna Kozená se narodili asi v roce 1853, oddali se spolu někdy v roce 1875 a přijali společně příjmení Šýkora. Z jejich manželství se dne 15. září 1875 narodil náš dědeček Josef Šýkora.

Informace o větví Šýkorů jsem čerpal z knižního listu mého dědečka Josefa Šýkory, který byl zřejmě dodatečně vytažen římskokatolickým farním úřadem v Nových Dvorcích v Kutné Hoře administrátorem Stanislavem Markou jako výpis z matriky č. exh. 216/43 kde je napsáno Jos. Šýkora zapísáno na str. 334, přísl. B, čís. 1843. Pověřím jsem si, že se se je výpis vyhotoven 18. října 1943, tedy v době německé okupace, proto na dvojjazyčném německo-českém formuláři, stále ještě se vyskytuje rubrika „Lože“. Podle knižního listu náš dědeček Šýkora pocházel z lože manželského a všichni Šýkorové před ním byli domkáři. Z toho se dá usoudit to, že Šýkorové jako domkáři, proti Brozovým, kteří byli půldomkáři a dědeček z lože manželského, zatímco

babička jako dítě nemanželské, byli mírně společensky nadrazení. Ani Sýkorovi však ke své obživě neměli jiný prostředek, než vlastní práci.

VEBEROVI.

I zde se dopustila té ztráty, že první tři generace narození v letech 1833, 1855 a 1875 budu shrnovat pod označení „generace první.“

Jak je to tedy s větví Veberovou? Jediným dítětem, že moje cínka babička Anna Veberová byla též dcerou nemanželskou, našel jsem na její straně stopu do roku 1833.

Historie rodiny Veberovy začíná, na rozdíl od ryze středověké rodiny Sýkovy, na západní hranici Čech, v té části kterou historicky stráží Chodové.

V roce 1833 se v o.p. 32 ve Stráži narodil Filip Frčka a v o.p. 12 v Novém Kyčově se narodila Dorota Machová. Tito dva se někdy v roce 1855 vzali a tehdy te^ž narodila dcera Marie Frčková.

Tato Marie Frčková se pak někdy v roce 1875 narodila dcera Anna Frčková. Stejně se tak rovněž ve Stráži.

Protože můj dědeček Martin Veber byl syn z lože manželského, mohu začít s popisem rodiny, která přinesla příjmení Veber až v roce 1855. Tehdy se ~~dom~~ narodili Jan Veber v Újezdě v o.p. 57 a Barbora Karbanová v Peci o.p. 51. Tito dva se někdy v roce 1875 vzali a z jejich manželství se narodil syn Martin Veber - můj dědeček.

Údaje o Veberových (Frčkových) čerpám z knižního listu světo obce Václava Vebera. Pro zajímavost musím ještě uvést, že netče u Jana Vebera, mého pradědečka nebo snad u mého dědečka Martina, došlo k něčemu, co sám pro sebe nazývám - nozřep přijmení. Je to asi rok, co jsem přišel se svojí sestrou z Újezda na hřbitov v Třhanově k hrobu jejího otce, tedy bratra mého otce. K mému překvapení jsem zjistil, že na náhrobtu je napísáno: „Jan Veber.“ Když se podíto moje jedno, e' ? Snad to způsobil Jan kaplan Ansoř Koldř při zápisu do matky na faruřní úřadu v Třhanově, nebo administrator tohoto faruřního úřadu Jan Stajdl. Přesně, a ještě k tomu s československý kolkou za 5 křs, je vřel dobořno, že jáť můj děd, tak můj otec jsou zapisáni na této listině s přijmením „Veber.“

Majetkově na tom byli Frčkoví i Veberovi patřně stejně, neboť obojí byli chalupníci, avšak moje babička Frčková přišla do rodiny Veberovy opět jako babička Brožová do rodiny Sykonovy, s negativním znaménkem nemoh zělkého dítěte.

P O L A N K O V I .

Pod hlato jménem shrnu to, co vím o tom, jak to bylo do narození babičky mě manželky.

Jediným historickým dokladem, který z této věve mám, je knižní list mě manželky Marie. Z toho se lze dovořit toto:

Tato větev vyrůstá z té části naší země, kde začínají jižní Čechy a kde protěká řeka Otava. Vernická Horní Poutě, dale v okrese Strakonickém, ve které

rodina Polarkova zapustila kořeny nejhlouběji, leží tak říkajíc - před řekou. Za řekou již začíná Šumava a této části pořumavského kraje se říká Prácheňsko.

† jak je to s lidmi? O generaci pocházející z období roku 1833 vím jen to, že ^{její} zůstala opět pocházet z rodiny Papežovy a mužská z rodiny Polarkovy. O generaci z roku 1833 nevím zhora nic.

Poměrně více je mi známo o generaci rozené kolem roku 1875. Jsou to dědeček a babička ne manželky.

Podle rodového a křestního listu, vyhotoveného římsko-katolickým ^{farním} úřadem v Hostvicích Strálských dne 8. VI. (letopočet nečitelný) v knize F, listu 216, č. řadové 20, č. j. 219/48; byl dědeček Josef Polarka, domkářem v Horním Poríčí č. 6 a babička Josefa Polarková, rozená Papežová, ženou v domácnosti.

Proto však opouštěly Polarkovy generace první a vzhledem k vědomostem jen krátce se psal o Polarkových zmínkách v generaci druhé.

O rodině Papežových mi není nic známo.

Petrlikovi.

O první generaci Petrliků nemá žádné zprávy (1833) Z toho, že rodiny děm otce ne manželky, má v Horním Poríčí popisné číslo 1. usuzuji, že rod Petrliků je v Horním Poríčí rodem domácným a vpráve historickým, zatímco Polarkovi jsou v Horním Poríčí takzvaná "náplava", neboť předtím žili ve Strálských Hostvicích.

GENERACE DRUHÁ

jsou ti naši předkové, kterým my máme právo říkat dědeček a babička a kteří se narodili v době Rakousko-Uherského císařství, v době panování císaře Františka Josefa I., prožili první i druhou světovou válku, ~~včetně nacistické~~ okupace vznik Československé republiky, nacistickou okupaci a postupně umírali v době, kdy Československo bylo prohlášeno za republiku socialistickou.

Sýkorovi:

Babička Sýkorova po svém narození v Němečicích, prožila dětství u svých prarodičů Brožových a u svých strýčků. Matka jí totiž brzy zanechala u svých rodičů a odešla do služby na kutnohorsko.

Bcénka Maruška prožila ani docela hezké dětství, ale spouť to vždy tak říkala. Když jsem letos (1999) náhodou navštívil její rodnu město, poznal jsem, že šlo o krajinu téměř idylickou. Dnes je samotné město a stavění, kde se babička narodila (šude přece je v raději psát „babička“). K tomu ještě „Maruška“ mě svedla představa, že babička musela být také malou holčičkou zaplaveno vodou retenční nádrže Němečice, patřící k vodnímu dílu Želivka. Drazáci by si měli vážit toho, že dnes piji vodu i z potoka, ve kterém si kdysi jirte cárala nožky moje babička. Opřel jsem si staré katastrální mapy Němečic a z těch lze vyčíst, že babička jako dítě žila ve skupině asi pěti chalup v poměrně hlubokém údolí Sedlického potoka. Kromě chalup ^{konkrétně} v údolí stranou Němečic stál i mlýn. V okolí potoka byl pár lužních luk a pár políček. Západní svah údolí byl pokryt lesem. Bylo to tedy místo, které by se teď mohlo jmenovat „Babiččino údolí“, podobně jako ono údolí na zcela jiném místě země České, popsané spisovatelkou

Boženou Němcovou.

Když však Babička dorostla asi 14 let, říkli jí strýčkovi, že je už dost velká na to, aby šla za svoji maminkou. Vhnutí mi skoro slzy do očí ta představa, jak tato děťá, asi v nějakém raněckem v ruce vyšlo pěšky do světa hledat svoji matku. Nášťchtí jí strýčkovi říkli kam a přibližně kudy jít a ^{že} jak se její maminka jmenuje Broučkové. Jak dlouho děťá překonávalo přibližně padesátkilometrovou pouť pěšky, protože mezi vesnicemi Němcice a šurty Mikuláš taková vzdálenost je, nechci odhadovat, ale těžko to stihlo za jediný den.

Bylo by hezké, kdyby na konci strachiplavé pouti jí čekala otevřená náruč milující matky. Skutečnost však byla úplně jiná. Babiččina maminka Josefa totiž odešla z domova zřejmě proto, aby v prostředí, kde nebylo známo, že má nemanželské dítě, začala nový život. Dostala se do služby v panství dvorě ve Svatém Mikuláši v kubatském okrese a tento panský dvůr patřil k zámku Kacína. Zámek i dvůr patřily hraběcí rodině Chotkových. Zde se babiččina matka seznámila s jistým Broučkem - panským kočím. Broučkovi se Josefa patrně zalíbila, vzali se, avšak Josefa mu neřekla, že již matkou je. S Broučkem v době manželství, do doby než za ní přišla Marie, měli již čtyři děti.

Když moje babička jednou popisovala ten okamžik, kdy vstoupila do obydlí a života své matky znovu, říkla to lidově a jasně: „Brouček maminku zbil.“ O laskavé náručí matky si babička tedy musela nějak jinak získat. Babička však měla dobré a laskavé srdce. Snad právě proto, že se lásky matky dočkala až na selském matečinu životě, dávala po celý život pocítit svoji lásku všem svým dětem i vnoučátkům. Vděčnou a lásky své matky se dočkala

ac před smrtí matky. Všechny ostatní nevolnosti sourozenci
 mě babičky se postupně rozprchli do světa a ve svatém
 Mikuláši, díky tomu, že se zde vdala, zůstala jen moje
 babička. Přesbože se babička Brozová nikdy ke své dceři
 Manuše nechovala hezky, ošibovat ji bít, Manuše se
 své matky nakonec ujal a ta teprve vlastně před smrtí
 ji projevila svoji vděčnost.

Jak dostalo k tomu, že se seznámili moje babička
 Marie Brozová a můj dědeček Josef Sýkora, mi není nic
 známo. Nic ani nevím o dětství a jinoství dědečka Josefa
 Sýkory. Vím jen to, že byl pokrývačem v době, kdy se s babičkou
 brali. V době jejich svatku však babička záhu postavila oí
 řemeslo uváděno nemá. Vík však, že byla slušnou děvečkou
 či spíše područní v paštěm dvoře ve Sv. Mikuláši,
 podobně jako její matka.

Polankovi

O dětství babičky Polankovy, v tanejším kraji
 „Polánkou“, ani o dětství dědečka Polanky nevím
 nic. Je zase snad o sudovou shodu, nebo snad
 přirozeným pudem lidským, že jak oni, tak moje
 babička dětství prožili v vozy.

Rozedil je jen ve velikosti tolu. Zatím co
 babička Sýkorova si nozky odvala v Sedlicím
 fotoce, babička Polankova tak činila v říce Otavě.

Po celé upravení soudasnitě, žili Polankovi nejprve
 ve Strálských Hostčích v „Koubkové“ vile a teprve
 po narození třetí generace koupili v Horním Porčci
 chalupu a natrvalo se zde usídlili.

Petrlikovi.

Takže o dětství dědečka a babičky Petrlikových zprávy nemám. Víím jen to, že dědeček Václav Petrlik byl pak domkářem v Horním Poněčci č. 1 a babička, Marie, rozená Melanová, pocházela z Kozlova z č. 14. Kozlov je vesnice, pouze řetou Otavou oddělená od vesnice se školou, kostelem a farnou - Strálských Hostie.

Rodiny Petrlikova i Polankova byly rodinami zřejmě sporaďanými v tom smyslu, že všichni pocházeli z lože manželského a tedy společnosti v malý stupněk výše položení než rodiny Sykonova a Veberova. Rozdíl je patrný z toho, že jikožsi byli většinou domkáři, zatímco strálský pouze pol domkáři.

GENERACE TŘETÍ.

Je generací našich rodičů, rozenou v letech 1900 až 1910. Rodili se ještě v době panování císaře Františka Josefa I. Dětsví prožili v době nezměrné bídy ze první světové války při střídání vlády Františka Josefa I. a Karla I. - posledních císařů habsburské dynastie a v době svého dospívání, se stali svědky vzniku Československé republiky.

Svoje rodiny zakládali za trvání takzvané první republiky a v době, kdy jsme my rostli a nejvíce je potřebovali, přišla druhá světová válka.

Po jejím skončení začali změnu státního

zřízení z kapitalismu, přes lidovou demokracii na
začátky budování socialismu a ze světa postupně
odcházel v době, kdy pokus o socialismus ztroskotal
a přivedl navrát ke kapitalismu.

V době, kdy tyto věci přišly jsme stále na
rozpacích, zda poslední obrát byl obrátem k lepšímu
pro lidi, žijící se prací svých rukou nebo mozků.

Tolik na úvod k době života generace třetí a
běž zpátky k jednotlivým osudům. Její nám zvedav,
jest se mi podaří jasně popsat souběž životů
lidi v generacích třetí - naši rodiče, čtvrté -
my, páté - naše děti a šesté - děti našich dětí.

Vzhledem ke stále ještě převládajícímu patriarchál-
nímu názoru - vláda otci, bude vláda začínat popisu
života mužů.

Václav Veber - narozen 9. ledna 1910. - můj otec.

Stalo se tak v Újezdě v obci Domazlice v
domku č. 57. U panské existovala zkoušená porodni-
ce s asistentkou Anna Velclou z Domazlic č. 76.

Rodný dům mého otce byla prosta chodská
dřevěnice s jednou velkou světnicí, která vešelila
pře a která sloužila za kuchyni, jídelnu i ložnici
zároveň a kde probíhal celodenní život rodiny.
Druhá světnice, která měla asi sloužit jako pavlačí
pokoj, byla však prakticky neobývaná a sloužila spíše
jako sítina, skladiště a spíž byla prořezaná menší.
Místnosti byly odděleny sítí (předsítí), ze které vedly
schody na půdu. Půda byla především skladištěm
sena a potud si já vzpomínám, byla též ložnicí
otce. Kde také otec - můj dědeček měl připraveni,
když před mým otcem zplodil ještě další tři

deti, Martina, Annu a Jana.

O podrobnostech dětství svého otce nevím vlastně nic znám jen ves a krajinu, kde dětství prožil a dovezu si představit poměry za jakých žil.

Újezd je snad nejslavnější chodská vesnice. Zde se narodil a žil Jan Sladký - Kozina, známý vůdce chodského povstání proti polu Lamingerovi z Albrechtovu (Lomikarovi) na sklonku 17. století (r. 1680).

V méu těle tedy koluje z poloviny chodská krev, z číma se občas pyšním a snad proto tak rád zpívám chodské písně.

Chodská krajina, život a zvyky lidí v této krajině, jako i kroky historie této části českého národa, byly již mnohokrát krásně popsané tak slavnými literáty jako Božena Němcová, Jindřich Šimon Baar, Alois Jirásek, Jan Vrba a další, takže můj případný pokus se tímto tématem zabývat by byl pokusem vpravdě amatérským.

V tomto prostředí můj otec vyrastl a kromě dětského skobacení měl už od mala, jako každé dítě z chudé rodiny za úkol, starat se o krávu, která tehdy k chalupě samozřejmě patřila jako pol živoucí a jinou další drobnou práci se podílet na opatrování otopu, stravy a dalších věcí. Práce na poli a lukách, obvykle propachtovaných, byla samozřejmostí. Když někdy ve čtrnácti letech vyšel světu, stal se z něj chasník a musel začít vydělávat peníze. Zda by tehdy měl na studium rozumově nemohu porovnat, ale určitě na ně neměl finančně, neboť tehdy, asi v roce 1925 se za studování platilo, vzkleci na to, že student nic nevychytával.

Proto bylo rozhodnuto, že Václav půjde do učení,

aby se vyučil řemeslu, neboť řemeslo má zlaté dno. Učedník více také nic nevydělá, ale mistr jej alespoň bude krmit, když kromě řemeslné práce má učedník za úkol, pomáhat mistrův s domácími pracemi.

A jaké řemeslo? Přice zedník, jako většina chudších kluků, kteří se pak mezi zedníky řadili také mezi „šumaváky“, ač zemopisně se škodlito nachází pod potokem zvaným Český les. Jihoní Šumava totiž končí vrcholem Čerchov.

Zedníkem se otec učil u mistra, myslím že Volfika v Trhanově. Asi go dvou letech učení, které kromě práce na stavbách představovalo i pro takového chasníka trapné povinnosti u paní mistrův, se táta svěřil svým o něco starším kamarádům, jak jej to šve. Kamarádi totiž v hospodě, kam chasník Václav měl právo už dávno zajít, vykládali, že dělájí na stavbě cementárny v Králově Dvoře u Berouna, že si tam slušně vydělávají a že přibírají zedníky.

Tedy si uvědomuji, že začínám popisovat život mého otce dosti později, že ještě tento způsob neopustil, state se z mého popisu spíše zájez. Tak co? Ale ano, budu pokračovat tímto náročným způsobem i nadále v popisu dějů i oрудí se zájmem, dopřít příslušným generacím obraz doby ve které žije žili, co možná nejbanálněji. Něčdo to snad může považovat za zbytečnou stránu času, ale pro mě je psaní kociček, jako pro někoho sběratelství, rezeba, turistika nebo jiný sport.

la' pochopitelně čas pro pohyb věnuji také, ale času zimní, deštivé a jiným obdobím, budu věnovat spisovatelství šedibo dějů a oрудí s vltov, že dilo stáclý dotvořit dríve, než ~~tato dila dokončím~~ z tohoto světa na dobro odejdu. Zabím však odejít nechei a proto

potraviny:

Na otcovu otázku zda nechcejí vyučení list, její kamarádi ubezpečili, že se a že stáčí, aby měl u sebe kufřík s vencičkami a ve skutečnosti došlo, že nejde se za zedníka hlásit, ale že tatě zedníčků umí. To si tatě troufnul, na Volfráka se vykaštal a v pondělí už mazel s kamarády přijel v ústředí domátně - Praha 6 Královodvorské cementárny.

Tam byl přijat a začal k radosti svých rodičů, slovně vydělat. Až jednou!

Mazitel cementárny si vzpomněl, že koupil zbractvouly mlyň v blízkosti cementárny a nechal si z něho udělat pěkné letní sídlo. Tak došlo k tomu, že několik zedníků, mezi nimi i tatě, byli posláni na tuto adaptaci. Vše šlo bez problémů do obkazu, kdy bylo nutno, abo právní záležitost, některá okna a dveře předit z hranatých na klenuté. Klenout však tatě neuměl. Proto pokoušel po kamarádech, jak si by různé ramesetty a bajlůčky připravují a staví. Mistr však tatě rozpaty spatřil a řekl mu: „Ja' val's šumavsky zham. Ty jsi zedník? Tak mi v pondělí z domova přines učit vyučení list!“ A bylo zle.

Tatě mazel hned v sobotu večer do hospody a tam se kamarádům svěnil s problémy. „To vyřešíme.“ Řekli kamarádi a hned přidali radu. „Hele tatě sedí nějaký (maad) špach. Ten tatě Volfráka přivaz. Dej dvě tři piva, vkeju' tolik štampulovat a uvidíš jak to zamídí.“ Tatě to tatě udělal, špach nabídku přijal a říbil, že v neděli k večeru, přinese do hospody vyučení list. Tak se i stalo. Tatě se špach neuvěnil jak to zamídil, ale někomu se pochlubit

Je předtím musel, protože kamarádi zase bítovi řekli, jak to dělá. Když mistr Volků v neděli po obědě spouštěl ulku s tím, že jej nicdo nemí rušit, přijde špach k Volkům, že jinou věc musí v papírech dodat. Na předem připravený výhon list otiskne mistrův razítko, mistr i umí psát a vše je vyřizováno.

Tak se stalo, že táta se stal zedníkem i v papírně, klenout se také naučil a momentálně nezastí mistrův a akcentován zedníkem tím, že k tomu v učení málo přišel.

2 Kralovodvorské cementárny pokračoval táta s firmou do Prahy, kde se seznámil s jistým Josefem Vancúrou. S Vancúrou se stali dobrými přáteli. Vancúra, jak uvidu i později, byl nejen dobrý měřič, ale též dobrá „kopa“. Když se tak někdy v roce 1935 rozhodlo kde přijde na rekonstrukci pivovaru v Zábřehu nad Labem, Vancúra byl rozhodnut hned že přijde, protože bude mít práci doma za humny. Vancúra totiž byl ze sousedství vsi Svatoj Mikuláš. Proto přemlouval táta, aby šel s ním. Tomu to bylo celkem jedno, protože z domova byl stejně. Pouze projevít stavět jak s nocočkem, který si tehdy každý musel zajistit sám. Nato měl Vancúra hned řeči. V Zábřehu bydlí moje švagrová, nejáta Záloucková. Je to vdova s dvěma dětmi a bude ráda za každou konnu co dostane za nocleh. To ti domluví. Tak se také stalo a došlo k reflexi mého otce s mojí matkou.

Přístupný vývoj vztahu mezi těmi dvěma lidmi neznačí ani z vyprávění a bylo by asi pouhým výplodem mé fantazie tento vývoj od vztahu

najjemně do staru manželského, popisát. Ti dva se za nějaký čas poznali tak dobře, že se rozhodli jít dále životem společně.

Dne 1. února 1936 se Václav Veber a Božena Žaloudková vzali a začali užívat společně příjmení Veber. Svědky snátek byli Martin Veber, truhlář, tehdy bytem v Praze - ul. Karlovy Svaté 22 a Josef Vancura, zedník ve Svatech Mikuláši č.p. 80.

Tak se můj otec stal otcem též mé sestry Boženy, tehdy osmileté a mého bratra Oldřicha, tehdy šestiletého. Mamě mi tak nyní napadá, zda to tehdy nebyl také od Vancury také trochu zděm, dat ty dva dohromady. Já jsem jí později poznal, měl vždycky tak trochu zálibu - dávat lidem dohromady. Moje matka byla totiž jeho švagrovou a Vencu také dobře znal. Ať to bylo dílo Vancurovo nebo ne, já jako dítě turdím, že partnerství mých rodičů se povedlo. Děťky o tom přinejmenším později. K snátku mých rodičů nemohu říci nic dalšího než, že byl světeky, na Okresním úřadě v Kutce Hore, zda byla hostina a jaká byla, to nevím. Po obřadu byli rodiče u fotografa, fotografici mají a musím při pohledu na ni konstatovat, že otec ve svých šestadvaceti a matka ve třicetiletce byli krásní a jejich podobu mají podobně odpovídá.

Než se pustím do popisování života své matky, musím se ještě zmínit o sourozencích mého otce, mých strýcích Martině a Janě a tetě Anně.

Martin byl starší a zřejmě otců nejoblíbenější, sourozenec ~~spolek~~ otcova vypravění a některých dohledů byl vyučen truhlářem, ale záhy se začal živě

zajímat o politiku. Hrozně ho totiž štvalo bídné postavení poctivě pracujících a přesto stále chudých lidí. Tyto myšlenky jej přivedly do řad otěv komunistické strany a byl natolik aktivní, že ještě s jirčkou Šandou, také z Újezda, zvaným Kudličem, působili na Domažlicích jako aktivisté ústředního výboru. Takové funkce ~~by~~ tehdy vedly jedinec k tomu, že byl stále jednou nohou v kriminále a proto se snad Martin ani neoženil, ať doborá fotografie dolazuje, že byl ležák. K výše uvedené dvojici nutno ještě uvést, že Martin Keber byl typický revolucionář, kdežto Šanda spíše hloubavý písmák. Proto se také pseději, když jsme byli zabráni fašistickým německem, Martin z republiky utekl do Ruska (tam také jímam s jeho převaděčím) a Šanda zůstal zde. Po válce se můj otec bratra Martina moc nahlídal, avšak s nulovým výsledkem. Dodnes se neví kde se jeho ostatky nacházi. Stopa skončila před bitvou naší jednoty u Sotošova. Martin byl příslušníkem Československé armády v Sovětském svazu pod vedením generála Ludvika Svobody. To je prokázáno. Já sám oboje si strýce Martina nepamatuji.

Další ze strýců - Jan mi známý je. Vzhledem k tehdejšímu poměru, kdy pouhá jízda vlakem na vzdálenost Kolín - Domažlice byla nákladnou záležitostí a ošer se musel věnovat především starosti o živobytí, jsme však do Újezda, kde strýc Jan žil se svojí rodinou, jezdil steží jednou za rok o předníchách na pár dní nebo na dva či dva. Strýc Jan žil v chalupě svých rodičů - mého dědečka a babičky. Mezi mnou a strýcem Janem tedy nevznikl a pospravedli ani nemohl vzniknout ten pravý vztah synovce a strýce.

Proto jsem strýce Jana vůbec vidět tak to bylo k vojně, když přicházel sedněný z práce. Pracoval jako dělník v Hospodářském dvůru v Domazlicích. Jako práva tiskař a právní, přitom ze Veberové nikdo nebyl příliš masivní konstrukce, způsobilý, že strýc nakonec tíže onemocněl na plíce a poslédě už asi 15 let žil jako invalida. Zemřel někdy krátce po šedesátce. #

Svoji tetu Annu, provdanou Turkovou a její rodinu téměř neznám. Navštívil jsem ji jednou s otcem když už jsem byl jinou a pamatuji si jen to, že teta pracovala jako děvečka (později slušivější název „zemědělská dělnice“) na statku Baldov u Domazlic. Byla hodně podobná na svoji matku, její babičku a želebně jako babička, těž silně předklánila svému muži. Měli asi jen jednoho syna o tom nevím vůbec nic.

Božena Veberová - narozena 5. června 1903 -
ve Svatech Mikuláších. - moje matka

Červen, doba kdy járo dosti pozdě světo vrcholu, kdy země v rodnosti má matky již je začala ohřívát, všechno odkvetlo, začínají červenat trávy a nutno se připravit na vybírání ranných brambor. V zámečském parku u zátku Kacína se začínají večer ozývat slavici. Příroda je plná síly a života.

V takové době a v takovém požehnaném kraji, přišla na svět moje matka. Přestože pochází z kraje daleko požehnanějšího než můj otec, žít o nic snazší neměla. O tom však později.

Někdy už však musím naprout o kraji, z něhož pochází matka a o místě a okolnostech jejího

Jako děti jsme se poznali s dcerami strýce Jana - Annou (na Chodsku „Hanče“) a Marií (na Chodsku „Manka“). Ty dodnes vzpomínají jak jsme si spolu hezky zářivali. Pro všechny sousedy a sousedky v Újezdě (chodský Houjezdo) jsem byl: „Ten chlapec Váňa Vondračkovic.“

narození. Otec Josef Sýkora - potrvá, matka Marie -
v domácnosti. Božena byla jejich první dítě. Dovedu si
představit tu látku matky Marie, a kterou svou dceru
opatrně při porodu, do jakých poměrů se narodila
sama. Po Boženu se narodily Sýkorovým další čtyři
děti, avšak Božena zůstala první nejen v pořadí
ale i ve fyzické a hlavně psychické síle. Vyvěstují
si to tím, že její matka jí odevzdala nejvíce sil
vládnout. Jako důkaz toho beru, že obě se při celkové
obdobné kondici až ke smrti, dožily téměř 90. let.
Rodným domem její matky byla zdejší ohrada ^{č. 53} o dvou
místnostech a komorě a pomocnicí při porodu byla
porodní babička Kateřina Jiráňková ze sousední
vsí - Světlé Kateřiny. Tak bylo zaznamenáno v křestní
matrice vedené od r. 1880 pod literou E na str. 202
u farního úřadu v Nových Světcích okres Kutná Hora. # /.

K rodu má kraji má matky a nakonec i rodu má
kraji má nutno poznamenat, že je neméně typicky
český a slavný jako rodu má kraj obce. Chodsko se
stalo slavným díky Chodskému povstání v 17. století.
Sláva Kutné Hory a tím celého kutnohorska je
však více jak tisíciletá a spojená nejen s dějiny
takových období jako bylo husitství, ale dříve
předtím se na kutnohorsku psaly především dějiny
dobyváni a zužitkování církvi kovů. Proto také
Kutná Hora vznikla a povzrý byla městem královským.
Právo mívaly ještě tudy, problém když dostanu
otázku odtud jsem, zda říci že od Kutné Hory
nebo od Kalicha. Le Zábřeh je to do obou
přibližně stejně. Matka a všude narodila ve
Sv. Mikuláši a ten je určitě blíže Kutné Hory.
Ještěže tedy jedna opava mého čestí je první

/.

* kde je uvedeno, že dne 5. června 1903 narodila manželka
Josefu a Marii Sykorovým dceru a že dítětu tomu, dčho
jméno Božena

zapřena o státi masivy Haltravy druhá je hluboko zasazena v úrodné půdě kutnohorska.

Detství moje matky bylo patrně šťastné, sice určitě nebylo bezstarostné. Jako nejstarší, jehmle pouzrostle, musela pomoci matce v péči o mladší sourozence a ti pak někdy později rádi vzpomínali na Božčinu pevnou ruku, která kdysi na ně nemohla při výchově, pro krátkost paží ~~na ně~~ dosáhnout, neváhala si ruku prodloužit korátkem, hračkami, prutek nebo něčím jiným. Společně chodili do školy do Nových Dvůrů a pokud to šlo, tak většinou bosy. Boty byly jen u zimy nebo na parádu. Několikrát se při i stalo, že při pětném jatu se do školy na bosy vyrazilo již po Josefu a po polední mání běžely děti nespole s botami, protože se stáhla mocná ruce přeháčka. Pázení dobytka, krmení dobytka, pomoc na poli, péče o sourozence a s tím spojená pomoc s vařením, to všechno matka absolvovala zároveň s výchovou školou. Po vyjiti z školy se do práce obzvy musela zapojit již kápno, ať jí bylo teprve 15 let. Od šestnácti již se uzavřelo o nastupu do učení nebo služby. U matky padl los na službu v rodinách. Neznám přesně poradi, ale z matčina vypravování vím, že na dopovědi přibuzných slovila v jedné měšťanské rodině v Praze v mladých manželů. Mladá pani měla hrozné rádu společenský život a celou péči o domácnost zcela ponechala na služce Božce, která to bez větších problémů zvládala za sice navelký, ale tehdy asi pro ni slušný peníz a stravu.

Problém však nastal potom, co se mladí pani

narodilo detičko. Mladá matka musela kojit, kúpať, priebalovať, chovať, ale ona sa vždy vracala z lože materského, chcela pokračovať v živote spoločenského. Božena dostala ke vší domácnosti na starost piateho dieťa, avšak zejména v kojenej matku nahradit nemohla. Dieťa ešte v noci hľadáť plakalo a mladá pani osvedčila služku, že je toho vinná. To si však Božena líbit nemohla a za služku rada jej odesla, týmto vyhorena. Mladá pani siice zatiaľ poznala svoju chybu, prijala za Boženu do Mikuláše, aby stáť znova, ale tá bola jej prvne rozhodnuta, že sa nevráti.

Šla do jini služby k jedne židovské rodine do Vysočieho Myte. Tam zostala až do svatby. Služila k obapolnej spokojnosti, ve službe se mnoho naučila nejse k v domácnosti práce, ale tiež nakleďla do vedení obchodu, neboť zaměstnavatelé byli velko i malo obchodující s textilom. Matka se zde naučila i šití na šicím stroji a stříhání textilu pro potřeby domácnosti.

Když se pak seznámila s obuvníkem Aloisem Žaloudkem a rozhodla se vdát a tuto službu ukončit, dostala od svých zaměstnavatelů takový dar, že to ani nechtala. S tou židovskou rodinou zůstávala, hlavně z jejich vůle, ve styku až do obupace, kdy jako ostatní židé byly vyhnány do koncentrací. Z celé početné rodiny asi stnašácti lidí, zůstali jen dva a po válce byla „jejich Božena“ snad první osobou kterou vyhledali, neboť z příbuzných skoro nikdo nebyl.

Alois Žaludek ze Zábouí nad Labem, jako první manžel mojí matky byl mistrem obuvnickým a kvůli zda učení obuvnickému němu mělo

strýce Antonína v kůj, nastalo před nebo po smrti
me' matky se Záloudkem. Z tohoto manželství se
v roce 1928 narodila dcera Božena a v roce
1930 syn Oldřich. Už brzo dvojice jmen napovídá
o skutečnosti, že Záloudek byl přesvědčený vlastence.
V jeho dílně se na dobrotě scházeli jeho bratři
a další známí z okolí a ohnivě hovořili o politice.
Jejich učeňivým zájmem byl nastouci syn Olda a když
se naučil trochu mluvit, byla částou zábavou tohoto
společnosti a velkou pyšnou otcovou, když Olda v
určitém okamžiku vykokčil na ševcovský verpánek
a začal ohnivě přednášet své politické názory.
Jeho vystoupení se stala tak oblíbená, že když
na to napříšel chlapec sám, vysadil jej na verpánek
otec a sám jej přednášel, aby se k věci vyjádřil.

K této epizodě musím dodat, že Olda se sice
nestal slavným politikem, ale řečnit uměl vždy dobře
pro celý svůj život, byl vždy ~~energ~~ energický a
živostně situace řešil vždy přehledně. Jako kluk však
platil spíše za darebáka, zatímco jeho sestra Božena
byla spíše nekňuba se zřejmou snahou istrikovat.
Olda se od mala rád vydával na návštěvy za
dědou a babičkou Sýkovouými do Mikuláše, tam se
rád chýpal práce v maštalí a na poli sotva udržel
v ruce nástřadi. Děda Sýkora se ptal dost často
po straně nasmál když slyšel jak mu jeho malý
vnuk vyčítá zprůčívající neporádky v hospodářství.
Stávalo se to obvykle tak, že otce s matkou
přišel, obrazil dvůr, amrtal a zahradu a řekl:
" Holt zase jak tu nejm, tak to tedy zase vypadá."
Následně vsčot nedostatků, ale k zásluze Oldově
nutno dodat, že i následně odstraňování nedostatků,

samozřejmě zpěnkem „ podle Oldy“.

Celkem šťastně manželství Žaloudkových však nemelo být dlouhé trvání. V závěru roku 1933 Žaloudek zemřel a matka zůstala s tehdy pětiletou Boženkou a tříletým Oldou sama. Ponechala si zívost po manželovi a provozovala ji najatým dělníkem. To však nestačilo, Žaloudkovi rodiče sice s touto také pomohli, stejně jako Sykorovi, ale musela k tomu ještě pokračovat v obdělávání prospadávajícího pole a vzala si i učitel v mlítarí škole.

Dříve zmíněné seznámení s mým otcem, Ašilem - ný sňatek a opětová trvalá přítomnost mých v rodině, byla pro ni ještě vyrušením. Její však přesvědčen, že její rodiče se vzali především z lásky a nikoliv jen z rozumu. Cit měl patrně u nich přednost před rozumem a já se domníval, že jsem to po nich zdědil. Nevadí mi, že v mém praktickém životě mi to bylo mnohdy vyčítáno.

Janoslav Petřík - narozen 5. ledna října 1900 -
otec mojí manželky.

Narodil se v domě č.p. 1 v Horním Pohřbí v obce Strakonice. Dětský prožil také zde ve sporádické rodině a práce v hospodářství se od mladší plně muel účastnit.

Když se stal jinochem, odešel do práce ke dráze. Jako železniční zřízence pracoval nejprve v Plzni na hlavním nádraží. Byl tehdy na bytě u jakýchsi Radešinských - bratřích manželů, kteří děti nemají, brzy vzal sluhového chlapce téměř za svého. I manželští dvojice Radešinských nejprve z světa odešel on a k paní Radešinské se

Úzce váže historie lásky mě k mojí manželce.

Ani v roce 1928 se tehle zamiloval do Marie, tehdy Polankové z Horních Borčic a ve své lásce vstával až tak, že si ji vzal. Podle svatební fotografie to byl také hezký pár.

Mladí Petříkovi po celý život bydleli v rodičce nevěsty - Polankových v Horních Borčic č.6 a zde se jim také narodily obě děti. Jaroslav (1930) a Marie (1937).

Můj tehle pracoval celý život u ČSD a především v manipulaci se spěšninami a zavádky. Při této Euronosové službě (12 hod práce + 24 hod volno), měl i dost hodin volna které rád vyplňoval četbou. Volně chvilu doma moc neměl, protože ke stromní domácnosti patřilo hospodářství na polích a kolem až čtyři kraje a dalšího dobytka. Čas na knižku mimo službu mívával před odjezdem vlaku a tak byl znám tím, že dříve před příjezdem vlaku seděl na zastávce a četl. Věk po něm zbyla dodnes velká záloha románů vystrikovaných z novin a dalších laciných, z nichž mnohé si lze označit za potleptá díla, ale řada z nich určitou literární hodnotu má. V rámci rodiny můj tehle nebyl vůbec ořobou dřívě a spíše v ústraní, dělal si své a do konfliktů se nepouštěl. Obě děti měl rád a ony jeho.

Jak třeba žil, tak třeba i odešel, aniž si ještě příležitost užil.

Marie Petříková - rozená Polanková - narodena
ve Střelčovicích Hostěvicích 8. srpna 1904.

Narodila se v domě na kraji Hostic, kterému

Je níka "vila" a ve kterém tehdy v Podušímu bydleli její rodiče a sourozenci a kromě své práce sloužily i paní a pánovi domácímu, kteří se jmenovali Koubkovi.

Moje tchyně i manželka, vzpomínali i na jejich dcera Vildu, kterou jsem v závěru poznal i já.

Detství mé tchyně bylo stejné jako dětství všech obyčejných dětí, které sice ještě nebylo možno považovat za chudé, ale které chudé nebyly jen proto, že na obranu proti chudobě se daly dohromady alespoň dvě rodiny a vedle nádherné zaměstnání měly zaměstnání další v podobě hospodářství na kterém pracovali všichni včetně dětí schopných už alespoň zaměstnat duši.

Asi krátce před vypuknutím první světové války si Poláskovi koupili chalupu č. 6 v Horním Pánčicích v místě evanělu "Na chaloupečkách" a přestěhovali se tam.

Zde obojím, abych se zamyslel na špatnou vzájemnou situaci místa narození mojí babičky a mojí manželky. Babička, narozená ve skupině chalup stranou obce u potoka. Manželka, narozená ve skupině chalup stranou obce u říčky. Společně měly jisté také to, že obě hladily po hlavice stejného chlapce a říkaly mu Venoušku. Kolem ty loučkové smetly jsou.

Avšak zpátky k životu mé tchyně. Později se vyučila i švadlenou, avšak pravou zručnost nikdy neprovozovala a plně se věnovala práci v hospodářství. Doufala práva jako vaneč, obstarávala pro obě rodiny babička Polásková.

Když se do mé tchyně zamítval Janoslav Petřík, nedokázala vůbec vzdorovat jeho nabídkám na lásku

a společný život a vzala si její. Z domova však neodcesta. Sňatkem se tedy její život o něco změnil. O jejího dalšího života budu vyprávět společně se životem její dcerky Mariečky - dnes již mnoho let - mé.

GENERACE ČTVRTÁ

Je generací naší. Zde bude psát především o sobě. Neberte to prosím jako egoismus, ale třeba znám nejlépe a toto dílo stejně, ať chce nebo nechce, vzniká teď jako můj názor na život a svět. Popíšete i to, co víte o dětství své manželky a pověstech jejího mládí až do setkání se mnou.

Můj život pracovní se pokusím popsat samo-
statně, bez života rodinného a to proto, že moji přátelé se na to těší. No, jen aby nebyli zklamáni.
Tak tedy:

JA - Dítě.

Narodil jsem se 12. listopadu 1937, hodinu nevím, v domku č.p. 74 v Zábvoči nad Labem v okrese Kutná Hora, jako první dítě mých rodičů, avšak již třetí dítě mojí matky. Otec Václav měl asi radost přizvělkou, když dítětu tomu, bylo dáno jméno Václav.

Věk již jsem se zmínil, měl jsem již v době svého narození sourozence Boženu a Oldřicha. Ti se však po otci jmenovali Závadkovi a tak to zůstalo až do konce.

Naš domek stál tehdy v dlážděné silnici vedoucí od Kobylnice a Kutné Hory do Týnce nad Labem. Domek měl, a stále má. Kuchyni, pokoj, komoru a předstih. Z dnešního pohledu je to domek jistě

malý, ale mě, když jsem začal vidět, chápat a dokonce pat sám chodit a do ušeho vrtat, se zdál velký dost. Zvláště když jsem pak poznal, že kromě domu existuje ještě dvůr se studnou a pumpou, na dvoře sklep, hnojště, kůlna pro kozy a králíky, kůlna na uhlí a dříví, za kůlnami tajemná ulička od sousedovic zdi, na druhé straně dvora kůlna na lecos zvaná tajemným slovem kvelb, malá zahrádka a na konci zahrádky tak pěkný dřevěný záchod, tak to byl svět přímo ohromný.

Dotud jsem byl robě, nevěděl a nechápal jsem samozřejmě nic víc než ostatní robata, ale od dob předpokládám si pamatuji, že jsme měli doma také obvyklá domácí zvířata. Malého psa, kočku, slepice, husy, králíky, dvě kozy a hlavně káčku. To bylo tehdy mě nejmilejší zvíře. K husám se dostalo tak, že můj velečilý bratříček Olda vybral malou káčku z hnízda, přinesl domů a ochotil tak, že káčka za námi pomejvíce chodila všude po zemi jako psík a každé chování komentovalo svým tá-tá, ale občas se zachovala i jako papoušek, když se pokouřela napodobit mečení kozy, což se jí občas i povedlo. Letat uměla a nikdo jí v tom neomezoval. Dokázala vylétnout na hránek střechy, do konny vysoké hrůžky rostoucí na dvoře a dlouhé hodiny dokázala sedět na plotě v silnici, přičemž svým „tá“ obvykle zdravila každého kolem jdoucího. Nebála se ani silných povozů, ale před jedoucím autem osobním či nákladním rychle vletla do ochrany dvora, většinou na roučení studny.

Auto bylo už tehdy zjevně natolik řídkým, že to skoro nestálo za řeč. Myslí, že v době mého dětství kolem nás přejelo za den nejvýše 10 aut

a to beru za jízdou pohyb tam i zpět a z
tých deseti jízd drtivou většinu vykonali páni doktoři
při svých návštěvách pacientů v okolních vesích.

Další etapy poznávání světa jsem nastoupil poté,
když znovu za pomoci rodičů nebo starších souro-
zenců jsem překonal umělé překážky jako plot,
vrata nebo vrátka. Navěť vesnice, ta byla přímo
obrovská. Hned před našimi vrátky ta silnice s
pohybem tolika lidí a zvířat. Ti lidé se většinou
ke mě hnali a zvláště ženské byly nebezpečné, protože
by mě špulily dříve jako by mě chtěly vycucnout
a hned si mě, sří za tím účelem, chtěly podružit
rukou za hlavickou. Trvalo mi dost dlouho než jsem
přestal řívat a pochopil, že jde o projevy přízně
nebo dokonce lásky, na kterou dosud právě projev
přece měla především moje maminka, potom bratříček
Olda, teta Božena a večer když se vrátil z
práce i můj tatínek. #. /.

Když jsem překonal strach z lidí a zvířat
především velkých jako koně a krávy, mohl jsem se
věnovat pozorování širokého okolí. Za silnicí stále
velká kamenná zed' a za ní velký slabý dvůr
v Opavce a v tom dvoře stavění se ~~st~~ sčerpou
dílnou mělo strýce Antonína Sýkory. Do smrti
často tento strýček vzpomínal jak jsem dobře hlídal
klíče od jeho dílny, protože maminka nabalzala, nikomu
je nedávat. Když si strýček ráno přicházel k
nám pro klíče od dílny, často prý jsem ho vítal
slovy: „Nemysli si Antoničku, že dostaneš klíče.“

Jedně, veda se za ruku, poznal jsem že navěť
vesnice má spoustu návsi' nebo pláček na které
mě moji sourozenci vedli. To bylo: Navěť u Bačilků

2 dosy, poznávaní světa psíci i historika na niž se psíci i sám. Maminka měla dvě sestry: Maňu a Nanytku. Nanytku, která se jmenovala vanečková byla němu srdci vždy blíže. Proto, když jednou za n vedla s kravami prodat zeleň v hospodářském dvůru v Láboři a stoupla se předvat na nás, tak dlouho jsem zádohl, sš mš teta je domluvš v maminkou naložila ne vůz a já jsem jš jako psch na několik dní navštovu k tetě.

Tam jsem si psk gobju kral s jejích Miláčkou, večer i v klidu vlehl, ale psíci nastal v noci. Tš jsem se probudil a když jsem zjishl, zš nejsem doma, začal jsem brečt, ba řvát: „Já chci domš k mamince!“ Teta mš bífila, slikovála, zš ráno se musš vřít a když to nabrao konce, zatkocil stryč Vaneču, ctout sšpřimovni. Do mého brekotu a potmě ze své portek najednou zjščl jšb šestky hlasu: „Jo, ted pudeš domš k mamince.“ V tu ránu jsem psntal rvát a optal se: „Co povídáte pani Stepičková?“ A kupodivu jsem vzápoch klidně vřul a psl sš do rána. Jak atěni deje, tak dšs ps letel i já si mš nšhle zřivni vykládám tak, zš když jsem slyšel pani Stepičkovou - kšři souredku, tše jsem ucoudil, zš maminka nemšže byt dšleto a upkojit se.

Ško jela teta Nanytku zšs do Láboři s režim, tak mš naději mamince vřít. Když ji vykládalo noci scěnu, dost se psitom nasmelly a já cihl, zš se vlastně smoji mš. Tš mš jako budoucího cšlpa dost mřelo.

s velkou hospodou, náves u Královských s velkou hospodou,
náves u kostela, plázeť u školy, plázeť u Foltáčků
s hospodou, náves „Na písku“, náves u Žaloudků
kde bydlela babička Žaloudková, plázeť u Netěšů
s voňavým křemíkem skoro se vsím, Lajtmuša „Zlodějická“
ulice u podle lesa cestou do Viharic, borový lesík
uprostřed vsi zvaný „Na písku“ a nakonec velké
zažrat - nádraží s cukrovarem. To bylo. †

Takové naše nádraží, to bylo podivné na celý
den! Ona totiž, jak jsem se později dověděl, ta železniční
trať vedoucí přes moji Žaboně nebyla ještě tak hluboká.

Byla, a dovedl je, to trať hlavní z Prahy do Ořešů
Třebové. To byla a dleťna Slováků a bohužel ještě.

Protože vedlejší městečko Týnec nad Labem je na jedné
straně tak omezeno skalou, že pro něj nebylo místo
kde vybudovat nádraží, muslo naše nádraží název
dlouhý název Týnec nad Labem / Žaboně nad Labem.

Nebo snad poradit název bylo obráceně? To je ale jedno
bylo u nás a bylo velké už svým názvem. No
někteří: Má snad tak dlouhý, a tím důležitý, název
treba i některé nádraží v hlavních městech Praze?

Na vlastní oči jsem později sám poznal že nemá.

Vědět kam se na nás hrabou takové názvy

Jako Praha hlavní nádraží, Praha Wilsonovo nádraží,

Praha Masarykovo nádraží nebo dokonce tak smyšlený

název nádraží jako Praha - Smíchov. Mají těch

nádraží v Praze hodně, ale žádné není tak

důležité jako nádraží naše. A co se kraby a

počty týče, takové nemá ani honorej hlavní

nádraží.

Zkurte se poradit na levičku na peróně na
hlavní nádraží se svojí sestřičkou a tatě zkurte

† Nemím však zapomenout na ještě další podniky u nás ve vsi. Byly to dvě konzervárny ovoce a krouhárny zelí. Jedna byla u cesty ode vsi k nádraží a podle majitele se jí říkalo „U Malků“. Druhá byla na vršku nad nádražím u mostu silnice přes železniční trať do Týnce a té se říkalo „U Melkuse“. Ta Melkova byla o něco větší, honorovější a také její majitel měl pověst zlého fabrikanta, měl auto, nosil se a v době války dokonce spolupracoval s Němci. Pan Mallet byl takový bádň, obščejný muž. Zamatuje si její skoro stále ve třicetvřetečím sedém pláteném kabátě, přepřávně psáken ze stejné látky, bílou čepici s štítkem a s ochotou kdýkoliv s kýmkoliv prokudit něč, kromě Melkuse, který vřák o to ani nestál. Zatímco pan Mallet vřáde chodit pěšky, Melkus „pendloval“ mezi svou „fabrikou“ a vilou ve vsi, pouze autem, které řídil sám.

Ke druhé zmíněnému útřovanu, který patřil mě neznamé společnosti, patřilo ještě jedno zajímavé zařízení na kraji vsi směrem k nádraží a sice sušárna řepy a čelanky. Řepa se sušila do zakoby na zpracování v zimním období. Před sušením se na ještě žezněce rozřezala na kousky velké přibližně deset centimetrů a vnitřky kousky které po zaschnutí zase nabývaly svůj tvar a pokud se nám podarilo je získat, rádi jsme je žvýkali, neboť byly hezky vládné chutě to nato trochu jako ořez. Čelanky se sušila do tãrdã a pat se odvářela jako hlavní surovina na výrobu cikorky. Tehdy se totiž nepila ve větřině domšicnosti zãtková kãva, ale v dost velkém množství se varila kãva z kãvovinou směsi „Melta“ nebo ze směsi prãžněho (do tmavohněda) žita a cikorky, která mimo to byla naší občasnou pochoutkou v době, kdy o čokoládě jsme skoro ani neslyšeli, natož abychom ji viděli nebo ji snad dokonce jedli. Že máme od cikorky čãta celã hnědã nám vadilo jen proto, že jsme se tak o rudã lupu, prozradili před matkou.

(Pokračování na str. 34a)

u nás. Zatímco na hlavním nádraží vlny lokomotiva začnudi
 jímno pod nos a k tomu všem ještě ofouknou prsou,
 vydeje se na vaře kolob a vypravoi si vaře ani
 nevšimne, to u nás je to jiné.

Na cizíj' perrh s kytičkami v kuchtinacítt vyjde
 ppa vypravoi ženska s placáček pod paží, zasa-
 lutoje vln a rětne: Nardan Vendo! Tak přivřel
 ser podívat na mařinky? A pat se věnuje své
 frčí: Musí na perrh vyjit' polozdi, ~~že~~ ak' už
 projizdi stanicí pomaly' nakladáče nebo proběh'
 rychlitě tak, že se vlna zadržou notavice u kškolob.
 Když se některýj' vlak zastavi' a ppa rozjizdi, vědyky
 tak čini' za asistence ppa vypravoičko v krásné
 čerované čepici žvanu, "kartučet" (ta krava) se
 zlatými kničkily a nevím jak to detaji' strojvedoucí
 u nás, ale nám lokomotivy nečoudi' pod nos, ak'
 nětam hezky nahoru a pára, tak k vlnu doletae
 jen jako slada vaniči' obléčat. Tak křivae' bylo
 naše nádraží. Jo, a kolubi? Co ti by hledali
^{našem}
 na nádraží, když mají zivella dost všude dole.

Jestli' že jsem se pousil něčičky a začal
 jsem poznávat širší okolí rodne' vsi, musím
 vlnu něčičku jednu smradlavou historku z nšobráti.

Byl krásný lední den. Zrovna ^{u nás na dvoře} zráty štrusky
 mušlatelky a zároveň se něco dělo s hnojivem. Maminka
 šla s Oldou na pole a Beata dostala na stávnit mě.
 Sbírali jsme spolu hrůtky a já jsem se přiblížil k
 hnojivě kde byly hrůtky nejpočetněji. Nedával jsem
 pozor a stápl na skleněnou výplu' dveří, polozených
 přes močůvkovou jímku, hlavně květi' slepičím. Když
 tam takleel ty staré dveře dával, nepocíkal že na ně
 můžu vstoupit i poněkud těži' kokoutek. Než jsem

Nemim také zapomenout zvláštní tajemné místo - hřbitov. Ten byl na rozdíl od většiny vší vlastně uprostřed vsi. Možná, že byl kdysi na kraji, ale kdysi se vesnice začala ^{po příchodu železnice} rozrůstat směrem k nábřeží, nájatkou a hřbitov ocitnul uprostřed vsi.

Je tam dohled. Je obklopen vyrostlou kámenkou zdi, má i márnici a vně ostává jako vrcholy hřbitovů. Ke zdi hřbitova ze západu a severu přiléhá les, od východu zahrady patřící k nedalekým domům ve „Zlodejřů“ ulici a od jihu její od silnice k nábřeží děti asi třicet metrů parcely s lipami a javorů. Kdekoliv otu a v nejbližší knize nebo slyším vyprávět o hřbitově, vyvstane mi v myšli právě hřbitov záborů.

A kdysi už jsem u hřbitova, musím se, až bezvěze, podívat i záborův kotelkem alešoni tak, že jde o vzácnou románskou památku, pocházející až z 11. století, registrovanou mezi památkami státní ochrannými.

se vzpamatoval, byl jsem po pádu v močidle a začal ukřivčovat ruce. Božta se lekla, rychle mě vytáhla a když zjistila, že až na drobné škrábance mi nic není, měla hlavní starost, jak mě utířit abych nešval a trusit za to, že na mě špatně dávala pozor, nebyl ~~to~~ moe veličný. Maminka totiž byla v trestání dost přísná a měla tančila po bouřích lyžkách hned. Tak dostala Božtka, vedoucí o mě zvláště v koukání na masinky, spavý nápod. Vevoušku neplác a joid se podivat na masinky. A tak mě utvářelo a zvězme i dost smrdičího tabla přes celou ves na hadrazi. Posadila mě na lavičku a já jsem skutečně ztiel. Božtka byla také spoločná až do chvíle kdy přijel osobní vlak od Kolína. První kdo nasal podezřelý smrad byl pan vypravoi Zenta a za podezřelým smradem a po jeho zdroji se otáčela i náda lidi jdoucí z detnického vlaku a ti zduňují a i zastavili a začali se podezřele vyptávat Božtku. Ta začala potnívat, já jsem přešel opět do intenzity obranného pláče a tento stav zjistil náš otec, který také z toho vlaku vystoupil vraceje se z práce. "No Božta, co tedy s tím klukem děláš?" Zjistovaci otázka přešla ješný rozkaz: "Pomázte domů, tam si to povíme!" Výsledkem domácího pohovoru, zlatě potom co se to zúčastnila moje maminka, si už jej mohu představit, protože jí v paměti nemám. Tato smradlavá historka však zůstala součástí historie naší rodiny. #

A teď konečně o mém rodném kraji.

Svůj rodný kraj jsem poznával postupně, osobně a nejraději sám. Naše vesnice jako ona máločetná má dvě řeky.

Ještě jednou se však máje sestřička Božena kvůli mě dostala do problémů - nebo snad víckrát? Jednou to však bylo tak: Šli jsme spolu někdy na pole na luský (hrachové). Kdo by odolal té sladkokorke' chuti. Když jsme si dostali natráhali, vraceli jsme se spolejou tempem, co noha nohu mine a vyloupané lusky prostě pousteli na zem. Božena jako vůdčí osobnost šla vepředu. Najednou jsem spatřil, že v jednom luskú, který Božena upustila je ještě nějaké zrnko hrachu. Postavla mě touha po mamou, chtít jsem nedobroslé vyloupaný lusk zvednout, popotkat jsem a už už jsem luskú dostal, když vtom jsem zakopl a protože jsem při pádu ještě druhou rukou chránil svoje lusky, neodvratně dosto k pádu na hlavu a nohou na ostrý kámen, ležící na cestě.

Na moj vstání se Božena obrátila a protože krve teklo dost, následovala rychlá akce k zachráně ze pomoci nějakého dospělého. Hlavu mi lehce ovláali a hurá k doktoru Ledroví do Týnce. Ten doktor nejen, že ošetřil a sevřel ránu, ale navrch přidal protiběžnou injececi, která měla na mě takový účinek, že jsem se týden nemohl postavít na nohu a moje dobrá sestra Božena mě tento celý týden vozila na kočárku. Bylo to zkrátka zase úplně na mí. Chudák holka.

Krajině by bylo už to, kdyby měla řeku jen jednu, protože řeka dodá krajině náležitou svěžest a niva každé řeky je kusem úrodné země. Taková svěží rýha a zadumané večery nenajdete v krajině bez řeky.

A teď si představe, že moje Zábory má řeky dvě.

Směrem od jihovýchodu, ze svahů Železných hor, přitéká k nám řeka Doubrava, která už pro nás byla lastově zvaná Doubravkou. Již dávno předtím, než přitéče Dobruška

k naší vsi, stává se říčkou milou pomalou, mětkou

s krásně písčitym dnem a travnatými břehy, říčkou

zvoucí každé dítě, aby v její mětce a teplé vodě

nejednou sulažilo své létém rozpálené tělo, ale v klidu

si pohrálo s jejími jemnými přívěsky. Když tam bylo

dovolená, vydrželi jsme v Doubravce celé odpoledne stavět

si hrady a rybníčky, a do těch rybníčků se dalo naskytat

i dost rybního potěvu, pulec a jiné vodní havěti a

potěnit se z jejich reje, než jsme tu havěť zra vy-

pushtli do velké vody. Mámy nás do Doubravky bez obsv

pouštěly, protože v ní bylo vody většinou tak nejvyšší

že naše kolínka. Pouze u pilině tři mosty, které

se přes ni klenuly se tvořily tečky, ať už i tam

jme dobře vystacili. Když jme se chtěli nadce pobát,

šli jme pod most železniční. Zkusili jme někdy opatit

se pod vodou o pilině most přes který právě plou rýk-

losti přejezdí vlak a přitom ještě potopit hlavu pod

vodu? Jestliže ne, tak jme se připravili o nadherně

děřivý zážitek. Dříve si myslim, že tak nejt se

muci cítit ben, kdo prožívá zemětřesení s bouřkou

a jestli vs přitom ještě přichce polokaný okoun svou

prchavou ploutní do stěhu, tak pak už nevím co nadherně

stvá si delší by se dalo ještě zazit.

Ja' znám Dobrušku již v konště zregulovaním, ~~že~~

aby v jednotném spádu co možná nejrovněji se spojila s druhou, hlavní řekou - Labem. Ve starších dobách totiž Doubrava ze naší vsi, před soutokem s Labem vytvořila klitaké meandry a mezi nimi vyrostl nádherný starý lužní les. Jako malý jsem se do tohoto lesa sáhnul. Listí stří, ork a dalších stromů bylo totiž tak husté, že i za nejzářivějšího slunce v tom lese byla skoro tma. Navíc zde bylo spousta slepých ramech staré říky, většinou tajemně zarostlých voštinami rostlinami do nichž při každém kroku skocilo několik žáb a kde se občas morská ryba, která se mi tehdy zdála být přímo velrybou. Vřát rybáři, chytající na udici a ještě častěji na čerhán, nosili ze staré říky obrovské kusy. Tomu lužnímu lesu, který se táhl po obou stranách Doubravy a od soutoku se táhl po obou stranách levého břehu Labe jsme říkali „Poučiny“. Nevím jak to jméno ten les dostal, ale myslím že od slova „paučina“. Dobře si totiž pamatuji, že v jednom místě toho lesa byl palouk „v Poučinské“, kam jsme s maminkou a sourozenci chodili svěřit seko. Pokaždé když jsme Poučiny po pěšince prošli na locku, ať třeba bylo ještě parno, každou chvíli jsme si museli ~~stříhat~~ stříhat z obličejů nejšetrnou paučinou. Směrem k sousední vesnici Svata Katerina, přecházel lužní les v les borový a v tom lese v něm byla další neudaná nádherna. Zjara v tomhle lese rozkvétl souvislý koberec konvalinek. Vito co to bylo za vůně? To bylo totiž vůně, že když jste v té době do toho lesa přišli, měli jste dojem, že jste ^{do té} se vůně přímo potopili a mimoděk

jiště začali rukama dělat tempo, aby se ke voně do plíc nabrali co nejvíce.

Proti proudu Doubravky, v polích dále od vsi stál mlýn Lanžou, kde se nejen mlelo obilí, ale bůž pěti krajnů chléb. Ve vsi byli sice ještě další dva pekari, ale žádný z nich nepěl tak krajnů a dobrů chléb jako pekli na Lanžou. O Lanžou všude mluvím hlavně pro zcela jinou věc. Jež před Lanžourem byl vytahovací válcový. Pomocí soustavy mocných motorů, obrovského galova řetězu, ozubeného věnce na obvodu jezového válce a ozubené dráhy po které se jezový válec odvaloval, se dal vlastně jež kdykoliv vlastně zrušit docela, nebo alespoň vodu pustit pod jež a se normálně přes jež.

Nikdy jsem neviděl zvedání jezu, ale určitě to šlo a je to stavba bezsporně unikátní.

Tak tohle vše a ještě řada dalších věcí se dala vidět na moji nejmilejší Doubravce.

Další řekou k naší vsi patří je slavné Labe. U nás je Labe již mohutným hlubokým tokem, již napohled budícím respekt neplave. I dobrů plave však proti jeho proudu dokud nejvíce proudu věky vzdorovat, dle upodání se mu jež, zvláště uprostřed toku, překonat. Zatímco voda v Doubravce byla zelenomodrá, voda v Labi vždy měla barvu na první pohled vlastně černou. To bylo určitě tou hloubkou, protože když se člověk do Labské vody ponořil, byla tak čistá. Jinde byly také pisky v těch dvou řekách. Pisky Labské, na rozdíl od Doubravského obrahoval hodně valounů různé velikosti a celkově byl hrubší. Labe jsme jako děti rádi neměli, ale rádi jsme

se dívali na ruck na jeho hladině a březích. Tehdy ještě u nás Labe splavné nebylo, ale jeden z místních podnikatelů měl dva plovákové korečkové bagry, motorovou loď a pontony a takto bagroval z labeckého řecního ústí písek. Písek nabagrovány do pontonu pal motorovka zastavila ke březu, kde byl za pomoci koreček písek z pontonu vybrán a přes násypku nasypan do vyklápacích vozů. Vozy s pískem byly motorovkou vrátken vytaženy nahoru na výrobu rampu na nádraží a tam vysypány do připravených vagonů. Na tehle ruck jsme se hodiny vydrželi dívat. Byl to zážitek, sedět na písku vysoko nad tou velkou větou, hečkat si profetát rucký písek skrz prsty u botyck nohou, nabírat jej šukama a volně posuťat na nosy a pritom jedakým okem mědurat do slukičky a druhým okem sledovat jak rickovkě si počínají vřichni: ti lidé s pískem ~~praco~~ pracující. #

Labe k nám přitekalo v záradu od východu od Pardubic a Týnce. Týnecká skála Labe donutila obrátit kolem nás tak poněkud jižněji, ale z Kolína již se obrátilo záradu severozápadním směrem když předtím u nás nacerpalo novou sílu z Doubravky. ~~leště~~

Ještě další a další dojmy z života kolem našich řek bych mohl napísat. Treba o tom nádherném pohledu na soutok těch dvou řek v místě zvaném „Ala Špici“, jak ostrý byl stříť těchto dvou řek na hladině napro zcela klidné. Kdo se totiž díval se sluncem nad hlavou nebo v zádech, stáje na Špici a dívaje se po směr toku Labe, mohl vidět, že barvy těchto dvou vod se nemíchají.

Ted jsem si vzpoměl, že k naší vesnici patřila i kolonie
řádkových obydlí (doutků ne) na druhé straně koleji proti nádraží.
Takové laické obydlí pro své zaměstnance postavil právě ten
podnikatel Rieger, který těžil stěh z Labe a kromě toho měl
ještě autoopravu a pilu. Také on za války „těl“ i Němci.
Rieger měl tu restauraci (jedinou hospodu v tomto honosném
názem) „U nádraží“.

Jednou jsem pro něho šel do této kolonie za svým
kamarádem Bohoušem Postřelovým, jehož tatínek pracoval
v Riegeru jako kovář. Tam jsem poprvé a naposled viděl
bydlení opravdu nové a začal jsem si vařit nařeho
střemného bydlení doma. Když jsem v pozdějších letech
očti romány z detektivního prostředí a slyšel slovo prole-
tariát, tak jsem si vždy v duce představoval tu
kolonii v Zábvoři.

Proud v Labi byl natolik silný, že voda z Doubravky do této vlnělosti nemohla. Doubravská voda se jakoby zprvu zarazila a pak postupně ohnula a vytvořila jakousi kóru, postupně se rozštěpila podél proudu Labe. Pozorovatel stojící na Špičce viděl přímou dlouhou a poměrně rovnou čáru jasně rozhraničující dvě barvy: zelenomodrou a černohnědou. Podopítkem nás vždy zajímalo i co se děje na druhé rýce. Našim opakovaným průzkumem bylo zjištěno, že stejně rovná čára jako je vidět na vodě, existuje i na dně. Jestliže jsem šel po druhé Doubravce opatrně směrem do Labe, nejednou jsem vešel, že dno podle mnou telmeri kolmo mezi křtem do hloubky. Rychle jsem couvl a když jsem pak tuto ostrou hranu sledoval, zjištl jsem, že má stejný směr, jak hraniční čára barev vod.

Je však třeba se již od vody odpoutat a podívat se na druhou stranu ode vsi a trochu ještě do života vsi.

Protože od severu a jižně ^{podu} naše ves ohraničena říkami, zbyla vlastně ^{jen} západní vyhledání strana, ^{na} které jsou lesy a pole. Ty naše lesy! Uě potom nitde jsem neviděl tak teplý vonavý, borový les jako u nás. K posazení zvaly nadýchové kopečky mechu, které svým ^{připomínaly} tvarem ^v dolky které pak le mamirka na plotě. Mezi mechem, na travnatých parcelách, v remízoch a nízkých houštinách rostlo dost hub. Dost bylo ostružin a malin, aurát borůvek zádu, zábo ale dost oševných jahod. Les byl čistý, nicim uzarostlý a chraší vždy docísta vyobíráno. Ta čistá lesa, která se přimykala ke vsi, zvalife kopec "Záludák", který nemá jméno po záludech, ale po chalupě Záludkovyob

za jejího platem končil, byl našim dočasným režisérem. Na tomto kopci, jak ostatně po celé vsi a jejího okolí, bylo dostatek jemného sádkového písku ve kterém se dalo psát rukama rýt.

Ten nejlepší dojem z lesa kazil zlý hájník Šánc. Byl to známý velida, který les pěstěl hlídal snad lépe než svůj a k tomu se neurvale trávil i když měl třeba jen po vsi. Každý se jemu i jako hájovně v lese zdaleka vyhýbal. Tentle chrt dokázal babičce rozřepot neří, protože do ní sbírala listek chrasti spadlé na zem bez listku od něho. Kdo chtěl beze strachu sbírat v lese chrasti nebo šišky či si nahradit trochu jehličí, musel nejprve za Šáncem, tomu se zavalzat k odpracování určitě doby v lesní škole nebo při údržbě stromků a podobně a pak dostal listek, který, ale zase jen na určitou dobu byl jakýmsi pásem ke vstupu do lesa za částečným sběm chrasti.

Při jižním okraji lesa, vedle cesty do částečnice zvané „Bazantnice“ stál obrovský dub, zvaný stoletý, opředený pověstí, že před ním obdával slavný bratr Žižka. Tato část lesa vůbec byla pokutově zvláštní. Byla neobyčejně zamotaná, byla v ní hustá kousť a vůbec působila trochu v strážnickém dojmu.

A co se polí týče? No na nich rostlo na co si jen vzpomenete. Kromě obvyklého obilí a brambor zde celý rok rostla zelenina. Mrkev, petržel, celer, ranné brambory, okurky, cibule, celer, cukrová řepa a dokonce i celerka. Řepka jablečka se sice v nás ve velkém nepěstovala, ale asi by tam také šla, když byjakéhokoliv přetřívání nebo zvláštní

peče tam navrátko tolik okurek salsitových a hlavně
nahlédáče, že v době jejího stěhování se jíť vozily
plně vozy a odvážely patě na vagonech. Vždyť vřetna
jole ~~z~~ v nás patří do Polabky nižší, zlatého
to jutu zevně České.

Někdy snad ještě bych měl říci, které roční
období jsem jako zblouzlý kluk měl nejraději. Jistě
z toho co jsem napsal o svém rodném kraji to
vlastně vyplývá. Ano! Bylo to léto! Bože, může
být snad větší pozítka než se sládeci jdu do
trouhlet a tak bez kořile a bez nejpre skocit
do Doubravky a pak si lehnout na boku pšlívý
jířet nebo j'as tak do trávy, zavřít oči, otevřít
uši a v té, trochu do červená zbarvené tmě v důsledku
koutání do slunce přes zavřená víčka, celým tělem
nabírat sílu ze slunce a přitom poslouchat bezost
vrněmožného hmyzu v němž převládá broučivý
zvuk cvrčte a kobylek? Odpovídám že větší
pozítka takový kluk snad ani zřít nemůže a litují
z celého srdce ty kluky, kteří její nezřijí. Jdu
vy dřevní kluci ^{skute} zakodit ty maturová černá volkemny
a poslechnout si nejvíce ^{letní} hudbu hmyzu někde u rýby
nebo rybníka. Da' vám to vše do duše než vřetny
ty moderní vřetkové a bouchalové, kteří se vám
j'as slušívka denně s nechtými vibracemi došívají
do vašich jinak hezkých hlavíček.

Jeden z velkých dojmů z dětství byly též zblouzlé
hospody. Můj otec ani později starší sourozence Olda, nebyli
jejich pravidelnými návštěvníky. Vyjimkou byla letní nedělní
odpoledne, nebo nedělní oběd vůbec. To jsem byl dokonce
do hospody "U Bacilky" posílán se dřevákem pro pivo.
Zajímavá byla především hospodská vůně. Byla to taková

směsice vůni piva a tabáku a ještě něco co nedovedu pojmenovat, ale myšlím si, že to byla ta vůně, která se sřinila od kolem měho tatínka. Taková ta vůně prascujících mýže. Rád jsem pozoroval paní Bacilka jak točí pivo, co to pivo v pšilitru dělá a moc se mi líbilo když se někdy paní Bacilka otočila, zasnul nějaký vyzívací a ne stěně za ní a roztáčelo kolo s řemenem a to způsobilo, že něco začalo bublat. Až později jsem se dozvěděl, že to byl kompresor.

U každé hospody v naší vsi byla zahrada a na zahrádce kuzelník. Tam se v létě za hezkého počasí v neděli odpoledne scházeli muži na pivo a kus řeči. Naš děti obvykle brali sebou a my jsme dostali láhev limonády. Byla to limonáda vlašská, vlašská cuketinová a ochucená příchutí jahoda - malinovou, ta byla červená nebo citrónovou, a ta byla žlutá. Obě však měly dosud nepřekonaný říz. Když se člověk takové limonády napil, na patře a v nose to hrozně přichutně zasčípalo, si vám vrtouplý slzy do očí. Samozřejměže se jsme ptali na to, že patentní koramiky uzavřer limonádové láhve s gumíčkou, a da' využít jako bezvadná bouchačka. Když se s plácnem, nebo i třeba pánem poloprávně lehce řádně zastřešilo a pak se uzavřer láhve rychle otevřer, nejen že následovala rána, ale někdy i bezvadný gejzír limonády. Pokud už takovou oslavnou ránu spatřil některý z otců, následoval pořádný pohled, u nás evang' „lepak“ a pršný zážaz dodávky další limonády. Největší hrdinové z nás vykonávali důležitou službu v kuzelníku. Stáli za palivádou z visících dřevěných kílů a vraceli hráčům hrozené koule bal, že je natloukných zlábkem pousťeti hráčům zpět na místo aduka se koule hrály. Tito vraceči

mezi limonádý vždycky dort.

Hospody u nás byly celkem čtyři: U Bacilky, U Kráňých, U Poláka (tě u Havajil) a U nádrží. Každá hospoda měla své určité stáje koně. Hospoda poměrně nejhonosnější a tak nejvíce v centru vsi a tudíž společenského dění byla U Kráňých. Tam pravidelně chodil pan portmistr, pan řidič, pan přednosta stanice a přednosta četnické stanice, tedy statní úředníci. Hospody U Bacilky a U Poláka byly převážně tatarské, přičemž je sedláci navštěvovali dost důkladně podle místa bydliště, samozřejmě, že tyto dvě hospody navštěvovali i jini okolo bydliště a vztahy mezi těmito dvěma hospodami vždy nabývala tu z nich, do které chodil pan starosta. Co já si pamatuji, tak za mě to byla hospoda U Bacilky, kam chodil pan starosta Lacina. Pamatuji, že jsme toho vztěného muže vřichmi přívětivě zdravili, ale k jeho etí muším jít všechny časy zaznamenat, že starosta Lacina vždy odpovídal na pozdrav i každému obyčejnému klukovi. Potud však někdo z nás pozdravit zapoměl, nestě- doval od pana starosty dotaz: „Copak chlapectvo, baže maminka ještě nevěřila zdravit?“ Přistě už se nestalo, aby takto kritizovaný nepozdravil.

Hospoda U Kráňých je pro mě místem historickým, neboť jsem zde absolvoval přijímací pohovor do zvládní, tehdy zvané obecní školy. Stálo se to tak, že jedno letní nedělní odpoledne se můj tatínek, ari po poradě s maminkou, vydal místo k Bacilkovům ke Kráňým. Jůwšem této změny byl nutný hovor s panem řidičím Dynterou. Mě k tomu pohovoru vzal samozřejmě sebou. Tatínek, držíc mě za ruku, kterou jsem v tu chvíli držel neobyčejně rádi přišel na zahradu ke Kráňým, vyhledal pana řidičička, který již seděl u stolu se sedláky Rejfoem a Mazáčem. Panu

řidičům, ani jeho spolustolovníkům nepříšto divné, že zejména řidičů oslovuje jenom zedník a k tomu ještě v nedohledné budoucnosti, zřejmě v dřívější závislosti. Věděti dobře, že v budoucnu pro samou práci na to není čas a v nedohledné budoucnosti v hospodě, že je na to chvíle naopak vhodná.

Tatínek se tedy na psa řidičů obrátil s dobrou, zda by nešel do školy zde přítomného synka Vědu již letos od září, když Věda je rozený až koncem listopadu. Odpověď byla jasná a stručná: „Vezmu, jen ho Václav přivede! Vědu znám, je to šikovný chlapec.“ Tak, a bylo to bez složitých psychosanalytických zkoušek, neboť náš pes řidičů v nás ve vši bydlel, všechny nás znal a analýzy našich povah nut provedeny dřív, než jsme usedli k němu do lavic.

Tak jsem se ocitl na rozhraní mezi bezstarostným dětstvím a prvním obdobím starosti zivota, starostmi školními. Než naděšený čas dětství v tomto svém díle opustil, musím se však vrátit a popsat i jeho stinné stránky, zivota starosti a starosti sdílené s rodiči a sourozenci v nelehké době, do které se v roce 1943 nanedlou ještě můj mladší bratr Josef, poněkud pozdní kvítek lásky svých rodičů, který zůstal dítětem až do svých desátých narozenin let a byl vždy pouze objektem lásky svých rodičů a zůstali i svých sourozenci, aniž jim to mohl někdy nejít vrátit.

Když jsem začal chápát a do paměti zapisovat děti kolem sebe, byla druhá světová válka v největším rozmachu. V naší rodině mzdou přinavřel pose otec a matka měla na starost nás již čtyři děti, trochu toho domácího zvířectva a malé pole. Na domácích pracích jsem se podílel všichni, já nejmenší

ze stánských, jsem měl na starost asi pět kusů a dvě kozy, zejména co se týče psů. Samozřejmě, že jsem měl kde ze vsi sám, kde tuto službu držel a tak jsme se my faráři skoro celý rok scházeli za farářkou zahrádkou v Doubravce v úrovní hedingy a tam jsme dbali o plná brácha světlých zvěř, ale i kolobouali hrab, do jakéž nichů bi ujednosvětlí přinašeli; fruky loupežníků výprav na ovce do farářské zahrady. Bylo to zřejmě velké dobrodružství, ale pro faráře ani jeho služebnictvo proti malým loupežníkům nepodnikali výpravy brastu' a s naší strany se zřelo dostali toho, že jsme brali jen tolik, co jsme sami snědli, například šedý na stromech ani na plotě.

Domu jsme díky malému hospodářství a hospodářskému umění mojí maminky, udat z mlá doř, netřetli hledeu, ale ani přebýthear. Maso bylo jen v nedoři a rozpomíná si, že na svačínu, pokud nějaká včee byla, jsem například míval krajice chleba, poue orolený a čistým vylepšením tohoto krajice byl štaloup z kozího mléka. V mnohých rodinách hendviclím štaloup z jakéhokoliv mléka, totiž naše maminka jednoduše ožnačovala za zdroj ovařku a já ji věřil tat, že jsem nevyhodil ani tu tekou blatku z odstraněného protektorátů mléka, zvaného "modrý", protože toto mléko, fclouani na listy, obsahovalo opravdu jen stopy toho spíše v chemické než hmatatelné podobě. Tristo, když jsem maminka převařila, jenom blatko na hladině mléka v hrnci kopodiv vznikla.

Z toho mlá vajíček, dužezího a králičího masa a někdy i masa vepřového, když se podarilo vychout parika, musely se dávat odvedatky. Za tím účelem se pravidelně dítal, obvykle za být hčeo, přec asistence čítalka, seepis doušeito zvířete. Obvykle se to

vědělo a vyháleřavost hospodářů v tom jít a když zvířectvo ukrýt, muselo mezi a opstřechi nutno k tomu, aby se zvířectvo neprovoznilo kudskými nebo kvitotem by dnas asi tvrdě odrodili členové spolku na ochranu zvířat proti týrání. Účel však svědčil prostředky a úspěšně akce mající za cíl utáhnout Wehrmachtu od huby kus masa, který může projít českým zvládkem, se v hospodářství hodnotily bezmála jako porážka Wehrmachtu na frontě. Takzvané „černé“ poradky veřejně přivedly však některé hospodáře i do kriminalu za trestný čin nenárodnosti válečného zadržování což se obvykle stalo v případě, že se ve vsi našel udavač a vyroa „aktivní“ četník. Také nám se bohužel stalo, že nám bylo zabráno na černo zabít prase, že kterého nám byl poskytnut jenom mozeček a jen díky rozumnému úřadníku na oberlandratsu (okresním úřadu) v Kutací Hore, nedělo jisto k tomu, že by náš obec byl poslán na práci do „německé“ (Německa). V této ekonomické i politické složitě době se slyšeli praktickým radami i činným několikrát vyznamenal můj bratr Olda, který, ač zasloužil uličník nevynechající zřídka příležitostí k hranici nebo jiné lotrování, uměl si poradit ve složitých situacích.

Olda vždy dobře věděl kde je v lese síkouná „souška“ borovice nebo jiného stromu a vědět i kdy a jak ji nejlépe dostat domů i kdyby se hájní šanc roztrájel. Za tím účelem měl v zimě připravené dobré sáčky a v létě vozit s pečlivě namazanými osami, aby kolečko ani nepřiklo a povel k akci nedával obec, ale Olda. Potud to šlo podle Oldy, aka stoučila se zdarma. Jestli se někdo z dvojice otec - Olda pobí strachy, tak to byl obec. Pro Oldu to bylo přímo potěšení.

Estimco otec ještě několik dní po akci se tvářil otráveně a utíraně, Olda chodil jako páv, spotojeňá děláním vítězství nad Šancem. Olda totiž nezapomínal ani na zornatelný stůp a na případné vřetecové dotazy měl při-
pravenu klidnou a jasnou odpověď.

V rodině se jelo díky Oldovy logické jízdy dle tradice přitáhnout s Remešovou dvacetikorunou. Jednou jsme se ocitli v nelehké situaci, kdy obec ohrožovat hnilavou cukřinou, musel ulehnout v nemocnici na několik týdnů a vlivem toho v domácnosti došlo k penize. V tom se stalo, že Olda, jda domů ze školy, našel na silnici před námi dvacetikorunu. Bez rozpaků ji sebral a s velkou radostí ji položil před maminku na stůl, dobře věda, že být na krátkou dobu, zachraňuje ~~se~~ lehkou finanční situaci rodiny. Sedli si s maminkou ke stolu, hleděli na tu dvacetikorunu zamyšleně malou zachránku, usoudil maminka pohlédla: „No jo Oldo, ale jak jsem viděla před chvílí jít kolem nás Remeš (miláčko Remeš) a ten zrovna před námi vytahoval kapesník z kapsy a smákal. Ten určitě tu dvacetikorunu vyztrousil. My bychom mu ji měli vrátit?“ Olda však reagoval po svém: „Mami, bo máš sice pravdu, ale hele, ten Remeš sni rozpozná, že má o dvacetikorunu míň, protože jich má plný vřetec. A třeba je to zrovna to, jak říká babička z Mikuláše, kdy psůvků ohe pomoci chudý.“ No to už bylo máta jiné, než dít Oldovi ze pravdu a tak díky Oldovi životní filozofii, potřebné k uhlápní života chudého člověka, byla akcepat na oči, situace zachráněna.

Ke světlym stránkám mého dětství patří mě vtipné na babičku Šyťonovu z Mikuláše. O jejím krušném životě

Jsem se zmínil upředu. Ani to jí však nezlomilo a její
prosta' víra v boha a lidskou dobrotu způsobila, že kolem sebe
širila ovzdušní' víry v lepší' budoucnost a lidskou dobrotu.
Není' asi možné', aby při' výchově pěti dětí v podmínkách
neustálého boje o přežití, nepoužila při' výchově dětí' pevnou
rutu, někdy i přeloučenou bičem, jako měla jiným, ale
určitě v tom znala míru, neboť jsem znal všechny její
děti - moje tety a strýce a nikdy jsem ~~ne~~ z jejich
strany vůči matce neznamenal jiný' vztah než ^{skutečný} úctu
a lásku bez známek podlézání' anebo snahy učinit se
před druhými' surozenci hezkým na úkor druhých. Ještě
bych někdy měl prakticky demonstrovat ^{význam} ^{a praxe} ^{stan} "solidarita",
asi bych použil příklad matky a surozenců' sykoroubl.

Ale to jsem poněkud odbočil od malby portrétu
mojí' babičky. Kákoliv k nám' přišla, jako by se rozvířilo.
Nikdy si nepamatuji její' tvář jako hladkou, bez vrátek,
až na takové ty hladké, různé' kopečky nahoru' před
očima. Celá' tvář se však vždycky mile usmívala.
Nikdy si nepamatuji, že bych viděl babičku ošit nebo
psát, nebo číst něco, co by napřesla. Vyprávět však uměla
nádherně. Necháji' se vzpomínat chvítky, a myslím, že
jich ani nebylo moc, kdy ve světnici byla tma,
do tmy proučeovaly dírkami ve dřívěch v kamen
plamínky a babička vyprávěla některou ze svých pohádek.
Myslím, že to nebyly pohádky podle Boženy Němcové', ať
na pohádku "O Smolíčkovi", myslím, že to byly pohádky
zčásti někde vypořechnuté a zčásti dobslázně' babičkou.
Nevím z jakého zdroje pocházela pohádka o Hradčovicích
který' kradl hury nebo o Hozzovi, který' si vzal sebou
na vandru dřívěka od chalupy a pak s nimi ještě
ležel na stromě. Určitě se mi však všechny líbily
a bral jsem je naprosto vážně. Při' veselých pohádkách

,am se smál, div jsem se nerozsypal a při smutných
jsem plákal tak, že se mi pozvedlých kublaly slzy jedna za
druhou a plákal jsem tak opravdu, že se někdy rozplá-
kala i babička.

Všichni oba mi říkali, a žijící příbuzní doved říkají,
Vendo. Babička mi však nechtěla jítat než Venouřku. Ten tam
tuto verzi jména Václav považil i někdo jiný. Jednou se u nás
zastavil jeden z pražských - bratr babičky, asi Josef Sýkora.
Byl to pražský malíř-polojiz a tedy poněkud magistrující už
tréba moji rodiče a vlastnil již tehdy tak vzácnou věc
jako byl fotoaparát. Když mi viděl na druhé jak
se hrde procházím ve svých krátkých kalhotkách s
kvádráčkami, vylobil mě a když nám posílal zpět
kterýs snímek, napsal na něj titulky: „Pantata Venouřek.“
Bohužel ale došlo k tomu, dočasně rovněž zde čimžlivo nebo
náhodou, že pantata Venouřek byl zachycen v okamžiku,
jak se rýpe v nose.

Venouřkem jsem byl také pro svého strýce Antonína
Sýkora. Tento dobrý člověk měl bohužel ženu Boženu, která
byla v rodině „generálek“. Strýc však byl povahy mírné
a měl jako jeho matka a svého osnovec Venouřka
mět a si uplatnit rád. Usuzuji tak z toho, že třeba
například moje kajítky na jeho obědy. Matčiny strýček Antonín
dílku nedobře věs, jak jsem již dříve popsal, čisto se
stalo, že jsem jej přijel ^{navštívit} neohlášen, což ostentivo bylo mým
častým zvykem, navštívit znovu v době, kdy si na malých
kamistech zvaných „bubínky“ ohříval svůj oběd v kastrovku,
který už sám se mi líbil. Když jsem pak svým nováčkem
zachytil libou vsm a dokonce spatřil co v kastrovku je,
nasledovala otázka: „Stejdo už co ja' máš nejradši?“
Strýček samozřejmě nevěděl. Tak jsem si odpověděl sám
a náhodou jsem měl nejradši to, co se nacházelo v

v kastrovku. Pochopitelne bylo, že se strýček Antonín, jako
jáť maminka říkala, Anton se mnou rozdělit o svůj
oběd.

Ted jsem na vzpacích zda popisovat můj vztah k dalším
strýčkům a tetám z rodiny Šykorovy, jako zde se vrátit
k detektivním dojmům o mci Šykorové babičce. Babička dala
přednost. Matka před. očima její páněhod v krizi zlomenou
postavitu, když vedy oči nás odcházel. V létě na hlavě
řátek, v zimě taková zvláštní pokrývka hlavy, dosti řídkou,
ale velice mi připadající paradní, s tržněmi v podobě silné
houzanky, ovšem velice jemné na omak, zvanou "jupka".
O jak jsem líbval, že nebydli v Mikulšici v Vaučur, kde
se babička denně zdravovala a kde žila moje sestřička
Miladka a její můj bratraneček Josef.

#

Abych však byl nepravdivý, musím popsat i svůj vztah
a svoje dojmy ze styku s babičkou Vekovou z Újezda.
Babička z Újezda, jak jsme jí říkali, byla o dva roky
mladší než babička Šykorová. Teď viděl mi užal v
detektivní rozpravo unikal. Babička z Újezda byla však také
hudebnou a kokabojnou babičkou. Neum přeruš, zda jsem ještě
předstělat nebo očerňuj vkolak, když mě jednou babička
přivezl v létě do "Újezda" na pár dní k babičce,
ale mě vzpomínky na tehdejší pobyt u babičky jsou
vstrze světlé. Již ten kraj domstičky uprobil, že
nakonec byla babička z Újezda ~~na~~ jiná
než babička Šykorová. Zatím, co babička Šykorová nosila
řátek celý květočný a uzavřený před bradou, babička
z Újezda nosila řátek černý, kde pouze na zadním
cipu byly nějaké květy, a hlavě nosila její uzavřený
"na babku" její tvář byla nějak vřaditá a vtejně
urmoval. Babička z Újezda mi však říkala "Váček".

* Dědu Sýkorovic si bohužel nepřipomínám, protože zemřel dříve,
než jsem začal rozum brát.

znalo to jítat, ale stejně mile jako Veyouřku. V Újvždě
jsem tehdy chodil s babičkou na trávu na louka k Třanovici
a pod kopec Hrádek, kde mě zaujaly především studánky.
V jejich okolí voda se pohybovala některými zelenými zářky
norničky a něco co jsem neznal, ale vypadalo to jako
malá jehlička, byla to černožlutá a když se to chýlo
do vody tak to zesýčilo, takže jsem to raději pustil.
Babička mě poučila, že jsou to mloci. Tak to jsme
v hájs v Zábortě teda neměli.

V Újvždě mi vřát ve zrovna parném létě
chytala rážala' raka. Rybníky byly až trochu dale v Babylonu,
jmenovky se Šnajberské a jednou jsme s babičkou udělali celodenní
výlet na hon Čerchov. Už si přesně nepamatuji kudy jsme
šli, ale určitě to bylo kolem Šnajberských rybníků, protože jsem
se v nich také dostal dovoleno se opatrně vykoupat.
Teď si teprve uvědomuji, že tehdy už babičce bylo 70 let a že
tedy ten výlet na Čerchov - zůci tam a zpět asi 16 kilometrů
byl na babičku slušný výkon. A to když jsme přišli k večerní
domu, musela nakrmit, podopít a vykydat krávu a něco ještě
pollidit.

Horší to vřát bylo s dědečkem Vekerovým. Řeknu úplně
že se mi pranic nelíbil. Ráno mizel ještě za tmy do práce
v domácké eichelu, pooběd odpoledne přišel domo, moc toho
nenamluvil, trvánil se jak kakabus a pak zmizel do hospody.
Večer pak ulehal někam na půdu, to asi proto, aby nám
horkem uvolnil portel.

Trábu vzpomínku na toto neuvěřitelno dědečka jsem si
zachoval někdy z roku 1946, kdy jsme na prázdninách
byli v Újvždě s bratrem Oldou. Tehdy babička jednou
odpoledne, krátce před příchodem dědy z práce, koupila
v kramu krabici s vojenskou svačinkou US army, která se
k nám dostala v rámci pomoci USA, válkou zničené

Evropě t. zv. UNRA. Když děda uviděl na stole vaskovanou krabici velikosti větší krabice, ode přešel na pravo a barvy khaki s cizími nápisy, pochválil babičku za zřejmě výhodný kup slouy: „ Co to babo zase koupila za volovinu?“

Vzal mě, pichl vztekly do krabice ve snaze ji otevřít, ale povedlo se mu se třetím zrovna do sítě s přeštem na přípravu ovanědy. Z krabice se zakouřilo, což dědu uvadlo do stavu ostrážitosti, protože šlo o věc vojenskou a člověk nikdy není co se může stát. Děda vyrypal obrah krabice, is stůl a začal rozhrakovat jeho obrah.

Sítě s oranžovou, parčíku, telanou, pomazánky z buráček omáčkou, suchary - to šlo stranou. Krabice cigaret vřát okamžitě „ zdulil“ do kapsy a slouy: „ No, není to tak špatný? Tak se babičky přece jednou dočtala pochvaly.

Ve spozitostech vřát ^{s cestami do Ujezda} musím vyhledat vlakovou přístadu, která a stále při cestě zpět ve Zdicích. Bratr Olda byl u mě osobnost, kterou jsem poslouchal na slovo pro jeho vesterze hrdinské ohováni a proto, že už byl hrozně velký, protože mě bylo teprve tedu, zatím co on byl již patnáctiletý chasník. Když vlak na trochu delší přestávku zastavil ve Zdicích, procházel kolem vlaku nějaký páh a prodával kabičky (tehdy ještě papírové) a zmlinou. Olda povolil vřát a poslal mě před vagon. Zmlinou vřát zrovna došla a když prodává vřát můj smutný obličej, řekl abych šel s ním do restaurace, tak že malí dleři. Většou chut byla velká a zřetelně jasně větší, následoval jsem páh do restaurace, ale už jsem se dočtal, došlo k nejhoršimu. Lokomotiva, behdy ještě parní, zabafala a já jsem vyrazil z restaurace a páh k rozjíždějícímu a vlaku. Na florině vagonu stál Olda a ještě dva muži a když jsem došel k vagonu, chytli mě za ruce a vytáhli mě nahoru. Že jsem vůl, to nemusel Olda ani říkat, protože jsem to věděl sám.

Živě jsme tehdy s Oldou uhasili až v Praze a doma se Olda o tom ani nezmiňoval, až po letech, kdy bylo všechno dávno promlučeno. †

To jsem však jen před předsběhl dobu. 2 činu před přijetím do školy v roce 1943, tedy za okupace naší zemí Němci, přestoupil jsem do léta 1946. Tak tedy zpět do záboru roku 1943.

Naše škola, pan řídící Jyntera a jediná další paní učitelka Paulíková se mi velmi líbily. Škola se mi líbila zevně i zevnitř. Škola se do budoucnosti věřila, obklopila veškerou nepopratelnou a velenou směsicí všemi. Až později jsem zjistil z čeho ta směsicí ~~je~~ sestává. Byla to vlhkost pevně vybitých dlaždic na přechodcích a překných podlah ve třídách, vůně z preparovaných živočišných spoutů papírů, řídících kuchyní, ale bohužel také chlapeckých a dívčích zářivostí, tlumena kárbolou. V zimě se pak ještě přidávala vůně roztopených kamen. Myslim, že školy s takovou vůní již v republice nemáme a když tak jen ojedinele. Musim se ještě vrátit do záborové školy pracovat a zjistit rozdíl.

Naše škola stála a jak je zjištěno a prokázáno ještě stojí obklopena bezovými křovinami ze strany východu, obrannými stromy ze strany západu, na jihu ke škole přiléhá dvůr s káčkami a zahrada a ze severu byl vchod z ulice. Proti škole byl malý parčík s obroubenými žitkovcovými balustrádami jako památník, kstvičel uš nevím čeho. Vedle parčíku pak stojí poměrně moderní budova Oberního úřadu.

S učení jsem ani neměl problémy a s chování také ne. Když si vzpomenu jak lumpacili moji kamarádi, tak si myslim, že v tomto jsem byl vždy trochu pozadu.

Malým bych však zapomenout na třetí babičku. Ano, je tomu tak a stalo se to v důsledku druhého manévru mojí maminky. Moji starší sourozenci Božta a Olda se jmenovali Žaloudkovi a chodili tedy v Záhřeb za svoji babičkou, které se snad pro lepší rozlišení říkalo „babička z baráku.“ Bydlela na kopcí vsi na návrší zvané „Na pítu“ na okraji lesa a hned za kopcem se zvedal kopec „Žaludčák“, zmiňovaný již vpředu. Babička z baráku tam žila se svou dcerou, až do smrti svobodnou, Růžou. Mezi pětou zahradou, na dvoře několik kolen, z veškerého plotu starých železničnických prázecí. Na dvoře stál i chlívek se dvěma kozami. Když mládež bylo tedy obvyklou součástí stravy těchto zch a hlede jinde jsem neviděl kozi mášlo kei právě u nich. Nemůžu ztuhle zabránit jako mášlo kvařené a když se do zátoky přepustilo, bylo světle hnědé a se ztuhle. Babička z baráku se ke mě chovala stejně jako k ostatním vnoučatům a proto došlo jednou ve škole ke groteskní situaci. Pan řídící se ^{už} jednou při hodině zeptal kdo má ještě kolik babiček. Když došlo na mě, samozřejmě jsem prohlásil, že tři. To byla na pana řídícího patrně silnější káva a proto mi ihned naskázel uhlíkat a všechny tři babičky vyjmenovat. To pro mě byla hračka a bez váhání jsem vyjmenoval babičku z Mikulčez, babičku z Újezda a babičku z baráku. Tím jsem v počtu babiček vyhrál o celou košíčku dělku, protože i pan řídící poměry a hář znal a musel uznat, že mám pravdu.

Byl jsem asi trochu křečkář strachem, protože si vzpomínám, že maminka říkala, že na mě stálo zvednout otevřít okno a už jsem narodil. Já si však myslím, že jsem toho zatím tak moc nemarodil. Z celého manoláři v dětství si pamatuji hlavně to, že když k nám přijel pan doktor Lódr z Týnce nad Lákou (u nás a dále „Tejnice“) a poslouchal můj dech, měl hrůzu studeně a k tomu ještě dost chlupatě ucho, takže to studelo a ještě i lechtalo a já jsem se přitom nemohl ani hnout a ještě zhluboka dýchat.

Brzy jsem se asi naučil číst a již ~~se~~ asi ve třetí třídě jsem byl pravidelným návštěvníkem obecního školní knihovny. V průběhu roku 1944 však bohužel došlo k tomu, že naši školu zabrali Němci - Wehrmacht a my jsme se museli přerušit s lajciemi a veřejným školním inventářem na věži do hospody „V Bacičku“, který byl horstvářskému v době války k ničemu, protože veřejné služby byly zastaveny z toho důvodu, že válka o ovládnutí světa asijskou rasou a jejími spojenci na oku Berlín - Řím - Tokio byla včasně natolik vážnou, že nejako legace a veselice jsou nezabouveným rozptylovacím na cestě k vítězství, všude propagovanému co možná nejvážnějším písmem „V“ všude, kam oko pohledlo, nejvýrazněji na praporek všech lokomotiv na železnicích, ba i lokálních. Že žijeme pod Německým jím je to další poznání nejen z trvalejší přítomnosti německých vojáků v naší vesnici, ale i z toho, že jsme se již od třetí třídě museli učít německy. Z této doby včasně německy jsem si zapamatoval jedinou souvislou německou větu: „Du bist Es!“ ≠

Německí vojáci v zaboritě škole nám však neubližovali. Právě naše režisérka předtím nebyla před školou, protože teď jsme měli za dobu vyučování až dost, jatkem

Po dobu války byly také zakázány snad všechny spolky, především vlastenecké tetovnické jako Sokol a Jednota tetovnická jednota. Namísto toho bylo také u nás ve vsi zřízeno 2 mosi úřadu tetovnické sdružení, Kuratorium pro výchovu mládeže, do kterého byli nuceni vstoupit všechny větší děti, neboť toto sdružení nebylo jen tetovnické, ale především mělo vykouzlat mládež lasce k velkoumecké říši. S jakou ochotou a láskou do této děti a mládež očka vstupovaly, lze si snadno představit. Moje matka zašla horkou chvílí, když jí jedna známá, matka podobného vylupta jako náš Olda, sdělovala, bohužel přede mnou, co se stalo jednou večer. Když měl výbor Kuratoria schůzi, někdo jim, asi prákem, strčil několik kamenů do očí. Pochybně po činu věs prošli, takže jsou nezahmí. Náš Olda tehdy večer "někde" byl. Když se jej matka ptala kde byl, řekl jako známý konspirátor, že přece na podě, kde si při baterce něco četl (on četl!), protože v kuchyni se toho moc nakece a člověk nemá na čerá klid. Když pak přišli četníci, kteří dostali rozkaz vyšetřovat ve všech rodinách po vsi, matka bez uzardění prohlásila, že byl Olda celý večer doma. Členové odbojného spolku, hlavní činnost spolku, reprezentativního československé republiky se zbraní (prákem) v ruce, a k činu hrde přihlásili až po válce a protože jejích pověst tomu odpovídala, každý tomu uvěřil. Tak vstoupili Olda Záloudke, Tonda Kacera a Bohouš Vrána do historie odboje za 2. světové války v Záboni nad Labem okres Kutná Hora.

ji obsadili Němci, škola a jako nás stala velmi zajímavým objektem. Odpoledne po škole jsme se tam scházeli, hráli panáka, mstali kačvu a prováděli jiné různé špekulační hry. Přitom jsme po oděvu potulovali po vojáčkovi, stojícího na stráži před školou s puškou na rameni a bodlem v pačvě na pásku. Brzy jsme zpozornili, že od té doby stojí kteryś dlece a my od dětství do chůze, zářný nás neodchánil, každý se nad některými našimi zvláštními podivnými kousky uměje a kotavlo dlouho, seděli jsme s vojáky na schodech před školou, zkoušeli jsme na něj svoji němčinu, jeho jsme naposl učili čerta slova a bylo vyjítkou, že došlo ke kamarádkám oběti paží kolem křtu 2 obou stran. Vojáček se však také trháji boty, různé rameni a brány, takže můj strýc Antonín, tehdy jediný švec ve vsi, měl brzy hodně práce, že to nestíhal. Některé mezi němei ve škole byl také švec, takže tento nepol holohlavý, hubený, dlouhý a přizrzlý Fric, zaujal druhé místo ve strýcově dílně a brzy jsme se zkamradili. Fric byl zřejmě v sedmém nebi, když mē mohl občas pokoupat na kolenou a seřtan mi vyrobil ze zbytků kůže nějaké jojo nebo jinou hračku.

Zatímco my jsme se také bratřili s příslušnými Wehrmachtu, naši otcové jižně parloučali cizinu, což byla tajemství, se nechtělo se před nimi bistro zrakem i sluchem. Všichni jsme však věděli, že je to přívět zakázáno a proto se o tom němei mluvit raději vůbec a zvláště ne před lidmi, patřícími k nějaké rodině kolaborantů, kterých sice v Zábouh bylo moc, ale měli velký vliv. Sami se prozradili, továrník Melkus a velkopodnikatel Rieger, čestným vyvěřovaným vlájce s hákovými křížem na svých honorných bydlíštích. Znovu tak opatrně jsme museli vystupovat vůči čestným

čítal jsem z nichť horkost v odhalování pachatelů vynikal zejména jejich „vrchní“ inspektor Reneta. K tomuto balču působivě se spolupráce s Němci byl i nejvyšší vedlak Rejfa. Možná, že se otenatě takto náctu podiví, jak mohlo sedmileté dítě takové věci vědět. Všimnete si však co všechno o lidce, ve vašem okolí ví vaše tatko velké dítě a jak už se divit nebudete. Dítě totiž vidí, slyší a bere rozum od rodičů a sousedů. A já měl takového borce za sousedka jako byl můj bratr Olda, který už se hned počítal mezi muže a tajně s Tondou Křoeroučkou chodil poslouchat oklapkové porady, konajíci se právě u Křoerů.

Pamatuji se, že zima 1944-45 byla bohatá na snih a mráz. Sedláci protahovali silnici kolem nás velkými dřevěnými pluhem taženými koněmi a my jsme jak museli prohrzovat uličku k našim vratům a hlavně vrátům. V polovině února však sluníčko začlo hrát, snih rychle roštal a když se kolem našich vrat přestaly hnat potůčky vody, začalo teplo a už se přerušilo. Ve vředu bylo cítit nejen jaro, ale tentokrát i konec neviditelné války a okupace.

Jakmile se vyjasnilo, opanovaly naše nebe jednat angloamerické bombardovací svaz letadel po nichť zůstal na zemi dlouhá nasněžená strážných nudiček kčto strážného o oču jsme se od velkých dozvěděti, že jde o stanol rušiči německé zamerovací a dále rušiči stihací - hloubkani. Bohužel došlo na to, že jsme jejich činkost poznali i na vlastní kůži.

Podob bomby dopadaly v Dražděch nebo jak blíž v Praze, chvilu se země i u nás a srdce se nás svíralo hrůsou nad zprávami o výsledku bombardování. Daleko horší však bylo, když došlo na

bombardování nedalekého Kolína, hlavně bývavé petrolejky a nádrží. Jeden nálet byl v noci a po dopadu prvních bomb se nám celé stavení zatřáslo tak, že jsme popadli paniky a rychle sbrčeni přeběhli do sklepa na dvůr. Když to přestalo, vylezli jsme a viděli neke ohnivé od velkých požárů, vzdálených od nás pouhých deset kilometrů. Další nálet na Kolín byl ve dne kolem poledne. Pro nás to byl zážitek nikolitanárodních horří. Jednat byl náš otec v práci právě na kolínské nádrží a odstraňování následků prvního nočního náletu a já s maminkou a roční bratříček Josefem jsme se při prvních ranách od dopadajících bomb vyděšili o to víc, když nad vesnicí začaly velmi nízkou krížovat neke stíhači. Většina lidí včetně nás se letla, že dosto k ujitování a že dojde na bombardování naší vesnice, hlavně nádrží a nedaleké Pernerovy strojní továrny v Tějnici. Proto matka rozhodla, že utečeme do lesa do velké hluboké strouhy, která byla pro podobný případ určena jako hromadný úkryt všech obyvatel. Čas nebyl na nic jiného než strčit Pepu do kočárku a utíkat. Země se trásla od dopadajících bomb, nad hlavou uslyšeli neustále přelétající hloubtání a ke všemu nám na nás před lesem vypadlo kolečko od kočárku. Nevzpomenu si zda maminka, ~~ne~~ jinak bezbožnice, nevolala Ježíše Krista nebo páčabota, ale určitě jí leho nebylo když zavěkla: „Vendo zvedni kočárek.“ Já jsem okamžitě poslechl i když jsem měl určitě přeběhnout zmrzet v nedalekém lese. Matka vrazila kolečko na své místo a hned ani minutu nebruslo, přijala nás ochranná náruť lesa a za dalších pár minut již jsme se spouštěli dolů k lidem ležícím v hluboké strouze. Ani si nevzpomínám, jestli Pepa tehdy řval, ale ani to nebylo v tom okamžiku

hluku slyšet. Nalet netrval déle než půl hodiny a minul
naši vesnici i Týnec. Škodu utrpěla pouze železnice, na
které hlouběji zničili zase jednu lokomotivu. Pak už
zbyvala jenom starost o tatě. Ten bo nastěhl přezít
bez skrabanec, k večeru přišel pěšky domů a vyprávěl
co hrůzy přezili, když s Bohoušem Káčerovým nastacili
dobětnou do křete a zůstali ležet jen mezi kolejnicemi
a kolem nich létaly střepiny a kusy vagonů.

Pak již netrvalo dlouho, a přišel květen 1945.
Než však začaly samotné květnové události, bylo jasné, že od
Moravy se k nám nezadržitelně blíží fronta. Proto byla učiněna
některá opatření na ochranu majetku. Těta s Oldou vykopali
v kůlně jámu o velikosti asi 2 x 2 metry a asi stejné
hloubkou, vyzdili ji prkny a připravili i poklop na jámu.

Jáma měla sloužit k úkrytu nejnutnějších potravin a sušičů
pro případ, že při bojích dojde ke zničení našeho dvorku.
K tomu bohužel nedošlo, ale jáma přece jen našla
byla a to asi dlužít, jak později vylicím.

První z těch květnových dnů byl nádherný jarní den
kde měl rádio, pozorně poslouchal a poslával dšil čerstvé
zprávy o událostech v Praze. My děti jsme již několik
dnů předtím přemýšleli chodit do školy a tak to zůstalo
až do konce června. Proto jsme i my měli dost
času chodit po vni od hlouček k hloučkům dílečnických
a poslouchat co se říká. Testobert již bez obtíží a zcela
nahlas se říkalo, že s Němci je jasný konec, ale že
by nakonec mohli na ještě napadnout dort zla a opatrnosti
že není nazbyt. Protože bylo s bezpečnostními opatřeními
roba zkrát i ve vni, vybrali se muži v čele s naším
táťkou a čtrnáctem Ruzetou do naší školy, vyjednat o
odbrojení se zdejší jednotkou Wehrmachtu. Naše místní
jednotka však nezůstala nic dlužna své dosavadní povíh

a ještě než mohlo dojít k jakémukoliv kontaktu se zdejší domobranou bez boje a zata nadpadlů někdy v noci štdu opustila a podle určitých svědků v takovém pořádku, že po ní nezbyl ani přítelovský vstřed, natož nějaké zbraně, jak si naši museli domněly.

Musím a teď zmínit o tom, proč v čele našich mužů byl můj otec. Znamá parta posluchačů zahraničního rozhlasu totiž bere zbytek splnila pokyny naší zahraniční vlády a vytvořila již koncem dubna revoluční národní výbor a do jeho čela postavila mého otce. Od té chvíle se otec plně věnoval věcem veřejným a douá jíme si její moc neuzítí.

Šestého až osmého května se začalo, dříve přišlo a situace v naší vsi se stala dramatickou v důsledku pokračujícího pohybu armád. První drama nastalo na nádraží. Podle výzev v rozhlase - zabránit německým vojákům v postupu na Prahu, rozhodli se synové železničářů Hlouška, bývalého ve strážnickém domku za železničářů mostem přes Doubravku, rozbrat za mostem koleje a tak zabránit průjezdu obrněného vlaku od Pardubic na Prahu. Svata mystyka, avšak důsledky činu mohly být neobčinné. Pomalu se pohybující vlak, vládnoucí značnou palčnou silou možná i dětsí velkých dět, a nota menších rychlopalných a těžkých kulometů rozbrání koleji zjistil a velitel vlaku dal povel, zaujmout palčnou postavení před mostem, odku je docela slušný výhled telně na celou naši vesnici. Přes polu, vyslaného k předovrkovi stanice pak vyrazil zastupce obce, aby se dostavil k vyjednávání.

Když se naši zastupci v čele s vrchním Renetou, ovláda-jícím německou dostavili, bylo jim ultimativně sděleno: „Pokud zarridíte opětové spojení koleji, budeme pokračovat bez výhradu v cestě na Kolín. Jestliže se tak nestane, naše děta miní na vesnici a systematicky ji zničme.“

Samozřejmě, že naši zastupci zvolili první variantu řešení a obrněný vlak v klidu odjel. O jeho dalších osudu nic neví.

To tento dramatu, které skončilo někdy kolem poledne

řestého května, se po silnici od Svate' Kateriny začala valit německá' vojska vřemozáňet zbraní a velkéh' počtu. Celý' den proud se valil po silnici kolem našich vrat a pokračoval směrem na Týnec. Když' to zadalo, otec se dostal domů' a s začali s Oldou, za obouma' pomocí matky a mojí', korit nejnutnější' věci do jámy v kolech. Přitom se kolem našeho plotu a vrat valila masa vojska. Měli jsme tedy dost strachu, protože plot byl nice plný' prkny', ale vyrazil' jsem tak, že dospělý' kradčijící uprostřed silnice se postavivší' se na špičky, mohl oá'ítenu do dvou vidět. Proto také' Olda dostal od otce pořádný' pohlad, když' si jednu chvilu při přicházení' věci nasadil na hlavu sokolskou špičku, nalezenou ve věcech. Propagace takovýh' instruktivní' spolků' byla totiž po celou válku zakázána a čestná.

Ve strachu a zmatku vrát' otec, přicházející' ze vsi, zapomený' zadržovat vřítka. Tak se nám jednu chvilu vřad i zastavila orda, když' se do vřítet nahrnulo několik německýh' vojáků' ve zbraní. Bohudík' nejevili zájmu ani o nás, ani nechtěli vejít do domu. Zamířili rovnou ke studni, kde se 2 pumpy hlavaš' napili vody a beze slova zase odešli. Ono bylo vůbec ne chvatný' celéto toho vojska možno pozorovat jednovřadnou řadu, rychle opustit území' před postupující' řadou armády a zmizet k západu, neboť' celá' postupující' vojska měla v řadách' německí' používání' mládež' povít. K večeru 7. května se silnice od vojsk vyprázdnila, když' předtím se vojska valila celou noc, takže jsme se moc nevyšpali. Zajímavé' bylo, že jsme v tomto vojském' proudě nepozorovali žádné' obrněné' vozidlo a automobily velmi málo. Celou tu armádu tvořili především pěšáci, cyklisté' nebo koněké' povozy. Když' se několik hodin nic nehnulo, usoudili jsme, že už' to přešlo a zůstali jsme opatrně' věci z jámy zase vyhářít do domu.

V noci jsme všichni kopotročovali a to + desítko jak občas, protože ztráta ormeho, se vojenská zbraň začala valit zpět i když v menších počtu. Tento proud mířil převážně ke Kůruš Hoře, ale z něj se v krajině za valí oddělovaly skupinky i jednotlivci a různě se rozptylovaly. Na pověsť matky jsme věci do jedné zské rychlé vložili, protože matka řekla, že asi jakej nebude až do doby než konečně přijdou ti Rusaři.

To se bohudík stalo v noci z 8. na 9. května a hlavně pak kolem poledne devátého. Dramatická byla zejména noc z 8. na 9. náš otec samozřejmě doma nebyl, ale přesto jsme usnuli. Náhle nás probudilo prudké bušení na okno a skoro nejmíň ošlech křik: „Lidičky vstávejte, Ruda' armáda je tady.“ Vyskočili jsme, něco na sebe hochli a vyběhli ven před stavení. Na silnici už stáli všichni lidé z okolí a smírem ke krajině hospodě stále pokračovalo bušení na okna a stejný křik až do úsvitu. Až když někteří z nás začali jiribíhat k matici a se slovy: Božena nebo Jani Vekernovi, jdiže za tím vnitřním st' jde domo, vřelý se asi zbláznili, jsme poznali, že ten kdo nás zburcoval, je náš táta. Lidé se rozhlíželi, kde je ta Ruda' armáda a po chvíli zaslechlí hukot nete od Týnce. Všichni jsme se tedy sebrali a pospíchali k „Melkuvárně“ na nejvyšší bod ve vsi smírem k Týnci. Jak jsme postoupili, hukot se blížil a když jsme došli až na vršek, uviděli jsme rudě osvětlené nebe nad Týncem, vřelou od světlic a pochopili jsme, že ten hukot pochází asi od tanků, jedoucích po silnici za Týncem. Byl to zvláštní pocit i zvláštní pohled. Po několika desítkách dnů byla skoro letně teplá noc. Až na ten hukot se skoro nic nehybalo. Po Německu najednou asi pamsitky a lidé stáli blízko vedle sebe a bez slova, s jakousi pers-vařností se dívali přes líně tekoucí Labu pod sebou na druhé břehy a rudě nebe. Když asi po hodině hukot utíchl a žádný se na silnici od Týnce neobjevil, lidé se

ponalu rozestli domo. Tak jsme uvnitřimy. Tedy matka a já. Malého Pepu jsme sebou vybrali, Božka byla v uocni v Kutae' Horie na Kantu a Oida vs' netde s muzesky'ni hltkonal. Vrat se kate' matka rekla, kdyz si uvdomila, ze Pepa je doka r'ay, protoz si mylela ze jde jet pred kstat a pak se nedala strahot tim zulaistudu divadlem. Teto vrat kltdu spal a protoz byly tegre tri hodiny, zalekli jsme jeste take'.

Touzdeno ocbatvane' Ruda' armady se vrat skuce'at objevila go' netdy pred polodnem devateho. Nes' zadnu popisovat její přitvud a z'etky s kranooarmejci, musim říci, ze od zacatku prazskeho povstani' 5. kvetna, ze do odchodu Rudi' armady z n'osi' vsi, se muj' otec stal osobou pro nas' neexistujici', ktera' se obcas doma objevovala nikdy v noci a vstava v doba, kdy v'ichni slu'ni' lidi' jeste spal. Obecne' (obecní) mu zkratka bylo nade vse'.

Pred polodnem 7. kvetna se z n'osi' pred hostincem Kra'nskych najednou ozvalo volani' a j'asni'. V blake' predtve' jsme tam b'ezeli a bylo to tak. V objehi vernicnu' a v zaplavu' tchdy jiz' bohato rozkvetleho r'anky, tulipaku' a dal'sich kvetin se jet' pomalu pohybovali vojaci v uniformach' douva nevidoucy' s rudou hv'ezdicou a s'epem a kladivem na o'p'icet. Vojini' meli "lodicek" a d'ostojnici' "brigad'jaty'". Vojaci' meli snahu, dostat se netam deprostrica vsi, ale kaza' videti, ze by se tak stalo jet' za pomoci' n'osil' a to ze nelze poverit' v'osi' lidem, kteri' projevovali vmy'sly' evidovnu' p'istevste', z'ustali st'at, samopaly s kulatym' z'atobniky, kteri' jsme douva take' nevidali, deti kri'z'ny' pres rameno o j'ali se prijimat' vse' co jim bylo nabito v'ostu' tedy nejupri' me'j'sich obeti' osob v'raho st'azni' i j'okku'.

Teprve asi po hodinu se odkudsi' zezadu vyhoril nejaky' vysoký d'ostojnik' a dal povel k dal'simu pohybu, kteri' byl vyd'at' tak, ze i civiliste' pochopili, ze odporovat nelze, ustoupili a voj'ky se d'alo do pohybu. Smerem od Kutae' Hory postupni' nez'adati v'li vojaci' p'eti, z'ejme' jaksi' rozvedka

nebo předvoj za nimi kozáci na koních, na hlavách kulaté čepky z beránka bílého či šedého s rudým dyktem a bílým knížem, šavle po boku a usměřný knížem, dále uskladěky, některé jatri hranaté, jiné elegantnější tvrné, taty, nakladěky s jatsými traverzami široko pobozěnými nahore přes kabínu a vzadu dole zručnější jatsými bočební o nichž jsme se později dověděli, že jsou to ty obšvané, katůre. Nakonec pat jelo spousta malých porozů, tážněch ponětud malými koněky. Mezi tou vši technikou a vozy a hlavě na nich se pohybovalo nejspčet vojáku ve zděšlivém zmořtu. Jak z ukážob později, opravdu jelo zděšlivém. Podle datu zbraní byly jednotlivé části vojstva postupně rozmístěny po hlavě. Vzhledem k vedru, které jiu cel rana panovalo, protivli vojáci předevšim o vodu, kterou jim dopřeli i děti dopřáli u bandarabach a vojáci rovnou z ^{o vodě dopřeli se dělati se vřimí koněky} banda set pili. My děti jsme pobíhaly z hově na hově, obdivy vojáky a hlavě zbraně, ale nakonec jsme se všichni zastli na hově. Na pisku, kde betonová plocha, jinak sloužiti o znič k postaveni obešni mlabičky, posloužila jako taneční parket či jeniti. Zde celé odpoledne nepřetržitě hrálo několik harmonikářů a balalaikářů a své taneční kreace předváděti předevšim kozáci, ale i dšalí vojáci. Obotr se snažili do tance zapojit nějakou havi, dřevětu, ale žádná věc, nař dřevěty to jednat neuměly, jednat se bály a tak šlo o představeni vyhraděni souvětké.

Byl to prostě projev radosti z konce staršné války a pro mě na celý život z toho okamžiku zůstal pocit vděčnosti a reformatického přátelstvi k těmto lidem a ke vzděšné zemi, ze které k nám přišli. O to víc mě mrzi politika, které se nedá nazvat jinak než patolizalstvi o které ani tyto lidi nevbali jak na konce války, tak potom a kterou vedli některé naši politikové a jejich podlépacvi. Špolečně tak zapřičinili stav, kdy z radosti, lásky a přátelstvi se postupně stal odpor až nenávist vůči

všemu Ruskému a Sovětskému.

Prosimte mi tu větku, která se snad sama vloudila do pera. Určitě by člověk, jehož povídky popisuji, nemohl takhle vidět do budoucna a takto věci hodnotit, ale připadlo mi, že tak se tato moje úvaha víc jak šedesátiletého muže chodí.

Tedy zpět k 9. květnu 1945, asi 15.00 hod. Něčdy kolem pěti odpoledne bylo znát jednak únavu muzikantů a tanečků a navzdor i nenápadně, ale důrazně tlak veličitého odchodu vojáků z prostoru vesnice. Nastalo všeobecné zapráhání, startování a nasedání a vojáci se postupně do tmy přesunulo do borového lesa mezi „Zlodejřskou“ ulicí a „Žaludákovou“.

Druhý den a dleš následujícími v lese vyrostly utvářeny a řada překypících provizorních stánků. Na vstupu do lesa, na dvou místech, vyrostly slavnostní brány s háčiky v azbuce a u brány stáli vždy dva strážníci s rudými psíky a nůžkami býlymi za plečeny na rukou. Takové hlídky ze své procházky i vší a volný pohyb vojáků po vší utvář.

Poslední valčona epizoda nastala desátého května, kdy brzy z rána se ozvala střelba z ručních zbraní někde z kateřinských lesů a od staré ržky. Šlo zřejmě o čistění prostoru od zbytků německých vojáků, které nestacily učiti, ale nemaly, teže vší, bez boje se vzdát. Ve vší se říkalo, že akce krasnoarmějce vyvolal za Kinol, náš sourod, který pracoval jako pochůzčí na trati, nějaké němece v uvedeném prostoru spatřil a poslal na ně krasnoarmějce. Jedna z verzí, putující od útě k útěm po vší pravidla, že Kinol sám, jako ozbrojený vůdce brestní výpravy, sám kulometem utrátil esesáckovi psí hlavy. Já sám jsem vřát od našeho souroda Kinola nikdy neřekl, že by se pokoušel k tomu vyjet. Jistě vřát je, že se znal k tomu, že napomohl, aby se naše lesy zbavily zbytků německé armády. vší

Sověti se sovětským vojákem se v naší odcházelo bez nějakého našli věci obyvatelstvu. Pořádji jsem lecor spátráno

• Údajně sřstně chování krasnoarmějci slyšel od kamaráde ze školy ve Františkově Lázních, kde jsme se učili ve věnování koutě Československé republiky. Z toho potledu, jál to probíhalo u nás se mi to vřák vady zdálo jako pomluvy.

Jednou došlo k tomu, že jeden ruský voják se opil a jít vystřelil někomu do oken. Následovalo okamžité zajištění vojáků policií a ján díky intervenci místních představitelů bylo jřj zastřelení zmírňeno na dlouhý pobyt pouze o vodě v jakési podzemní díře. Násle došli vši vojáci (tehdy jsme do nerozlišovali pselě nahradnosti, ani nenikali „sovětští“ / pro moje rodiče, bezvýhradně sympatizující se vším co neslo symbol ruské hvezdy se srpem a kladivem bo byli „rusáci“ bez hanlivého nádečku, které toho slova.) jřjmo mlsovali. Od prvního dne nás objímali, líbali, houpali na kolečku a snažili se nám dátat dátky. Bohužel vřák neměli nic jiného než černý hranolý chléb z vojenských pekáren, sřpek, vodku a tabák nachortu. Pouze jednou jřjsem dostal vřstnost - čokoládu. Stalo se to tak, že otec mající jako předekda nahradnicko výbor stly s velením ruských voják, mě poslal s bundarkou mléka za jcdním děstojníkem, bydlícím ve vsi. Ten mi za to dal nejřtlou kulatou křabíku a když jsme to doma s matkou rozbalili, zjistili jsme, že jde o německou ořokoládu (zřejně válečnou křabíku).

Krajná epizoda se také odehrála s pouřovými křabíku. Někdý v ořuvenci, kdy je u nás pouř, přivedl nás otec k nedělnímu obědu asi dva ruské vojáky. Ti když ochutnali pouřové křabíku od naší maminky, řili samozřejně velké chvělu a chteli, aby jim nejřaké jěsto křpělka. Nato oni řekli, že by ráda, ať se bohužel nemá modet ani omartet. Vojáci přitřřili, křřřkali nic a asi za dva dny zřřřeno před námi auto, dva vojáci přinesli pyřel mouky a přřřřilovou křřřku nejřakého tvtu a zě z toho chtřřj upěci křabíku. Matce křřřbly nic jiného než slíbit, že přřřř deň k vřřřu si mohou přřřř. Já jsem byl jako rychlý posel vřřřstn do vřřřřřřř Mikulšřř pro babičku, tetu, bratrš a matě.

Druhý den ráno se ženy i materiál dostavily a po rozhodnutí, že zadržet je nutno v dětské vaně, byly kolaře do večera naježeny v tlm, že v péči musel pomoci se svou žení Jekem Jones se pomocí babičky. Kolaře byly plně nevědy. Vojáci když přijeli pro kolaře se nejdříve psal kování divili, smáli, chutnali, plácali ruce do kůže, umordované ženy po zadržet, objímali je a chválili slovy „matuška“ a psal z auta pěstěli obrovský kus špetku, hřebík lahvi vody a velký pytlík tabáku. Maminka měla hlavně strach o nevědy. Jste by bez nich prala? Sice sri sri za týden, ale práce, se neček dočkala.

Touta epizodou prakticky i skončil pobyt Rudí armády v naší vsi. Již v první polovině srpna začala vojáka postupně mizet a než jsme šli do školy, zbyly po Rudí armádě jen nedobyté zatlačené stopy v lese. Rudí vojáci vrátit museli v lese sri pachtivě hnojit nebo co. Po dožit v první polovině září totiž začaly vst houby a to v obrovském množství právě v lese kde táborila ruská vojska. Všude kolem zanechaných stůžek, okopů a vězních jím notto totiž „podobníků“, že sri nejtěsněji pomeťníci kopanakovali takové množství. Až následně jsme si teprve uvědomili, že uprostřed toho hnožení voják a následného hnožení lidí v lese, jaksi vymizel až hnožení šane. Já tedy nevím kam zmizel, ale všim jistě, že jeho zmizení nikdo neřikal. I to bylo zaznamenáno jako jedno z vítězství sovětských vojáků.

V září jsme šli opět do školy, kterou obcoví přes přechodník zbavili památek po Weimachtu a začal zase normální život, v nás rozuměvaný jedať tlm, že obec i nadále doma moc nebyl, neboť sloužil obci, bratr Olda odešel do učení na mechanika nebo soustružníka do Prahy, kde bydlel u matčina bratra - strýce Josefa a sestra Jozka pokračovala v učení na obchodní přítel v Kásku v Kutáí Hony v jistěto

Jana Paulička. Oba starší sourozenci, tak jako tehdy většina mladých, se přihlásili do nějaké organizace, která se jmenovala „Svaz bránoti.“ Nechtěl přece co tam vlastně dělati, ale věděl, že jsem jim hrozně záviděl když vyfázovali vojenské uniformy od naší zahraniční armády a připeš si v nich vykrádovali. Vím, že jednou také Olda přijel domů v jiné uniformě, pryč po kšmetech co vstoupil v Africe se ta uniforma jmenovala Romelovka. Na rukávu měl rudou pásku s černými písmeny R G. Pryč revoluční garda. Za to jsem ale otec moc nepodivnil, neboť se již vědělo, že členové této „gardy“ si více hledí rakovanskí pohraničí než obrany vlasti.

Da' jsem neviděl a možná ani moji rodiče ne, že se někdy začít krátit pobyt v Záboni. Mě se pomalu blížil čerstvý rok vánoce a tedy se musel přiznat, že jsem se zachoval stejně, jako se teď zachová moje vnoučata.

Zkrátka, začal jsem koukat po děvčátkách. První moje láska byla Maruška Hradcová (no uida Maruška napoprvé i nakonec). V jejím případě si určitě už jsem jist, že jsem více miloval ji samu, nebo ty salamy, o které se jako říznická dívka se svou dítě. K mému smutku se však zjara odstěhovala do Týnce a láska byl konec.

Když jsem chodil přes „Písek“ k babičce Zálouškové, často mi cestu zkrátila další dívka - Danuše Fontová. Neminula jednou příležitost, aby mě nestráčila k tomu, že si půjdem spolu hrát. Tedy určitě to jedinst o lásku jsem jí ke mě a já jsem se bál, že se mi bude klouci smát, že si hraju s holčou. Proto jsem se Danuši co možná vykybal tak dlouho, až si našla jiného, který se jejích her nebál.

Pak ale přišla láska největší, krásná platonická.

Jmenovala se Evža Wirtová. Léta 1946 jsem ji věnoval celé a spocívalo v tom, že jsem nemínil žádnou příležitost, jít se ochomýtnout kolem jejího domu a vrcholy bláznovství jsem usurtoval, když ~~já~~ se také právě koupal do Doubravy, já se mohl přece ní blíknout svým skřiváčkem a potšpěčným uměním a třeba si i vedle ní sednout nebo lehnout na břeh a povídat nevěm o čem.

To už se ale začalo schylovat ke stěhování pryč z Zažbora. Z rozhovoru rodičů jsem vyrozuměl, že otec hledá nějaké mláďo v pohraničí, kde by něco zabral.

Jednu z důvodů odjízdu byla též nemoc matky, kterou začala trýznivým způsobem „zlobit zádla“. Tablety ani injekce nepomáhaly a začalo se mluvit o lázních. Nepředstavitelná představa pro matku, že „tady všechno reče“ a pojede do lázní, přivedla zřejmě otce na druhou stranu na myšlenku jak snadno matku dostat do pohraničí.

Nejprve se vydal za svého přítele z vojny - Urbáňkem, který bydlel v lázních Teplicích. Vrátil se nadšen, avšak když v nadšení matce bálnil o velké hospodářství s pětadeseti hektary polí, spoustou dobytka a zahrání a nachrání sady, nedostal se vidět, i když to spojit s možnou návštěvou lázní kdykoliv.

Matka otci zbrábla říkla, že jí asi chce oddělat docísta. Měla totiž ze života jasnou představu o tom, kolik práce takové hospodářství představuje. Řekla otci: „Těbo kdo na tom bude dělat?“ Když o tom teď tak uvažuji, musím se i já dívat jak se otec, proletář a přeuvědomělý komunista, nedal tak rychle zaplést touhou po snadném kabyti velkého majetku. Nebo to snad viděl tak, že hlavně když se usadíme v lázních a práci v hospodářství zanedbáme jako v Zažbora? Na malířství, že rozdíl v obdělávaných plochách polí číni pouhých 24,5 hektarů mu zbrábla nedověl.

Důvodů zvolení toho směru neznám, ale následoval další
tip - Františkovy Lázně. Surovost těchto lázní byla nemeraví
a tak po tom, co otec matce vyprávěl, že teď budet se jedná
jeh o patrový domek, který je úplně nový a chce jinou
dodělat fasádu a ještě něco v přízemí, matka svolila.
Informace, že u domu je pětná zahrada přes kterou teče
potok a dále velká kůlna a dílna pro truhláře
se zalíbila i mě. Otec a Berta stěhovatelí vzali
celkem bez připomínek, Otec zřejmě s očekáváním nových
dobrodružství chlapců a Berta zase, jak se brzy uložilo,
očekávala zájem mužských dobrodruhů. Já jsem byl sice
také zvědav, ale moc se mi nechtělo od věrných konkurentů
Franty Doležalovského a Jakoubě Torkocilovského, který byl vdan
noví party a také Evža, když jsem ne mi pomyslel,
bylo mi smutno.

Avšak život se s člověkem a tím spíše malým
člověkem nemazalí. Rodiče rozhodnou a jde se. Tak
a také stalo u nás. 25. září 1946 dopoledne byl
na zábraničské nádraží přistaven vagon, kytlák a začlo
stěhování. Do vagonu se naložil nábytek, sátek, potraviny,
do zálohy i jídlo na cestu. Do banánské mletky na pítí,
k tomu i kůza, prasce, slepice, králičí a noční dátky tena
do začátku a hlavně jako poduška na spaní. Vagon se dost
naplnil, ale přede dveřmi zůstalo ještě dost místa na to, aby
mohli protáhnout údy. Asi tak kolem druhé odpoledne bylo
vše naloženo a než jsme byli připojeni k vlaku, nastalo loučení.
Známi myslí rodičů a sourozenců a moji nejvěrnější kamará -
dři: Bohouš a Franta. Evža nepřítel - zradkyne. Už jí
nedochvil vidět.

Vlak se hnul a již jsme se vydali na cestu. Přes
Kolin, Prahu a Plzeň do síle ve Františkovských Lázních.
Ve vlaku jsme ztrávili dvě noci. Teplá strava byla jen
polevka, kterou otec přinesl vždy v bandarce, když jsme

kratce zastavili v Praze a v Plzni. Na několika místech, když jsme se dle projižděli nějakou vesnici nebo městečkem, našel přítel zařítka za který bych věřil ty kluky nejraději natopal. Kluci totiž křičeli: „Hurá! Germáni jedou.“ On totiž v té době ještě probíhal odněm Němců z republiky a ti jzdili obvykle ve stejných kybláčích. # /.

Třetího dne ráno jsme se probudili na místě. Faktičtý Lázně nás přivítaly studeným ráhem s hustou mlhou. Když jsme s autem přijeli k našemu novému bydlišti, byli jsme zaraženi. Domet byl sice proti našemu záboritěmu opravdu velký, prostorný, kolný, velké a prostorné. Zahradka se mi zdála také obrovská, stejně jako dvůr. I potok přes zahradu se mi líbil, ale kde budeme bydlet? Vchod do domu byl zabezpečen nahrubo stlučenými prkny ze stavy. Ještě díky tomu, že na okně byly přibité velké psoty a petlice s důkladným zámkem, se tomu dalo říci „dveře.“ Schody k této úrovni byly vytvořeny z narouzaných cihel a železnice kasuho a jež schody uvnitř až do patra byly z železa (jste náš povolit otec). Velký sklep před celým barákem neměl žádné podlahy a byl neomítnut a bez podlahy a neomítnuto bylo i celé přízemí. Okna v přízemí byla pevně zaražena cihlami. Pouze schodiště z přízemí do podkrovní a dvě místnosti (kuchyně a pokoj) v podkrovní byly nějakto k bydlení. Elektrika žádná. Když jsme se vzpamatovali, začali jsme se rozkládávat s naším majetkem. Dříví bylo všude kolem doit, ve sklepu i hromádky uhlí a když maminka zstopila ve sporáku v kuchyni a ten hořel dobře, zvedla se naše mladá, zulašitě když zavazeta první jídlo v novém domově - bramboračka. Musím ještě dodat, že po Němcích, kteří zde žili před námi tu zbyl i kredenc, stůl se čtyřmi židlemi a v pokoji parádní štrébák. Na bočních jdoje byly dveře ještě do dvou „kumbalů“ z nichž jeden jsme hned využili jako spíž a druhý jako ložnici dvou # /.

Zde mi napadá, že budoucí generace budou něco říci o odsunu Němců po II. světové válce. Řeknu na to tedy svůj názor. Zde jej někdo po mě přijme za svůj je celkem lhostejno. Já si o tom myslím toto:

Současní politici mají ve svých rádatech rádky - demokracie a lidumily, kteří - někdy nikdy nepocítili co Němci v našich krajích odjakživa patkali a proto není pro ně problém se Němci za odsun omlouvat a dokonce souhlasit se sudetáckými návrhy v tom, že by se jim (dnes už je jich již spíše o dědicích odsunutých) měly vrátit, po odsunu zabraní, majetky.

Němci to byli, kdo začal II. světovou válku, za svého národu se vedlo špatně a statistice, možná milióny našich lidí přišlo jejich vinou, v průběhu této války nevině o život. Kolik Čechů by přežilo jejich případné vítězství v této válce lze jenom předpokládat a to co by přežilo by zřejmě byli pouhými německými otroky.

Výsledky války však bohužel nedopadl podle německých představ a jedním z důsledků této války pro Němce byl právě zasloužený odsun těch, kdo se v době mezi I. a II. světovou válkou, zejména v roce 1938, 1939 a celou dobu až do jejich porážky v roce 1945, zasloužili o burcování německého výboje v jeho nejhorší podobě - fašismu.

Ti Němci, kteří nijak republiku neškodili a nebo byli potřební pro chod národního hospodářství zde měli zůstat a většina z nich zde žije dodnes. Ti Němci, a těch bylo v republice okolo tří miliónů, a v roce 1938 naplnovali ulice a náměstí v Chebu, Karlových Varech, Liberci a v dalších městech i vesnicích a řvali z plných plic „heim“ a „Hall Hitler“ s vysokými výstrojními právicemi, ti se ocitli tam, kde chtěli být - doma. Tak jaképak omlouvání. Dostalo se jim po zvláště a když jsou takoví čestní a demokratičtí jít se stavit a mluvit o spravedlnosti,

72a)
(pobřežní na str.

doti. Šlo konkrétně o mě a Oldu. Určitě se rozloží v
pokoji a kuchyni. V tom stěhovacím ohonu jsme ani nestačili
pozorovat počínání. Určitě vrátě narážet sepano.

Po první noci, rušné částečně vlaky, které projížděly ve
vzdálenosti asi 30 metrů od domu, nastalo hroznější ráno.
Ke všemu byl ještě 28. září - svátek Valdova. Otec
tedy rozhodl, že napoleone se nic dělat nebude a půjdeme
se společně podívat do města. To jsem kuli oči. To bylo
úplně něco jiného než Zábouří. Naše nová domov se nacházel
v části města, zvané Horní Loman. Když jsme prošli
z Loman do města, ocitli jsme se v krásném rozlehlém
parku s rozlehlou zahradou. Kolem parku v asfaltovaných
ulicích stály hotely a penziony se stutobilymi farybami
a balkony s ozdobnými zábradlími. Všude se procházeli
svátečně odění lidé a uvnitř parku hrál proměnlivý
orchestr. Hlavní ulice ve městě byla lemována
do kulata stříženými káňtany a na několika místech
řumoty malé fotbalky.

Maminky zajímalo, kde je jsou ty lázně, ve kterých si
má léčit své bolavé záda. Potom co jsme prošli hroznou
kolonádou s mohutnými kulatými sloupy, bílou velkým
kamennými sfingami s koňi hroznosti na hlavě, přitáhli
jme k hlavním léčivým pramenům. Ochutnali jsme
mineralku z nichž jedna měla chut jako slaná voda
se zadržací sodou a pak prošli do dalšího parku,
kde byly další prameny a nakonec i lázně. Všem se
nam to líbilo. Chcel jsem také vidět stolu. I tu mi
otec ukázal. Byla proti zábradlí několik nárobně větrů
a stála nedávno krásně budovy o které jsem se
dovídal, že je to divadlo.

Dojmy to byly opravdu silné a já jsem byl teď
hlavně zvědav na tu stolu a zda v ní najdu nějaké
kamarády. Do stoly mě otec dovedl hned v pondělí.
Nastoupil jsem do čtvrté třídy, a zatím jsem zjistil, že

Učivo není nic většího než v Zábvoři a se mnou ze školy i do školy bude chodit jistý Mikolaj Macko, doma zvaný Mikolaj a ze to v mlý dovede přijde. Byl to jedet z rodiny ošlepyt Rusinů, kteří brá přisti „zabrat pohraničí.“ Vzhledem ke své nenadlosti měl poněkud pobízet v učení, ale klouk to byl správný. V mlý oběh narostl do obnovených rozměrů, když mi vyprávěl, že v obcem byl v partyzánů a že umí strílet a házet granáty.

Když se potom do domu nedaleko naší nastěhovala ještě rodina ^{z Klouzové v Zábvoři,} Strabovát se třemi kluky z nichž dva byli přibližně jako já a jeden o něco mladší než náš Oda, pomalu jsem začal postřehat své záborické kamarády.

S kamarádem Mikolajem jednou rychle „vyběhla“ moje maminka. Já jsem totiž zjistil, že v potoce, tekoucím přes naši zahradu jsou na dřevě jateční divné koule o průměru asi deset centimetrů. I ověřil jsem se Mikolajovi a ten jako zuselec uvoudil, že by to mohly být rajičkové ruční granáty. Hned se nabídl, že je vyvede a zkontroluje. Když jsem jej přivedl k nám a maminka nás viděla, že se začínáme vřpat v potoce, hned na nás vyrazila co tam děláme. Nechtěla totiž naše návštěvu, a zvláště klouk vi se zábrady, zvláště když je neznama. Potom, co jsem ji ubezpečil, že Mikolaj je bývalý partyzán a že přiveř prozkoumat naši potat, zda v něm nejsou granáty, vůbec se neuklidnila. Já jsem dostal okamžitě pár faců a Mikolaj byl v nemilosti vyprovázen ze dvora. Dalšího čistění potoka od munice se ujali skuteční policejní odkorhici, kteří zjistili, že podzemní koule na dřevě potoka nejsou granáty, ale pouze kusy dřevě, obalené nahořem. Věřící jsme si oddychli, avšak ostražitost k povstání v mlý. rálek zůstala a já se později ukázalo, byla zbytečná. V okolních lesích a polích bylo stále dost odhozené munice a na trati z Františkovy Lázní do Čábu, tehdy ukončené rozbořenými chokými mostem stále náda vagonů

z vojenských transportů, těžce poničených, a také jejich obrat zkoumali především kluci.

Až když jeden z příslušníků jménem Dusbaba, vykazující především aktivitou mimoškolní a z té především aktivitou ve sbírání munice a dalších vojenských zařízení, potvrdil o přítelce ve škole spolupráci do toho, při tom jít mu ukradl další dlovec - bubínkový revolver, zahájili esebáci (SNB - sbor národní bezpečnosti) ostrou razii nejen v Dusbabu, ale v ochotnou pomoc rodičů ve všech rodinách kde byli kluci mezi sestřelky a patnáctky rokem větu. Arzenál, objevený policisty, byl vydán na vyobrazení řádné rasy.

Okolí Františkových Lázní zde poprvé by bylo obytné, neboť její přede mnou popsal různí spisovatel talitř, že z mé strany by to bylo jen mrtvá čas. Snad trochu o číma desetiletka chlapce. Řečta jako v Lázních zádus' ve Františkových Lázních (dale jen "Frantovy") nebyla. Rybník, potok a vody v jiné podobě však je všude dobt. Staré lomy v okolí, zejména Komorní Hůrka a různé louky, plátky a rozlehlé party, poskytovaly dosti místa k rejdení a dosud někde přežily hotely a domy, poskytovaly dostatek prarostu k objevování. Parta již byla pohromadě a tak jsem konečně ve Frantových zakotvil.

Co se mého zdraví týče, Frantovy způsobily, že jsem prarostl být marodivým dítětem na které stáčí enca dleš' otevřít okno a již marodit. Změna klimatu způsobila vesterze kladeš a procedury v lázních pomohly mé mamince natolik, že již mohla injekt a prarosty zahodit. Těta dostal práci v národní správě firmy Prokech, jako stavitele Hrdličky a Neubauera, Božta šta predatvat do koloniálu pana Hejny a Olda šel do autodilny Kraus a Kubeck.

Tat jsme všichni natavalo zakotvili ve Frantových.

První zima však byla krutá. Oba se šice do zimy podarilo v přízemí nahřelo dostu zasadit povadit dveně a okna, ale vzhledem k tomu, že se v dolejších místnostech

netopilo, zamrzla nám tráva i voda v kůbku, stojícím v kuchyni. Sbíhli jsme petrolytkou a v kumbále pod střeškou, kde jsme spali s Oldou byla vypravena příprava ke spátku tatka: Matka na plotě ohřála dvě cihly, vsadila je do hadru a strčila pod peninu. Teprve za chvíli jsem „zapnul“ pod peninu, kde se ustrojila pětka' teplota. Cihly jsem vyndal a spolejně usnul. Když vstát byl většinou mraz, měli jsme někdy při probuzení na penině jinovatku od dechu.

Jedním z důvodů proč jsme se stěhovali ze Záborky byly také otcovy funkce. Přestože matka v roce 1945 hned také vstoupila do KSČ, a chápala, že její muž jako předseda Místního národního výboru má povinnost věnovat obci peníze více než oázu, nechtěla a ~~s~~ smířit s tím, aby se domů chodit jenom občas najít a kottce vyspat. Dávala mu za příklad jeho věrného kamaráda Bohouše Kačára, který byl s tátou ve věch výborech a přitom si našel oáz na to, aby si stavěl domek.

Proto otec slíbil, že ve Fractoušce v tohato směn začne nový život. Oba rodiče se po navrhování přiklínili do „organizace“, avšak otec podle slibu zářdu' funkce nepřijímal. Šel i dle, tomu se nám podařilo to, že zjara roku 1947 se táta za občasnú' pomocí nového kamaráda Stráky a občas Kouška a vydatně' pomocí celé rodiny uvedl střešou' náš domek do užitného stavu k bydlení i v přízemí a sklepech. Do zimy 1947 byl vnitřek naotřito, připojena a rozvedena elektrika a voda ze studny zavedena do sklepa, kde se ošpala ručním čerpadlem. Tak to se nám líbilo. Ten rok jsem se nemohl ani moe věnovat svým kamarádům, protože jsem se již musel věnovat katrovnu' práci, míchání malty, (ručnů v truhlíku nebo kolečtu). Zejména kluci Strávi,

kdysi jsme si ve škole udělali nejistý deležitý plán na
odpoledne, mi přijít pomoci, abych s nimi mohl „vypracovat“.

Tak vznikla dole pětiná veltá kuchyně, ložnice, pokoj
pro nás kluky, koupelna, splachovací záchod a práche.
Zavěšet ústřední topení v takovýto doměk jistě nebylo
zvykem, nebo na to nebylo. To už nevedlo. Již v
loňské zímě jsme poznali nekonalé výhody „piličáče“.
Něco takového děti a ani jejich rodiče již neznají.
V té době to už bylo jedno z nejrozšířenějších
topidel. Pilič bylo dost a ze pakatel. Zulažte v našem
případě to bylo výhodné. Pila firma Protech byla naproti
přes tráť a v prostorné kolně nebo ve sklepě, ze dosti
místa na pilič. Tat se v zímě stalo naša pravidelná
úkolem - nacpat kotle. To představovalo, přinést si do
trcha do sklepa čtyři nádoby o průměru asi 50 cm
a vysoké asi 80 cm s dírou dole na boku, kotle.
Pat vzít jedno kulaté dřevu, prostřit je dírou při spodku
kotle, druhé kulaté dřevu postavit do prostředka kotle a
zarypat piličami asi do čtvrtiny. Pat vzít dřevný blok
a pilič v kotli náduš upečovat. Tat se postupně
po vrstvách pečovalo, až byl kotek plný. Na konec
se vodorovně a svisle dřevu opatrně vytáhlo a zkontro-
lovalo biterkou zda vodorovně a svisle dřevu jsou
propojeny. Druhá pečováč, jáb jsem byl postupně i já, zulažl
na pečováč čtyři kotle tat za dvacet minut, nezapomněti
za pat hodiny, když se třeba některé z dřev po vytáhnutí
kotle zarypala a bylo nutno opravit. Byla to už
práce, kterou jsem dělal docela rád. Pilič příjemně
voněl a příjemně bylo večeř i to teplo, které jsem
svou práci zrychlil. Vyhlašovali piličáče blnko vydovně
obrovské uznání. Snažt si neví jak neocenitelnou
mírou se zasloužit o potodu v čestých domáčkostech.
Po vykonání piličáče abyla na dvě kotle hromádka popela,
jejich množství nevydalo asi na ukelnou lopetku. Protože

však mnohý otevřeně těchto návrhů nebude asi vědět co to je
uhelová lopatka, neboť aby vědět jak je velká, byla potřeba
tak asi ^{jedno} vidět hrst. Samozřejmě, že i proto mi je dnes
potvrdující zmáčkout knoflík u plynomeru kotli a mít správné
teplo po celém domě bez práce. Když si však vzpomenu jak
to bylo přijímání, slýšet hučení piliřů a v místní pozoro-
vat mikotavý plamen v dolním zastřešeném otvoru, docela bych
to zase chtěl zažít. To teplo z piliřů bylo takové
hejbat přijímání vlhké a šlo docela jistě lépe do těla, než
toto moderní suché teplo, jehož vznít ani není vidět. Přece
si kvůli tomu, aby vidět kde vzniká teplo máho domova
nepůjde sednout do centrálního topičného, středního kotelný nebo
do subteránu svého domu.

Až na pracovní ruch, proběhl rok 1947 v naší rodině
dost klidně. Já jsem si po zrušení dřívější příjmy před
skladářem na půdu poměril svůj vlastní pokojík i kůzle
kuchyni a tam jsem pak kůzle, čest a prádlo. Náš mi
do pokojíku dali starý kredenc a žaboní ~~ke~~ v němž
jsem si zrušil knihovnu a pak jsem dostal i svůj stůl
a židli, což jsem postavil hned jedině nové střešní
okénko. Potud mi bylo dovoleno kamradě domů přivést,
naše plánování a konference se vztahem k nedostatku
jiného nábytku, odbyvaly na dřevěných schodech k židli.
Občas se však konference přenesly i až na půdu. Ona totiž
naše půda byla také pěkná, světlá a suchá. Vše
tam matka občas sušila i prádlo. Aby voda z
prádla, přes počínání upádnání, nevapla přímo na
strop nebo spíše podlahu půdy, položila matka po celé
půdě starší linoleum. V obou místech byla poměrně
dost velká okna a protož pod brzdicovou křehkou
byla na křehkých příbita přena 49 vrst, ani se
na půdě moc neprotrilo. Tak se tam dalo i docela
pěkně debatovat.

Vánoce 1947 byly sice stráž, ale v poměrně

bydlení první ve Frantouřích. Vzhledem k tomu, že Božena se projevila v koloniálu, mohla k leccomu přijít i mimo liboty (dále vysvětlím) a tak jsem na vánočním stole poprvé viděl takové věci jako paraorůčky, filky, porazený kus čokolady a také kokos, citrony a pomeranče z mrtkú každý byl zvláště zabalen v hedvábném papíru s krásným obrázkem. Matka se rozhodla, že také "zaboduje" a uvařila nám na 1. svátek k obědu zajiště na černo. V životě jsem to do té chvíle nejedl a potom rovnou ne, sladkou omáčku s mandlemi, rozinky a nastrouhaným perníkem, ještě hlavní složku tvořila švestková povidla. Brzy jsme však zjistili, že to není špatné a zajišťoval maso v té omáčce, to bylo vybitající. Přiřel podstěnou ~~odpověď~~ vědět, nakonec nebylo nic. Nače maminka se opět vypracovala, avšak chvilu odmlčela s poukazem na to, že nebyť bych šel v Mýtě co v mrtkú sloužila, nikdy by tak vařit neuměla.

Po vánocích to však nejít začalo vřít. Rodiče začali chodit nejít více na schůze a já býval celý večery s Pepou sám doma. Přišel pro někoho šťastný a pro někoho nešťastný únor 1948. Otec se opět zpronevěřil svému slibu a vzhledem ke Gottwaldově výzvě k bdělosti a ostrážitosti, stáčil celistvo republiky přivážně mimo domov. Nakonec jednou přišel z flintou na rameni a rudou psískou s černými písmeny L M na rukávě. Ještě jsem nezapoměl co znamená flinta na rameni muže, neboť loněk valky jsem zazil. Když však otec viděl v mrtkú oči už nejít šdív, ale i stach, ublížil mě slovy: "Veddo, neboj se, střílet nebudem. To násine proto, aby někoho střílet nezapadlo." Po několika dnech skutečně flintu a psísku odložil do stěny a já jsem dostal přísný zákaz na flintu sahát. Těte netrvalo dlouho únor 1948.

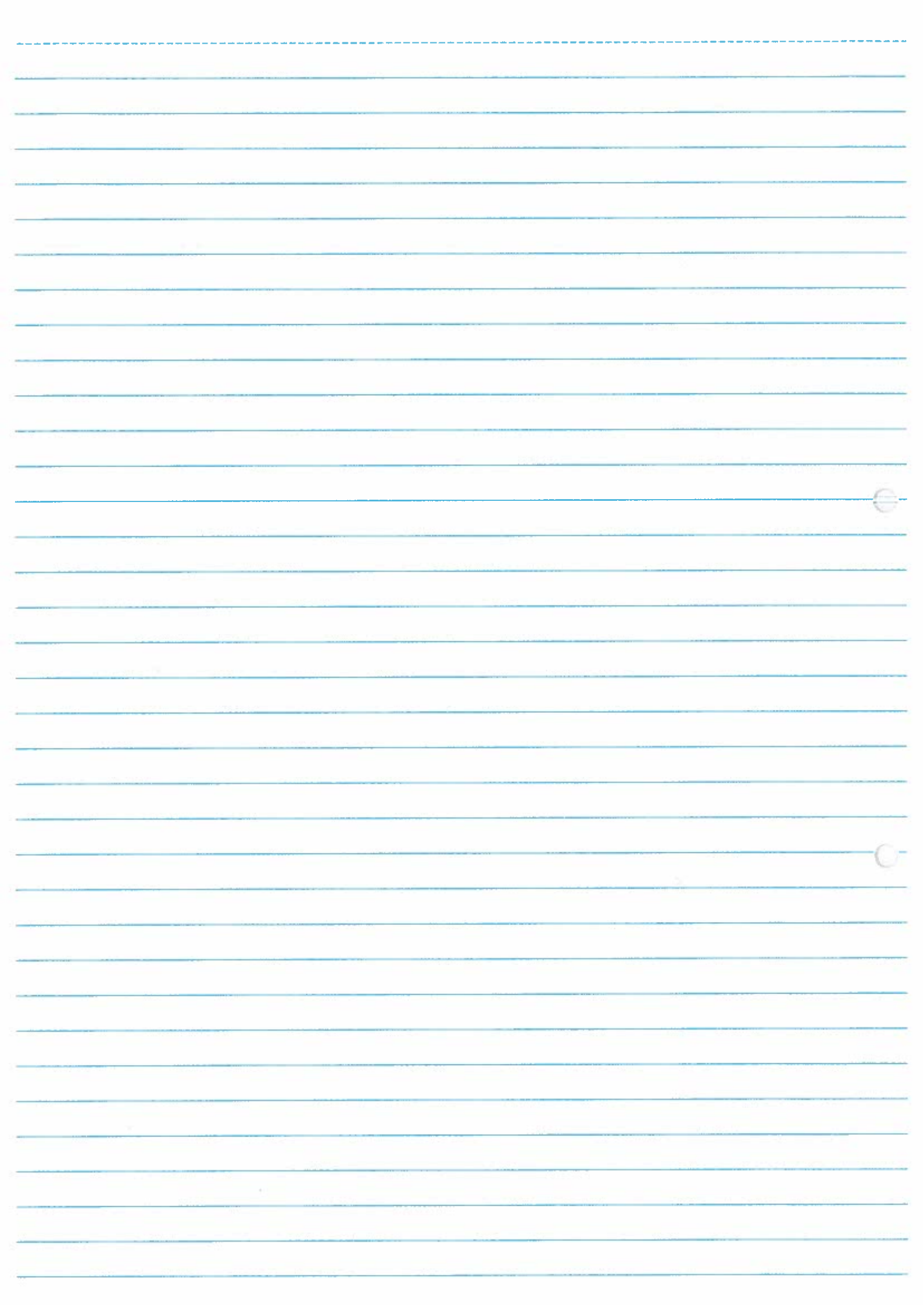
Schwarzovni vřít nepřestalo a musím vám říci, že

i když jsem na schůzi sám samozřejmě nechtěl, měl jsem se domá stejně. Za mě jsem byl doma s Pepou sám, protože starší sourozenci také někde trádali, právě ve svazu mládeže a Pepovi, který stále ještě nechtěl, ať mu bylo už více než 5 let, se to také přestavovalo říbit, že táta s matkou nejsou doma, mi začal občas hrát na nervy nepřijímaným říváním. Když jednou nebyl k utírání, dal jsem mu pořádnou facku, takže mu vypadal nějaký přední zub, háčiček ještě vlečejší. Máti, když to ráno zjistila mě chtěla trestat, ale když jsem jí s pláčem vyčetl, že mají být večer doma když Pepík poradí ruce, trestající ruce klesla předtím táta a máma s hrdmi práce jsou občas doma zůstala. Nejhorší bylo, že když se rodiče vrátili ze schůze a to dříve jak v deset nikdy nebylo, probírali program ještě doma a hlasitě se prali i hádali, co jak bylo a jak máto být a občas se i čarovali nepotěšnými slovy. K jejímu čí munním upravit, že výrazy ze zoologie nepoužívali a nepoužívali ani výrazy sprostě až na nějakého toho pitomce či blbce a na pátéhvavá čestá označení pro „jednoduchý tělesný akt ocírání“ a dále onu čestá bota, která při tom hraje nejvýznamnější úlohu a konečně i tělesný výměřek, jež je výslednicí úkoru.“ (F. Kubka - Paleontolog úsměv a pláč.) Když těmito klasifikací projev probudili i mě v přirodním pokoji, nechtěl jsem přitá do kuchyně a později je, aby vši raději také spát a dali nám i sobě pokoj. #

Dnes den pat v nás byl relativní klid a maminka se plně věnovala nám dětem, vykupům, vanečce, utírání a prání na zahradě a kolem domu. Kromě občasných pohledů do novin, jsem vrátil nikdy neviděl matku ošit kuitu. Zato já jsem byl dostal čítkomol. Brzy to upozornil i frantolácký předitel školy Kolář a přitáhl si mě k

Když jsem tyto intenzivní večerní haldy svých rodičů slyšel, vždy jsem si uvažoval, že já se ke svoji budoucí život takto chovat nikdy nebudu. Měl jsem vždy opravdu upřímnou snahu toto své předsevzetí uskutečnit, ale nevím co to je, že se mi nepovedlo tuto snahu zcela konstatovat úspěšně. Prý bych se s tím neměl trápit a uvědomit si, že existuje stará čerta moudrost: „Není kostelíčka bez kašpáríčka.“ V té souvislosti a pro tuto situaci doporučuji ^{použit} ~~se~~ slova písni umělecké dvojice Suchý - Šlitr o Škřeholovi: „Povraťte si, nijak vás však nemutit, malé věci, něste rut, mávnutím, nedopadnete tak jako Škřehole, nebudou vás porážovat ze vola.“ (v písni slova: ze cizane páha.)

práci v městské knihovně, kterou vedl. Tak dvakrát týdně večer jsem s párem lidí a ještě dvěma chlapci vypůjčoval knihy, tedy vydával a zarážoval. Půjčoval, které tehdy čítalo asi 20 titulů za knihu, vybíral pár lidí. Já jsem si za odměnu mohl zadarmo půjčit knihu, pokud jsem chtěl. To se mi moc líbilo a protože jsem nikdy moc nemiloval fotbal a klukovské vrstvy, mnoho času jsem trávil nad knihami. Nědy už to matku stálo a vyháňala mě k nejisté práci nebo i muzi kluky. O tom, s jakým záujmem jsem četl svědčí tato příhoda: Maminka jednou šla odpočívat na háčup a na plotnu postavila hurnec s mlékem a s svařeni. Tehda' bylo téměř povinností, mléko před konzumací svařit (převanít). I postelala mě, sýsta čtoucího u stolu v kuchyni, abych dělal na mléko pozor ať neustěže. Když mi jsem slíbil. Když se matka asi po hodině vrátila, s hrůzou zjistila, že kuchyň je plná dýmu a já stále čtu. Probral jsem se až když matka vpadla do kuchyně a začala se mě právně kvěřit. Když jsem četl, tak jsem prostě nic jiného nemíchal. Tehdy jsem předobíral hltal příběhy historické a ještě radši příběhy z posledních válek. Těch bylo dost i v dětském časopise „Vpřed“, který vycházel vždy v úterý a obsahoval i barevné obrázkové seriály. Na začátku sbíral vždy jeden příběh fiktivní „Rybitýlo sípů“ a uvnitř zase například dobrodružný seriál „Výprava Toma Barbora“ nebo naučný seriál „Tom Abom“. Dostala jsem též hltal a četl na každé nové seriál edice „Bojovníci!“ (Ještě teď mám doma tři nebo čtyři seriály) V Bojovnících byly nejen válečné příběhy, malých hrdinů a la „Jirka bojuje za Prahu“, ale i životní příběhy čestných vyšetřovatelů. Asi by vás zajímalo, kde jsem na časopise a knihy bral. Předám musím upozornit na cizosť relace. Tehdy, v tak

prodávají zvaná „stara moudra“, měl můj otec měřiční přístroj asi 5.000,- Kčs (tehdy stávková Kčs, neboť jsme ještě byli Československo). Vpředem stál 3,- Kčs a „Bojovník“ 4,50 Kčs. Moji tehdejší povinností bylo, vzít sestře oběd autobusem do Chebu, kde prodávala po odchodu od práce Hejny. Lístek na autobus stál 4,- Kčs a to mi maminka vždy dala přičku za rukou. Za příchodem jsem se s autobusem správně setkal, že za to, že si sednu hned za ně a budu je bavit, vždy had konverzí na lístky měšci rukou. Tak jsem spomínal a z čtivo.

Jednou se mi také povedlo něco, z čeho jsem měl ohromnou radost. Když jsem si přišel pro další díl „Bojovníka“ do národní knihovny, slečna prodávající mě uvítala slovy: „A náš státek odbojitel.“ V tu chvíli stál u pultu s nějakou knihou v ruce starší prověšený pán, asi nějaký kázeňský kněz, protože byl oblečen poměrně svátečně. Ten se, přiblížil když jsem si koupil knihu, obrátil na mě a slovy: „Ty náš taková přiblížit rád?“ Když jsem živě přisvědčil, pozval mě na odpoledne do hotelu, už nevím kterého, že by pro mě něco takového měl. V dohodované hodinu jsem byl na schůzce místě, pán mě vzal k sobě na pokoj a tam mi předal ukázané dvě knihy: „První praporek“ a „V první boj.“ Knihy přede mnou podepsal a teprve pak jsem se od něj dověděl, že je spisovatelem těchto knih, že se jmenuje Jan Mareš a že byl příslušníkem naší zahraniční armády v Rusku a že přiblížit poprvé v těchto knižkách sám psal nebo slyšel od kázeňského v této jednotce. Při odchodu z hotelu jsem se přímo vyznařoval pýškou a štěstím. Tyto knihy stále chová ve své knihovně. †

Nebyl jsem však neuzivný v duchovním - knihovním. Lepší jsem také moudrý letadel a s těmi ják běhal po

- 81 a -

Představte si v dnešní době situaci kdy nějaký nezvaný starší pán pozve asi desetiletého chlapce do hotelového pokoje počkat na odpověď.

Co by asi toho chlapce v první řadě napadlo, a co by asi udělali jeho rodiče udělati, až by se jim s tím doma pochválil?

O jaká to byla tehdy doba.

okolí. My modeláři jsme za nejlepší berdy pro postavu
modelu vrtulní i vrtulové poháněný ztroucenou gumou,
pouzdvíli svažitou letkou pod rozhlednou Salliburg
u Strážova. Vůbec nejlepší bylo vyleíst na rozhlednu, i
kdysi u modelu s rotující rozptílná křídla to zkusíme,
připojit křídla až na odchodu rozhledny. To jsme však
bechyřky zvládli bez větší potřeby a vidět přel elegantní
let světa „Orlíka“ nebo vrtuloví, vlastně „stálo
zato. Pořád však do letu zarděl nepřiváděním, ~~vrtuloví~~,
setravněli jsme své letadélka z brázek na nedobře
nařídění. Jenže vrtuloví bráz vrtuloví modelům
moc neubíží a s podobnými postávkami křídla modelů
už musíme počítat.

V té době bych se byl hrozně rád také stal
členem „Junáka“ hlavně proto, že Junáci byli propagováni
v naší oblíbené „Vpředu“. Můj otec a matka však
vše viděli jinak, Junáka považovali za elitářskou organizaci
pod patronací nepřátelské strany „Národní socialistické“,
batuzaných „brkounů“ (mali ve znaku zkráceně kládivo
s hvozdí brkem) a nedovolili mi vstoupit mezi ně.

Mě to trochu mrzelo, ale s Edukem Strabouškem a Mikolajem
jme si udělali jehly svůj klub, za tím účelem a po
vzor „Rybných rípů“, jsme zabrali opuštěnou boudu
na níže parcelu za naším plotem a podle ústředí
z přílohy „Vpředu“ jsme lovíli „bobříky“. Škoda, že
se mi knížka o „bobříctví“ v příštím let ztratila.

Když vidím a slyším dnešní nekonečné problémy s výstavou
dětí a mládeže v současnosti, myslím že by moc prospělo
jim všem, když tak jako my, kteří jsme se stali do-
spětými, začali lovit „bobříky odvahy“ nebo „bobříky
dobrotlivé“. Šikovní „množství“ by ale všichni
měli aplikovat v této naší kultuře tak jako my a Mikolaj
v politice.

liť v roce 1949 vznikla po sovětském vzoru

dětská organizace „Pionýr“ pod patronací KSČ a já, tentokrát nejen s bichly souhlasem, ale dokonce doporčením rodičů se stal jejím členem. Mě však potěšilo především to, že mohu jako jiné děti, chodit se učení do přírody na výlety, v klubovně, kteří se mi více líbily nejen jako hráčkářská stůba v parku, ale i vnitřním vybavením, hrát za nepřiznivé podmínky různé hry a vyrábět hezké věci. Nejdříve jsme se jmenovali myslivci, dělatelé a teprve po splnění určitých úkolů například podobných, bobříkem a dorážení slavného prospěchu ve škole jsme se mohli stát pionýry, vykonat slib a dostat rudý šátek. Byl jsem vlastně, stejně jako řada mých vrstevníků, děvčát a chlapců ročníku 1937, jedním z prvních pionýrů ve Frantově. Protože to bylo prvně ve Frantově, měl pionýrský slib a šátkování svoje zvláštnosti.

Tehdy tam byl na klíčové technické minister školství a osvěty, Zdeněk Nejedlý. Místní funkcionáři aktívně zasloužili tak, že se ministr uvolil, uvažovat nad šátkem. To samozřejmě mohl být velkou slávou. Jednoho slavného odpoledne ne prostě před Společenským domem jsme nastoupili do řady, bylo nás asi dvacet. Předtím jsme byli řádkou poučení co máme říkat. Pak ministr měl říci: „Číslo - veškerý pionýr - buď připraven“ a nato jsme sborově měli odpovědět slovy: „Vždy připraven.“ Řádku poučení však zřejmě nebyl jen ministr. Šel se před nás a začal: „Mili pionýři...“ a pak mu zamrzl hlas a začal očima bloumat po okolí, až mu padl zrak na zadrželi ~~by~~ berky nad námi, kde se sloužil hájit: „Vždy připraven.“ To byla ta heslovitá, kterou ministr zřejmě potřeboval, takže se jeho hlas rozjarnil a zvolal: „Vždy připraven.“ Říkám, náš ovšem dokonce zmačkl a naše odpovědi se sypaly jako brambory. Někdo „bud“, někdo „vždy“, ale všichni připraveni a zaliti potem.

Vážená sítě, které ministři podávali naší vedoucí, ministři také neuvěřitelně. S tím si však již stanovili ujednání a tak naši sítě uvažovaly prostě na dva cely. A tak jsem se stal pionýrem. Přiznal, že mě to nijak nezaujalo a že jsem na to byl dokonce lhostejný. Tehle svůj první pionýrský nátek od Nejedlého mám ještě schovaný.

Školu jsem zvládal celkem bez potíží až na matematiku, ze které jsem měl vždy dvojku. Tá mě prostě nešla a nešla. Obrovský zážitek pro mě byl, když jsem se učil v květnu roku 1950 dovědět, že jsem byl vybrán do mezinárodního pionýrského tábora v Polsku u moře. Měl jsem tam jít v srpnu a předtím v červenci byli u nás na táboře polští pionýři - takzvaní harceri. Mezi nimi jsem ztrávil skoro celý červenc a bez myšlenky se přiznal, že moji nebyvalou pilovost v tomto směru, způsobila především polská pionýrka Ewa Papiówek. Zalíbila se mi na první pohled a ona to asi poznala a proti mému nadbíhání nic nemítala. Její oči a dlouhé černé vlasy a vůbec vzhled mi prostě učarovalo. Vrchol bláta jsem zažil, když při jednom sezení na lavičce před hotelem kde bydleli, se odhodlal tento přírtek:

Eva měla na krku zavěšenou na řemínce malý klíček, nevím od čeho. Když jsem byl zvědavý na co je ten klíček, odpověděla: „To je klíč od ~~světa~~ srdce mého.“ Klíček pak sundala ze řemínce a s úsměvem mi jej podala. Jestli čekat, že padla pura, tak to jít vedle na to jsem byl hloupý, ale stejně jsem slyšel až v krku. Jestli pak při loučení stála Ewa to už nevím, ale já jsem už byl v dobrém náladě.

Pal jsem si psali až asi do sedmnácti let, kdy Ewa, která byla asi o dva roky starší mi napsala, že se bude vdávat. Potom, co se v její aarece objevilo příjmení Korciak jsem raději přestal psát a tím naše platonická láska skončila.

Na bakore v Polsku jsem se měl noc dobře.
Poenal jsem tam řadu kamarádů, polské more, které bylo
na nás utus dost studené, ale jako přeceň pláž byly
nádherné. To místo, kde jsme prožili tři týdny, bylo
malé lazeňské městečko Mialno v powiatu Koszalin.
Když srovnám naše stravování v Mialnu se stravou doma,ci,
musím říci, že nás krmili více a hlavně dobře. Vřeko
bylo dost a na mysl mi zůstalo, že emestálitý vř
a pravou sůtku, jsem poprvé porádka ochutnal sů tam.
Poslední týden v Polsku jsme ztrávili ve Varsávě.
Bydli jsme v jakémsi paláci a dělali vycházký do
města. Poláci se pochlubili jejich velkou dopravou ma-
gistrálou - takzvaná trasu (W-2) vřzet, nově postave-
ným rynek Marienštatským, historický náměstím,
které bylo v tu dobu ještě skoro celé v troskách
a trosky jsme videli ještě dobře. Současně se vřak
stavily nové domy. Zaujali nás také na jedno sta-
veničko a ukázali nám plující beton. Korteu toho
betonu hodili do sudu s vodou a ona skutečně
plavala. Bylo to uspěnění jako houba a prý se
to dělalo do líce obvodnic zdiva jako tepelná izo-
lace. Na líci stává byla přilepena destička z
nežité oputy nebo ořko a to tvořilo ořtkou frásku
bez omítky. Poprvé v životě jsem také byl ve
velkém obchodním domě a svezl se na pokybových
schodech (schody ruchome). To město nás vřak
udělalo natolik, že jsme se už vřichni těřili domů.
Ve Varsávě s námi chodili polští svazáci. Zetempovci
ZMP = zvjónzet mlodězi polski. Tam se mnou při-
telil jeden ze svazáků, asi dvacetiletý Krzysztof
Naumienko a i s ním jsem si natolik let psal.
Doma bylo o čem vyprávět.

To už mi bylo skoro šestáct let a jelikož jsem
chlapcům ještě nestalil při fobbale a jiných lotrovských,

začal jsem si více všímat děvčát. Začala mě přivlést
jiště Evča Doboklavová. Nemind jsem příležitost ve škole i
mimo školu jít se k ní přiblížit, cestu zkrátit kolem jejího
domu a předvést se. Za jediný její úsměv, byl jsem ochot-
lým provést cokoli. Evča byla zapletavých duše šlechetná
a neřídila po mě nic, co by znamenalo přistupet při činu-
koliv nebo komukoliv a tudíž jsem nemusel předvádět nic, co
by bylo nad mě tělesné nebo duševní síly. Lásko k Evče
převládla až do konce školní docházky, suvat poté co jsem
opustil domov a vydal se do široho světa, Evču na gýma-
ziu v Chebu, uchvátil nějaký kluk asi jmenem Knotek a
já jsem tu zprávu jist viděte přežil.

Moje vztahy k Hana Frantové, která by byla ochot-
nější přijímat mě milostně duševní, bylo jen přechodné.
S oběma těmito láskami jsem po jejich skončení či od-
mitnutí zachoval hluboký kams radostný vstah jako obvyklou
hápsit se tyto rány, ale jejími další snudy jsem měl
příležitost sledovat jen asi první čtyři roky, ale dcer již
nevím kde bych je hledal. Stejně by mě určit zajímalo
kde tyto, patrně již také babičky, žijí, jak vypadají,
pakliže ještě vůbec žijí.

Když jsem se tak rozepal o svůj láskot podivný-
cibě dospívání, nesním zapomenout na žensk učitelku Wimmerovou.
Od bratra mojího střední školy ^(dříve měšťanská) v ~~Čechách~~ v mysl svých
krásně blonděta chebarka učila, tvrdá, čirý jazyk, občanskou
výchovu a tělocvib. Pomyšlet na to, že by mě milovala jsem
si samozřejmě netroufal a zůvidět jsem jsem učitel
Lysou, který se kolem ní točil nejčastěji, její tvrdou
přívě. Každou její hodinu jsem očekával s radostí,
její úkoly plnil s potěšením a její vztah v hodině
sledoval přímo upřeně a neupustit z ní oka. Když, že
to někdy učitelé dělají, upoutána mou nepádnou pozor-
ností, mě přejela rukou po hlavě, byl jsem na vrcholu
blaha. Asi se dobře pozná, zda ~~to~~ ^{ten} vztah učitelky

a zřítka se dá kvalifikovat jako milovník vzplývání zřítka k učitelce (což přirozeně vyvolává neke, pokud je učitelka mladá a kezká) nebo učka zřítka k učitelčinu pedago- gickému umění a tedy pedagogický úspěch učitelky. Dnes se spíše kloním k tomu pedagogickému úspěchu, když si uvědomuji čím moje - dejme tomu láska - k paní učitelce Wimmerové skončila.

Bylo to tak: Po návratu na hornické učiliště a pak do hornické přemyslovky, jsem této paní učitelce napsal dva dopisy o sobě. Na druhý dopis mi již do Duchcova paní učitelka odpověděla tak, že jsem byl hluboce dojat. Ten dopis už dnes bohužel nemám, i když jsem jej dort dlouho uchovával. Na závěr dopisu^{mi} usel paní učitelka udělit jakési dojemné povučení do dalšího života a použila citát P.F. Coubertina - zakladatele novodobých olympijských her: „Smyslem života není, dobývat, ale čestně bojovat.“ Možná v životě jsem si na tato slova vzpoměl a snažil jsem se v jejích duchu chovat. Možná, že má jimi vidět jinak, ale já dočas ziji v přerůdnosti, že se těm dětem těm výře uvedeným slovům, pro mě zazněvším z nekoř- nycht út paní učitelky, jsem životních úspěchů nedova- koval nečestným bojem. #/.

Po této poetické odkošce vrát zpátky ke skutečnosti. Vždyť mojí chlapčej život se nestládal jen z platonických látek, ale přes svoji jennost, patrně darou pilnou oštbou všemožné boletrie a použitou subtilnější teternou kostrukci, jsem byl normální klub. Musím však dodat, že klub rve' doby, který vedle svého volha měl svoje domácí povinnosti z nichž jedna mě dost imponovala a to ta, podílet se již od svých zhruba dvanácti let na výpletu pro rodinu a snažit se o samostatnost.

Pokud se týče té samostatnosti v rozhodování, byla přetřvalá už od malé nepřeklad děty tomu, že jsem byl po rodičích bezvýrec (bez náboženského vyznání).

/.

Poněkud jinak zní couberťinova olympijská zásada, prezentovaná takto:
„Smyslem není zvítězit, ale zúčastnit se“. To mi zní, v porovnání
s původní zásadou kterou jsem čít v dopise zmíněné pani učitelky,
poněkud chudě. Takto prezentovaná olympijská zásada jakoby
říkala: „Vždyť vlastně jedno je to oba dva“. To se mi zdá
trochu málo na zásadu pro život.

Než jsem začal chodit do školy, otec mě v tomto směru poučil takto: „Vendo, ty jsi bez vyučování a nebudíš chodit na náboženství. Jakmile přijde farář do třídy, ty odejdeš.“ To jsem dodržel, i když mi bylo mnohdy trapné, když jsem se třídy jsem odcházel a věřící se na mě dívali a sem tam i padla nějaká poznámka o pohanech. Potud bylo náboženství první hodinu, přišel jsem prostě od devíti, Horši to bylo v zimě, když nebylo kam jít nebo když pršelo. To jsem se ublížil netam do zadní lavice s knížkou a usnul se odt. Pak farář se pak někdy u mě zastavil a zapísal se do oty. Jednou, asi ve druhé návštěvě, dnes by to byla asi sedmá, jsem dokonce dostal na vprávnění jednotku z náboženství. To se pak farář zřejmě upsal. Takovou výchovou se stalo, že dodnes mám chladný vztah k náboženství. Nikdy jsem nezkouzel stát se věřícím v jakékoli církvi. Důležitým věřícím jejich víru nekou, ani jim víru nijak zvlášť nerozmlouvám oty jejich rozhodnutí. Rozhodují však u nás vidím modlitbu a ornaty, podobně jako naši husité. Druhou poučením z dějin lidstva, kdy z bídě dušami i těly vzniklo křesťanství jako víra v něco lepšího v budoucnu mimo zemi, která byla vůči otročím bít krutá jen proto, že se otroci narodili. Těle proke a poctivé víry se však ve vhodném okamžiku zmocnili chytří církvi hodovní a místo křesťanské pravoty ve víře i v životě, začali bažit po majetku a ostátním věním vnucovat své názory jako modli se a pracuj, vrchnost je od Boha, za ctěni na zemi - blažený život pozemný a podobně. Dali však náboženství a vrátne se zpět k legroci.

Že jsem byl i jinak veden k samostatnosti a že v porovnání s dneškem, muselo být na cestách nejmíru bezpečno, svědčí mi j další gntěst cestovatelský. Přestože jsem ve Francouzích jsi tělně zdomácněl, oty jsem zastavil po svých modlích Zlatoni a hedáldu Mikulši, zkrátka po

rodinám krajů. Je to, kdy někdy musel rodiný kraj opustit
již v době kdy dobře chystal, mohl pochopit dráhu, podobně
postřehů v touze po rodině krajů. Nejsem jako chlapec, ale
až dodnes, kdykoliv a přibližně k rodině krajů, srdce mi
radostí poskoci a vlaha v očích by snadno vytryskla.

A proto jednou tatko rozhodl jsem zadal, že bych se zase
o pravidelných chytat podivat „k našim domů.“ Maminka mi
nakonec pochopila a že se ote, ani otec pro samou
práci nemohl sebrat a jít se mnou tak na měřít jít
jsem chytat, vypravila mě máti samostatně.

Jabalila mi kufřík s troškou prádla, že to bylo
na leto tak hlavu trenýtky a trička, oblekla mě do
slučivého obleku s krátkými kalhotami, na hlavu ponorila
dát uzlytkou tetdu „vádiouku“, koupila mi lístky na
rychlík a vypravila ve Frantových na adresu. Tak
jsem sám hazard s ponoril, jít příjedu naprost, a
projel čirou zemí s předání v Praze, a předchodem
v Praze z Wilsonova na Masarykova nábřeží, bez
nehod a komplikací z Frantových do Záborki. Ach to
štěstí když jsem v Záborki vystoupil a zase navštívil ten
Dobruškov - Labský vzduch.

Asi polovinu křivice jsem strávil v Záborki u
tety a strýce Záloudkových se dvěma o několik let
mladšími bratry Karlem a Josefem. Dost jsem si
užil i s mými kamarády. Zvláště Evža práce jím
trošku rozehřála mi srdce, ale bez následků a
jelikož znovu švestky zralé, uspořádali jsme u Zál-
loudků závod u pojídání švestkových kvedlíků. Závod
jsem vyhrál já, hlavně díky tomu, že kvedlíky byly připra-
veny přesně podle mého gusta. Takový švestkový kvedlík
musí být z bramborového těsta, kuličky s tenkým těstem,
co kulička, to jedna švestka a posypání musí být mletým
makem a potaž omáčkou mákem. Dostanu-li takové
švestkové, ještě dnes si na dvačet troufám.

Pobom, co jsem si užil v Láboni, vydal jsem se na druhou polovinu měřice se svým kufárkem ze Láboni přes pole do Mikulšic. Přišel jsem k tetě a strýci Vancúrovým jednoho dne pozdě odpoledne. Strýc znovu zapráchal krajky. Jak jsem ukročil do vratek, radostně zvolal: „A, dotrout je tady. Tak se sudekni a jedeme na kmeny.“ Po krátkém pozdravku s mou nejmilější tetičkou a sestřenicí Miládkou, jsem vyšel na vůz a zahájil další část svého tehdejšího pravidelného turné mezi pátou třídou obecnou a první měšťáckou. V Mikulšicích u Vancúru bylo dobře. Denně tam přicházela také moje babička Šykorová, která bydlela nedaleko ve své výměstářské světničce u strýce (světo 1949) Aškonína. Protože se vřel těžko snažila se svou smekou ukřičenou Božkou, celý den babička trávila u Vancúru, kde byla vítanou pomocí v domácnosti, kolem drůbeže i dobytce. Tak jsem si babičky zase užil. Rád jsem ji večer vyprávěl do jejího výměstku, kde mi oběti vyprávěla o svých přibuzných, ale to jsem moc nevnímal a nebyl jsem pozorný posluchač. Stačilo mi její poslušnost bez liberní babiččiny hlasy. Uvědomuji si, že to bylo vlastně naposled v životě, kdy jsem si babičky takhle užil. Pak už to byly její takové návštěvy na několik hodin.

V Mikulšicích to bylo trochu jiné. Ve vni jsem kromě záduš kamaradky a tak jsem trávil čas pravidelnou zvěř jako oledin. To se mi vřel také líbilo a strýc to se mnou uměl. Oběti mi za svého dozon dovolit vřit krausky sprážení a já jsem zato rád pomáhal při stěžení a třídění okuret, dobytčů a obírání mluve a podobných pracích při kterých je každá ruka dobrá. S koupáním to bylo u Mikulšicích špatně. Do rány nebo rybníka moc daleko. Musela stačit voda ze studny, ~~na~~ okráta sluhičkou ve staré vaně nebo nečistě, kde jsem se občasně s Miládkou, o něco starší sestřenicí.

- 90 a -

Zulaštní byly v Mikulášské cesty. Pouze státní silnice, vedoucí z Pardubic do Kutné Hory byla zpevněná, tedy vřak jízda bez asfaltového povrchu. Všechny ostatní cesty po vší vřast vypadaly tak, že za blátivého počasí byla běžná hloubka bláta asi dvacet centimetrů. Když pak za suchého počasí ztvrdlé bláto selaly mi vozy rozjezdilo, vznášel jsem prach do ušou a naše malé děti nožky honily po káblu a který došlova proklat mezi prsty v nohou. Když jsem si občas ukopl bosý palec v nohy, prach z cesty kroucení téměř okamžitě zastavil a teprve když doma večer došlo na mytí nohou, došlo i k lepšímu ošetření. Nikdy ve svém dětském životě neslyšel, že by někdo onemocněl z podobného ukopnutého palce. Prach z cest rozhodně nebyl sterilní když kolo a krajiny jízdy hlavní pokoj selalych vozů nikdy nečekali s vykonáním tělesné potřeby až na mštal.

Vymezení měsic vřak rychle uplynul a musel jsem zpátky do Frantových. Smutek z odjezdu z radných konců mě vřak brzy přeměl.

Byl přede mnou ještě celý spánek a ten bylo nutno rádně učit, hlavně s kluky Strakovic. Ve Frantových si nebyla ráta. Nejbližší byla Ohře v Chebu. Ve Frantových vřak bylo dostatek rybníků a potoků. Mezi rybníky počítaly i takzvané „Čerke koupaliště“, které vřak bylo hlavně pro lázeňské hosty nebo dospělé obyvatele, toužící po komfortu. Stavby na koupališti byly dřevěné, ale hezké. Byla tam restaurace, kabiny, stávkadla, do vody se chadilo ^{postaveno} po schodech, ale muselo se platit. Tím pádem bylo koupaliště mimo obrovský zájem. Zbýval rybník Žirovický a Amerika, která byla zájmem vřak a ukazuje, kdejší lázeňské hosty do restaurace na břehu rybníka, hlavně že jde o restauraci „U jezera“. V tomto jezere jsem se sice také občas vykoupal, ale jistě brzy po pár krocích od břehu jsem narazil na bahno, tak jsem při koupání jednoduše dával přednost „Žirovicku.“ Kam noha stoupla, vřak siice hrubý, ale ořezá přece a z vody blízko hráze, tedy v místech nepřístupných, čněly skalky, z nichž se dalo bezvadně skákat. Vlevo od skalek, kde se již skalka rozpadala na písek, byla jakási malá pláž, kde se dalo i ležet, byl-li vřak vítr, vlny vzbuzovaly iluzi moře a vzhledem k pozvolnému náběhu do vody se daly hrát různé vodní hry. Šlo o různé vodní hry jako boučá, kokoubí zápas, nebo jiné vynálezy, z nichž jednu popíši.

Jednou při sjezdě po břehu, jsem s Jandou Strakovic hráli asi třímetrovou starou hadici. Byla zapojená v písku, tak jsem ji vymyli. Podalo se nám na ni zatroubit, pře jsem pokusili jeden konec do vody a fotečím vyráběli iluzi lázeňského pramene a histore dával Janda prima nápad: „Budeme se přefukovat.“ Hned první pokus skončil nerozhodně. Voda nabírána do hadice zůstávala bez pohybu,

neboť tlaky pochopivší z našich plíc byly vyrovnány. Při dalším pokusu jsem však zvitčel a vtělen k výsledku přepetu, ztratil Jarda další zájem o pokračování v závodě. Istmile totiž Jarda využil méj tlak, vnikla mu voda do dýchacího i zažívacího traktu zárovně, utkl si hadici od úst, z nichž a z nosu, vylétl gejzír směsí vody a švestkami, kterých jsme se předtím usjedly. Když Jarda nabral dech a na mé odhodování byl schofen odpovědět, řekl že tak blbě nšpade už dávno nedostal, měl hned jiný návrh: Máme takou síťovku (tářku) a pojedem do potoka na ryby. Ujednalo se vykoukno. Vzali jsme takou ještě Strabovic Honzu, který byl známý svou síťovkostí na věckno kromě učení a vydali jsme se do potoka, nepatřejícího Žirovák. Potok byl někde od Házelova kolen Šebrova mlýna a my začali s lovením proti proudu od mostku pod silnicí na Vojtanov, kde již čtvo potoka nebylo za rostle nárami. Nejdříve jsme zkoušeli táhnout síťovku po dvě, ale to se utáhlo bezúspěšně. Honza nám utáhal jak správně na to. Stát v klidu ve vodě, ruce s roztaženými prsty ve vodě a čekat, až se kloupy přetrhají po dvě přispasívají. Pak po něm rychle chňapnout a když uteče, sledovat čmu. Je-li zahncen do korunu pod brčkou, tak už těžko uteče. Úspěch nebyl stoprocentní, ale když na každého vyšly tři pětkové kusy a sluníčko už se klonilo za les na Antonínově vyšíně, rozhodli jsme toho. Ani nám moc nevadilo, že na rukou byly nějaké krušivé rany od toho, když jsme místo přetrhů chytli okouha, nebo se nám do prstu zatoulal náč.

Koukát nad Žirovákem směrem k hranicím jsme jednou objevili podivný pláček s několika velkými kamny a jílenci a zbytky jakéhosi obrácení. Když jsme se o tom zmínili jednou v Sokole před bratrem Štádlkem, vysvětlil nám že jde o staré slovačké pohřebiště, kde se již před

dnětu ruskou válkou dělal archeologický průzkum. Na obotracení našeho chlapeckého života hned Staidler navrhl, že si tam uděláme výlet pod stany s telefonem. Jožko do konce předváň jeno to stačilo vykonat a říknu vám, že je to moc bezvadné a lehoučká strážidlo, vyprat se v soukromí našich dárů zemřelých předků.

Tak to vše se dalo prožít se brněnskými židovskými. Amerika nás takhle jeseň z jara, kdy jsme tajně na loďce jechli pozorovat, jak se líknu rakové, kterých bylo v náloži na západním konci Ameriky velká hejna. Byli jsme přetrápeni když jsme zjistili, že mají rakové nejsem vůbec bílí jako ježít rodice nebo alespoň žlutí jako mají kachyňa nebo kourata, ale že jsou světlí a slabě žlutě zabarvení a čerň kůže. ~~Ita~~ Jinak byli mají rakové k nerozpoznání od kachyň, neboť naprosto stejně uvolně plavali po vodě, když jsme je uvrhli. Smola byla jeseň v tom, že stání rakové, jakmile jsme našli pozorovatelé zaskřípli se s motuňky knížky zvedli do vzduchu a když tento jev trval dle, všiml si toho porobný z nedalekého Kamenhofu a začal pátrat se svoji loďkou po příchodu, ktero v tuhl. Byli jsme vřít bděti a neuchali se přetrápit, volně vstup směr Komorů hůlka. Protože vřít šlo opravdu jen maximálně o něčí hůlčatí raků a nikoliv žádnou škodu či zabijáci, nitdy náš porobný uproměšleboral ani kečimil klávků ve škole.

Moje záliba v scalaci, proměnili patrně z našeho polička v zábori náš neopustila ani ve Frantouřch, kře říčko, Hogniči Lokanect. I číh' scalaci, kteri zabrali selky utedlosti po odronutých němcich, potřebovali doosí pomoci. Tak jsme například chodili vybírat brambory ke Kovaňovům, kteri se přistěhovali nitde od Táhora, přičemž Kovaň nebyl původně scalak, ale pekár. K tomu se vážě přihoda s Milekou Kovaňovic.

Milena jednou přinesla na pole obvyklou svazku, bílou kůru a čerstvě rohlíky od pekaře Lindy. Při rozdávání rohlíků vyšel na Kovaře jeden zkrácený, zkrátka nepoučený. To Kovaře rozčililo a povídal: „Mileno, přišla řada Lindovi, ať si takový mrzaček sežere sám.“ Na to Milena ducho-přítomně odpověděla otázkou: „Tati, ty sis takové mrzačky taky žral sám?“ Nato Kovař sáhl po šici a rozběhl se za Milenou v úmyslu ji ztratit. Bohužel oš dík, ji však nedokonal. Úplný konec přáčku po návratu domů se měl odehrát podle scény „Ať tě chytne“, ale jeho pravou podobu neznam.

V nedaleké vsadě Dlouhá Mořta, patřící již k obci Tršnice, zabrala dosti velký statek rodina Stejskalova, pocházející někde od Surice. Statek měl hustou polohu uprostřed luk, obložen vysokými stromy a nedaleko před vraty protékal Slatinský potok, který měl šířku už malé říčky a jelikož byl napájen ze slatin, rašeliny a mokřadů, kterých v okolí Frantouk bylo a je hojnost, teklo v něm i za sucha hojnost vody. Jak jako ostatní všechny statky v okolí měl i tento statek velký otevřený dvůr v jeho středu bylo velké hnojiště, v hnojiště holubník na jedné noze, vedle holubníku dřevěný záhrad a do dvora ze všech stran uzavřeného budovami vedla dvojce vrata. Jedna vrata, vedoucí na silnici, byla umístěna vedle obytného stavení a druhá vedla na hůrku. Všechny tyto statky, po rozměrech měly obvyklé obytné stavení z hrázděného zdiva, jehož nosnou konstrukci tvořily dřevěné trámy, natřené na červeně a vyplňové zdivo mělo býti omítkou. Další ze stýn stavení, bránícího otevřený dvůr byla stodola, chlévy a zdeňka kolna s otevřenými vjezdy selenutými na sloupech ze žuly, sloužící k vjezdu vozů a zemědělských strojů. Všechna stavení měla sedlové střechy, v pozdější době selenutými slonou než bylo zvykem u nás v Láboři. Všechna ta stavení, není proč

vše na mě působilo takovým strohým, studeným dojmem. Utuliv vypadaly místnosti v obytném stavení. Hlavní ohromení kuchyně s obrovskými kachlovými kamny, spojenými s velkou pecí. První jsem zde (kromě náhuby babičky z Ujerska) viděl zate trámy na stropu douhité místnosti a mezi nimi běs holá tráva. V Stejtalově bylo drávo na stroje hřívno na hřívno, takže ve spojení s celkem nepočetnými a malými okny bylo v místnosti dost tmavo, ale útulno.

Stejtalovic státek, o ^{bývalém} jehož německém majiteli nic nevím, stejně ^{naprosto} jako většina těch, kteří přijeli zabrat pohraničí, jsem takto dobře poznal díky jízditu Frantovi, který odešel s mnou do třídy. Jistou dobu jsem dával přednost mezi ortafními kamarády právě Frantovi proto, že jednou mě vzal po vyučování k nim domů a já byl nadšen tím množstvím krav, koní, košíků a budov které jsem nikdy v bou množství a tak zblízka neviděl, že jsem potom chodil k Stejtalovicům rád pomáhat při polevkách pracích a právě dobytka skoro celý rok. Nejvíce se mi líbilo pasci na rozsažitých lukách a to proto, že jsem si mohl na to posjít ková, které právě při Stejtal nepotřebral k práci. Jezdili jsme na nich bez sedla, když měl jen ohlávek s krátkým výmenem. Franta mi doporučil jeduho valacha a ten uzevstal nic dlouhých svůj povrch, jak ji vyhlíčil Franta: „Je to hodnej a pracovitej kůň. Do ovalu ho dostaneš snadno, ak bacha na vodu. Před každým sekmením potvorkem nebo struskou se doslova zapřichne.“ Jistě jste někdy jeli na koni bez sedla klusem, jistě uznáte, že každý jezdec bez sedla se snaží ková dostat z krovu co nejvíce do ovalu. Jde to bez hřívání, neblaze působící na zadní část těla a bederní páteř, a je to rychlejší!

Jednou se nějaká kráva „rozbitala“ a utekla daleko od stáda. To byla nádherná příležitost, jak ji ovalu dosáhnout. Pobil ji jsem svého valacha, jedl

Jméno si bohužel nepamětliv, do ovalu a již mi vřel hrůzou kolem uší. Cvalem opojen a s povrtý psího tvorstva v hlavě, jsem strávil bdělost a tudíž si nevšiml, že napříč louky vede strážka, která ale byla v té době naprosto bez kapky vody. To vřel mým valachů bylo jedno. Strážka to byla, tak se uprostřed nacházejícího ovalu zapíchl a já se smoučto opojení jsem přišel do letu. Křídla vřel nemaje, skouřil jsem zatrátko ležet na zadcích na matičce zemi, která bohužel byla zatrávněnou loukou. Když jsem se vzpamatoval a hlavě chytil dech, spatřil jsem, že hodný valach stojí na místě kde se zapíchl a klidně se pase. Neutíkal, nepřibíhal a klidně stápní, abych si její advedl k nedaleké mazi, protože bez sedla se na koně nedá nasednout jinak než z nějakého stupně, pokud ještě nemáte delší nohy a neovládáte háskocení s rozběhem po individuálu.

V Stejskale se mi líbilo také proto, že pan Stejskal byl jak se říká, dobrá kopa a jeho řádění se mi líbilo. Zde jsem měl také možnost seznámit se s traktorem značky „Lanz-Bulldog“. Tak jako v Lábori a okolí byl-li za mého dětství nějaký traktor, byl obvykle značky „Svoboda“, zde to byl Bulldog. Obě stroje byly s dieselovým motorem, chlápek vedou z neutíle kourícího dráky na čumáku traktoru, jenže zatím co Svoboda se startoval klikou, Bulldog na to měl volant. Volant a dal totiž odejmut, přičemž ho sestravěl, bez řádění rozkoupat a přefocit. Pak Bulldog chytl a koral se malý technický zážrak. Při prvních bafech motoru se nejprve z nahon směřujícího výfuku vylétlo k hubi několik nacházejících kroužků za sebou a pak teprve valce, aťhon dva, dostaly své tempo, které vřel bylo při volnočasu takové, že se vřechny doby čtyřdobého motoru - sání, stlačení, výbuch a výfuk, daly sledovat jako v ušlechti. Při startování Bulldoga volantem se vřel musel zadrž správný a řídit se s volantem při bafnutí motoru.

Jak se totiž volant v pravou chvíli nevytáhl ze se-
trvačnické, našel nekontrolovaný let volantu k rubi s
nově nekontrolovaným úhlem dopadu.

Do Mouchty Mostů však bylo přece jen daleko. Chodil jsem
pěšky, takže jedna cesta - hodina a tak se moje maminka
začala proti mým návštěvám v Stejtalce ohrazovat. S věkem
ve škole, ani s děláním úkolů jsem problémy neměl, ale při
službě v Stejtalce jsem dlouhý dělal až večer, kdy se většinou
vrátili domů a trochu jsem s tím přetáčil. Tak se moje
návštěvy v Stejtalce začaly krátit, až přestaly docela.
Jak vidno, byla to však stále dobrá příležitost něco poznat.

Mým starším sourozencům Božce a Oldovi se, zapo-
lávaly lejtka už v Záboni, ale ve Frastouletě to dostoujilo
vrcholů. Zlatě Božce. Dívka lepších tvarů, prodávající se
standardním úsměvem a zřehnutým pohledem, měla například
dosti a nutno říci, že se příliš nebránila jízitých přání.
Uměla přání například využít k tomu, že tu či odtud
domů přinesla něco z potravin, tehdy vyrobenejše nudovat-
kovitě. Díky Božce jsem poznal chut' tvrdé končomletič-
né čokolady RUPA, fíků, datlí, banánů a kokosu z
produktů cizokrajných a z tuzemských pak tem tam kouke
pražské sůrky nebo párky Bohemia. O to víc ochotně jsem
běhal s dělejšími porádky tu za nejvyšší eterbáky,
tu za bagrítou nebo autobusačkou a nakonec jsem cel
matky za odměnu vydal i porádky psán facke, když
bagrítka způsobil, že sestra Božce se utla maminkou
a k zčerní se nemel, protože už jednou zčerný' byl.
Pak jsem opět musel zapracovat, když se středem zájmu
Božce stal jeden voják - proviantář, často jordaní -
koním, z chabůvých kaváren k nám na píl. Na Božce-
čino vábení Vašek Široký reagoval vřelostí a moje
diplomatické mluvě pak připravily půdu pro dohodu skoubenou,
i když nikdy zde k dohodě došlo u nás na půdě

veho jinde, a ti pat oznámili rodičům, že kvůli jí
vstoupit do svatby manželství. Co mohli moji rodiče
dělat, když máš' Ladiš (můj první synovec) bítu potřeboval
a když Vaře doma proležel, že má Božetu i Ladišova sestra.
Nastala pouze malá komplikace utrat náboženská. Rodiče žánice
trnali na svatbu i v kostele a pak farář ve Frankfurtu
chtěl, aby Božeta prokázala před přítelkou abspou zúčastit věrouky -
katechismu. Tak jsem se s Božetou naučil alespoň otázky
a zodpovědi, oběma potřebné náklady na svatbu dle dispozic
kaví' mány - vyhlášení kůrkantý a doprovází Božetu nejprve
na Místní národní výbor (MNV), pro duševní genezi matčiny
ci obecní úrad a pak i k oltáři. Božeta se mi za to
odvděčila povitím dalších tří neteří a jednoho synovce,
takže se ona a její muž zasloužili o to, že jsem
z její strany strýcem, Ladiš, Božeta, Vařka, Helešky
a Alešky Širokých. Takto jsem vypravoval na cestu ži-
votem svoji sestřičku Božetu Širokou, rozcou záloudkovou
a odpovíkal jí i to vymyšlené v mocívce.

/.

S Oldou jako oblasem jsem to měl usazní, co se
jeho stykú v druhém, postarím tyčce. Zaujal jsem
pouze jeho jednu látku - Jarku Božmanovou, která
byla pod mým dozorem aby provedla na večerních
návrzích z drami pení v nás do Horní Vsi - osady
vedle Frankfurtu, patřící zčásti do obce Třebet.

Olda viděl byl kockem a mužem praktickým a zruč-
ným v mnoha řemeslech. Ač vyváděl soustavně, byl
tím opravárným stroje, řídicím nákladů, závodníkům,
řídicím lokomotiv, instalátorem, zkrátka blesovým ředou
Mrazincem se stloum chout vstřnou domáci zúčít
přítvat všemožné zemědělské produkty, uplatňoval vše-
chny potřebné práce a to s venku se zarážitel.
Štval mě, pro jeho částí později návraty když jsem
spolu sdíleli jeden kumbal pod střechou, ale přičto byl

Jak se ukázalo, Václav Široký byl a je zatáhný obchodník. Jak se k tomu naučková, zkrátka se stal vedoucím jedné z dvojitých prodejních družstev "Práce" v Chebu a jeho prodejna v Kostelci ulici ve Frantových byla vyhlášená dobrým zbožem a dobrou obsluhou.

My, celá rodina jsme však nevěřili co je to za práci v listkovém systému. Tehdy totiž bylo možno márně a "legálně" nakupovat pouze na potravinové listky potraviny, na věci nehmotné textil a ošacení na šatech. Prodávač mohl mít nejen pokladnu na peníze, ale i další šuplík na listky a v něm otevřené ručky na vnitřovlákní listky. Takto mohli být vybaveni například i císaři.

Někdy v měsíci se naše rodina večer scházela nad obrovskou haldou nastříkaných listků. Nejprve jsme rozdělili maso, cukr, mouku, mléko a nevíme co ještě a pak lepili jednotlivé listky na archy papíru. Měli zef a švagr totiž musel na konci měsíce zděkovat nejen peníze, ale i listky. Pokud by nerozhlásilo prodávčí zboží s výkazem listků, šlo by o "černý obchod" a to bylo dost hrůzné, jako čínské naručovací systému zářezování obyvatelstva.

Listkový systém byl zrušen ari v roce 1953, zároveň se začala měnovou reformou. Československo nebylo jedinou zemí v Evropě, která válkou naručené národní hospodářství dostala do pořádku i tímto způsobem, který vlastně zaručoval, že každý občan dostane v obchodě potřebný počet potravin. Kdo byl náročnější, mohl si sám vyřizovat nebo nakoupit v unáčených prodejnách, voláno tržní, kde však ceny byly nejvyšší dvojnásobek než na listky.

vždy mým vzorem ve zručnosti, rozrání jednáni a
nechtěl jít to nic jinak, než v tom darebáctví v dobrém
slovu smyslu. Často mi mrzelo, že já darebáctvem být
neumím. Správný darebák de myš představa vlády kládím
i srpem, třeba živostní situace není v polusu a s důvěrou
a to jistě v porovnání s Oldou citil vždy v dalekém
závěru. Vím, že kdyby Olda měl hodnotit mě, asi bych
mu mohl také být v nějakém vzoru, což nemohu zata
on. Vždy jsme však byli skutečnými bratry, aťkoliv jsme
vlastně byli bratry po otcí nevládními.

Citoví život Oldou jsem vlastně nikdy neovlivnil
a zradil od Božky mě vůbec nepotřeboval až se šora
uvadenou vyjítku. Citoví však Olda zít patrně božské,
neboť on a jeho Jarda zprůsobili, že jsem se postupně
stal strýcem těchto synovce a sestry: ~~Olda~~ Olda, Vařek, Jarda,
Jana, Liba, Mirek a Ivana, tedy celkem sedmi. Vařek
Božka asi v pěti letech zemřel, ale i tak Olda Božku
předtěl i v tomto. Druhá těchto dětí i rodiny Zlatoušky
z Horní Vří - Aleji jsou nepředstavitelné, ale už takovou
ságu si ~~ne~~ v tuto chvíli netroufám, neboť jsem doved
věde v pouhé většinou ságy rodiny vlastní. Ze všech
Oldových dětí dnes žijí už jen pět, kteří až na Jardu
ziji slavně a radně. # /.

Stále se mi nedáni držit časový sled událostí, neboť
má situace svabí, domýšlet věci do konce druhého osu,
třebě nechtě otevírám tuto moji neprofesionální (ostří slovo,
raději neobnovit) promě. Zpět do doby mého otčerství
v letech 1949 až 1952.

V té době jsem se začal účastnit na výdeřku
rodiny, částečně s iniciativou vlastní, vedu příkladem
rodině a střeňích sdružení a částečně sbranně
metlou.

První využití prací: příležitost byla nabídkou

Moje matka nikdy necínila mezi námi podstatný rozdíl
v lávce k dětem. Jako správná matka každému pomohla práci,
radou, penězi a hlavně láskou mateřskou. Přesto však byla
jedinou osobou a proto se nemohla ubránit tomu, že mezi
námi, byť neprávem rozdíl učinila. Jako velký rozdíl to byl
že třeba posoudit, jako to třeba posoudit hleded politiky,
soudce, úředníka a podobných lidí na lidi o jejichž sou-
dech rozhodují a kde jde jen o rozdíl v hlededu a při-
roužení sympatiích a kdy začíná hleded podmínek, vznik
korupce.

Náři maminku nebylo možno nicem korumpovat, jediné
nebylo čím a její povaha to prostě nepřipouštěla. Přesto,
z mého pohledu, rozdíl v oblibě dětí to byly.

Podle mě bylo u ní umístění na zábratku toto:

- S Pepou i v dospělosti jednala jako s dítětem,
neboť rozumově nicem jiným než de smrti nebyl.
- Božka byla vždycky Božkou problematickou a ani
jednou jsem nebyl svědkem nějakého omlouání
Božky. To vše Božce povírala matka s přeháněním.
- Otda však Oldřich občas byl, protože už od
dětství uměl jak se říkat, vytrhnout trá z paty.
- Největší jsem myslím stal já. Tak jsem to cítil už
proto, že i když jsem byl mnohemti nazvaný blbcem,
vždycky jsem byl největší Věnda nebo ironicky
Venciánek, a posledně pomoc i útěchu pro sebe
i mého bratra matka hledala u mě. Bylo tomu
sice proto, že jsem bez zvláštních problémů, ~~pro~~ pro
rodice dokázal vystudovat i školu vysokou a že jsem
přítomní nijak zvlášť nezlobil. Myslím však, že jde o
vlastnosti zvláště a třeba říci zde více po otci
či matce. Rozhodně však jde o součet vlastností
obou rodičů, ale já cítím, že více kladného přišlo
ze strany babičky Sýkorové a tím mě matka.

mého šora zminúvaného kamaráda, Mikolajca Mača. Jeho otec a matka pracovali jako zahradníci v srodešných útvaru Williama Harweye. Ti synovi na prírodných dohodili šikovný kráľík obsluhy výťahu (liftboye) v tomto útvaru. Mikolajovi a všetkým nechcelo pracovať celý prírodný a preto sa dohodol s rodičmi a so mnou, že on bude jezdiť v Červenici a ja v srpau.

Tak jaem sa na jeseň mešre stal liftboym. Práca to byla snadná a díky dobrým radám mého prírodného i veľmi vyhodná. Pracoval jaem od 7 do 16 hodín a moji plat činil 7 kčs na hodinu v tehdejšom mēni (pred menou v r. 1953). Prvoz jaem každý deň začínal najebím výťahu do prízemí, otvorením všetkých výťahových dverí a smečnou nádiouky, tehdejšou tradíciou pokrýty hlavu každého kluka. #

Tato nádiouka hrála dôležitou ekonomickou rolu v méj dočasnej zamětnosti. Je máj svého kamaráda jaem kradel ráno tuto nádiouku položiť ^{obrázce} na lavicu, ~~existujúcu~~ upevnenou v zadnej časti výťahu pro pobytu osob a zhoršenou hygienou, a do ni vložil něco drobných mincí a tiež nějakou papírovou dechitkou a pešitkou. Pak teprve jaem byl je všech vstřelats přípravy k zahájení prvoz. Každý kdo do výťahu vstoupil, neodolal a videl jaem k tomu pilného chlapce, přichodil něco do nádiouky. V pršetku deň bylo nutno ubírat z nádiouky, neboť pokud nádiouka by nikoho nepobízela ke vhození dalšího příspěvku chudému chlapci, ale vzbuzovala spíše přirozenou myšlenkovou reakci - kluk má už dost! Tak jaem poznal co je to diskrece a že tato diskrece tvorí dvojnásobek platu, někdy i více. Matka sice ^{zarou} protestovala proti mému metodom, ale Olda jí to zase svým přátelským způsobem vyrušil tak, že nakonec kapitulovala a za moji zvláštní žili mi poskytnuta zvláštní dotace na kolotoč, koupání, stádnici, zmrzliny a podobné kráskovně, ve kterých jaem byl dost omezen. Fouzoval jaem to

Pro mladší generaci je nutno rádioutu popřes. Byl to baref, ale ne takový jako dnes naši vojáci. Tento baref měl tvar asi takový jako má klobouček mláďáto, právě ze země vstoupau vřítu hříbka. Bary rádiouti byly ponejvíce černé, tmavomodré nebo hnědé. Nahoríc uprostřed rádiouty šel do výšky jakýsi kus tlavé žuhé žkavice, ze vtejného materiálu jako rádiouta, dlouhý asi 3 centimetry. Pravě tento „čvilk“ byl patrně příčinou pojme - nování rádiouta, neboť někomu zřejmě připomínal avěhu pro příjem rádioutých signálů.

za naprosto správný a případný postup, neboť Olda jako vyšetřovatel nemohl si také občas močit dojezd s kamarády na pivo.

Tal uplynuly frázední rok 1949 a začal školní rok 1950. Jád už jítu býi pionýrem, Baziška vdaná, Olda se stal z vlastní vůle a za tichého souhlasu rodičů esebakem a moji rodiče stále aktivně budovali lidově-demokratickou republiku. Mě někdy a možná zě stále více připadalo, zě republika se kromě chování do zaměstnání buduje přidáním hojnou úctou na včelách. Obec v té době dostal heletky, ale odpovídající úkol. Začaly se tvořit jednotná zemědělská družstva (JZD) na vesnicích. Náš táta, nadřeny a poctivý soudruh, zednický profese, stal se ze dne na den vlastní velkým stavitelým. Pro všechna vznikla i dále jítu vztahující JZD v okrese Cheb, půrobít coby tézvaný „stavební instruktor“. Pro zajištění výstavby nových a adaptace starých hospodářských budov jako stodoly, chlévy, kolny, důležitý obstarával dokumentaci, povolení, materiál a dodávky. K tomu měl motorku, jědnotu stavitelě - důchadce který vřát na motorce jezdit neuměl a admitl se to učít a dva zedníky, zprvu jezdicí pouze na kole.

Na podobný rozsah práci v pozdější době vznikl náhradní podnik Zemědělské stavby, který na okrese Cheb, měl několik set zaměstnanců. Nadřeny soudruh to vřát se svým tříčlenným kolektivem zvládal. Zě jímce jějí doka neviděl skoro vůbec, zě byl z motorky neustále prolezlý káskem a rýmou a zě to vše dětal za plat asi 5000,- Kčs měsíčně (po měsí 1.000,- a potom co mu přidaly postupně po 10 letech 2.000,- Kčs) neradilo otec ani soudruhům nad ním. Takovi z většho stavěba srad to, zě rodina nehladoví a on zě svoji bojovností točí kolem dějů bliže k socialismu.

Matka si občas prohádala, že je táta bláznivý že jím to dělá za tak málo a že ten barák neobstojí ani za 10 let, ale v podstatě chápala, že pro ten sociálníismus se takové oběti sluší přikypřít. Vadilo jí jenom to, že zatím co táta se takhle komí, ráda tak soudně se pouze vezu a dobře si žije. Proto alespoň na neštěstí do takových soudních řízení hlava nehlava za což jí takové kamarádky jako Straková a Hořková usmívání ehovali, ale ráda jim to zdravila jen proto, že musela aby nevypadla blbě.

Já, vedoucí příkladem svých rodičů jsem nadšeně chodil na brigady, které ve Frantových spociálně předevním na jarních a podzimních úklidu lisk v parcích a jiných pracích na zvelečení města. Jsem, kdy se hodilo utvořit Karlovarský kraj, se usmívala když si vzpomenu že užite o nic nověto, neboť za pitaví hrabaví v parcích dostal někdy 40 jare rolu 1950 odzate. Budemtel karlovarského kraje. Byl jsem tehdy dostat pychy, když mi někdo z těch, co mi odzate předstvali, řekl že jsem stejns' dítě jako můj táta. Pamatuji si, že tehdy mi to slovo "dítě" připadlo ještě hroze, takže jsem se to odvětil, že se nediv, protože mi to baví.

Pak esovaly předevním 1950 a já, keď jsem v srpnu odjel k moři do Polska, jsem si "hodil", lepe říctno, dohodila mi matka - brigadistku ve postě ve Frantových.

Na postě jsem byl pověřen speciálními úkoly: Vybírání postovních schránek a ^{doručování} expresních zářítek a telegramů. I botle byla zajímavá služba. Po nástupu do práce jsem ráno v 8.00 hod. objel na kole všechny schránky po městě s velkým pytlkem, který byl připraven na železný rámu. Když se rámu zasunul do spadu schránky, spadu dřívka schránky se otevřela a depity vypadly do pytle. Vytažením rámu zpět se schránky zavřela a pytel sebz. Stejný úkos jsem zopakovl ve 12.00 hod

a 16.00 hod. V průběhu dne jsem doručoval telegramy a expresní dopisy a balíčky. Express balíček chodilo tehdy lázeňským kúřem dost a za doručení jsem vybíral 3 Kčs. Poláci už jsem dostal 5 Kčs, takže takto něco kájplo. Telegramy jsem doručoval v průběhu dne tak, jak přicházely. První várka byla ráno z nočních příjmů, další po skončení expresních doručení a vybrání schránky v poledne a naposledy po 16.00 hod. Pak moje služba končila. Tehdy se v sobotu normálně pracovalo, takže jsem byl dost zaprázděn, ale mě služba u pošty docela bavila a v ošich kamarádů a kamarádek jsem také dost vyrostl, když lidé tak vařili, jak tehdy postáři byli, se se mnou zdravili jako s kolegou. Tehdy ještě postáři bylo málo. U nás ve Frantových byly jen slečny a ženy u přepážky nebo v postovním ústředí. Postovní úřad byl totiž nejen postovní, ale též telegrafní, takže z každé pošty bylo možno telefonovat. Ne jak dnes, kdy pošta s telefonováním a telegrafováním nic nemá a když podáte na poště telegram, zaore se o něj pošta takat s Telecomem tak, že nakonec zjistíte, že telegram byl doručěn dále než dopis.

Po zkušenostech, co jsem měl s tehdejší poštou já, musím potvrdit, že pošta fungovala bezvadně a v červenci 1950 dokonce i díky mě. Kromě díkovek za expresní balíčky se mi na poště líbila také zvláštní přízeň, kterou projevovali adresáři telegramů jejich doručovateli. Možná, že jsem té přízně požíval nadmíru jen já jako chlapec, postava muži postáři neobvyklá, ale ta přízeň se projevovala zejména o pohřebch a ještě více o svatbách. Přišel-li jsem s telegramem do rodiny v době pohřbu, byli lidé namáto tak, že jsem nikdy neodšel bez nějaké kovaný, ač to nebyl postovní poplatek. O svatbách kdy samozřejmě kromě pohnutí myslí, přišel na lidi ještě obzvláštní veselost, to bylo ještě lepší kromě kovaný se sypaly i kolače a jiné pochutiny, takže bylo nutno mít pořádnou tarču. Brzy jsem

poznal, že na doručování souběžně telegramů nestačí k tomu určená eleganta služební taštička telegramová, ale že je lepší nosit náhodou poštáčekou tašku depírnu. Kdepak ty časy jsou, kdy poštáček každý poznal i podle tašky. Inu k lidem poštáček^{na všech} čekali jen s doporučením, telegramem nebo penězi, pro ostatní si lidé musí sami chodit do určené schránky. Zkrátka - pošta už není omezená tajemně a mocně, jak jej popisal Karel Čapek v Poštáčekův pokáďce o poštáčku pana Kolbábovi.

Školní rok 1950 - 51 proběhl u mě jako obvykle bez velkých problémů. Až v závěru, při rozdělování vysvědčení, jsem začal zklamání, vzápětí však napravení. Před koncem školního roku si mě zavolał pan ředitel Kovář a pravit: „Vendo, pěstě mezi nejlepší žáky a proto si byl vybrán mezi ty, kdoš dostanou za pětní vysvědčení knížku. Protože však vím, že hoduje čtři a hoduje knížek máš, dáš ti z připravených vybrat.“

Vybral jsem si jednu a v blaženém očekávání jsem se v určený den a hodinu dostal k převezení vysvědčení. Když se však rozdávaly knížky, nedostal jsem nic. Polovně jsem však sklonil hlavu a sám odcházel domů. Nebylo mi do řeči a když jsem přicházel domů, začal jsem plakat.

Matka přichvátaná, myšlela že vysvědčení je špatné, kvůli vzápětí zjistila, že vysvědčení není nejmenším důvodem k pláči. Tedy na mě udeřila, v očem že je přičina pláče. Když jsem jí řekl o neplacené slibu pana ředitelka, nemeškala a vše sta řešit, jak bylo jejím zvykem. Vyrazila do školy. Když se vrátila, knížku i s věnováním měla a k tomu ještě velkou odlovu od pana ředitelka. Ostatní i oť sá, když mě potom potkal, se odloval za zmatek při rozdělování knížek. Tím, že jsem si vybral zulařit, knížka byla dána zulařit a tak se stalo, že nebylo rozdávání. Jak se říká - konec obějí, všechno dobré.

Nastaly poslední prázdniny na zákeďní (tehdy „štráďní“)

škole. Červenec byl pro mě opět měřicím pracovním. V nedaleké Trávníci a Nebanici bylo (a je) velké ložisko štěrko-písku. Po provedení vrtacího průzkumu bylo nutno celé území měřičsky dokumentovat. Účasný měřič přišel na Národní výbor ve Frantoušce, kde dočasně bydlel, a ptal se, zda by mu nemohli schválně najít nějaké pozemky nebo větší školačku, který by byl schopen, dát mi figuranta. Pani Kocounová, úřednice u tajemníka si vzpomněla na mě a po snadné dohodě s matkou jsem nastoupil další práci.

Účasný den a hodinu jsem se dostal do hotelu Bajtal, kde měřič bydlel a po krátkém rozgovoru jsme hned vyrazili do terénu. Vlakem jsme odjeli do Trávnice a tam na východním portálu při měření, jakou jsem již dříve zapomenl, položil na zem měřičskou latku, asi dvoumetrovou, a povelil, abych podle ní udělal několik naprosto normálních kroků, nic neastatkovat. To jsem učinil a těmito kroky pak přešel mnohakilometrovou pouť štěrko-pískovým ložiskem. Práce to byla zajímavá a hlavně jsem se cítil moc důležitě.

Každé ráno jsem přišel do „Bajtalu“, kde jsem si na jedno rameno položil 3 lats, na druhé rameno zavěsil stativ pod „teodolit“, který si nosil měřič sám a tak jsme vyrazili, vybaveni svazkem a pitím, ke vlaku, šli jsme do Trávnice nebo Nebanic. Po celou dobu jsme měli celkem slušný počasí, takže měřiči ani nezabili hotel, do kterého při každém portálu zapisovali rozličné údaje. Já jsem vždy udělal ten potřebný počet kroků z jednoho portálu na druhé a tak to šlo celý měřič stávkou doola.

Tri bylo práci samozřejmě základem „dísta“ nebylo, ale zase jsem lecos našel. Například přetravení, když jednoho dne na poli na Nebanickém území jsme narazili na místo, kde asi na rozloze jednoho hektaru,

byly nechozeny letaky a dvoukřídle' noviny s názvem
„Zvona svobody“. Byl to deštělet jedné z bělohorských
akcí v rámci propagandy ze západu proti komunistickému
rezimu. Bělohorky se ze přízračného počtu vypustily
za hranicemi v ^{západním} Německu. Pod nimi byl zavěšen balík
s letáky a novinami, které se nad hranicemi územím
roztřely a ^{někdy} rozptýlily nad naší krajinou. Tak se
občas stávalo, že z kůže se nad městem, kolem,
nebo i nad řekou sypaly z kůže takové bříkouny.
Lidé si to ze zájmu a zvědavosti přičítali, podívali
se, popřemýšleli nebo se zasmáli a život šel dál.
Když jsem my dva z měřičem našli bříkouny u
Nebaně, také jsem si to přičítali a já si pamatuji, že
jsem se moc zasmál, když jsem ve „Zvona svobody“
viděl karikaturu na které byl zobrazen obilní kombajn,
který nejprve obilí posekal a vymlátil, ale když se sebou
ještě parní mlýn a pekárenu ze které na staniště padaly
pečené bochníky chleba. Celý tento komplex byl v titulce
pojmenován: Chruščovova žito - mlátičko - mletá - pečta.
Důvodem proto byla zřejmě fakta této doby a to ta, že
k nám začaly přicházet na pomoc sovětské kombajny
označované přímkou ŽM, což byla zkratka slov: žito
mlátička a dále to, že tehdejší Stalínův pomocník a
porada Chruščov, hrozil rad radit zemědělcům.
Chruščov osobně to byl, kdo byl porada toho, že se
v naší začalo rozmáhat pěstování kukuřice i v nad-
mořských polohách kde se nikdy nepěstovala a podle
ruského rčení, pocházejícího od Chruščova se kukuřici
říkalo: Královna polí.

Na direktivní pěstování kukuřice všude jodem dobový
vtip. Šelto se někde předseda JZD a pšeli se o to, kdo
má lepší kukuřici. Při zdánlivě vyhrál ten, který tvrdil,
že oni mají kukuřici jako telegrafní sloupy (telegrafní
sloup se dnes však možná těžko najde a budovať mají

mladí čtenáři nebudou řídit co to je, protože telefonní a telegrafní sloupy již jsou vesměs nahrazeny podzemními kabelemi). Na otázku: „Tak vyrotou i Věrek kajicový odpovědět: „Ne, tak daleko od sebe.“

Moje práce figuranta, podle předpokladů, skončila s koncem měsíce července a když jsem pak asi po čtrnácti dnech domů dostal plat od podniku (asi Geodézie), zjišťil jsem opět, že i bez diskreci jsem bohatším mladým mužem, neboť můj plat činil bezmála tolik, co měsíční plat mého otce. Zato mi bylo povoleno opět strávit další část prázdnin v Láboři a Mikuláři. V Láboři jsem zjišťil, že moji kamarádi, a zejména kamarádky zůstali došleři a mým větším zrakům neuniklo, že kamarádky začínají být zduřami. Žádná z nich (asi Evža) mi však nečarovala tak, že bych na ni putal svoji zulaštní pozornost, natož abych zahorel láskou.

Nejlepší chvíle jsem opět zažil u své babičky a jako „votroch“ v Vancúru v Mikuláři. Když byl jsem tušil, že jsou to opravdu poslední bezstarostné prázdniny v životě.

Než začnu líčit ^{svůj} poslední školní rok na síkole základní a než se pokusím z vyprávění mé matněky a jejích rodičů a ~~sestřičky~~ ^{bratra}, zachytit i základní - školní letu její, vyličím svoji „špionážní aféru“, která se stala asi někdy v předjaří roku, nevíme zda 1951 nebo 1952.

Tehdy k nám do školy přišli příslušníci SNB a přednesli asi takovouto řeč: „Chlapci a děvčata, pobíhajte nám tady ve svém volném čase v okolí a mějte se staré, že vás potká nějaký člověk a bude vám klást otázky jako: Kudy se jde na hranice, kde jsou tady vojáci, jakí jsou to vojáci nebo kolik je těch vojáků. Klidně mu něco odpovíte, ale hlavně co nejrychleji přiběhnete k nám na stanici a řeknete nám jaké ten člověk vypadal,

kde je, nebo kam šel. Mělo by to totiž stát, že jde o spionáž nebo státní republiky. Na'm film můžete hrozně pomoci." Samozřejmě, že jsme si to laodně zaznamenali do paměti s touhou prožít obbrodněvrtví a třeba i vy-
niknout, nežli stát a slavným.

Netrvalo dlouho po tomto vykoupení Cechů ve škole, když jsme jako pionýři jednou večer zpívali na schůzi svazácké (svazák = člen Československého svazu mládeže - ČSM, předtím SČM - Svaz české mládeže a SSM - Svaz slovenské mládeže). Byla už tma, když jsme se po zpěvu rozcháceli domů. Když jsem vyšel z domu, kde schůze byla, odlepila se od jednoho ze stromů před domem postava muž, který mi takto alovil: „Chlapče, (a to už mi narážal, protože jáž už jsem dávno nebyl žádný chlapček, ale přímýměrům porádný kluk) pojď sem.“ Když jsem se zastavil, popovídal se mi a hále-
dovale dlel otáčka: „Tady se schází svazáci?“

Stavěl jsem odpovědět, že ano a moje podezření že jde o pochybnu existenci, která nepozná otáčka od kluka dale narážalo. Mě' podezření^{te} vrták zmírilo v naprosto jisté převládání o koho jde, když se podezřelý zeptal: „A kolik jich tak ne ty rádše chodíš?“ Dal jsem neurčitou odpověď, otočil jsem se na kramflebu a vypálil uměnem na stánci SNB, dále se o podezřelého nestaraje (přímě v intencích instrukcí SNB). Podezřelý šel do domu.

V plně rychlosti jsem dorazil na stánci a když se mě strážník v mřížích ptal co chci, řekl jsem, že mám strašně důležité sdělení a když mi strážník na mou otázku kde má' důvěka službu, řekl že Vostka, byl jsem velmi spokojen, protože to je můj známý. Vrátný mi pohlí dal a já vrazil do kanceláře jako dělová koule a zedýtkami ze sebe vyrazil: „Anu Vostka, Anu Vostka, pojďte konem se mnou“

do svazkové klubovny. Je tam nějaký podezřelý chlap
a vyptával se mě, jestli se tam někde svazáci, když
se schází a kolik se jich schází." Vosta, vidě mě
napolezení, neváhal ani chvíli a řekl na kolegu se
slovy: "Vra si zbraň a jdem." Tak jsme vyrazili!

Když jsme došli ke svazkové klubovně, řekl mi Vosta abych
šel nahoru napřed a hnedpadeš ušiel, který chlap to je, potom
tam bude. Šel jsem tedy napřed a exekutí ostravě se mnou,
zůstali skryti v pozadí. Podezřelý šel zšedý ke schodům a bavil
se se svazáky. Když jsem hlavou směřem k němu a vstoupil
na schody. Exekutí přistoupili k podezřelému a žádali
doklady. Ten bez váhání sáhl do napravní kapsy a doklady
podal stojícímu před ním, zatímco se druhé exekutí "jishil."
Všichni zbledli a očekávali výsledek. Ten byl překvapující
přidevřím pro mě. Vosta mu podal doklady zpět, ještě
zgaruloval a něco podezřelému řekl, navíc se oba
zasmáli, poslé si ruce a oba exekutí odcháceli ke
mě. Když jsme vyšli z domu, Vosta poslal vyjvětlení:

"Veddo, dobrě si to udělal, ale třeba jsi je předvedla
okresního výboru svazu mládeže." Mě pak na svou ob-
hajobu nezbýlo než dodat: "No jo, ale nemí se tak
podezřel vyptávat." ~~2~~ 2 původně špiónáží aféry
se tak stala podivná fraška o křivé jímání
mezi kamarády, nevyládal. Ké teď po letech ji někdy
dávat k lepitímu. Přes tuto horlivost jsem se užke
nikdy nestal spolupracovníkem SNB, natož StB.

Teď se mi nějak zardalo, že v knihách bývají
kapitoly. Možná, že by bylo dobré, abych je také došel, ale
na druhé straně třeba takový spisovatel hrabal začne
knihu velkým příměrem, a celé mnohazetřákové dílo
končí tečkou, takže si neděta starosti ani s vítami
tak to jsem ještě lepší. ~~3~~

Zatím tedy ještě nastavila moje kapitola. Já dítě,
a posklu se do ličeni poslední třída, podle toho přestupit

přidání, středu školy. Neumím jít dlouhý čas trvala tato forma takzvaného jednotného školství (bez gymnázií), zavodění Zdeněk Nejedlý, ale já ji začal, na tetrasedu asi důvěrníků zdraví mi to neubralo a díky této střední škole máš nejen vysvědčení z jejího čtvrtého ročníku, ale i extra vysvědčení o závěrečné zkoušce, kterou jsem, stejně jako čtvrtý ročník a většinu ročníků předtím, absolvoval s vyznamenáním.

Nezapomenu si na nejistou zlatěnou přílohu ze školního roku 1951-52, ale byl to rok, kdy jsem se musel rozhodnout, co budu dělat dál. Vzhledem k mému školnímu prospěchu určitě očekávali, a opravdu řečeno jsem s tím jistě počítal i já, že půjdu dále studovat. To už platilo jsem do okamžiku, kdy na naší škole zavítala náborová „účanka“ hornických učňů z Královského Pole v Sokolov. Když tyto černé a ředě uniformovaní chlapečci zahráli, zapřívali a zpočátku nám vykládali o svých životech a interesech a práci v řádku, zúčasně mi uctavovali. Rozhodl jsem se - stát se horníkem. Viděním svalnatého budovatele republiky zdaleka převládá předtím posledního studenta a já jsem před rodiči předložil s tímto rozhodnutím.

Rodiče mi to sice chvíli rozmlouvali, protože moje tetrasná konstruktce nerozdělila znovu pro to, aby zapárala s tvrdou horníkou, ale já, v souladu s řečí kábo - rařič jsem jim vysvětlil, že hečci začít prostým horníkem, ale tetrasná odt pítý, potracovat tak, že po vyučení půjdu studovat hornickou průmyslovku a pak třeba i vysokou školu báňskou. Rodiče - zapálení budoucího osvoboditele republiky nakonec moje argumenty přijali a tak bylo rozhodnuto.

Já jsem ve škole sdělil, že půjdu na horníka, stal jsem se součástí jistěhoi oslavního kolokáče. Než, že se o mě mluvilo a psalo ve škole, v novinách a podobně, ale

byl jsem například s mnoha dalšími, kteří měli v úmyslu vyrazit do hornického učiliště v Královské Poříčí u Sokolova, nalozili se na letišti v Mariánských Lázních do letounu Dakota, dopravu do Prahy na jakousi obrovskou recepci s náustěvou hradu a letadlem dopravu zase zpět.

Před ^{koncizí} nástupem do učiliště jsem byl v rannu 12 jakéhosi soustředění nebo tábore v Moldaově u Kravčích Horách, kde jsem měl příležitost seznámit se s těmi, kteří se rozhodli stejně jako já a měli jít dále spolu žít. Utvořila se tak docela dobrá parta a potom, co jsme si ještě asi týden užívali rodičů, nastoupil jsem

1. září 1952

do HUSP2 (Hornické učiliště státních pracovních záloh) č. 1 do Královského Poříčí s cílem - vyučit se horníkem. Hornictví bylo tehdy považováno za řádové povolání, dal se mu dokonce přidat ještě kardinál a církev a proto, že dnes se nad tím cítili posměšky, já který jsem v hornictví a krátce i tunelářství, strávil nepřetržitě a poctivě 36 let, nebojím se tvrdit, že tyto příjavy nebyly nezasloužené, protože hornické povolání rozhodně vyjímá ze zvyklých a pokud je někdo nevykonává řádně, jsou důsledky tohoto nenáležitého přístupu nedozírné a dlouhodobé v porovnání s tím, když třeba někdo přijal chleba.

Stal jsem se řádným hornickým učněm. Byl jsem vybaven několika sadami nočního, domácího, pracovního a vycházkového oblečení, prachla, obuvi a řetězů soustředěnou uniformou vojenského střihu s lodíčkou, ozdobnou stříbrnými kláděmi, se sákem na jedno límeč a rukáv se na světelných diodách opět blyskala kládě a na rukávu byl napísáno HDBS (Hrubouhelský důl a brázdění Sokolov), aby bylo jasno, že kterého revíru ten horník je. Až později jsem se poučil, že horníci z rudých dolů měli podklad kláděk oranžový a horníci z

černého uhlí zelený. V tu chvíli mi trochu mrzelo, že musím ještě tak počkat, než dostanu uniformu černou s brigáděnkou. Tehdy jsem ještě netušil, že na černou hornickou uniformu si počkám ne rok, ale pětadvacet let. Celá tato bohatá výbava, stejně jako byt a strava, nestála mě nic ani korunu. Byli jsme chováni v teple a čistotě, o kterém jsme se však museli jako na vojně postarat sami, byli jsme pod neustálým dozorem vychovatele a mimo obvod vojáků jsme směli jen na dovolené vyhledávat.

To mi však ani nejisk nevadilo a docela jsem se těšil na první fáraři. Došel jsem se hned koncem prvního týdne v uořičtí. Vstávalo se již před pátou ranou. Vstali jsme si, dosti na snídaní a sebou do jídelny jsme si již měli rance s ošacením na fáraři. Sestávalo to z kožené přilby zvané „kaplík“ (zřejmě od německého „kopf“ - hlava), dále z pracovní korily, trenčkot, blůzy a kalhot, dobromatly tvrdičitě botované „faračky“, ponožky a děládku kožené šněrovací obuvi. Ještě potom jsme dosti na zulaštiní včernou šachtu „Vilem“ a po převedení v řetězové šatně, kde se veškeré oděvy zavěsí na hák, který se ušatě ke stropu šatny, naš mistři dovedli k jámu. Kolena se nám trochu brousila již při vstupu do klece a když náš strojník spustil dolů, měli jsme vsichni vykulené oči jako nádražníci. Zapomněl jsem říci, že před vstupem do klece jsme dostali ještě fárači pleckou ^{z vyražených dřev} zvané že než nám lampič v lampičce udělá orobni lampy s ostrým hákem na možnost zabodnutí do dřevěných stojek v dole. Lampa vážila skoro 5 kilogramů a svítila do šířky. Pochybi jsme se dozvědět, že takové lampy se říká „medvěd“, že rozdíl od stajnovké „blitzky“ (z německého „blitz“ - blesk) která máta reflektor a byla značně lehčí.

Po vstupu z klece náš uderil do obličejů teplej

vlhký vzduch, jež má jakousi zvláštní vůni. Bylo mi
to vůně & nějak povědomá. Uvědomil jsem si, že je to
stejná vůně, která vyhledá 2 raštiny, když ji ve
Fractovské připravují pro koupele. Jst by ne. Teprve podléjí
jsem se poučil, že raštiny i hněde uhlí jsou jedním
mladší a starší stadium prouhelnování dřevní hmoty.

Střechu jsme vykrátili za místy, kteří nás vedli
buď jen spíše osvětlení: nebo zcela temnými chodbami.
Obotv se nedo z dělati komunističi prahit hlavou o
poněkud nižší strop chodby, což bylo příležitostně k
zastavení a poučení: Při chůzi v řadě mezi zrak
kráčejících neustále bítet mezi stropem a podlahou
(asi předstou) chodby, protože chodba nosí pětiúhelníky
sítnice a o přetáčení není nouze. Na počtu musí být
z toho vzniká kus uhlí, na stropu zate křídla, nebo
dobře proto není stropnice. Stropnice je vedonouy' kus
klad, pod stropem chodby ^{kteřou} podpírají ji dvě dřev
dřev, zvození stojky. Strop a boky mezi dřevy,
stropnice a stojkami, které dohromady tvoří "pstr",
je zopozeh dřeviny: krajiny (někdy bít pařnice,
faly, sůvny a ještě jiné - podle nevíru).

Podle toho jsme prošli dopravní chodby, kde někdy ještě
přod dřevěné vozíky ubíhaly, takže kolem a několik
pracovních (přídě). Viděli jsme historické ruční vrtaki
uhlí vrtákem oprávně o prsa, kopací uhlí těžavouy
krajčákem (lehký kumpst), vrták elektrickou vrtákem
a kopací uhlí sbrjčotou, odlišit uhlí po ne vrták
a křesťák uhlí ^{lopatou} na vozíky, na poruše ztady by,
ale také někdy již fungující různé kombajny
& "Lauhamer", který krajel uhlí ostrými nozi a křesťák
jej krátkým hřeblovým dopravníkem na kolový nosič,
těžavouy & "šátkar", který jst uhlí odvezl a pomocí
na dvě umístěné dopravníky zase vjprádnit do
zářobky.

Ten první den jsme si pouze zkusili podržet a krátce zavolat vrtáčkou, sbitičkou a kumpáčkou, zkusili jak těžká je lopata plná uhlí a hlavu jsme se dřeli. Bylo pro nás naprosto nepochoitelné, že se mohou havíři vůbec vyhnat v té spleti chodů a lomů, které se nám zdály úplně stejné. Pochopili jsme také jsou vlněné a vzduriné větry a jak těžké je otevřít větrné dveře na chodbě, které tyto dva druhy proudů větrného vzduchu spojují.

Náš ruce a tváře se postupně barvily na černou, jak se uchlopý prach lepil na nás zpouhá těla.

Tempo chůze více mistrů drželi v rozumných mezích, ale vzhledem k neustálému putování jsme nemohli odložit tašky, jak to učinili havíři pracující na předcích. Těži nás také „meduňka“ ještě před rádnou jízdou ortafního muštra 2 dolu, jsme vyfotkali my a nastalo svlékání, koupání a oblékání.

Podle pokynů mistrů jsme veškerý oblek a obuv odložili na ~~na~~ betonovou podlahu šaty, spustili hait s ořítky šaty (hait mít stejné číslo jako lampy), vzali z něj mydlo a napochodovali do sprch. Křičeli jsme rozkosí a mydli si hlavu a celé tělo, abychom se zbavili té černoty a potu. Ať jsme se myli poctivě, stále nám na očích vidět zůstávalo černé lemování.

Byli jsme tedy poučení, že to způsobuje ta okolnost, že při mytí musíme zavřít oči a kraje očních klapek se pak nemohou umýt. Těto černé na klapkách se lze zbavit jednoduše tím, že otevřené oko přitiskneme na biceps na nadloktí a mkneme. To se uholitřit opakuje a tak se setřít prach z nosu a okraje očního víčka. # /.

To celé pořádky douci na internet jsme huby uzavřeli a své dojmy jsme pak rozebírali později, večer a ještě před usnutím.

Při očištění celého těla je nutno rádně umýt i záda.
Dělal se to tak, že na hláskový povol kokokoliv 2 kou-
pajících se: "záda", utvoří havinů kroužek a navzájem
si záda mydli. Půlhou si občas vyotají, že někdo
prodělal na šířky zádech druhého, nebo občas něčí
vrátoční ruku při mydlu zájedu na kamarádovo
chodákové místo, pokud se o něm ví, že je lechtivý.
Ono to společně koupání v koupelně kaplánu kalasem a
smíchem je totiž také jakýmsi důkem důlním kořitru
za to, že říct je za námi a přežili jsme ji ve
zdraví. Je to jeden z psychologických momentů, který
posiluje soudržnost havinů ve společném nebezpečí
i ve společné radosti z přežití.

Po očištění těla jsme si ^{rozhodli} čisté prádlo a
oděv, špinavý pracovní oděv zavázali na hák a vytáhli
ke stropu. Tak jsme se na vřechy zabýdli a otali
a soudržně havinového kolektivu

Praktický výuk v prvních měsících na učičti vřak
probíhal převážně na pouzdru dole. Zde jsme se učili
pokládat koleje, nad nimi pře, nasucho stavit
pařky a také, "surovat" stojky. To byla jedná
z nejobtížnějších operací. Ostrov, úzkou sekyrou se
na různých kocii dodané kulatiny (stojky) musela
vysekát kulatá výtrvač (řoun) podle průměru stropnice
tak, aby tato překážka došla do vysekávkého zlatku
a dobře držela na stojce. Když nás učili učili
i jak stát, kam dít nohy, přišlo si jeden z ka-
marádů zatať sekyru přes botu do paže.

Kromě práce jsme polovinu času trávili ve školních
lavičkách. Kromě ryze odborného předmětu hornictví s
příbuznými předměty bezpečnost a hygiena práce, dělat
stroje a zařízení a podobně, byly stejné předměty
jako na základní škole a vzhledem k tomu, že ne
hornictví z valké části šli ti, kdož ve škole valké
neprosplivali, byla pro nás tato škola ~~na~~ zážitková
hra a zážitková zájmová poučení.

Po práci ^{nebo škole} jsme měli pouze asi hodinové volno
a pak nás vychovatelé kuli k zájmové činnosti.

Šlo převážně buď o sport nebo kulturu. Mezi vycho-
vateli vynikal soudruh ~~Žoček~~ Žoček. Ten byl dokonce
jednou zvečněn i při vstupu do obce Kralovské Páně.
Jednu chvíli totiž obec uvěřila že kráji obce napadnou
ceduli s nápisem: "Kontumace pře a koček".

Netrvalo dlouho a na ceduli bylo připraveno nezadrženou
vůňovskou rukou: "Provdal soudruh Žoček."

Já jsem se přihlížel do předešlého souboje, který
tehdy vedl jeden z nás, který v pozdějších letech
havlínskú radu opustil, věnoval se zpěvu a svého času
byl ^{a dříve je,} 24letým členem Národního divadla. Jmenoval
se René Tuček. S Rendoou jsme zpívali především
národní, dále hornické a bůž nezbytné budovatelské

pišou. Jednou dosto na zpěv jakési protiválečné
písně vysmíhající se válečným strážníkům. Smál se
jich kopírovač: Na stavbě tenar, desími strážník
na knižovně, ale též Liduška s tatkou, co do
školy kváci. A teď velký problém, kde vzít
na hornické učilišti. Předtím chlapců, vojáku Lidušku.
Renda udělal jakési hlasové zkoušky a pak uložal
na ně: Ty budeš zpívat Lidušku. Chvilku jsem
protestoval, protože jsem považoval za pohanu dělat holku. Kolek-
tivnímu nátlaku jsem však podléhl. Renda mě pak počít brát
to „fifuli“, což v něm větu a měřič se hlase nebylo skoro
potřeba a hornická Liduška se stala velmi oblíbenou. Večer,
že muži námi nebyli nůžáci dehtové. Zulašča se mi pus
vedl diváci smích, protože slova má část písně zněla:

„Liduška s tatkou, do školy kváci, směji se bolit co puva
ji staci, chacha cha cha, chacha chacha, chacha cha, chacha
cha cha, přičemž poslední chacha přecházelo v diváci jičáci.“

V učilišti se však odehrávaly i jiné činnosti, sporty a
soutěže. Soutěž o nejponěkudější svítání má oblíbená nebyla, ale
zato taková soutěž, jednou vyhlášená mezi učněmi Žakoukem a
učněm Ženíškem získala ohromnou popularitu. Bylo to tak!

Jednou když jsme přišli ze školy a rozhodli se, prohlásil
Žakouk, že má takovou zírku, že by vypil kore napoj.

Jelikož do hospody jsme nesmli, ale ve vestibulu internátu
bylo vždy dostatek lahvi s minerálem, prohlásil Žakouk,
že vypije celou ~~be~~ bednu, což bylo 15 kure. Nato
se ozval Ženíšek, že keca a že když to vypije, tak
mu nechá svoji večeri a ranni svacinu. To stalo
za to, protože tehdy - v našem věku byl hlase udí
paň.

Před začátkem zázdu se shromáždil ve vestibulu
u vnitřní notuj dav, avšak soutěž bylo možno zahájit
až ve chvíli, kdy bylo jisto, že na intru není žádný
vychovatel. K tomu dosto kolem vřstících kříd a zotě

začala. Prvních deset kourů začnoučet zvládl v pohodlivém
tempu, asi za pol hodiny. Zbýlych pět vrát zvládl o na-
růstajícím a tu poslední pl snad 20 minut, ale zvládl.
Při posledním ložu se vrát jeho žaludek již odlepil
postupně a jistě začal odtrhávat látku od čísta, vytrýsil
mu z čísta gejzír vody, promíchavý s obědem. Avšak
vyhrál a nakonec si ještě liboval, jak má parádnu
přípravu žaludek na dvě večere. Několik dní vrát
odšel kolem beder s minerálními raději s křovou od-
vrátenou.

Tak plynul život na ivru pro mě v pokodě
a se veškerou jistotou pohledem do budoucna, až náhle!
Jedného dne konečně začal si mě psal ředitel školy
k sobě a řekl ke mě pravil: „Václave, od 1. října
přijdeš do proměnky do Duchcova.“ Okamžitě jsem
odpovídal, protože to bylo v závažném rozporu s mou
životní vizí. Řekl jsem, že přijdu, ale až se vyucím.
Můj vrdon byl sloučen tak, že mi bylo sděleno, že tato
zkušba byla telefonicky projednána s rodiči, a 1. října
je nutné proto, aby byla naplněna další třída ve škole.
Se mnou byli vybráni ještě další tři spolužáci,
Josef Noul, Josef Králíček a Jarda Petruša. Ti také
neuradovolili, takže jsem se nakonec podvolil.

Všichni jsem vrát byli velmi předčasně roztaveni,
oděvat veškeré prádlo, sátrava a uniformu. To bylo
ona nařídil vedoucíci dast bezohledně, protože stejně
jako to číni vojáci, jsme vřecher a civil postali
již dávno domů. Tak jsem v teplotě na kolech
těž a v tenistě na bosu s těžkou praždkou
a se slzami v očích přivítal domů k rodičům.
První reakce matky, která asi byla informována nejisté
divně byla, že řekla: „Co se ti stalo? Oni tě vy-
hodili. A proč?“ Když jsem jí vřelil příčinu svého
zdařlivě potupného návratu, oddychla si, pokladila mě

po hlavě a řekla: „Ty holt musíš všechno obnést. Vždyť si tam chytit stejně.“ Vysvětlovat ^{že} mohl v tom, jít před a po vyudání na prinyvlovu se mi zdálo zby-
bečné. Až když přišel večer domů táta, přiznal se, že mu někdo z učitelské volal, ale že to zapomenul máku Fici, neboť nechtěl, že má poběží tak rychle.

Věkroze prababka matka bravi zvladla nedostatky máko
ovracení, neboť jáa asáací doma měl, rychle ukladala něco
na cestu a pozitrní jáa s kufárkou vyrazil na další
část pouti zlvotem. Věmci matky, a určité by tse učínala
maje nejmilejší babička, zěhají své slyy, vydávající
se do světa, křížkou na čelo. Já jáa vrát dostal
jáa bolitvat opakovaní a dnes, při vzpomínce, vhařující
slzy do očí, pohovoří: „Vendo, ^{hlavně} v dětej sluněho kluka.“

MOJE MANŽELKA - MARUŠKA, dítě.

Přijela na svět dne 4. září 1937 v douku
č. 6 v Horním Porici na rozhraní okresů Horažďovice
a Strakonice. Rodiče z holešček, mureli mít velkou
radost, neboť předtím 7 let se jim narodil syn
Jaroslav. Měli tedy párek.

To, co o této holešček budu psát, znám
od ní, případně od otců její rodiny. Celkově je
známo, že v porovnání se svým bratrem, spíše za-
mlklým, bylo třeba holešček od samého narození vřede
dobrá a ea její nezbednosti to často odvedl starší
bratře, jak už to v rodinách bým' zvykem. Podobou
byla (ještě je) spiv na svého tatínka. Rostla z ní
hezká děvče s černými, přirovně vlnitými vlasy. O
9 měsíců dříve se soumedím - Hejllouškou narodil
chlapec Josef a fto dva tvořili kamaretskou dvojici
spolu s o něco starší Anuškou Dražkyč a dalšími
několika dětmi Holých a Záchouc, což bylo všechno
dětské osazenstvo ve skupině chalup v řetě, zvané

„ Na chaloupkách “. Předitoli i školní léta Manuša plyula jako ostavná děba na vsi nejy ve společnýh hrát, ale také při pleni dovořit povinnosti. Jakmile Manuša dospěta do školních let, musela zřstat drobná práce, jako pasení hus nebo koz, nakrmit drůbež, na co měla vřtu pomoci i na poli a louce. Tato práce byla pro všechny děti natolik samozřejmá, že nikoho nenapadlo, že jde o nějakou otročinu a protože taková pasení se dala hromadně na dráhat v řetě, ve slatině a jiných určených místech, byla to příležitost ke hrám a skotaci.

Do školy Manuša začala chodit v září 1943 ve střelných Houticích. Bylo to z Poměří 3 km, ačt chodila se pětý na každého počer. Pouze když napadlo moc sněhu, střídali se sedláci ze vsi v dopravě dětí saněmi, těžkými koňmi. Také každá cesta do školy a ze školy, kterou přispoluáči vykonávali vždy ve skupinách, byla příležitostí ke hrám a dovedení.

Manuša přitom nezůstávala nikdy pozadu v tom, jak s Pepíkem Hejtko bahat Jarku Kubovu za bránu, dělat v závojích sýdělích a podobně.

V létě mnoho příležitostí k hrám poskytovala řeka Otava. Už samotný fakt její bezprostřední blízkosti ovlivňoval život dospělých a zvláště dětí. Žít na břehu řeky znamenalo samozřejmou povinnost - mít loď. Jakmile děti udřely bytu (s velký nřdo nejrdil), navřily se jí ovládat loď a kromě utře dopravu ovci a koz na ostrov, se jrdilo na druhou stranu do lesa na dříví, na houby a těo k poli za řekou a na tamější lůce pro trávu.

Že voda je zřvel nejy potřebný a vhodný, ab zě doktře být zly, když se řeka rozvodní, když jsou ledy, nebo někdo nedba nebezpečně prosed a jak, to se děti od rodičů vřily od matičky a jřilov se Manuša dobřými radami nřdila, nikdy se nedobřela

s vsadným zivlem do spou.

Se svym strýcem Emanem, Pepkem Hejtkou nebo i s mamou lovila ryby na vřídijské udici „přeláčky“, sbírala škeble v nichž hledala perly, neboť i ona slyšela, že ve zlatonošské Otavě se občas najde ve škeblích perla. Jednou perlu nikdy neviděla a mýslila že škebli se žralí husy. Také taci byly strýdem její pozornosti. Její rybařství uměti nevnítala pozornosti legitimních rybařů, ale záviděl jí nikdy nezapomínal, naopak byla občas, zvláště od páru Petruška Joubertů, že chodí na řeku prať pláštětko od lisování transtu a tak získávají ryby, tak že rybaři ví, kam se má chodit.

V rodině chalupe Marušky Spokojné žili čtyři dospělí - rodiče a prarodiče a starali se pouze o dvě děti. Býly pod strážkou této chalupy oprarde nikdy nebylo, neboť oba mužští pracovali ve draze (ČSD) a ve stavbě byly až čtyři krahy. Válka se tu projevila hlavně v tom, že byly vysoké nucece odevzdávky mléka, vajec, masa, obilí a kvůli němu všeho, ale vždy zbylo dosti i pro sebe. S obilím se muselo se vrát někdy muselo za tmou jít k nákladu, maslo a maso ukrývat, jistý čas se dokonce chodily ploubovat odstředivky na smetanu, ale pro sebe, přiboumí a dobré zůstat se vždy něco našlo a nikoho ani trošku nehnulo, že se obelhal stát, tehdy se to bralo především tak, že se to utrhlo Němcům.

Život „na chalupech“ v době Maruščiných školních let byl poznamenán také povstáními soukromí. O každém se něco vědělo. Hejtkova se říkalo „kastrovánci“, neboť neboť pavel jedním posůmarcké povstání v chalupě „U Pauličce“, ve které bývali, údajně sedával za kamny rodit. Strýc Drazný - krejčí zvaný „jáhlá“ se každé práce chopil s ctí. Draz se však započal a tak často mohl koritě.

Leďlak Novák, hospodariči na nejistším stavění, zvažel
, U Teraně " byl k zbytku také " huján ". Těto vlastas
hastivě přivrženě si vystloužil za svou charakterist.

Nejstředně domácnost byla v chalupě " U Zachů "
zde bylo asi 8 dětí, věčů hladověčt a otrkaněčt
a pětce rodičů o ně se omezovala již na nejistot -
nejistí vyživu a chování otáčeti. Proto se děti, postřep
jst dospělých, neprošli do světa bez dalšího zájmu
o rodnou chalupu a po smrti rodičů, krátce po vstle,
chalupa zůstala opuštěna, zchlomstl ji " huján " a užel
tes si z ní vzal jenom co potřeboval a ostatní
nechal svému osudu. Dnes je na tom místě pone
několik kopeček hlíny, protože chalupa byla postavena
z " vopráčů " nepřekročt cihel, což je směr hlíny
a plev. (Pro ty, co již není co jsou plevy -
slupky, zbylé při mláčeně obilí, také drtí se
ze slámy). * /.

Poslední, domá nepoprvně společně s ní se nacházelo
v chalupě " U Holých ". Tam to uspadalo obdobně
jako v Zachů, avšak s tím rozdílem, že Holých
se cítili být sedlaky, protože měli propachtované
nějaké to polečko, něco malá i ovího a drážli
jednu či dvě kravky. To soured Holý dával částo
na jivo tel, že třeba podvečerů hrát, v soured
končil slovy, No, neboť se nic dělat, murrin jít
ne pájet? Jinak užt děti Holých, kterých bylo
přibližně stejno jako Zachů, byly také stále stejně
hladově, spínave, otrkaně, zabláždě a zavřívě.

Při dětkách hrát se ne to užt nebral
zřetel.

Děti z Horního Pončí a tedy i Manuša,
po skončení páté třídy obecně jízdit do
městěnký do nedalekých Katovic. Jezdilo se
vlakem, ale když škola skončila dříve a bylo

Při této příležitosti se také musím zmínit o tom, jak se tehdy na veskovi s obilím po jeho užití dále nakládalo. Teď jsem dobře znala Manuška, dítě zrouklé uprostřed luk a polí, dobře její znala i já, trochu ještě dcera Irena, matka její slyšela jindy, ale nyní uvoučata Michal, Tereza a Barunka o tom nemají pořádku.

Tedy obilí se pokosilo kosou, která byla navíc opatřena vrchlicí (bachle), která bránila kosičce klásti opět k sečeni a umožnila jeho plynulé odhození ^{obilí} na řád. Za sečeni šly ženy a děti, které pomoci snpu, nebo její rukou dotaly, hntě a ty pokládaly na 2 obilí svázaná, poumřela. Dopředa žena svázala poumřelá obilí do snopu a snopy se pak stavěly do panáček (mandelů). Panáčky - jakési kopy oí budly se pak nřjaly čes - asi týden, nechaly stát na poli aby obilí doschlo. 2 panáček (v poriči "psáček") se pak vagny obilí nakládaly na zěbnářky - žesákové vozy, tržky kůňmi nebo kravami a odvážely (v poriči do stádků v Záboni k obecní mlátičce) s pole obmš. V poriči pak po odslupatě jezdit hospodář Billy z polního poriči s mlátičkou a obilí se vymlátilo tak, že sláma se buď v lísu vázala do balíků, nebo rukou bez vázání ukládala do stodoly. Vymláčený zrnko se v mlátičce oddělilo od pleu a i tyto pleuy se zužitkovaly na krmivo (převážně), na stlani oí jinak. Snopy se před vsunutím do mlátičky, musely rozvázat oí rozřezat.

Malo již za války a dále po válce, se začala objevovat první mechanizace. Sekáčny hntěvky, které nahradily kosu a dále samovazy, které nahradily jejíh sekače, ale i sečeni obilí a vázání snopů. Panáčky se vřit stavěly dál, dotud v předválečných letech kenstal přiliv obilních kombinů.

hody, nečekalo se na vlak a děti chodily domů ze školy pěšky po celé říčce pod Kátovskou (Kátovskou) horou. Pod Kátovskou horou se chodilo přes Březový potok po kamenném klenutém mostku o kterém se říká, že jej stavět ještě Žižka. Kátovská hora se také nácas stala terénním tudy, po čemž na západní či jihozápadní straně hory zůstaly tři útesy nad sebou a v trati za říčkou několik stavení, jež jsou zbytkem areálu malého dolu. Stále se tam říká „na gusfítce“.

Také měšťátku Maruša absolvovala lépe než dobře. Největší ta troška vady byla, ale to díky tomu, že letkou k učení Maruša nikdy nepřetypovala. Byla zkrátka dobrý průměr a jinak dříve úplně normální i v tom, že postupně se jí začali líbit i chlápci. Šlo však o pouhé a zapřesvětlí lyžek?

Měšťátku (či střední škole) skončila Maruša tak, že další učitelé dopovírali třeba i studium zdravotní či jiné podobné školy. Rodiči však pro to neměli pochopení a tak Maruša v září 1952 nastoupila jako učice OPK (Okrasní průmyslový kombinát) ve Strakonicku do učitelství školy do Českých Budějovic v oboru - učitelka. Její zjev, lakodný a milý jí dával předpoklady k tomu, aby byla sládkou nejen zjevem, ale skutečně sládkou. Půvabnými svými vůdskými přípravami a prodávala vřem okolo. ≠ √.

MOJE STUDIA V DUCHCOVĚ.

Bylo 1. října 1952, asi desát hodiny dopoledne, když jsem spolu s kamarády Noulem, Králíkem a Petenkou, vykoupiil s lepenkovým kufříkem a pár korunami v kapse na nádraží v Duchcově.

Na školu jsem se uhadno doptali, ale první dojmy

- 122a -

po roce v Budejovicích se Maníka vrátila do
mateřského OPK ve Strakoniciích, aby sladce žila a
hlavně sladce pracovala.

Z města nebyly nic moc. Ústa, špinavé, ušlechtlé ulice od nádrazí k náměstí. Teprve za náměstím a začaly ulice rozšiřovat a vešli jsme do zmatek modernější části města a samotná škola již působila docela dobrým dojmem.

Po utěpnutí formalitách nám byla ukázána jídelna a „pokoj“. To tedy byla přeta po tom, než se jsme byli zvyklí z učiliště. Místo útulných světlých pokojíků pro čtyři nás přivítala nevlídná, poněkud tmavá třída v zadním křídle školní budovy, rozdělená dvojdílnými stánkami na ložnici a studovnu. V ložnici bylo dvanáct železných postelí a několik stolků, ve studovně kromě stánků asi 6 stolů s hmoždými umístěnými deskami, bez úbrusu a k nim židle, tmavohnědé, stejně jako stánky.

Ještě, že jsme už „cinn“, že jsme svůj první domov poznávali, přišli první a mohli si tedy vybrat postel s skříní podle svého gusta. První nepřijemný dojem poněkud zmírnil vyhovatel pan Adámek svým docela lidstevným přístupem, takže první dleli, se postupně docetovavší kamerady, jsme už mohli přivítat lépe naladěni.

Jedno z prvních témat byla ta neoprávněnost s odevzdáním výbavy konkrétně učnů, neboť všichni do jednoho jsme dopadli stejně. Pomocí našich hromadných protestů zadrželo ředitelství školy to, že všichni postupně v době svého volna jsme si mohli výbavu opět vyzvednout a klidně a pak věnovat studiu. Naše třída dostala číslo I. B.

Ač by si někdo mohl myslět, že takto „navědomní“ studenti, navíc s odevzdáním, že jejich budoucí kvalifikace je pro náhodou hospodářství k nezbytně potřebné, budou mít lažové studium. Opak byl pravdou. Nikdo nám nic neodpustil, stejně jako neodpustil našim dalším kameradům, kteří vytvořili další třídu I. C, která začala svůj provoz až 1. 11. 1952.

Třídy 1.B a 1.C se tedy rekrutovaly z nás, kteří chtěli, některý také museli, zkrátka fyzikou a loptou. Třída 1.A byla v našich očích třídou, která nás do školy přiměla od maminky. My z druhé části jsme se cítili být nevolnými součástí druhé třídy a proto jsme byli ve věcech směřovat aktivnější.

V prvním ročníku jsme na něžke' větrí mimoškolní aktivity prostě neměli, neboť venkej' čas a silu věnovali studiím. Defakto ito o to, první ročník přežít. Byli mezi námi takoví, kteří přišli s názorem - když jít si mě sem nahrali, tak si mě vychovejte, ať já jsem tu být mohl a taky nebudu. Ti, stejně jako ti, co na to prostě neměli, ať se snažili přežít, naprostě propadli sítím a do druhého ročníku nás třetina nastupovaly třídy jen dvě. Spravedlivě bychom uznat, že to byla tak, že každých 2 dětí vydrželi a ta propadlá třetina byla uložena polovina bývalých učitelů.

O propad se nejaktivněji zaplozila jistě paní profesořka Kenlíková, která neměla zájem uložovat, ba naopak snad každá po tom, co nejvíce z nás zlikvidovat. Jáť jít si vyložit rozdělit spouštějíci v přístupu ostatních vyučujících, když jít primusové bo u Kenlíkové měli za 3, dvojky za 4 a trojky propadali. Všech se nám natrvalo zapřalo ústou' bít paní profesořky: "Tady máte 4 minuse nevněte na vauřněch." Snaživci se zhruba trojky přiměrem postupovali po přizdřivě do druhého ročníku s reparátou z matematiky a deskriptivní geometrie. Že vůbec postupovali bylo též díky faktu, že reparát nedělati u profesořky Kenlíkové, která zhrizela se scénou během přizdřiv a opravu' zkoušky sbíralovali u nového učitele, profesora Kohouta. Tento pan, též již v pokročilem věku, byl též můj energický, ale

lidský, bez zájmu, snadno dokazovat, že neexistují pří-
matematik a deskriptivní na světě je pravé dy.

Jeho standardní oslovení „pocem Toniku“ jsme po-
va zvali spíše za vitanou důvěrnost, než pohanu.

Zprávy o důvodech zmizení profesorky Kentikové
se vyskytovaly ve dvou variantách. Varianta první říkala,
že se o to zasloužil žák převlečený na třičky I. B,
kteří při jednom mučení Kentikovou u tabule, uděle
odložil, spíše odchodit velký dřevěný trojúhelník a knihu,
postavil se proti první profesorce a s rozvířenými
nozdrami a neuvěřitelným výrazem v tváři zcela vážně
prohlásil přede vrámi: „Já, vaší stejné jednou budu
muset zabít.“ Naho si ten bulharský bohatýr jinde
Jordan Angelov sedl zpět do lavice. Zajímavá
byla reakce první profesorky. Sedla si, začala listovat
v učebnici a zdálo se, že napjatě čte a na začátku
ukončující hodinu. Jatkem zvonit začal, kde slova
odešla. Vřichu jsme čekali, že ^{ten} Angelova přivítá Ken-
liková v doprovodu ředitele nebo alespoň třídky Ru-
žičkové, ale nic takového se nestalo. Další zbyteční
dny do konce školního roku proběhly u Kentikové za
neustálými příznaky ve zadržování, ale bez obyčejného
zduřování její osobní nadměrnosti. Podle první
varianty tedy Kentikové utekla ze strachu.

Varianta druhá měla podtext mravnostního deliktu.
Náře první profesorka totiž byla ketoliterát přitížena,
jít se v parku u zámku nebo u rybníka Barbory
moukluje, a někdy dost intenzivně s profesorem Kefkou,
kteří byl jinak všeobecně považován za náležícího druhé
profesorky Ružičkové. Varianta druhá tedy jeho důvod
zmizení Kentikové (kteří jinak zítá byl druhé či manžel,
neboť kdo by ~~se~~ si takovou svi. vzal) to, že někdo
vhodně upozornil na ono Kentikovou milovalí buď
pručník ředitele nebo profesorku Ružičkovou a

mnarivosti bylo nutno Kentickou vyhradit z učitelského sboru ~~pro~~ vyřít přímý dozor školy hornické (VPEH) v Duchcově.

Do druhého ročníku nastoupila nově formovaná II. B jako stmelovaný kolektiv, dalo by se říci výběr bývalé I. B a I. C. Bylo nás 21 a tento kolektiv v nezměrné formě vydržel až do maturity, kterou absolvovali všichni, sice s různými úspěchy, ale bez oprav. Od druhého ročníku už nedošlo k žádnému pádu sítě, začalo také proto, že přirozeně, bez nejistého jobování nebo výzev ze strany učitelského sboru, jsme si navzájem pomáhali. Bylo to dle toho také tím, že jsme spolu každý den ušli do školních lavic, ale spolu jsme i po škole, jedli, spali a užívali volný čas jako nepřetržitě interaktivní. Škoda už jsme přece jen postupně dožívali k čemu připínalo každý výchozí žurnalistický učitel, ale i působení pracovního prostředí při pravidelném praktickém výcviku v dohled. Zatímco v prvním ročníku byl praktický výcvik provozovaný jenom ve školních dílnách, od druhého ročníku se nás byl aplikovat zcela jinak, a to nově, ale velmi důležitým způsobem vedoucí práce, p. Karla Kolaříka. Tomuto právní (tehdy se všichni učitelův sakozejmě říkalo „soudruh“) jsme si říkali jako profecore, a to jsme nevěděli zdati takový titul má, protože ve svém oboru se nás profecore zdati byli. V čem tedy byl systém Kolaříka byl důležitý a nás se zdati dokonce geniální, protože se líbil nám i učem, kteří jeho fungování zajišťovali: Na začátku školního roku jsme každý z nás dostal babulku, kde jsme si vyčetli který den jít na kterou sáctu a jakou profesí budeme vykonávat. Nežto o profesce podřadit. Těe jsme se v určujícím kolotoči

postupně ocitli v profesích například: střelci, řidič lokomotiv v hlubíně dole, řidič lokomotiv na lomu a to jarní či elektrické, předat na ražni v dole, předat na povrch v dole, řidič lopatového rypadla, řidič kolečkového rypadla, řidič zakladaců, dispečer hlubinného dolu, dispečer povrchového dolu, revírník v dole i v lomu a kanteři i klavní inženýři.

Jako spotřebitelé tohoto systému jsme plnili svou ^{role} roli, že nejdelší půl hodiny před začátkem ražni šel jsem v určený den, jako museli být na určeném místě, avšak teprve po sídle - v praxi jsme si uvědomili, co nám tento systém přinesl dobrého a také to, když jsem musel profesora Kolaříka stát zájisti, systému a jeho traktivost museli mít ti, jimiž jsme se v určenou dobu pověřili na paty. Vážně si nepamínám, že bychom se za celou dobu (během 3 rot) setkali s zájisti oclimšovými postojem, zerměňovaním, nebo podceňováním. Zníťo až idylky, ale určitě ti lidé jimi jsme se věřili na paty měli viditelnou snahu ubránit a říci když se nejvíce. Snad byli předem vybráni, ab v každém případě" těm šlo o zdání, výběr. # 1.

Nebyli bychom vřek normální kluci, když bychom nežili i jinak. Za dobu mládí ztrávenou v Duchcově se odutrálo mnoho huborek a detali jsme spousta věci. V dalším to bude popisuji, snad ve správném poměru, ale bez roztrídění do let, to je už jistě. Snad z toho čtenář bude mít lepší správný zážitek, jako já.

Začnu třeba večerními sjezdy ve třídě a jejich následkem. Jak již jsem se zmínil, byly školní třídy i obštní "pokoje" v prostoru II. ročníku na jednom patře. Třída 44m v hodině odpolední a večerních sloužila též jako místo ke

Byli to mnohdy prosti haviri se svou dokončným základným vzděláním, avšak snažili se nám něco ze svých zkušeností předat svým zpuřobem. Trěba i to základní - pozdravit haviričským Zdar bñh! při každém setkání s jinou osobou v sãchtě i na jejich pãurchu, zvláště pak při vstupu do pracoviště (ont nebo předet). Tãt mi utvřt v paměti jeden z nich - haviri Pěčaný který cãsto říkal: „ Chlapci, musíte to dělat tak, aby vši lidi reprezentovali “ (Rozuštì jsme mu dobrě, že cãtěl říci „respektovali“ a vjřtřtãt eizích slov mu přece jãt, při jeho chudém vzdělánì, unikãt).

práteleckým chroma'zdením, kterým jemu podle Jana Nerudy
říkali splecty. Iner by se asi říklo, že jmu tak chodí
vykecávat. Mnohdy na tabuli zčástly rúže' nápisy po n's
nebo učitelích a mnohdy i kresky. Tak se při jednom splectu
stalo, že na tabuli zčástly nakreslený obrovské křesťe, dílo
učitele strojnictví, upříliš obličku' a tehdy u' něho trébního -
ing Ceidlera. Jednu chvíli si někdo povšiml, že v křesťe
je Ceidlerova vyvrtlička : „ Uchycení pro větší ingoty.“
Ten kdosi, snad Tonda Maršner, vzal kádr, smazal slovo
„ingoty“ a nahradil jej slovem „voly.“ Náhonně jsme
se pobavili a tím byl dán povod u'dy ortatary, abydom ukázali
své tvořivé schopnosti. Jeden doplnil upravenu vyvrtličku
slovu : „ Vol je Ceidler.“ A další jmu doplnovali volné místa
na tabuli různými obrázky, třeba i takovými, která se často
vyskytují na veřejných záchodech. Když jsme se malbou a
řecmi dort pobavili, odebrali jsme se ke spátku na pokoj,
aniž bychom z n's na zadlo, tabuli smazali.

Druhý den, brzo ráno jsme odešli na šachty na praxi
a teprve po návratu jsme se dověděli, že mezi křesťem nastal
poplach, že máme pršivih, protože Ceidler při náhodném vstupu
do třídy spatřil u'nimi ozdobenu tabuli a u'nechal si to
pro sebe. Dalo se tedy pršivih den čekat vyřetřovatel. Křesťem
zúčastněni jme si rukou dšim dšibili, že budeme zaflovat
a nic nevíme.

Ust jme předpokládali, tak se i stalo. Hned první hodina
začala vstupem trébního Ceidlera a dalšího člena učitelského
sboru - profesora Kafta. Sbor zájmu vědět k'ly zjevnit dojem
z obličku' Ceidlera. Ceidler začal mnauoktrnou řečí
v přibližně tomto stylu : „ Ve sboru panuje zděření co to
máme za záky na škole. Takové obrázky upatři ani na
záchod ; a k'ncil výzvou : „ Kdo to psal a maloval ?
Přiznejte se !“ Jelikož nikdo hodnou chvíli ani nehlav,
byli jsme všichni vykázaní na chodbu a podle sbecody jednotlivě
voláni do třídy před dvojici vyřetřovatelů.

Jed jednotlivci postupně vycházeli, každý tvrdil že nic nerobil. Když však pomalu docházelo na mě, který jsem byl tehdy posledním v abecedě, začali někteří říkat, že něco oni musí vědět.

Věděly jsem, že mám celkem dobré rečnické a proto když došlo na mě, postupoval jsem způsobem, který jsem si umínil.

Na otázku: Kdo to psal? Jsem odpověděl: Nevím!

Na otázku: Kdo to mluvil následovně odpověděl: Nevím!

K mému překvapení však Ceidler zachoval klid a pravil:

„Těh mi to teda už víme,“ a následovně jmenoval těch, kdo byli autory. Byla správná. Pověstil jsem se jistě zachránit situaci tvrzením že to tak není a že jsem to všechno napsal a namlouval já. Nato reagoval Kafka slovy: „Nedělejte hrdě, je to zbytečné.“ Pak jsem byl vyházen a při odchodu nám Ceidler sdělil, že bude následovat porada s ředitelům ředitelům a jiji' vyhledat se brzy dozvíme.

Na druhý den nám bylo sděleno, že všichni altéři dostanou v pololetí trojku z práva na vysvědčení. Po krátké poradě jsme uplatili další desí deputaci ve složení

Strudl, Hawker a já k řediteli a požádali pod slibem polepšení o změnu z trojky na dvojku, neboť jsme věděli, že při trojce státní stipendium a naše finanční situace nebyla nikterak rozumná, neboť situace násních rediců nebyla o nic lepší. Soudní ředitel nás přijal, vyhledal, dal polepšení a řekl, že se poradí s sborem. Vyhledal poradí vyšetř v nás prospěch. Určito tomu připadá jednak navíc dobré státní vyhledky, jiné saggadomant a hlavně to, že jsme věděli, že většina kastonů není tak blbá jako Ceidler, který se i nadále cítil uražen a dával nám to až do konce roku následně nazývá. Na to jeho státní jiny si měl dátvali sakrament, podob, takže nám další potíže nezaukly.

Očtenáre bude asi začínat, co a a to něli redic.

Když jsem přinesl vysvědčení domů, prošlo to usprávně

bez problémů díky tomu, že známky se praly sloupy, a moji rodiče byli lidé prostí a já jsem si předopitelně dovolil vyředit křepel neovlivňovat. Chování bylo „uspokojivé“, takže rodičům dobře a mezi dalšími známkami byly pouze vykonat, charakterové a jedné dobré. Byl jsem tedy dobrý chlapec. První se objevil teprve na konci školního roku, když se započala druhá polovina těchto vyšetření. Tehdy se otec jako první členství vyšetření teprve zarazil nad rozdílům v chování, když v položení bylo „uspokojivé“ a na konci roku, velmi dobře.“ Vyšetřil jsem to jen tak, že to jemu ušetřili nějakou volnou a vzhledem k tomu, že na konci roku zmizela i ta jediná trojka a nějaká jednička přibyla, byl jsem vzat na milost. Pedagogů tu už hledalo a tak si otec na začátku třetího ročníku vyjel do Duchcova, aby na místě zjistil názor učitelů. Došel se spíše zadržely a zvláště mu utkvělo v paměti hodnocení ruskyně, který^{prv} dostala první: „Budeš dobrým technikem.“

Nadě zajímavý byly široké. Ve druhém ročníku jsem se vrátil k letectvu modelářství, které jsem dělal již na záložní škole. Sám jsem postavil tři dva modely vrtulníků, ale když jsem znovu nemešně zvažoval, takže jsem reději pokračoval těm zručnějším, kteří stavěli modely již motorové, převážně ještě upoutání a dokonce i s pohonem tryskovým. Mým modelářům byla vyhrazena jediná místnost v suterénu, kde jsem měl: veškeré materiály, nástroje a želez a svíčky. Ve svéráckých jsme zkoušeli motorky modelů než se začudovaly a tak reaktivní, rovný. 2 modelářského vertikálu se tak šílil byprky západí směsí acetanového lepidla s etérem a občas i déle trávící jecivý hluk zkoušených motorků. Zprvu všichni vyděsil a popravdě je nutno říci, že předovité modeláře samotné, hluk reaktivní rovný. Ono to skutečně znělo jako tehdy už létající stíhačka Mig 15 - f.2v. „migulín“. Že je to občas slyšet z nebe, že to

už byli vřichni zvykli. Když vřek tento zout vycházel ze země, to bylo skutečně překvapení.

Nato, abychom sestrojili letadlo s tímto pohonem si nikdo, a snad ani konstruktér „rouvy“ nepomyslel. Rouvy se pohybovaly na vodní kluzáky. Když jsme rouvu zkoušeli ve svěřatě, protáhla svoji sílu tak, že nám po přechítí na řídký režim, odběhla na druhou stranu dlehy i pole, na kterém byl svěřek připraven. Když hlavní modelář Václav Groszer zvoní pro svoji postavu „Punta“, ještě důvěrněji dokonce „fon punta pes“, vyrobil kluzák (model) a připravil na něj rouvu, ať jsme to vyzkoušeli na rybníku za město. Bylo jednou takhle v červnu za vlhkého podvečera. Punta byl macher a opřel kluzák i kormidlem a determinátorem, ovládaným končí tlaničkou, protože zapálená šňůra končí doc rychle. Jak se vřek ukázalo, toto zařízení běžně a osvědčeně fungují v modelů vrtulnic, jaksi nepomyslelo pro podmínky na vodě a při rychlosti, jakou vyvíjí rouva. Punta natákal a letlampou natákal rouvu, položil kluzák na vodu, zapálil determinát a pak rouvu. Kluzák zavláhl a rozletěl se nádhernou rychlostí po hladině. Když vřek byl v půlce rybníka nezačal zatačete uličem determinátorem, konstatovali jsme zradu a rozběhli se na druhou stranu rybníka. Kluzák vřek jsme neměli šanci dokonit. Ten, díky své rychlosti a síle vylétel na druhé straně z rybníka veš a když mu v cestě neztála kupa sena, buchněm by se se zřetobou pohybovali hmot doklousal. Jakmile vřek kluzák přistál v seně, začala kupa korek a než jsme doběhli na místo, byla v jednom plánu. Po cestě už jsme sebrali nějaké klacky, kupa rozevali a kluzák, kterému mezitím dorito palivo jsme vyvalili a dotáhli zhruba okonek do rybníka, kde byl uhasič. Na seně už nebylo co zachránit a další kupa byla dost

vzdělání, takže další požár nehořel. Z toho vyplývá
zoučeni, že kniha jako determinant je do vody nevhodná
a přičti, již úspěšně zkoušky a kousky a zápisem důvod.
Škoda na své se odpracovala a šelval se zastavit.

Letecké modelářství se konalo pod křídly organizace
zvané, "Dorlet". Dorletáři z obnosního výběru ze naší jednotou
přijeli s nabídkou, zdali bychom nechtěli plachtanít. Když
naš vyvolali, že ujde o plachtání na vodě, ale ve vzduchu,
přičti jsme se těmž do jednoho. Bylo nás sedm.
Nejdříve jsme chodili na učebnu v duchcově a tam absolvovali
batzvanou suchou přípravu učním aerodynamikou, konstrukce
letadel, meteorologie, navigace a bezpečnosti provozu.

Pak asi po čtvrt roce, nastal den D a byli jsme do-
praveni na letiště v Mostě, tedy asi 5 km od Mostu a
tam začala příprava opravdu motorů, protože jsme se
při ni mnohokrát pěkně zpožili. Útlidy, balení a uctování
padsů, stěhování letadel do hangárů a van, sluzky na startu
a další učení a zkoušky a pak teprve první časy stěžen
plachtanít - balancování na zemi. To se vítrou na zemi
postavi pěkně proti větru, až si sedne do kabiny, uchopi
do ruky knipl (nídici pásu) a další dva kamarádi
uchopi křídla a postavi čtu pěkně do roviny. ^{a pak pusti} Sedící
v kabině musí pomoci balancovat křídlet na zadní
braně křídla balancovat tak jemně, aby se nepohyboval
vdučel křídla v rovině. Jakmile konec křídla padne
na zem, vyleze pilot z kabiny a nastupuje další
bat se to totiž trvá až odpoledne. Cvičí se práce
s kormidly. Již od samého počátku jsme zároveň s balan-
cováním byli zvyklí, že jěmít jednu do kabiny, připou-
baly se a kontrolují funkci kormidel. Zároveň balancování
křídlet, výstoukou a směroutkou na všechny strany a zvednu
pravou ruku, že jěm kolou, s pilotou kniplu v neutrálu, kdy
tato všechna kormidla musí být v neutrální poloze (zdržen)

Kam s ríd větv, či přt startem bež zvedne ruky nebo startovací praporek, že je vše v pořádku a že porozuměl.

Po několika týdnech práce a balsurování, konečně přijel den startu s instruktorem za navigátorem. Poprvé přibít startu za navigátorem, vypnutí a další povinné úkony v první zatačce a to vše navíc se odstraňující v době, kdy jsme mohli hlásit spojení se všemi na zemi, by zabralo dost místa. Proto zájmem o podrobnosti doporučení, podívat se na nejbližší plachtařské letiště v době, kdy se starty navigátorem praktikují.

Dramatické situace přitom nastávají, když se přetrhne startovací lano, nebo když se lano na vrcholu stoopání rozvine a navigátor je musí nějakým způsobem odtrhnout, aby nestrahl letadlo k zemi. Já jsem byl svědkem dvou případů. Jeden s odtrhnutým lanem a jeden s přetrženým lanem. Lano se přetrhlo před vrcholem stoopání a v letadle byl instruktor s zátkou a instruktor zátku vyval, aby přestal kormidlovat, že řízení letadla přebírá sám. Správně s letadlem zamířil na střed letiště, tedy bez povyrtých přetáček na zemi a tělo předpřipově začal spirálou přistávat, aby lano svinoval pod sebe na co nejmenší plochu. Ve výšce asi 20m nad zemí však ztratil při točení spirály rychlost a letadlo spadlo po nose k zemi. Bohudík navíc skončila jeho přiznaných hodin instruktora a rozbitými koly zátky.

Druhý případ s odtrhnutým lanem byl velmi dramatický. Žák, absolvoující první sólové na navigátor, byl zřejmě natolik zaměstnaný pilotáží, že si nevšiml odvrácených raket, signalizujících odtrhnutí lana potom, co lano rozvinul, nebo co vypínací zařízení nezfungovalo dobře (to se však stává zcela výjimečně). S přibližně 300 m lana pod sebou, aniž to tušil, se vydal na plánovanou pouť po velkém okruhu kolem letiště, což představuje asi 10 km ústby navíc

beroucí s mnoha strany a vodorovnými vedeními elctřiny, telefonů a jiných první stojících přístrojů. Velitel letiště když to viděl, skákal zprvu s rukama nad hlavou, a když slovo „ha, ha, ha sic“ což bylo jeho označení mizerného pilota, ale pak stejně jako ostatní, bez hnutí napjatě sledoval děj. Nař. kamradův ^{nejprve} hřebík lano, které se přivracel s dalkou stále více rovnalo při zemi a pak až i po zemi, a vedení vyrostlo napětí, kde řílové blesky signalizovaly a dalku ztratí, protože zas tak rychle letěl, dalo i k přepletení jedné vodiče. Tak se mu s naprostým klidem podařilo vyřadit z činnosti značnou část severozápadního proužku, bezvadně vytvořit i třetí a čtvrtou zatáčku obrátit, lano bez úhony profáknout vrbovým lehoum na kraji letiště a přistát tak, že na zemi nezakopl kolečkem o lano pod sebou. Přistál u bčeta a tedy popojel s bezvadně provedenou pilotáží, s úsměvem vystoupil z letadla, očekávaje pochvalu od, k němu spěchajícího, velitele letiště. ^{Teprve} až z výrazu tváře velitele Vernera ~~už~~ poznal, že něco není v pořádku a když mu bylo ostrými slovy sděleno co je za vola, rozklepal se mu kolena a značně zbledl. Spíš se o něco pokoušel mraťobý, když si uvědomil výši a výškou napětí vědy a výši hrozícího nebezpečí jeho mladému životu. Jde byla zapravená škoda novím, ale když po skončení vyšetřování kriminálně zůstal kamrad na svobodě, dopadlo to vlastně ke konci dobře.

Já jsem zážnou příhodou takového druhu neměl. Bez úhony jsem absolvoval navigační starty, když jsem předtím stejně jako ostatní, začal s horizontálními lety, mraťobými a ostrými zatáčkami s instruktorem na motorovém letadle PIPER CUB (jiny metoda K 47). Absolvoval jsem několik soutěží o přezdívaných mezi druhým a třetím ročníkem školy a jak začal létat v aerovleku, obvykle za Trenčnem. #

Některí z mých kamarádů dříve sílhalí po letání motorovými. To se některým pře stalo životním povoláním. Největším zájmem o motorové letání vrostle tu potřebo instruktorů a tak k dosud jedinému pilotu Beledovi se přibyl ještě Kliment a doradčův řidič Luchava. Luchava však příliš nezájemil, takže k nim přibyl ještě třetí, jehož jméno si nepamatuji, ale psal jsem si to, že trojka usilů instruktorů prováděla se spicková úrovní skupinovou akrobaci na dvojplánovém C-104 a uvažli si tuto letadélka vyhodnotit.

Když byla v roce 1954 krajina spartakiádu v Ústí u Lab, uprosili jsme tyto naše piloty, že se s koncem cvičení, přijdeme na přistávací plochu v Ústí a oni se s koncem svoji paráděi produkci, přistavou a vezou nás domů. Těk se stalo, ale ti tři ~~z~~ z nás co se svezli na to do mrtvi nezapomenou. Po vystoupení na letovou hladinu bo všichni obrátili na záda a let z Ústí do Mostu, což na plný plys představení asi 20 minut, jsme absolvovali hlavou dolů.

Kliment se vyžarechal tu ^{20. 1956} voděním ^{se} svých bývalých kolegů z vojenského letiště v Zátce, kde létal jako řidič na MiGu 15. Jak již jsem psal, radiové spojení letadel s letištěm jsme tehdy neměli a Kliment byl s zátkou ve vzduchu, když přišel obdržet zákaz letání, neboť se ^{ve} vzduchu objevily balony s letky - propagandistická akce západu. Kliment s zátkou však byli tak daleko od letiště, že čerpanou vlnou jeho signál vidět nemohli. Hledka MiGu se Zátce přiklíla kontrolovat dodávku vlni zákazů a v proudu mezi Brninou a Mostem spatřili letadélko Trener ve kterém seděl Kliment s zátkou. MiGu tedy nakřídly před něj a ležárně krídly signalizovali, aby se naskočoval. Těk to však předopil tak, že bývalí kamarádi jej přileteli havířovit a vyzkoušeli. Dal zátkou pobyt, aby dal více a nohy z níže a ^{lepe} ~~dobře~~ a připoutal a řel nato. Těk se ukázala výhoda maleho „sportšičku“ nad proudovou stihacíkou v poloměrech Zátce a Mostu. (Přím. na str. 135a)

za letouny Trenér, C 104 - dvojplošník, nebo Biter.
Létání byl velmi časově náročný koniček. Než se našel čas třeba
10 hodin ve vzduchu, předletávalo to takový 200 hodin odpracovat
na zemi na brigádách a výkou porouchat fuska jako
startér, finišér, přetahovač lan a pod. Přetahovač lan
byl vlastně traktorista, který traktorem stahoval lana od navigátu
zpět na start. Za tým sčítan byl na letišti traktor též značky
„Lanz - Bulldog“, který jsem znal z dětství od „Stejnské“. Na
tento traktor, který uměl jezdit „stejně“ na minimální rychlost,
zavěšil jsem šikulaké anotační zařízení na volant, takže potom
Buldog pooko doval přes letiště bez řidiče a vyžadoval
pouze u navigátu a na startu otočit. Byl to velký
pokrok proti zpozděnému vrátu, kde na hlavní tážní lano
a připoutalo slake lanko od maleho navigátu u startu
a polavdě byla stavět na hodinu minut, rozmotet
ty dvě lano od sebe.

Praha tedy na letišti byla stále dost a podobně
jako vojenská letci i my jsme ztrávili též dost
časů na učebně teorii techniky létání, stavby letadel,
meteorologii, pravidel létání a aktualitami ze světa
„Křídla vlasti.“

Mešteri kamarádi dali létání všechny volný čas.
To jsem však nedokázal, protože jsem měl i jiné zájmy.
O nich budu psát dále. V létání jsem dostal pouze
odbornosti „B“, dostal odznak s dvěma rauty a to za
to, že jsem absolvoval sólo lét (bez instruktora) na navigátu.

Bohužel jsem také musel studovat. O tom jsem nepochybně
od dětstva nořil jsem až do konce studií v Duchcově
studoval bez problému a čas bylo dost i na další věci
o kterých chci napsat, tedy o těch na které si vzpomenu.

Nejprve jednou ze škol. Naším profesorem na rutiinu
byl nějaký rus o kterém jsem se nedověděl jít se v Duchcově
octnul, ale který se trávil jako oddaný přítel Sovětského svazu. /

Klimest se okamžitě potopil do nejbližšího velkolomu, stihající
jej předtím a než se otočil, byl rohovka za Borňákem a
tak to šlo asi půl hodiny, než se stihací usilovali a
signálů střílkou přinutiti Klimesta k přistání s doprovodem
až na letiště. My, co jsme toto představení pozorovali ze
země, jsme byli nadšeni Klimestovým uměním, ale než
nadřea byl major Borňák, ká se náčelník letiště. Ten
turil co bude následovat. Také ano. Klimest ještě asi
nedovoloval k kungaru a již tu byl telefonický zákaz
letání na tři týdny za neposlechnutí zákazu letání.
A zrovna bylo počíná jeho malování. Když v těch týdnech
pyřně ude němi předtím dvojitém hlídce Migu ze
žabce, komandor to major Borňák vždy slovy:
„Němžem ich asi vidět bo som naruby.“

Borňákoví jedou byl, na ^{opakovan} jeho zákaz, zapůjčen
na jeho opakovanou zákaz sportovní letou OK PIPER CUB,
aby si jeho vysloužilý válečný pilot, údajně i piloter k tomu,
co ze slovesného sdělení povědli letali na „letisku
Tri duby“, zkusil zase zaleť. Bohužel si on, ani ti
co mu toto letadlo půjčili nevědomili, že by s ním mohli
letět stejným způsobem jako s jeho milovaným „Ljurov.“
Když nám Borňák ho řádně předvedl ve výšce sotva
50 m nad zemí poručík utvářou ^{skupinou} bojovou zatačku, krve
by se v nás nedorazal. V tu chvíli jsme totiž právě
viděli, že poslední třebina křídla za podporou se zvedla
vzhůru a jeho zážitek se neodlomila a vrátili k němu
konstrukce a pleťok plátna, jímž byl potažen trup, bylo
slyšet až na zem. Borňák však vzorně a v pokoci
přistál a po vystoupení z letadla se zářivým úsměvem
spokojeně prohlásil: „Ej, pěkné letadélko.“ Na obou
náčelníka provozu Vernera, že tu bojovou zatačku nemuselo
přesně letadlo ani on jen zvedl obou, brigádýrku
pounul do týla a prohlásil: „A co Pavel, ved' sa nič nestalo.“
V protivě Vernera se tím však zákaz do kategorie „hář.“

Jmenoval se Petr Konstantinovič Dvornikov, měl nějakou blokaci v kyčlích, takže nohama pohyboval jen v kolenu a mluvil na nás v zářadí ruce, ale byla to spíš ruročertčina. Používal předvedu. Kromě povinné gramatiky jsme se museli naučit učít dlouhé ruce stati jako životopisy ruce spirátela a vynálezci a o děni v Sovětském svazu jako:

Stručky komunizma. Daněckije sáčťori a podobně.

Pokazdi když P.K. Dvornikov vystoupil do třídy, museli jsme všichni povstat, což je samozřejmě i u estetických profesorů, ale k tomu ještě sborově prokřest: „Zdravstvujte Pjotr Konstantinovič“. Na to on odpověděl slovy: „Spasiba, saditěs.“ Jednou jsme však byli s kamarády na jakémisi ruském námornickém filmu, kde jsme viděli obrad vstupování vlády, který nám zřejmě připomíná náš bývalý denní obrad při zahájení rčení, který ale P.K. Dvornikov (dále jen „děduška“, jak jsme mu říkali) je naprosto normální na všech ruckých školách.

Na hářky Jany Kevřika jsme si tedy troufli upravit vstupní antre dědušce trošku jinak. Při vstupu dědušky do třídy jsme sborově prokřestili: „Zdravstvujte. Váre vyrokprevaschaditelstvo“, načež Kevřik vystoupil z lavice a vystrčil povel: „Flag podnít“, po němž vyběhli dva dobrovolníci a vyběhli tabuli vzhůru. Věnovali jsme se des přičtím načíně tohoto představení i s tím, že jeden z nás představoval dědušku s jeho typickou chůzí, takže při premiéře jsme se už vydrželi normálně.

Děduška naše představení pozoroval od druhé křemě zprvu vydržen, ale po zřazení vládnosti do lavice se jeho buda najednou vyjáhřila, zeptal se jstě jsme na to přišli a když jsme mu sdělili impulo k tomuto nápadu, pochopil nás za našiměvu ruckého filmu a o naší přílohi vykládal i v učitelckém sboru. Ihu tat se násedy setka' pověbile' mláďi s počtělily stáříny k oboustranné radosti.

Jednou byl děduška se ná spráby. Přivřel takle při pondětku

s hodnocení opravavě sešlo s dílčím, viditelně rozvržen.
Pracoval se sešity na katežnu a vybral: „Joptvojnmat“.
Vzápětí se vřst omluvil: „Izvinítě“ a pokračoval: „Nu
vaznjom Veber. Čto takaja mazanica. Napíše ge, skítatě,
napíše opět ge i opět skítatě. Celu nedělu sizu i lučš
váš rebúsy.“

Jeho ruscěstina zazářila jednov také když se probíraly
„Strojky komunizma“ v tu dobu zrovna vypustili v
Duchcově rybník, který je větší do města a odhalení
báho obyčlých způsobem započalo. I byla tu zřejmá
příležitost pro děduřku k praktickému příkladu, který
uváděl takto: „Vaznjom duchcovskij rybník. Čto takojc
svištvo? Take báho? Přilebit kamaš 2 Make-
dónai, seděe na báho, přiněke malarii a pul
Duchcova psjč. Vo'sum ty'sič' ludej' tavarisči. V
Savetrkom sajuze něvazmožno. Přijědit báger,
prijědit afto, nalóžit báho i zdorovije graždan
abezpečeno tavarisči. Tak náda.“

Jinak děduřka nebyl zj, što o toto psj který sice
stěta, ale nekouč a zřejmá díky biflování dlouhých
stati, které také on sám vlastní nebo nepat na tabuli
a my museli opat do sešitů, jine se tu určitě celou
kloudně naučili.

Obdobně jako na hornické učitě, tak i v Duchcově,
byl na škole pěvecký soubor „1. máj“, kde muzické klasy
byly zastoupeny studenty hornické přemyslovky (dle zářonů
nářečie ředitel ing Ruckelto „horní záci“) a dívky si
zěnsta cěst, byla zastoupena dvěma 2 mlitní keramičky
a sklárny v oře s profesorkou cěstko žězsta a literatury
Růžičkovou. Tam jine pod vedením profesora tělocviku Mi-
kulabta pět: písní lidové a budovatelské. Myelin, že nám
to docela što, zejména když jine byli doprovázeni cěstnou
muzikou, kterou přivedl jeden náš cěstný student a 90
sedm učitelů, okresní cěstný pověřenec, Kančo.

I zde si Mikulášek povímal vyjít, niko hlasu a když jednou nastal nedostatek sopránel, soupl mě mezi děvčata, čímž jsem se moc ulebralil, zvláště když jsem byl umístěn do řady vedle krásné černošské Blanky Petrov, po které jsem potuloval dávno. Nemim zde to, co jsem k ní cítil byla lástka, ale hlavu mi v každém případě zaměstnala. K tomu uvedu dva příklady. Když jsme tak v souboru vedle sebe stáli či seděli, tak jsme i spolu mluvili. Při jednom mém dobrém vtipu a Blanka začala smát a přitom, jak to děvčata někdy dělají, když se tak směje, kroubí a aby snad neupadla, se mě chytla za ruku. Tu ~~plachou~~ ^{plachou} se mě na ruce pověšila svým dotykem, jsem si pak oběhl pramem a asi týden nemyl. Druhým příkladem pak je, že jsem začal pravidelně chodit po ránu do parku, když Blanka chodila do práce, vždy v blízkém očekávání, že ji potkám, a budu ji moci pozdravit a zřítkem po ránu její dým, který mi bude zářit v mžli po celý den. Nečelostí se mi to podařilo, avšak planou, dějnostkou lástky, potěšil když jsem zjistil, že po zpirání v souboru večer na ni čeka' nějaký, ale mého názoru nepochopitelně ošklivější, kluk a že se Blanka k němu má zrovna tak, jak jsem si jí maloval, že se snad jednou bude mít ke mě. Zrada - tuč' j'ne'no je Blanka!

Ve druhé ročníku též začaly přípravy na první celostátní sportovní dny. Byla to věc šleha' a povinná, takže se jí ujal osoba nad jiné povolaná - profesor tělocviku a ředitel internátu v jedné osobě, soudný profesor Moutelík. Sportovní dny a Moutelík jsou těsně dohlava přůřezová' a proto je popříti bez ohledu na to, že začínají ve druhém a končí ve třetím ročníku.

Nejprve tedy k osobě Moutelíka. Musím říci, že jde něco sto o člověka, který nebyl vůbec populární u lehočce, který obětí volaj' čas proválet na kavaleci. On totiž s námi

na internetu bydlal a kromi toho, že měl velmi hezkou blondýtku za ženu a k ní roztomilé dítě, kterému se rády věnovaly naše spolužáci, měl takový zvyk, navštívoval maminkově po odpoledních a večerních hodině svatnice. To nás nutilo k udržování pořádku, ale nikdo nás neudržel, ve volné chvíli se pohodlně natahnoval ještě před večerkou. Jatkem nás Moutelík viděl v poloze střelce ležícího na zádech, následovala věta: „A, bobáčkovi mají líne kůže“, a nato hátkoval návrh na nějakou sportovní akci a se zanedbávanou. Šlo například o přípravu na ziskání odznaků „Bud' připraven k obraně vlasti“, školní závod v přespolním běhu, ziskání odznaků „Československý turist“ a podobně. Velkým Moutelíkovým tématem byla příprava na „Sokolovský závod branné zdatnosti“ a celostátní spartakiáda včetně předcházející krajské spartakiády. To bylo téma nejvčetně. Okremí spartakiáda - to byl jen koush, kterého lze odbyt rukou mávnutím, protože v okrese Duchcov ne přímyslovku vidanou Moutelíkem nikdo prostě nemá.

Ano, Moutelík byl egoista dost velkéto formátu, ale já za sebe víkám, že díky jemu mám ~~jiště~~ jako, také vzpomínkou postavu a moje kochi jsou spojeny nejen sílchami a vzrušením, ale také dočela slušně vyvinutým svalstvem. Když dás na internetech a ve vojenských útvaroch a podobných místech bylo dost takových Moutelíků, nemali bychou polovinu mladí generace sloveou s blady neduživých vládnectví a důvčetel z nichž zračná část se nemá čeho chytit vůbec a svoji nudu přebíjí užíváním drog.

I za svých mladých let se vztahy drogy. Inerovaly se: Partyzána, Děunka a pod., vyrábět je Československý tabákový průmysl a deňka stála kolem dvou korun. Moudry nebylo ani na ně, ale záduj' z nás tušili tomu nekradl, pokoutě neobchodoval, ale když na kourání a vůbec ne cokoli v nemet, šel si na to vyčistat ne včítu, do včítiny nebo do keramičky. Keome peněz tak získal i další životní zkušenosti.

To jsem vřel poznal odložit od tématu. S Moutekem jsme si opravdu užili. Bral to skoro po vojácku, dnes by se moderní mladší koupila strany omezení lidových práv, ale moje zívnutí zvěrnosti říkájí, že člověk ve stadiu dětství a dospívání, přičemž dospělost spatřuji nejen ve smyslu fyzického vývoje, ale především v naprosto ekonomické samostatnosti, omezená být musí.

Tak například velká přestávka při vyučování dost dlouho probíhala tak, že v příznivém počasí před školou a v nepříznivém na chodkách a skoděných uvažtí vřoky, jsme chodili s jednou rukou ohnutou do 90° a psalickou v knížce, přičemž druhá byla vyučována k držení vraciny nebo knihy. Byla to snad směšná, ale skutečně tato chodit. Začty, uznávejte jak jednoduchý způsob ke snovačím postavám a protažení realitě ztraceného tečení to je.

Získání adreantu Českolovanský turistů také nebyla procházka nežádoucí radem. Z Telnice, nacházející se na hřebenu Krušných hor je na horu Svatek Škernického nad Chomstovem vzdurkou cívou 56 km. Kolik to je ztřeivením horského terénu v těchto místech asi někdo ještě nezměřil, ale říkají si, že asi 60 až 70 km. Jednoho předjarního dne, kdy smít na vrcholcích Krušných hor byl podobný spíše bířice, ale bylo jej ještě dost, vyrazili jsme asi ve dvaceti na lyžích z Telnice, abychom přebouli tuto vzdálenost, psanali krajinu v okolí trasy a získali kýžený adreant, který by nás pak opravňoval například k získání slov u turistických chátách. My jsme to vřel brali především sportovní a to, jak se porouží utvářelo byl také jediný výledek našeho snažení. Do čela zářtupu se postavil nejzdatnější lyžár Ján Bob, který měl za úkol vřelovat nejvhodnější terén i pro naše zdatní lyžáře a nakonec se postavil Moutek, který si vzal, podle jeho ^{za úkol} slov, sbírat padavky a zdatně zdatky korigovat případně blbosti, které vymyslí Bob.

Zatím se však ukázalo, že padnout k sobě není
a největší blbosti nastavují, když Moutelík koriguje
Boka.

Je třeba si uvědomit, že trasa pochodu byla složitá
nejednou díky terénu, ale též díky složitosti vlastní blízkosti
státní hranice. Hranice byla v roce 1954, kdy náš
pochod probíhal, státní skona vst ostrist vst více západním
tak i východním Německu. Bůž se ucelu důležitě dříci
turistických značek, ale jelikož to bylo značení spíše
pro lepší péři turistiku, došlo k dohodnutým korekturám.
Korekta probíhala tak, že Bůž navrhol a Moutelík schválil.
Před jedním cípem lesa se značky i tabulky značení
záležá vstupu do hranického pásma zbračely doprava.
Bůž z obavy vjezdu do hranického pásma navrhol
objet les vlevo. Moutelík mrknul do mapy a pravit:
„Táhle je lesní cesta, venko to po ni.“ Tak se stalo,
a byla chyba. Z lesa jsme vyjeli nejzáč v hranickém
pásmu, ale rovnou pod hlídkovou vst pohraniční strážě.
Chlapei vojáci nás okamžitě zahaltovali, zaudali psu
a ta nás se zbračeni v pohotovosti vedla vřechy
na útvar. Na Moutelíkovy výmluvy a omluvy nebral nikdo
záčet. Na útvaru nás ríci dali napít čaje i najít,
ale výslech každého jednotlivce, komplikovaný jisté byl, že
ráde z nás nemysla záčdní přetaz totozuvsti, se
zpravu protáhl. Telefonoval se na vřechy strany.
Jo stoly, na Okresní výbor tetouykovy, tam samozřejmě
v sobotu někdo nebyl, takže se řídil a předseda
shodnili vřelíjet doma a tak navíc propuštění na
svobodu nastalo až potom. Jediná výtkoda byla, že
když se pohraničníci dověděli, že jsme měli být do
šesti večer v ubytovně na Moldavi a že je deset
večer, zapíshili náš přesuv v délce asi 15 km náhledním
autem.

V nepříliš útulné ubytovně jsme strávili noc, když jsme

přičin, zhadnobil "chytnout Moutelika. Ráno jak zvyklo je
moudřejší večera. To se dnů den potvrdilo. Vzhledem k
časové ztrátě ze včerejška rozhodl Moutelík o radikální
ztrátce. Když jsme dorazili do oblasti Flajji, rozhodl se
Moutelík zabrat složitosti terénu velmi nestandardním způsobem.
Vyšív svůj znalosti a technické umění, převést technika
na stavbu vodního díla a ten přivodil, abychom s lyžemi
v ponoru, prosti tunelem, spojujícími většinu údolí.

Přesto jsme dorazili na horu Svate' Kateriny opět k večeru,
baleť nebylo ani pomyslení na návrat do Duchcova. Obrovitá
kachlová kamna a i jiná útulná prostředí horské chaty
nám umožnilo dostatečně si "vylízt" rány z přetáčení pochodu
předjíždění kněžhorskou přehledu. Za celou dobu pochodu bohu-
děl nezapršelo, ale bylo poměrně teplo, takže sníh byl již
mírně roztáhlý. Jedny z důsledků tohoto faktu jsme poznali,
když jsme se zuli. Dosti zahnědlé byly nejen naše ponožky,
ale i naše nohy. Z nich jsme hned smývali asi týden, přičemž
jme si boty pečlivě křemovali a jinak mazali, než jsme na
pochod vůbec vyrazili. Moucha je matka přívoda. Přestože
jme nevládli většinu finančním obnozem, tajdli a napili
jme se na horě Svate' Kateriny dost a dost. Když se
ostatní horké doučdělí o našich statorém pochodu, nebyla už
nově o nějakého toho burta, tlacátu, pivo i něco ostréjško.
Toto vše a nějaký obrovitá kachlová kamna způsobila, že
jme postupně "odpadali". To vydatněm spátku jme
v nedohlednu sjeli až do Chomubova, neboť mětu bylo
kypodivu jisté sluně i dole. Pouze jak se mětro
v ulicích města k nedraze' jme museli lyže popoušt.
Do Duchcova jme dorazili asi ve tři odpoledne, rychle
jme se umyli, předešli a koley páte', po mírné relaxaci
zapsali do naší hospůdky "U Kalini", kde jme provedli,
samo říjnu bez Moutelika, hodnocení akce. Přes všechny ty
štrapské jme akce zhadnobilí hladně. Nikomu se nic nestalo,
v hospůdky i na hodnocení nicdo nepadl, ani postupně

poté nevrhnut a hlavně jemu se ulili z ošedl v
pátek a v sobotu.

V pondělí naš Moutelík oznámil, že po vyúčtování se
musíme sejít, vypracovat popis z některých trati, aby
zprávu zanesl na Československý svaz tělesné výchovy - okresní
výbor v Duchcově, aby těm bobákovům hrdě oznámil co jíme
za borce. „Bobákové“ na OV ČSTV však naši akci ohodnotili
poněkud odlišně. Vysoce ohodnotili naši sportovní výkon, ale
soudcům oznámili, že v tom pořtu jíme rozhodně nemohli dor-
tatečně poznat a vychytat kraje, okolí krajiny, což je
hlavní smysl soutěže o odznak „Československý turista“. Tudiž
se odznak nedatí. Moutelík přiletěl zpátky na internát jako
nateba, svolal nás a neř užším oznámil výsledky, ohodnotil
jednotlivé soudce na okres tak, že by si toho hodnocení
rozhodně za náměček nedali. Z titulu a jme, ovlivňující
zejména výrazy ze zoologie, anatomie a psychiatrie, si dovolím
interpretovat jeho poněkud slovní hodnocení: „Houf blbeci.“
Moutelík nás ubezpečil, že to tak nebude a že to počme
na kraji. To také učinil, avšak květinu výsledku nedosáhl,
ačkoliv naši morální podporu měl, ba dokonce měl i tehdy
tak důležitou politickou podporu, spočívající v přiležitelném
stanovisku třídního výboru ČSM. Projevilo se, že politiku
dělat neumím, neboť předmět stanovisko jsem dostal za účel
naproti jím, jako tehdy již uznávaný třídní barmák. Moutelík
se však z kraje vrátil s doporučením, věnovat se přípravě
na tehdy začínající sportovní celostátní soutěž „Sokolovský
závod branné zdatnosti.“

Tedy mě napadá, že přece jím bude asi lepší, členit
me' vyprávění na kapitoly s nadpisem, vyčíslovaným daty téma.

Lýžování a Sokolovský závod.

Bílá vrcholky Květných Hor naš pochopitelně sváděl

zejména v zimě k lyžování. Byli mezi námi již lyžáři
vyspělí a my, co jsme měli z domova alespoň základy
lyžování v sobě, rádi jsme se dali sudit a když
pokom ve "trátičku" nastoupila do "prvaku" i první děvčata,
našim standardním iženskm moutankním věd zvaná "horní
dívký", bylo dostatek děvčadů vyrazit na lyže. Zejména
když snít ležet i dolů kolem Duchcova, byla to paráda.
Když nás to chytlo, skoro každou neděli, nabuli jsme
lyže hned na jdi za Duchcovem a běželi na lyžích
na vlak do Osaka a pak vystoupiti uškoně v Novém
Městě nebo až na Moldavě a tam celý den učvali zimních
radovánkách. Cesta zpátky dolů trvala pouhou čtvrtinu oáru
proti jízdě vlakem nahoru. Seřůpem z Bouřňdku údolím
potoka kolem osedkého hradu a dále kolem Klášterčského
pobcha do Duchcova se to dalo stihnout za pět hodin,
proh bém skoro dvěma hodinám od startu ráko pěšmo
do Osaka a pak vlakem nahoru. Totle všechno umožňovaly
tehdy používané lyže a boty. I tehdy poměrně moderní
vázaní "Kandahar" totiž umožňovalo na takzvaný spědli
tah lyžič dobře vést při sjezdu a vrchní tah umožňoval
na lyžích chodit či běhat. Znamenit tah byla operace
na několik vteřin - přeháčkout lanko a tehdy používané
lyžářské boty, byť s okovanou špičkou, umožňovaly
normální chůzi a v horstých chatách se dokonce trpět
i tanec v těžké botách. Litují dnešní děti a rodiče,
kteří za nekřesťánské peníze pošli lyže a boty a pak
zjistí, že v botách se vůbec nedá chodit, takže musí
každopádu utratit na další nekřesťánské peníze za
lyžářské vleký a touží-li dospět či dítě proběhnout
se horskou přírodou, musí si pořídít lyže běžky
a k tomu příslušné boty, protože s tím vybavením
na sjezd se prave nedá dělat nic jiného než
se nechat vlekem vtáhnout uškon a sjít dolů.
Já jsem si dřívěné lyže s ocelovými hranami, vázaním

kandakem a botami, pomádal ze stromových prostriedkov
z brigády na sádky i s bramborovými kolemi asi celkom
29 tisíc korun (1 sádku na sádku = cca 80,- Kč),
v sedemnašti rokoch a s týmto vybavením jemu v
pohode prešiel až do svojich teden 50-ti let, kedy
jsem predtým vyškoliť obe své děti a vnuka Michala.
Touh nikať pomádal trvalou vôz za laciny' peníz.

V zduvov me' lyžiarke' dny jemu již samostatne používal
i vlety a poznal jemu vzdání s bezpečnostní výpískou.
Neni mi vřát znamo, že v době mého mládí by bylo
například více úrazů na lyžích než dnes.

Murty a vřát vrátit do Duchcova roku 1955 a
poprat naše zážitky se shora uvedeným ^{Sokolovským} závodem branne'
zdatnosti. Tento závod se běhal v zimě a v létě
se s podobnou technikou běhal „Dukelský závod
branne' zdatnosti“. Zlatky S2B2 a D2B2.
V nás se běžel jen jednou D2B2. Spřítelil ta opat
Moutekit, jak již jemu se zmínil na poprad KV
ČSTV, a našel tolik dobrovolníků, že jsme za školy
sestavili 3 trojčlenné hlídky a přihlásil je do obranného
přeboru. Úvabne' bylo, že dělali hlídky se okrem se
nepodarilo dít dobrohady a v propozicích závodu bylo,
že první tři hlídky postoupí do krajického kola. Postup
do kraje měl tedy Moutekit zajištěn. První hlídka,
vedená Jandou Boken byla sestavena z opravdu dobrých
lyžiarů a dostala se až do kola celostátního, ale dostal
duo, z nichž ve třetí jemu byli ja', propadly již v
krajickém kole v Telčici někam mezi prvními třiceti,
což znamenalo umístění ve druhé polovině a odjít
jeme s papírovým diplomem za účasť.

Sluší se poprat z jazyků disciplin byl S2B2
slozky. Byl to běh na lyžích se záteží specializací
ve fliktě po německých ze druhé světové války, b. sv
„maršala“ o váze cca 15 kg s ^{jedním} výkonným křížem

přes tělo, dale střelba z vojenské vzduškovky, přenašání raněného a hod granátů (gumová strapa). Nejhumornější scény se odehrávaly při přenašání raněného s lyžemi na nohou, ošetření výšic popranou válečnou zbrojí, nebo když ona válečná zbraň při nechtěném pádu ztvrdnutím svou vahou udeřila do hlavy. To jsem zvěděl na vlastní kůži na hlavě a od té doby už to je za pocit „vidět všechny svate ovčáček ještě milionem hvězdiček“.

Abych lyžařské zážitky z 75tít v duchcově byly úplné, musím se zmínit o povinném školním zájezdu do Krkonoš. To bylo také moc dobré. Já jsem navíc sebou bral malou harmoniku a la heligosta, kterou už si koupili bratři jako hračky, ale já jsem zjistil, že se už to dá opravdu sloužit i do té záhry a také přispět k rozplynutí případné hudy po cestě i za dlouhých večerů na osamělé horské chatě.

Cesta do Krkonoš vlakem byla sice už nevím jak dlouhá, myslím že jsme ve vstupu strávili buď jednou noc nebo jsme z Duchcova vyjeli za tmou a za tmou také přišli na Jelení boudu nad Špindlerovým mlýnem, která se stala už týden naším útočištěm. Když nás tam byl pobyt stále novým, ale určitě vím, že to náslo očividně zasloužitě zvláštní pozornosti. Nejspíše si myslím, že pobyt, t.j. nocleh, strava a jízda bylo pro nás zadarmo a peníze jsme pobírali na nápoje navíc, zakoupené v chatě a po cestě. Vleky zádušné nebyly, takže jsme absolvovali i cestu do kopce zadarmo po vlastních nohách. Lyžování a pobyt vůbec byl nádherný. Vzpomínám si již na tu nádhru, kdy jsme pěšky šli ze Špindlu údolím Bílého Labe a pak vahou lesem k Jelení boudě. Tehdy bylo klidno, měšic svítil jako rybi oko a já, který jsem většinu dočasně zivota strávil v poměrně rovinných polabských, chebských a duchcovských z hor viděl jenom ty hory Kránské, jsem zíral na nádherné

Zasněžená údolí s obilími zasněženými balvany na dně údolí, kde se občas zableskla hladina vody, dorud kupodivu nepoutané mrazem, který ortuť nijak nestípal do trávní, ale lahodně pouze osvěžoval jivějším čerstvým vzduchem. Ještě dural čitím lahodnost toho vzduchu, který se lokal daleko lépe než vzduchy v těch krajích, v nichž jsem žil doposud.

Počasi nám jralo vrchovatě a každo denní ranní potled na Kozí hřbetě, zbarvímí mírně do modra po ránu a do večera k večeru, mi zstane na myšli ještě dnes. Krásně, i když mírně obtížně býty budě k Davidovým boudám, Medvědí boudě nebo až k Labské boudě v pramene mého rodu Labe, vědy končily nádherným sjezdem zpět k Jelením. Při jednom takovém sjezdu již volnou pláň k Jelením, jine želi v dlouhé řadě, abychom se předvedli zaoštekritům, kteří „pilovali“ pod dehledem pavi Moutelkové na louce v boudě. Vlevo, mírně přede mror jal kamarád Touza Ráimr. Naště mi však zmizel křtam pod zem, aby se rovně ze země vyletel v pozici podobné vřtu na lyžích, která však končilo nekontrolováným pádem, přivážem na oblast býžců. Zašel jsem k Touzovi, zastavil a když jsem zjištil, že nepotřebuje ani vzbudit vyrazení dery, začali jsme se oba rěkbat jako kome. Byla tam ostrá terénní vlna, přehlédnutelná v naprosté čiré, bílé pláni, kterou nikdo nečkal, Touza ji chytil a předvedl ve vřdu pozici, kterou bokem spatřil i Moutelk a již při obědě vřstouil, že cele odpoledne, po hodinovém poleduin klidu, tedy od 13.30 hod se bude trénovat zvládnuti takového případu. V oškvědní volce orandy si připravil i 8 milimetrův kameu „Admiral“, posledně to hit videotechny a jako záběn by dnes mohl zřbit vřchny souběžně v durykt souběžně „Neváhaj a šoci.“ Na to představení

se za pomoci svých žáků přibíhal i pedagogický dozor děduška Dvorníkov, který se k našemu velkému překvapení se svými chromými nohama vydal s námi do hor. Asi si už pobírbal oddychnout od té své běhyně. My, hlavní aktéři představení v počtu asi deseti, jsme se opravdu snažili splnit zadaný úkol a zůstat, teď však již očetařanou, prudkov terdní vlnu. Od okraje leja, vzdáleného od vlny asi 200 m, jsme zůstali patřičnou vydatost na její přetování a proslápnutí přední části nám neprobíhala potřiz. Avšak přenesení váhy tak, abychom z prudkého zářlovu dostali přežit do vynorného předělovu a dopadu na plochu plochy lyží, to byl problém, na který jsme vypotřebovali v průměru asi 5 jízd. Do té doby jsme poskytl kameramanovi a dalšímu přítelovským, dostatek podnětů k zaznamenání a k pobavení jich i nás samotných. Vývoj situace šel ve zhruba třech fázích. První pokusy konaly převážně, čerky něčco na prdeli, další pokusy na hubě a ^{čarce} po uzavření účastníků pokusu se přenesení váhy z prdeli na hubu musí mít tu pravou míru, začali naše pokusy diváci odměňovat místo hurávkou křev a smích, odměňovat sportovní potleskem. Když už vřát došlo ke potlesk, začalo se slůvko stlačit netam za Plešivec a učinilo přinzený konec představení. Bylo to krávné oepoledne a po něm následoval pro představitel hlavníh roli i přetvárný večer plný jízit obdivu vyjádřeneho i naturalně v podobě zadarmo vypitých piv pod dohledem sportovníh instruktorů Moutelliců i pedagogického dozoru dědušky Dvorníkov, který mě odměňoval nebo snad vyhnouval? slovy: „Veber, ja vas smáčnu,“ a poklepával na ramena. Tento večer děduška nechal i stát obě hole v koutě a potyboval se bez nich, ale nevířadlovat. Š V kyčlích s nohama stejně nakul a nohy dhybal já v kolenu. Ani Mělou:

Hrukešovi vě nevařilo, že je Dvorníkov asi zatuklený
meč ševit.

Po skončení přátekkeho večera v jídelně při mojí
harmonice, kterou jsem neobsluhoval sám, proslavil se
pamatný výrokem při hře v karty při několika lahvích
piva další pedagog a lékař výpravy MUDr. Žemlička.
Pan doktor mezi nás zapadl tak, že nás, jako exkurzista
vyvozlil předměty, hygieny praxe a na lyžářské
výlety se lastavě uvolil se zaměstnatí v duchovské
nemoci, aby zajistil lékařskou péči pro případ
potřeby při nečekaných onemocněních nebo úrazech. K
tomu byl vybaven technicky lékařskou soupravou v brašně,
lékařskými vědomostmi v hlavě a bohatými životními
zkušenostmi, které demonstroval právě v případech panického
vjetu je u každém dobového cestovce.

Hrají-li se karty, k tomu se pije pivo a
občas i kouří, což do svého těla hojně aplikoval
dr. Žemlička na našem pokoji, protože vzdáleným
centrum ošetřitelů pokojů a souvisejících služeb, stává se
muzem ve věku kolem padesátky, že toho vše
přesobí mocopudně. Mysl se pak stává uvolněnou,
pazají zabraný a latinici tento stav vytkují
latinským řečením: „In vino veritas“. Řeční vzniklo
v Itálii a proto prostřední slovo je „vino“. Kdyby
vzniklo v Čechách, určitě by tam bylo slovo „pivo“.
Pravda to však každopádem je a dokazem toho budiž
děj, který se na našem pokoji odehrál krátce po polkoci
toto dne, kdy jsme pilně zvažovali terénní vliv. Jednu
okuli, kdy bylo ukročeno jedno kolo manžiče a uvolně
zkoru rozdaly karty, dr. Žemlička vrátil se svého
místu a zmateně kolobá korigivými alkoholickými
vlasy prohlásil: „Pánové, hygiena je každý stepu
v prdeli a proto se du vyhecat do umyvadla“.
Ke chci doktora Žemličky nutno poznamenat, že nechtěl

vraze a ze ochotaj' divat' Roudl v're zatladi' z
kobotu vad umyvadlem. Zůstalo to mezi udmí a
tato příhoda se zveřejňuje dnes mnoh a předělá
až na kamarádky, strážce, naprosto po pěti letech
po mstuvitě.

Na Jelení boudu byl ještě jeden školní lyžářský
výcvik dlejší (třetí), rok v Harrachově. Týden, strávený
na chatě v blízkosti městy Mumlavy, západně od Harrachova
byl také pěkný, ale ne tak výrazný jako na Jelení.

Z tohoto zájezdu mi utvrdil ^{v paměti} pouze dvě příhody.

Jedna byla určitě drama, které se odehrálo na kurní ~~čistě~~
při jízdě od Labské boudy k chatě, při nenadálém
setkání se všemi brázdami koním. Tehdy ^{pouze} jeden z účastníků
příhody přistál pod nohama jinak třetího koně, viditelně
zvyklého na podobné bláznovství. Když ani hoch neutrpěl na
zdraví, hoch utrpěl na cti, když byl poctován vysokou
řadou titulů, a který vřel již byl zvyklý od svých
dnů ve škole a spolupracovníků na řádku. My ostatní,
lépe ovládnutí svojí přehledem, jsme skončili různě
povzdávaní ve hluboké smetové pokrývce v okolních
levných porostu, doprovázející svojí přistání obyčejnými
slovními reakcemi typu: „by vole“ nebo „kurva pravek“.
Kotví, vzte, pšodně připravený slovní nás poctovat
stejně jako nějakého kamaráda, když když výrazy,
mávil jistou rukou, vada že už nemá více co nám
nového sdělit.

Druhá příhoda byla trošku moje komorní. To jsme
se s Jairo Binkem, v době poledního klidu, kdy zadrželi
i nás pod popídky dozor, vydali prozkoumat skotanský
městek, umístěný na úbočí Černej kory s dalšího nás
laskající svou impozantností. Tehdy byly oba městy
dřevěné, dnes jsou asi většinou, ale když se zdály
obří. Skočit ne, to jsme si netroufali, abe akce
sjet z buřty. Uvěřilo se, že i k tomu je vřel

potřebný určitý stupeň zdatnosti. Játra, o pozvedání lepší lyžarů to zvládl s přehledem. Avšak já, zřejmě už, vycucelý jsem ležením nahoru jsem na Janův povol nabral odvahu, naješel na bubny a následující okružky jsem měl mít kupodivu opačnou starost, než jsem očekával. Profítkel vědouce byl tklouš, že jsem ležel ohnuty spíše dopředu, než abych měl stanošů neupadnout na zadek. Šponorky mi kolem nohou třepetaly tak, že jsem si myslil, že se mi roztáhnou a kolem se mi netvářila, ale vibrovala. Na bubny jsem však neupadl, šťastně jsem dojel až daleko na rovinu, ale tam už to moje nohy neudržely a rozplácl jsem se na bříže jako zářba. Jižda tedy nekouřila elegantně zatáčela jít to došloř skokani, ale potupně břížně uklouzem, bezmála končila v nedalekém potoce. Ochraný val před potokem však zafungoval zaplatřičůž dobře. Janouš to zkusil ještě asi dvakrát, ale já už jsem chut neměl a dále fungoval jako zavržený obdivovatel.

Jak jsme bojovali proti kšrouci.

Někdy ke konci května 1954 byli jsme, opět pod vedením Moutelita, vysláni na práci v lese na likvidaci polomů proti jejich napadení kšroucem. Pracovali a žili jsme v Kviňoch Horách kousek nad Duchovem v místě zvaném Dlouhá Louka. Bydli jsme na jedné hájovně, kde jsme se také stravovali. Tehdy byly lesy v Kviňoch Horách skoro stejné, jak jsem později mohl porovnat, jako na Šumavě. Nepraktují se, že by se objevovaly stopy nějakého odumřelého lesa. Počali jsme měti po celých stránkách dříví počně a tak práce při stahování klesku, která nám byla svěřena, šla dobře od ruky. Krajina nám byla zudána 2 lyží a došla rádi jsme ji poznačovali brzo sčítu.

Z této brigády mi utkvěly dvě příhody. První byla z díly, roduha Moutelika. Ten jednou k večeru, spíše již byla tma, přišel opět zjistit zda nemáme hlad kůře, i když jsme byli z celodenní práce docela statkami. S velkým zápalem nám začal vyvrátovat jaký blahoděný vliv na znavení svalstvo^{má} koupel ve studené vodě spojená s masáží a hned mě kostičku natrub v tomto směru. Objevil prý nedaleko hájovny báječné horské jezírko a bylo by třeba této neuvěřitelné příležitosti k obnově dráhcených sil využít. Nic neváhal, ale navrhol takový způsob, že se dalo těsto odmitnout. Je jeho rady jsme na hole této oblekli bečky, tenký koberec a drobný potlupek v zastupu vyrazili za Moutelikem. K podivu se od zadní části zastupu nikdo nevrátil. Byli jsme totiž také dost zvědaví co se bude dít a řada z nás byla proste pro každou volovinu.

Jezírko, čtverec přibližně o straně 25m bylo na mírném vršku nad hájovnou v lese. Hlubku prý nemůžeme zkoumat, tu již prý zkoumal Moutelik adpo lechu a jelikož není víc než metr, dno písčité, nemusí se nitdo bát utopení. Byl vydán povl vyšetřit a přitom jsme se dohodli co bude. Na můj povl, řekl Moutelik, se všichni sletkou do náh^a a na signál přistálko, nastoupíte do vody. Náhledy lehké osmělení a pak se potopíte, udáte nějaké to tempo a rychle z vody ven. Na břehu okamžitě vytvoříte kružku a každý druhému bude třít záda, ať se z vás začne kouřit, pak rychle obleči a potlupek zpět, domů, kde se vschnou do sucha. Tak se stalo. V životě jsem tak studenou vodu nepoznal já jsem z vody vyjel hned po jednom tempu, a stejně to udělali všichni ostatní. Řeč jsme přitom nadávali docela, ať nám to nějak dýchá

den vyčítal, ale to asi patřilo ke zvykům krevních obětí. Nikdo to neodstoupal a faktem je, že jsme se cítili usíranými tekce a spali jsme mimorádně dobře.

Druhá příhoda se všíhla na hajného kobyla „Marčetu“. „Marčeta“, upříznená do lehkého vozíku, trpělivě vykonávala dopravu vlivu na nákupy do vsi, neboť taková banda dvaceti dospívajících kluků a k tomu pět dospělých a dva psi, dluhů něco ztravil. S „Marčetou“ obvykle jízditě paní hajná nebo někdo ze zaměstnanců květin, ale kobyla kobyla se od samého začátku rád motal jízdy z nás, jízdy Věra Švec. Hajný si toho všiml a když poznal, že Švec to s kobylou umí, poslal jí asi tráhat pro zálohy do vsi samotného.

Jednou, když jsme šli z lesa k obědu, Věra s „Marčetou“ znovu přijížděl, a tu jsme poznali co to je, začne-li v lidských vědomí pro konstruktivně ve vědomí hajného Stojky, skoro v jediném okamžiku fungovat akce, reflex a reakce. Hajný, vida přijíždět Věru s kobylou, přitoupil ke kobyle, hladil ji po nozdřích, poplácal po boku, pak po boku a přibou s velice ležavým důvěrným pronášením slova: „Táče Marčeto, ^{ty} už si se nám vrátila“, totiž to jednu chvíli vypadalo, že snad „Marčeta“ dostane ještě i hubičku na přivítanou. Tento výjev jsme všichni pozorovali, plni klidu, porozumění, s rukama většinou sepnutými před tělem, protože nám ta chvíle připadla skoro nábožná.

Někde ušat jako když udeřil hrom! Hajného zrak padl totiž na Marččinu přední levou nohu a hajný zarval: „Ty svině, kde máš předkovu?“ My jsme se znovu opravdu lekli, ale když jsme viděli jak ta nima tuhá potrásla hlavou a pak zase ušat ještě hlavu sklonit, začali jsme se rehat jako blbí.

Bylo to zdanila brigáda.

Hanzelka a Zikmund v Duchcově.

Nebyli tam a přece byli. Když vyřta jejich knižka „Tam za řekou je Argentina“, čítla se na „Intracivání“ v rozhlasce. ^{Bylo to} Asi rok předtím, ~~1962~~ jsme jednou večer při večerních splectech dostali nápad, zopakovat to v internetu ~~rozhlase~~. Los na členi padl na Jirku Ladu a na mě. V internetu diskotéce jsme objevili desku s písní „Ayer planté yerba buena“ v podání tehdy velmi populární skupiny „Kučerové“. Tato píseň byla totiž znetkou oblíbeného rozhlasového pořadu, který jsme se rozhodli imitovat.

A tak se stalo pravidlem, že každé úterý a čtvrtek od 17.00 hod, za dlouhých zimních večerů, pro dobré trávení před večerí jsme s Jirkou do internetového rozhlasu čtli knihu Jirka Hanzelky a Miroslava Zikmunda, přičemž Jirka jako děti Jirku a já Miroslava. Vězte či nevězte, ta rozjívěná parta kluků a holek na internetu bo parlouchala, mnohý z nich podle toho přalhoval i narde a mnohdy se po skončení pořadu ozval z címer i poblesk, který rozhodně patřil pravým autorům, ale my dva jsme si dovolili též utvořit kouzle pro sebe. Byly to jiné doby, když televize ještě nebyla a lidé dovedli být vděční za každý kus netradiční zábavy.

Tak jsem vřek vstoupil na pole kultury. Naše pořady totiž parlouchali také starší spoluzáci mezi nimiž byla parta chlápce z Moravy z okolí Hodonína, kde jak zřejmě se na politik patřije též vinná réva, asi 100 m před zemí kope lighit a o několik set metro níže se též usfba. Mezi spoluzáky z Moravy byl vřdoví orobnost jistý Dušan Grambinič (mimo jiné

poslední státní Hodonina v letech 1994 - 98). Tam si všiml našeho talentu a pozval nás do ochotnického spolku při kulturním domě v Duchcově. Režisér Jaroš nás zkusil v klavírních kusech - Klicperova, Hadriána z Řimic¹ a Moliérova, Lakomci², avšak záhy se ukázalo, že my i Dušan zpodobujeme spíše styl Vostova a Wenicha a pro náš sloh k estrádě, zrealizoval Jaroš pravidelný pořad pro nedělní odpoledne s názvem: „Kouzelní zrcadlo, aneb Duchcov v nedělních.“ V parodiích na prostonárodní písně a melodie Janáčkova Jarka s klavírním doprovodem jsme tepali Duchcovské nedělní, tak zřejmě, že bezmála došlo i na naše insultace těmi, kdož nejmenovaní se v našich verzích poznali.

Estráda se zpěvy, kouzly i akrobacii.

Netrvalo však dlouho a jak se zkurva stává, opustili jsme našeho učitele Jarose, který ostentativně šel k klavíru a rozhodli jsme se vytvořit vlastní estrádní skupinu. Její název jsme odvodili z názvu tehdy známé skupiny „KOSA“ (Kolektiv satiry) použitím obecních slabik na „SARO“ (Satirický kolektiv). Sako se stalo naší uniformou a ve volných chvílích jsme sestavili program z části naší původní tvorby, zčásti reprodukce jiné auby a vystupující při různých školních a internátních akcích, nebo na výzvu patronátních sáček nebo zemědělských dvůrů. Jediny honorářem byla doprava ke vystoupení a zkrát zlatý, jíst i pít a pít při akci, případně v ^{na výzvu} ~~na výzvu~~ volně zabavit.

Nabýli jsme žádná mydla. Sestavili jsme program na 1,5 hodiny obsahující satirické parodie reagující na celostátní pořady i aktuální informace z místa vystoupení, které samostatně vždy měly velký divácký úspěch. Dle

vystupovala naše děvčata co by „Bajo trio“ s
dobroumi písní. Když děvčata začala „Vaya con Dios“,
málokterá do zůstalo suché. Dopravodem zpěv byl klavír,
pokud v místě byl. Klavíristou byl Jirka Ladra. Pokud
v místě klavír nebyl, používala moje heligonka. Jále
v programu byl imitátor Vlady Diviana (já neko Vlach).
Jále byl končnit Vlach, zrající třeť od svého obce
a skupina pozemních akrobatic: Mlva Hruša (metráře) jako
spodár po kterém různé lezli Hejtet a Bureš a všichni
tri ovládající parterni (přízemní) akrobatické a gymnastické
prvky. Akrobati vystupovali pod společným jménem „Tři lačci“.
Lačci pocházelo od toho, že jeden z nich - Járe Bureš
se obvykle pohyboval tak uvolněně, že se zdálo, že ukoá
základ kosti, že ruce skoro táhne po zemi, přičemž
se klábil různými pohyby směry. Pěpa Hejtet, jeho
nejlepší kamarád mu jednou řekl že chodí jako
Lača (kadár) v kuturici, to Jardoni už zůstalo a stalo
se součástí jména akrobatické skupiny.

Jednou jsme museli silně zaimprovizovat. Stalo
se to tak, že jsme vystupovali na popud otce jedné
z našich zpěvaček v nějaké vesnici v Kadane. Po
skončení programu jsme zpozorněli celkem obvyklý pohyb
v síle v tom směru, že šidlo tvorně hledičtů se
rozumětovály ke stolům stojícím po obvodu sálu, čímž
se tvorně volněj prorkor ke tanci. Zeptali jsme se tedy
pořadatelé zda můžeme zůstat na záhau. Bylo nám
řeceno, že s tím se samozřejmě počítá. Dříve
na další naši otázku, kdo se bude hrát, nás však
zarazila jako hrábě když zněta: „No přece vy.“
Myšleli jsme, že když zpíváte, tak se taky na něco
hráete?“ „To tedy hrájeme, ale to co jste viděli
to jednu bídnou harmoniku, tak to je všechno,“
opáčili jsme. „Ale to stačí. Spoleně si zazpíváme i
zafanóme, hodiťe do toho nějaký foť a jedeme dál.“

Tak se také stalo, zlobava proučila asi do tří v noci, kdy už jsme cítili, že my máme dost, ale naši diváci sami určitě pokračovali ještě dál. Nevím, zda v dnešní době by takový druh zápasu měl úspěch. Jsem siice různě, zpívání, ale pokud každý v zápasu někde v balkoně, tak si každý, byť sálita muzikant, za večer vezme alespoň 1.000,- Kč.

Hokejovi pleřáčci.

Myslím, že to bylo v roce 1954, kdy se poprvé Sovětský svaz objevil na mistrovství světa v hokeji. Robustní parta sovětských hokejistů s tankovickými přílbami na hlavě v první fázi vzbudili smích, ale když kráčeli od úspěchu k úspěchu, získávali respekt. Když vyhráli na ČSR, všeobecně se soudilo, že je to náš dar za osvobození v roce 1945.

Když se užal ocitli tráví v tváři Kanadě, málokdo věřil, že Kanadu překonají. Proto se u nás ve třídě uzavřela sázka v tom smyslu, že prohraje - li Kanada, dojí se sázející odtáhnat dohola. Vradila se asi půlka třídy. Když se to dovedl náš geolog a mineralog dr. prof. Kautz, k sázce se přidal.

Kanada prohrála a našel okamžitě pravdy. Jistý Eda Sak, fungující na trhu jako holík, jinak docela slušný trumpetista, zahájil provoz hned po zápase, obral asi těch deset prohrávajících z našich řad a připravil si uhradit na druhý den, neboť věřící jsme se těšili ~~na druhý den~~ až přijde do školy Kautz. Řáno jsme Kautzu přicházet neviděli, ale druhou hodinu jsme stejně měli geologii a byli jsme zvědaví na jeho reakci. Přijel do třídy zcela normálně, ale když se postavil u katedry a podíval se do třídy, kde stánilo deset členův oholených hlav, rozpačil se zvedavě

nuce a prohlásil: „Já vim, odpovědně jdu k holičovi!“
Na to jsme mu ochotně sdělili, že by slyšeři utvořil
čár a peníze a že mu potřebnou službu poskytne
Eda Sat jako věrný a stálý zákazník a že má
kvalitní dobrou obrubu, takže to svi netáhá.

Kauka dal tedy na nář a za hojně divácké
účasti byl obrat ve skutečně kulturním prostředí -
kulturní místnosti na internetu. Kauka to dokonce vzal
s takovým humorem, že pozabílel všechny přítomné aby
si všimli a třeba i sděli, že má vřadu na hlavě
zločinecký hrb. Cítil se že vřadu, když se vzájemně
osobně hodily a vlastně zjistilo, že ten ještě
zločinecký hrb jako Kauka, nikdo z ostatních přítomných
na hlavě nemá. Kauka opět zvěřil.

Styk s asijskou kulturou.

Ve druhé ročníku jsme po nástupu do školy
zjistili, že do „prváku“ přišli mezi děti dva Korejci.
Brzy jsme se dověděli i jejich jména. Větší a větší
o dva roky starší, s vlasy červeny, doradu se
jmenoval Kim - Rjong - Sang a menší s vlasy he
přířek se jmenoval Li - Chjon - Bon. Krátce jsme jim
tedy říkali Kim a Li. Byli to chlapečkové, bíří
a spíše zapáslí s nář řečí. První knížky jim he
škola vedl jistě Velke Harajček, který he školu nasledoval
z Jónky u Harajčůve, nářko komarida Pepu Hejka.

Pro Korejce to muselo být skutečně peklo, něco
se naučit. V polnočním jazykovém kurzu před nástupem
na nář školu se naučili základy čínšiny, ale když
dost na speciální výraz, přeladili si je z čínšiny
do ruštiny, z ruštiny do čínšiny a z čínšiny do
korejštiny. Neměl bych, že je každou nejak zlářit-
řetřili.

Ve volných chvílích jsme se lecos dověděli o jejich

dělověřím živob, o studování zvyků a poznání i jejich výrokou národní hrdost. Kim byl údajně bývalý partyzán. Ukazoval nám náhledy po prostřív ruly oba studium brali neumitně vážně a ve volném čase příděviti sportovali. Dřítavě zohav se neúderitně a děvost si neupřeli. Kim se jedkou pochlibil, že má lásku doma v Koreji.

Jejích se fakticky nacionalismus se projevil v jednom okamžiku když byli s námi na horách na delevi boude v Krkonosích. Tehdy jedkou večer jsem po večer v jídelně povzrával na svou heliportku a mimo jiné to se zulařtím zaujetím sledovali i Korejci. Jednou chutli si její zaujetí věim vláda Grosser zvaný Pušba a směrem k nim pravit: „To čumíte, co? Takovou mušku v vaší doma nemáte. Tam akorát tak klučte do baryboru.“ Nato oba dva Korejci zbledli až zezelenali, a Li přiskočil k Pušbě, chybil jej za korit pod krkem a s rozšířenými chvěním, vyvalenými očima mu dřevěným hlasem přikro do obličje rmebl: „Kdyby já tu nebyl koub, tak tě za pět minut muset zabít!“ Pak hned oba odešli. Třetí den jsme jim společně s Pušbou postupně vyprávěli, že takový hec je v naší bžně a že my se třeba znoua Pušbou občian smějeme, že je 2 malí veničky v Pisku a jedkou Hracholuský. Pušba však přesto už dlouho pobem ignorovali. Závra konyřtoko studia neznám, neboť mafurovali sů rok po nás.

Malin Ježek.

Ježek byl náš vychovatel, duetskouj občian, který se rád angažoval v kultuře a politické agitaci. Navě kulturní aktivity vřet nás nepodporoval a zdividit nám přivěv, jakou jsme si svůji vlastni iniciativou vyslovali.

u Moutelika který byl za svého profesorem tělesné výchovy a vedl také redižonu internátu, tedy dětských středisk. Jedinci čeho ještě došlo bylo to, že si nás měl občas vzít jako poradatele na některé věci v agitacním středisku ve městě. Jednou jsme se šli jako přátelské gesto nabídnout i vystoupení v agitacním středisku s naší zbrojí. To však odmítl s tím, že naše vystoupení není zrovna agitka, neboť nezpíváme budovatelské písně. Tak jsme ho i raději ignorovali a kde jsme mohli, tam zdůraznili jeho blbost.

A to je právě důvod, proč se o něm vůbec zmiňuji. Jednou ještě ve „svém“ agitacním středisku uspořádal výstavu obrazů namalovaných dvěmaletými dětmi. Samy přispět takřka rovněž, se svou troškou do mlýna. My studenti jsme v rámci nutné angažovanosti měli poradatelskou službu na této výstavě. Narváno tam zrovna nebylo, ale koso přišel, obyčejně klavírní koncertoval vystavená díla. U jednoho obrazu - portretu vosařského stánce, se lidé zastavovali vždy se stejnou poznámkou: „Ten ještě je ale machr co? Koukejte jak se mu ten Janáček povedl.“ My jsme třeba službu přikývovali, pokud otázka směřovala na nás. Při první reakci obecně tohoto druhu, jsme se však museli jít na dvůr vydechovat. Byli jsme totiž svědkem sušší, tvrdy tohoto díla, věděti jsme, avšak vpravenosti neprosvadili, že třeba zlatý Janáček, je ještěva kopie barevné fotografie Zdenka Nejedlého, uveřejněná v jednom čísle časopisu Květy.

Spartakiáda.

Jak jsem se zmiňoval již někde vpředu, bylo to velké téma profesora Moutelika a naše společné dílo pod jeho vedením. I. celostátní spartakiáda, která proběhla, navazovala na dlouhou tradici čirkeí tělovýchovy, se koukala v květu

roku 1955 jako velká akce v rámci oslav 10. výročí osvobození naší vlasti. Každý tělovýchovný útvar vyhlásil, takže náš Moutelík nemohl zůstat stranou.

Vše začalo již o rok dříve na krajské spartakiádě v Ústí nad Labem. Jako ostatní studenti průmyslových škol jsme evičtí sestavu se zúčastnili. Pár dní před konáním krajské spartakiády si náš evičáček Moutelík stáhl a přikročil k nám plánovanou rčou, že my „horní“ záci jsme šloha katolíků jedinečnou, že musíme nějak vyúžitnost nad ostatní „bobáčky“ a „mazáčky“. V tu chvíli již měl patrně v vedoucích funkcionářů krajské tělovýchovnou dohledem, že náš „trvar“ nastoupí do ústředí stadionu. To, že musíme vyúžitnost jsme Moutelíkovi jednomyslně potvrdili, avšak nebylo nám jasně čím.

Teprve tehdy to na nás Moutelík vybalil: „Jak víte, na závěrečné těšty lezou nahoru po žebříku dva nejlepší evičtáci a na závěrečnou fanfán oba, bokem k žebříku, udělají útok a upažení do prskan, takže divák v ošlupan pohledu vidí jakési dvě čtyřlístkové hvězdy. To známe. Já to vrát sám obokáním o špičku. Jestli před dvojicí vyúplňám nahoru já a ze závěrečné levičky, kterou tam zavážíte před vstoučením žebříku vytáhnu „špičara.“ (Špička na rtou takem).“

Trochu jsme mu to rozmlouvali, že to je nebezpečné, ale on již byl reálnoprávně rozhodnut. Asi dva nebo tři dny jsme to pilovali. První den jsme my i Moutelík zúčastnili jistoty. Kotvení žebříku jsme ještě vylepšili čtyřmi provazy, které drželi čtyři z nás a zajistili jakousi sítě základnu žebříku. Špičara Moutelík vytahoval bez pomoci, avšak nakonec sepnutí křehky mu činily potíže s balancom. Dotud měl nohy roznožené, stál jako svíčka, ale když nohy seřpal, ~~was~~ měl viditelné problémy s rovnováhou. I my jsme se báli, že spadne. Když jsme toto kritické místo probírali, doporučili jsme

Moutelíkovi, aby nohy neopínal a nechal je roztáhnout, že
to v cirkus dětaji' také' tak, a že když' chodí' po
ulici, tak mají' nohy dokonce pokrácené v kolenu.

To však Moutelík zatvrdle odmítal s tím, že on
jako gymnasta a absolvent tělovýchovné fakulty si
nemůže dovolit to, co nejtý' cirkusák.

Ja' jsem pak dostal takový' blašný' nápad a spíše
pro zarmáti' jsem dal návrh: A soudně, co kdyby' jste
mezi' tma roztáhlyma nohama měl' třeba' takový' trans-
parentní' s něm' naprávo' třeba' „MÍR“? Moutelík
na mě' chvíli koukal a zkoumal asi nakolik jsem to
myšlel ze vřady a nakolik vážně, ale nakonec
mě' praštil dlani' po zádech a zavrhl: „Večer,
vy pitomče, to je vono. To se musí' udušat.“

Večer nechal manželce ušít z protěradla transparentní',
nestřimouj namotbi' ^{ru} ~~řádky~~ z látky, připravení' gumičkami
k noze, navlečení' na dlouhou nohu a spicars s
transparentem mezi' nohama. Další' den ~~odpoledne~~ odpoledne
jiz' už' to předvedl. Byl fakt dobrý'. Šlo to!

Tak jsme v Ústí' opravdu zazařili' a můj' původní
silný' nápad se stal základem vzniku ateneologické
skupiny „MÍR“, jejíž' poměrně' krátká, ale o to bohatší'
historie také' stojí' za zmínku.

Začalo to docela nenápadně, nebo tak, že jsme
nie nepozorovali. Pozorovali' jsme pouu bo, že Moutelík
často nějak chodí' se svoji' reprezentací' akrobatkou a
aby stihl i svoje kastroby' a internetní' povinnosti, že
občas s tou bráhou i klavíre. I bez jeho klavíru' a bráhou
se nám líbil. Byl bo fakt sportovec nejen i děti'.
Moutelík, aby nepoužil' při' klavíru „běžící' luk“, držel
bráhu v lehce pokrácené ruce, takže bráha se pouu
jako vzhářela vedle jeho těla, aniž' se kývala dopředu
a dozadu a srazila tak dopředný' pohyb. Od té doby,

Jakouš měly klavír s tatickou, dětem to také tak.
Občas se u Moutelků začal objevovat podobný sympaták a
z toho, že občas spolu chodili do tělocvičny, něco cvičili,
něco měli, leželi na láně bez přívrazu na oči a přelobují
věci tropili, jsme usoudili, že se na nás něco chystá,
že by si Moutelk ještě tak něco cvičil se svým komandem
pro sebe, tomu jsme prostě nevěřili a oprávněnost této
nedejviny se brzy potvrdila.

Jednoho odpoledne Moutelk (dále jen „Mouták“), svolal
nás, kteří jsme cvičili sestavu se zábratky a další naděje
gymnasty. Především nám představil svého spolupráce ing
Krupičku, který je hlavním mechanikem továrny na práci prádla
v Rakovníku a oznámil nám: „Díky našemu výkonu na
krajní spartakiádě jsem povraždil na ústředí tělocvičnou
v Praze, že naše škola v příštím roce na celostátní
spartakiádě nebude cvičit s těmi přiblblými zábratky a
dostali jsme za úkol, nacvičit „závěrečný obraz“, který
bude uzavírat každý den cvičení na Strahově.“ Může
na to necelý rok a musí to vyjit. Zajišťte jsem fixaci
a další podporu, takže nezbyvá než se do toho dát.“
Zavedl nás do tělocvičny, kde namísto kruhu již
všel jakýsi trubkový rám asi 2m dlouhý s jednou
příčkou ~~na~~ v jedné části třetinu, vedle toho viselo
konopné lano a hned nám se svým kolegou představil
sestavu, kterou budeme muset nacvičit a která bude
ústředním motem závěrečného obrazu.

Bylo to cvičení, které nám silně připomínalo cvičení
artistů v kapli cirkusu. To byla pecka! Zároveň z nás
hnedel ne a nestaly duhy přímého cvičení, při němž
se detail i výkon nuzdatelných. Já jsem byl velmi
potěšen, když Mouták hned v úvodu oznámil, že
díky mému nápadu a transparentním v Ústí, se naše
atrabafká skupina bude jmenovat „MIR.“

Při cvičení pod stropem tělocvičny, jsme byli zapřítavěni

~~to~~ zachráněnými lantky v pase. Když jsme cvičení
bělesně zvládli, nastala další fáze.

Jednoho dne jsme do tělocvičny navštěvovali klavír,
k němu si sedl hudební skladatel Šehák a podle
cvičení skládal hudbu. Podle hudby jsme vplhali po
lavičce nahoru na ruly. Meziřímě knepírka v Rakovnicku
vyrobil konstruktce, jskouři dvouramenou šibenicí se
skládacím podstavcem ve třech bodech a kroců
cvičení jsme se podle hudby učili v deseti lidech
konstruktce: hodit na rameno, sundat s ramene, posoci
konopných provazů postavít a zajistit nohama.

Těkrát ještě nebyly běžné k máni magnetofony, takže
Moutās nechal zhotovit gramofonové desky a skladbou p.
Šeháka, neboť tohle vše se nedalo cvičit na jednom
místě a jedině reproduční zařízení byly gramofony. To se
poctu týče, tat konstruktce k zavěšení rámu bylo
vyráběno 12. Na každé konstruktce cvičili 2 cvičenci,
batsě 14 cvičence nahore, 24 náhradníků a ke
každé konstruktce 10 - tedy celkom 120 nosičů. Cvičení
byli pochopitelně již z naší školy, ale nosičů potřebovali
zdatnější nebylo dost, takže jsme přibrali další chlapece
z vedlejšího hornického učiliště - hornické učně.

Cvičení - primusové nic neuvolili, náhradníci byli
zařazeni mezi nosiče, kde působili těu jako partáci.
Celou zimu v tělocvičnách a jstmitě sešel sikh na
hřištích jsme pilně trénovali, takže již začátkem
dubna jsme byli schopni celé cvičení předvést na
venejnosti před přístev porobou. Hurd v úvodu
tréninků nás všechny ozejčena primusů a náhradníků,
zevnsně probídeli sportovní lékaři.

Vzpomínám si, že lékařský porudok na moji
osobu, tat jst mi ho řekl sám lékař na závěr zuel:
„Veunite vréckoa dobre, vréck vypracovaný, ale ty nosiče,
s tím se musí něco dělat.“ Dělal jsem dost, do i fotky

ze spartakiády svědčí o tom, že moje nožky i po tom všem behdy byly „konejší“. Dlouhé vřelé nohy se vyřádují v baletě a maretgút, ale gymnasté zbrátka mají mít lepší „podstavce“. Proto jsem ani také zůstal jen náhradníkem.

Veřejné vystoupení dopadlo dobře, takže Moutās vyhrál v soutěži i s vedoucím ^{libretu} ~~textu~~ tělesné výchovy prof. Serbušem, kterému nešlo pod fousy, že nějakí kluci z Duchcova budou na spartakiádě zůstat a jako studenti nebudou ani vidět.

Souděbci mají estetické výchovy a tělesné kultury, ^{byly} ~~ještě~~ dokonce ~~zbrátka~~ dva ^{stránci} ~~dně~~ v cirkuse Humberto. Tady nás sotisté poučovali o laskavosti pohybu a některých grifech jako: „Když tě při vrcholném cviku bolí všechny svaly a sotva popadneš dech, ve troji tváři musíš hrát lehký úsměv, aby divák měl dojem, že ti to vůbec nic ne dělá a chtít by to zkusit také. Dopad na zem musí být „zapíchnutý“. Zakolísání, krůček vpřed nebo vzad, to je projev nejistoty a u diváka zbrátka body. Při doskoku lehce pokroutit kolena, jako když dopadneš na pěra 2 kanope, zády předklon nebo nějaký slabší záklon a ruce vzpažit zevnitř.“ #

V polovině května jsme se uesťovali se svými „folláky“ do tétovických spojů na Janov v Praze, přednostu ^{žine} byli ve stola prozkoušení a začalo sevíčování na Strahově. Našich dvanact konstrukcí na obrovské ploše stadionu se došlo strácelo a tak do obrazu byly ještě zapojeny některé prázke stěhy, jejichž záti detaili živé obrazy na ploše a živé fontány pod konstrukcemi. Ve finále závěrečného obrazu byly z hmoždíků u brány borec vystřeleny vlny všech správných národů, nakonec za největší ranou se ve vzduchu nafoukla obrovská holubice míru a na všech dvanacti konstrukcích se #/

Materiálně jsme byli na přípravu spartakiády zabezpečeni skutečně dobře. Protože organizace celé akce vyžadovala i částečnou cestování, byl nám přidelen jeden voják s osobním autem zn. Škoda, Tudor. S tím jsme se záhy skamarádili a stal se teď součástí jedné naší recesní akce.

Bylo to na majjových ostavah v duobcovém zámečném parku. Nápad to byl asi Jirky Ladny, že ochotněji realizovat jsme se stali i já, asi Puntá nebo Jarda Hevrík, že určitě voják s Tudorem.

Napsali jsme jednu vtrní ceduli s názvem „Čs. rozhlas“, umístili ji za přední stělu Tudora, sem i se oblékli do bund s barevnými nápletky, někdo ~~si~~ si vzal i tehdy nezbytnou malovanou krametu na levé prso jsme si připravili menší cedule „Čs. rozhlas“. Na internátního rozhlasu jsme si vypůjčili mikrofon s delší sítou, jinou skrypli do polního telefonu, přenosníka na rameni a takto vybaveni vyjeli jsme do zámečného parku. Voják projel ještě částečnou kolečkem parkem a zastavil pak nedaleko vchodu do parku, neboť jsme se dohloupli, že musíme být teď připraveni na rychlý ústup, když náhodou tam byl rozhlas skutečný. Nebyl tam, takže jsme vyrazili poskytnout rozhlasové služby my.

Nejprve jsme naháněli nezaháněnou děvčata, která pokoušeli s typickými přikotem či jekotem ad nás utíkala, že ne a ne. Dávalo se nám pouze ve skupičkách, které vždy dopředu vstřekaly nějakou obět, která se více také chvíli vepírala, ale podporou či podporou kamarádskými přece jim povolila k tomu, že odpoví na naše otázky. Já jsem dělal toho redaktora, Puntá nebo kdo druhý technika, ať kterého jsem vždy zavolať „zprávi“, když obět se zdálo připravena komunikovat. V redaktořství jsme se smlouvali s Jirkou, neboť bylo nutné se občas jít náram do ústraní vychystat.

Obrázky jsme kladli dobové jako například: Pěkná jítě?

(poznámky 15. srp. 1968)

4. svičky rozvinuly transparenty s nápisem „mír“ ve dvacíti jazycích.

Nejmim zapomněl na další zvláštnost a to, že ještě před odjezdem do Prahy vyfasovali všichni cvičenci i náhradníci kanzákové slouče bezplatně s bláskotavě modrými nápletky a s nápisem „mír“, rovněž v modré barvě na prsou. Tak hluboko se zakořenil můj nápad pro účelovou spartakiádu.

Samozeřejmě, že celý náš pobyt v Praze hradil stát a podle předložených propozic jsme měli cvičit na se svém závěrečným obrázem na dvou mládeže i dvou dospělých. Dny mládeže proběhly se zdravím a bez nehod, avšak & hned druhý den přestávky mezi cvičením mládeže a dospělých jsme se dočkali nemilého překvapení!

Když jsme obědne přišli na Strahov si zadržovat, naše konstrukce byly naházeny na hromadu, rozřezané auto - genem a na vrcholku se tyčil ještě černý kříž s červenou stuhou. Zřejmě bylo i přetváření Maotáka, který zbledl vstě, dal nám povel, pohov na místě a rukama vyrazil jako střela. Aci po půlhodině se vrátil v doprovodu nějakého muže, který nám vysvětlil, že vedení spartakiády rozhodlo takto:

1. Poděkovat nám za vzorné vystoupení, které bude ohodnoceno návrhem na státní vyznamenání, za zásluhy o výstavbu.
2. Všem členům skupiny „mír“ za odměnu se poskytuje zdarma pobyt i na dny dospělých s jídelnou povinností, v kasárnách reprezentace taktických, doprovázet zahraniční sportovní delegace, které budou vystupovat na večerní družby na malém „armádním“ stadionu, též na Strahově.
3. Na dny dospělých bude závěrečný obraz každého den cvičit armáda svým skutečným gradbičným vystoupením, kde povinně opatření vojáči cvičí jen

Kde pracujete? Hlíbe normy? Pláňte pláň? Jde se vlnit
libi' dnoim' ostava? Chce mla? Máte rada Sovětský' ruš? a tak dále. U této konvultativnějších a hlavně kezcích se psad otázek psadně změnily a za otázku odkud jste? následovala otázka: jíte tu se svým chlapcem? a v případě negativní' odpovědi na tuto otázku následovala otázka: co děláte dnes odpoledne a večer?

V případě odpovědi otázkou: Co je vln do toho?

Následovala naše odpověď: Chceme vám říci, že své vytroupení můžeme slýšet dnes po 17.00 hod. na Praze II. To jsme říkli kezdě, která neutelila.

Naš voják pouze rozváfně psadňoval, otázku o auto a odpovídal zaručeně na dotazy. Byl však bteř ostovey otázku, kde se má být reportéř. Tu otázku položila jedna sestra od Červeného knižce, která psad naš vptátna z dsou dobře se bavícíh dívek a dohubila nás k vážně' otknosti. „Provis vsř soudruzi, pojďte k našemu stánu, naše předvedyčo soudruže Hajkova' by vám chtěla něco říci o naší' skupině.“ To jsme nemohli odmítnout. Soudruže Hajkova' vsřta před stan, upravila si kadeře, na nich psadzenou radiobku, blůsu nádeu po vojensku vsřadu upravila psad opasek, nansunala si bílou psadu s červeným knižcem na rukavu. Již to nám silně' psadpomělo slýpici jít si čtrná' psad, ale psadbo jsme zachovali vášnov tvář, vydal jsem psad „zapni to“ a položil soudruže Hajkova' otázku: „Řekněte nám soudruže Hajkova', jatej' úkol má na dvoim' ostave' vaše skupina Červeného knižce?“ Hajkova' se zatetelila, vyjpsala hrud' s netolits odzvaty, div že nepradely psadivě' zapjate' knoflíky a psadila: „Navě' skupina má na dvoim' ostave' psad úkol, zajistěvat zdravi' našich psadujících a tak tvorit hráz proti vlceným sřvácím.“ Stěal jsem stacil psad dčovat a s ostuvou na nádeu dalších úkolů v okrese Duchcov, jsme psadle odpsadili, vychechtat se do knovi.

(psadčovská na str. 167a)

v blízkosti treninků a tenisů.

Desivodem tohoto rozhodnutí je nesporný fakt, že po masovém upstoupeních před námi, působí závažný obraz v našem provedení, zejména pravidelnou stadiónu, dobře divně.

To jsme nakonec cítili i my, a protože my, až na ten hrozný dojem při pohledu na hromadu s kritizem, nikdo vlastně nezkřivil, přijali jsme toto rozhodnutí se vstýčkov hlavou. Ten neznamý co přišel s Moutánem, ještě před námi vylezl na hromadu konstrukce a se slovy: „Který blbec,“ křikl vybíhl a odšel sebou. Po jeho odchodu si však Moután neodpustil poznamenevat, že si stejně myslí, že bohu škákal Serbus, to je (asi) děsivá běhouněho instiktů, který nemohl uvěřit, že nějaký kluci z Dvčicova, v celostátním měřítku překročili jeho studium. Já si myslím, že na druhé straně můj děsivá k hrdosti, neboť jsme se od Moután už předtím dověděli, že je Serbusovým zákem.

Na večerech dříve jsme se opravdu nemudili. Naš přední úkol byl: vodit delegace na slavnostní nástup a dále jim poskytovat technické služby jako nosiči a stavěči nářadí. Já sám jsem dostal na stanovi Bulhary.

Celkem se s nimi dala domluvit proto, že jejich řeč byla velmi podobná ruské. Až na jednu zradu, kterou jsem poznal až při nástupu slavnostního nástupu.

Podle pokynů poradatelů jsem jim vysvětlil, že po hrochodování středem od brány borců, odchází náš tvar vlevo. Vekopil jsem transparentní nápis „Bulgaria“ a vykročil v jejich čele a začal zatačit vlevo.

Najednou mi však někdo zezadu bahná za teploty a za zduřalého rěpobu „levo, levo“, mě bahná dopředu.

Nemůj jsem odvratu se s nimi prát, takže bulharská delegace odtráčila vpravo. Hlavní poradatel se mi

po dokončení nástupu přiběhl a začal mě vyčítat, že jsem to zblbnul. Bulhary a zejména její žítka číst se mi vřak začala hlavně zastávat a teprve tehdy jsme si vysvětlili, že leva je u nich pravá a gři i bo, že kyvali hlavou znamená ne a vrbili hlavou ano. Touto příhodou jsem vřak mezi Bulhary zdomácněl katolik, že i když mi potkali někde ve dvou měsíce v Praze, zdálo se na mě malvali a volali: „To nas!“

O Čičanech se však říká, že jsou mili a umělosti. Já vřak z večerní drabky z nich takový dojem nemám. Těm jsme poskytovali zvláštní službu - stavění perstěch tyčí. Zřejmě zaujetím pro plavání úkolu se Čičané neustále evánilo vřak. Při prvním postavení tyčí, přiloupil jeden z nich k hotověmu dílu, vykouřel ukotvení a pak se obocil k nám s evánil, která se nám zdála vysloupená nastřana a my, vystravěni jeho pohledem, jsme očičovali krach. On vřak ukořil Jan Bureš so stál poněkud v popředí za rukou, potřáhl mu jí a řekl dvě jediná česká slova so asi uměl: „Češě prací.“ Teprve z toho jsme pochopili, že jsme to udělali dobře.

Samotná evičná Čičana bylo podle mě nejefektivnější! V něm gymnastika přecházela až do akrobacie. Nejen eviky na perstěch tyčí bez jakéhokoliv jistění, ale též stupinová salba do velkých hrdusných prapů, rozmávaných jedním silákem, to byl rej za zvuku žerit bypicke hudby, který divák, zvedal ze židli.

Z jednotlivců muže mě fascinovaly výkony gruzického gymnasty - kovaře Azarjana. Jeho výkony na kružích proválet vždy s diměm a takovou lektorí, jak nas to učili evičané. Po skončení eviku první dotek a vytroučení do odhadu, bo bylo něco. To byl muž pohadový. Hra jeho svalů při pohybu hrabnuti si do vlasů mě přímo fascinovala.

Přičemž se vřak, že ještě více mě fascinovala

„moje“ - bulharská gymnastka Stojčeva. Cvičila
jako „prostá“ tedy na zemi, ale s takovou grácií,
že už člověk ztrácel rozdíl mezi gymnastikou a baletem.
Navíc byla neobyčejně krásná. Všechy tělesné tvary,
černé vlasy, velké černé oči, zářivý úsměv. Musel
být být z kamene, abych si ji neoblíbil. Že by mi
chtěla, v porovnání s takovými Azarjanovými, na to jsem
si netroufl ani pomyslet, ale přece jsem se dootal.
Když jsem se na závěr večera loučil, pohledla mi
tato světla zářiva přímo do očí, pohladila mě po tváři
a svoje „spasibo“ doprovodila polibkem na ústa.
Přestože to z její strany byl polibek spíše jako od
maminky, zatočila se mi šertim hlava, takže jsem chvíli
zůstal stát jako solný sloup. Tato odměna byl pro mě
nejkřivější zážitek ze spartakiády a hrála mi snad
více, než to státní vyhlasování „za zásluhy o
výstavbu“, které nás škola za ten čas „závěrečný
obraz“ skutečně dostala.

Ve třetíh ročníku.

Kromě spartakiádního cvičení, létání, cirkus, divadla
a podobných zájmů nás třída opanovala i sednu, tak
říkajíc politickou. Náš hosi byli v okresních výborech
svazu mládeže, svazarmu, svazu přátel PSP a
já nevím kde všude ještě. # 1.

Přitom všem jsem však měl vynikající výsledky
v prospěchu. Nech už v jakém pololetí, ale dostal jsem
rekordního výsledku v prospěchu průměrem asi 1,6
za celou třídu. Fakt je, že jsem, zřejmě díky tomu
společnému studiu i bydlení, byli asi ideální parta.
Jeden druhému jsme pomáhali, takže mezi námi sice
byli horši, ale nikde nebyl špatný a z těch horších
nikdo nejlepšíh nezavídal, jejich převarů uvažoval,
protože věděl, že z jejich vědomostí ziská i on.

/.

Takovou politickou činnost jsme ve škole brali jako příležitost vypadnout ze školy. Pouze jednomu z nás se politika stala natouce osudnou. Byl to Milda Hrušč. Jako první z nás se stal členem okresního výboru ČSM (Československý svaz mládeže, vzniklý sjednocením SČM - svazu české mládeže a SSM - svazu slovenské mládeže) a ani na jaře 1954 - ve druhém ročníku, byl zvolen delegátem na sjezd ČSM do Prahy. Milda na to byl naležitě hrdý a ukazoval nám krásně červené desky na dokumenty, kroniky, zápisky, propisovačky, už se znatelně ČSM a zejména „delegátů“ se svým vybitěným jmenem. Hrozilo však, že nás ten „malý vztek“ jak jsme mu říkali, přerazí, když v nešťastném okamžiku jsme se zmocnili jeho přešlapané delegácky a pověřený krasopisec (myšlím že to byl Pepa Štrudl) mu poše jeho jméno připsal slova: „Náš delegát.“ Přes tento dovětek však byl Milda na sjezd upuštěn a pat už se funkci nikdy v životě nezbažil. Přes ČSM se seznámil se svojí životní družkou Liduškou Poppiřilovou, jejíž otec nám dokazoval brigady v duchovské sklárně a Liduška se stala bratřinou Mildovou manželkou. O pokračování Mildovy politické kariéry se zmiňuji až při líčení svého „praktického“ života.

Dalším hrdinou-funcionářem byl Jirka Ladra jako okresní „Svazarmovec“. Rádl si hrál se vším, co bouchalo, což se mu, jak později vyličním, mohlo v jedné chvíli stát i osudným. Naši věstranou podporu však měl proto, že tehdy oblíbená a propagovaná branná cvičení se díky jeho styku se Svazarmem a tudíž i armádou a přes ni přístupu ke zbraním a střelivům, dala naležitě opéřit.

Tak si vzpomínám na jedno branné cvičení, jehož tématem bylo - zničení skupiny zvěřáckých, objevených armádním průzkumem na Sálešově výštině. Cvičení se účastnila celá škola včetně učitelského sboru včetně i ředitelky. Svazarm

Občanů brachto rádku se snad bude zdát, že mají
tržbu poměry idealizují. Verite mi však, že to bylo
tak.

Šesti jsme se prarů kluci zůstali doma jistěno datat
a každý z nás doma viděl, mat říjaty' čkol nebo
roli, kterou musel plát. Tím v nás rediče vypršovali
i náduj' díl odpovědnosti za splnati' čholu a skromnost
v náročn. Nikdo z nás nebyl záduj' bohat. Když
jme si čteli něco dopřát, řili jme se odpoledne nebo
v neděti na brigadu na řachtu nebo do státny.
To na druhé straně byla další životní práce a
někdy dost tunda'.

Šesti dnos mi nastakuje kurti kúže, když si
vzpomenu na ten ten hrujny' pocit v dětech, pličičt
a očičt přitom když jme ve státně vypršovali
do nás'ýdky, pytle se rodou nebo na ten strach,
zazity' v řachtě (dál Gottwaldt, dříve Alexandr,
v Hradce) přitom když jtem byl přidělen na
„kalaní“ horičko větrného mostu. Vykříděte co je
to větrný most by bylo příliš zdolčkaní můj stráždělaj'
zazity' spocivě v tom, že když ^{jme} do vybetonováno
úvodu dotáhli čerpadlo na čerpání popilkové kaše,
vyvrhal můj partěs do betonu ve stropě dnu pro
trubku. Jatké však urtadu vyběhl, začal 2 dny vytkat
žhavý popel jako láva. V tu chvíli mi bylo jara', proč
na betonu, jikú byla chodba vyztučená, se nedá
vážnost, neboť ten můj teplou dobyte roztopenýs kamen.
Čtěl ten utěct, ale havit na mě zaruval, at' mu
podatel tu trubku s kohořem, vrazil ji do dnu a
bylo po hruze.

Tak jme poznávali co je to tunda' práce a
poznávali jme i lidi, kteří ji vykonávají. Jntiva' větrná
nebyli záduj' blbeci a v dalším životě nás nenapadlo,
podceňovat jejich práci a vřelost. Pošli jme, že

H. J.

jako poradatel přidělil nikole i pušky a naboje a k tomu i dvě bedny dělobuchů, vše v režii zástupce školy v Okresním výboru svazarmu. Zástupce OV řediteli školy sdělil, že pouze 15 zdatných záke III. B (každě třikrát) bude představovat záškodnickou skupinu a zbylých 350 záke a učitelů tuto skupinu zničít. K dobytí záškodnicků dostali záke a učitelé 5 pušek, k tomu několik naboje a asi deset dělobuchů. O jít byl soudruh ředitel nadřídil nad režii zástupce OV, záke Ladry. Co však ředitel nebyl, byla jakýmsi síla záškodnicků. Každý z nich měl totiž jednu flintu, k té asi 50 naboje a dále asi 100 dělobuchů.

My, což záškodníci jsme ukázněně ráno jít se ranního rána vyrazili, obdrželi hojnou zbrojí a studijním obědem na Salešovu vyhlásku a tam ve skalkách polídků zalehli. Byli jsme klidní, neboť 350 rozjářených studentů nemůže ujít pozornosti. Tak a bylo utalo. Kolem deváté hodiny jsme zaslechli zvuky jít k připodobnit ke zvuku, který vydává rozbitá stádo krav. Nabili jsme pušky, rodnali dělobuchy a čekali. V čele počítalho vojce vystoupil z lesního prostoru na myšinu soudruh ředitel. Než dohovřel svou řeč k záškodníkům ve známé verzi: "Vzdajte se, nic se vám nestane," leželo v jeho ruce asi pět dělobuchů. Když je spatřil, nechal se nic a zaběhl zpátky do křovi. Soudruha děkouce těch pět kourků vzápětí vyprovokoval a aduetnou palbu ozbrojených učitelů. Na nás to však nemělo valný účinek. Vlny obětavých, světlé bezbranných útočnicků adružele naše neutuchající palby, podporovaná dělbuchy. Jolud se i podarilo některým adružitivcům vniknout do hospité prořvy ve skalkách, směřující k našemu "hřbitvu", ihned byli vykouřeni dělbuchem.

Až když nám došlo muhice, byli jsme přemoženi a zajati. Pětina jsme si však zadrželi. Pozorovatel OV svazarmu soudruh Křelocaj, hodnotil výsledek činnosti velmi vysoce.

spojení vody či vodou s praxí není žádná fricka, ale hold skutečnost. Elita je elitou jedině tehdy, když tato spojina a jeho neobyčejnost uznává. Elita stojící nad věcí jako sama o sobě je k ničemu a sama se odvolává k zákonu boze stop po svoji existenci. To, co jsem teď napsal, nepatří do mého myšlenek a zážitků ve třetím ročníku PŠH. Je to pohled na naše tehdejší kořeny a jeho vyznam z pozice a doby dnešní, kdy můj další život a poznání potvrdil pravdivost výše uvedených myšlenek.

Ze jsme ve třetáku nebyli vrabí, to je jisté, jisté je i to, že jsme se dovedli i „fláknout“, vžit si třeba nechtěného spárku a receptů našu nebyla cizí, stejně jako dnešním patnácti až devatenácti letým.

Dynamiták, rozvinutá trumpetka a špinavé padulečkáky.

Byl to můj spoluvěk Jirka Ladra, kdo získal přezdívku „dynamiták“. Bylo to tak: Ve třetím ročníku počet studentů narostl tak, že nestačily dosavadní prostory na internátu v Týnské ulici a proto třetáci a prvníci byli umístěni do budovy bývalé školy „Na Slovanech“. Vychovatelem tam byl utrauný jistý soudruh Hrabák, který nám na sebe ve slabé chvíli porovnal, že byl dostojníkem, ale manželce se ten vojenský život nelíbil, takže raději zvolil toto zaměstnání. Hrabák byl asi pouze o pět let starší než my, byl odmi uznávaný, ale také u nás zůstal manipulován. Snadno jsem mu vysvětlil, že to spojení prvních a třetáků má jisté svůj výchovný význam, neboť my zkušeníjší bychom pak musíme také vychovávat, samozřejmě pod Hrabákovým vedením. Myslí, že to i tak fungovalo, až do té doby, než dost

k události, která naší spolupráci postavila do celkem jiného světla.

Za jedné předjarní večera se někteří průmyslníci bavili tím, že někteří z nich vyrobil trávku směr, snad chlorocyan draselny a sirou nebo co, hoří vyřádky papírů vlastností, vlastence nasykali na oči trochu té směsí, připernili doutnák, vypustili z okna a vlastence pak ve vodu explodovala.

Hrabat nebí doma a u nás to celkem nevadilo. Průmyslníci se za chvíli nabazili a také díky tomu, že jim přišel vyhledat někdo z ulice, produkti v uličkách zastavili. Po chvíli se však ozvala velká rána, říkají se a vzápětí zoufalý křik a volání o vstřítku. Vylitli jsme z doradního poklidu na židli nebo postelích a letěli po schodech do prvního patra, odkud se zdálo že bylo slyšet ránu a křik. Uprostřed hloučku stal jeden kluk, držel si levou ruku pravou rukou, druhý mu pomáhal ruku nad zápletkou zatáhnout, na podlahu bylo dost kůže a stráž. Kolem pobíhala několik kluků se zkrvavenými obličejemi tu více, tu méně.

Sanita z nemocnice, která byla vlastně za rohem tu byla velmi brzy, sebrala nejdříve toho se zkrvavenou ruku a asi dva s poraněnými obličejem, ostatní s drobnými zraněními v počtu asi čtrnácti, že dojdou do nemocnice na ošetření po vlastních nohou.

Jednat ze zvědavosti a pochopitelně i ze slávek nadřazenosti jsme ihned započali s výletem vrátek. Dověděti jsme se například: Když skončil provoz bráskových vlastovek, ukládal držitel bráskových zbytků do stříne. Potom, co seypel zbytků do selenové chemické láhve se selenových kónických uzávěrem. Když láhev zavíral, všiml si, že kolem láhve vyskočily nějaké jiskřičky. Tento zajímavý pohled si nechtěl nechat pro sebe a proto zvolal: "Je, pane, pojďte se podívat jaké přímou jiskřičky tedy vystrkují."

Samo zřejmě, že na takovou výzvu jichové přišli k otevřeně kamars'dově skříni, zvednou ke ty jiskřičky. Když užel majitel vyburňiny znovu otočil sklenou zátkou, došlo k výbuchu. Následky byly ty, že majitel vyburňiny měl roztrženou dlan' levé ruky, na teže ruce utračený palec, okolostojící zvědavci měli strépiny skla v obličejích, na krtu a tam tam prorta sklená strépiná i přes keriti do horní části těla a „tráskáč“ měl roztrhaný i oděv visící ve skříni. Jen díky tomu, že prodávka se odtěravala mezi otevřenými dveřmi skříně, nebyli zraněni i ti, kteří se pohybovali dále od místa výbuchu.

Vychovatel Hrabák, dostavivší se na výzvu z hájské schůze ve městě, přivřel vyděšen za námi, aby se doučedit zprávy z nezávleto zdroje. Ochotně jímě mu sdělil výsledky svého vyšetřování, které si pak Hrabák ještě ověřil jichové u vyděšených prodáv. Ti mu navíc ohlávili, že po domácí výrobě tráskaviny mají ještě daleko více a že už ji nechtějí ani vidět.

Proto se Hrabák obrátil na nás, Ida, když je vlastně trásci práce i v učebních osnovách naší školy, nevíme, jak se tráskaviny zneškodňují. Nato se iniciativně přihlásil Jirka Ladna jako obecní svazarmovec i jichové zaly věci. Takové tráskaviny se zneškodňují splavením vodou, prail k Hrabákovi a za asistenta si vzal Hádů Gorrera, zvaného „Pustá“, jelikož má klíč od fotokomory, kde se zneškodnění provede.

Jirka s Pustou vyrazili na pravy a ti velice ochotně vydávali veškerou zálohu tráskaviny, jichové ještě nádně vyděšené nedávno krvavou události. Tráskaviny se seřto asi půl kilogramu. Později povolani skuteční odborníci tvrdili, že při vhodném ubožení by to bylo schopné dekolovat asi půl budovy, ve které se to našlo.

Jirka s Pustou se tedy uchýlili do fotokomory, kde sami beze svědků začali tráskavinu likvidovat. Podle jejich

svědectví pokračovali takto: Po vstupu do fotokomory, řekl Jirka, že si ten prach přisype z pytlíku na noviny, udělá z novin jakýsi zábrtek, pustí vodu z kohoutku do výlevky v rohu u dveří laboratoře a pomalu bude trhavinu sypat do výtoků výlevky, kde se trhavina smísí s vodou a tím rozplaví.

Než se však dostal Jirka k vypálení, řekl Puntka otevřít okno laboratoře, protože se mu taký zdal nějaký smrad. To se ^{později} ukázalo, že Puntka měl jakési boží vlnnutí. Za jeho zády totiž začal Jirka sypat trhavinu do výlevky a protože se mu zdálo, že se to sype nějak špatně, vzal na výlevce ležící celuloidovou kaničku na čístení míček s výhojtem a trhavinu po novinách začal ještě přikrývat. I tak malé množství však přivedlo trhavinu k výbuchu.

Celým internátem otrávil detonační, která od místa výbuchu ^{v 1. patře} začala být nahlédnuta: Ladrný ležel na podlaze v mrskotě s přerušovanými prvky na rukou, kreviče z uší. Puntka jen tak tak, že nebyl vstaven z okna, futra dveří laboratoře byla popraskaná asi 10 cm do chodby a muzikantům, co hráli v suterénu na housle to sfouklo noty.

Tat během asi hodiny, zvažovali zdravotníci opět, vychovatel hrabat, jak si vzhled své neprozřetelnosti se hroubil a Jirkovi Ladrný už nikdo mezi všemi neodpírá přiznává "Dynamitník", který myslím vymyslel Puntka, který se možná tento den podruhé narodil, díky svému osvicenému nápadu - otevřít okno.

Do kategorie recee patří příhoda s Novákovou trumpetou. Bohužel Novák si jednou z domova přinesl starou trumpetu křivalou - údajně dědičnou po dědečkovi, s tím, že se na ni naučil hrát. Nikam do budovy však se chodit nebude, protože jeho děda se naučil hrát také sám, ^{i když} s nějakými noty, byl po kopyletě zraněn jeho

vynikající křídlovat. Těto dokonalosti však náš kama-
rad Bokouš nemohl dosáhnout, protože jeho umělecká dráha
byla drabickým způsobem přetržena.

Bokouš sobě přišel na rít z školy nebo z práce
věnovat veškerý čas pouze dvěma činnostem: Kourvení
a troubení. Na kourvení jsme si dávno zvykli, v tom
jme mu mnozí i pomáhali, ale s tím troubením náš
po pár dnech už pěkně vtrval. Povírali jsme ho kamí
i s jeho trumpetou, dále jsme mu hrozili, že mu trumpetu
vyhodíme nebo rozstřepem, ale myslím že to byl Milda
Hrubec - jeho krajan, kdo vymyslel konečně opatření.

Jednou když Bokouš zase šel do své skříňky pro
trumpetu, aby se dal do troubení (hrs bo přišel ještě
nežle), spatřil vše ve skříni trumpetu, ale v podobě
rovné roury, asi metr dlouhé, stojící v rohu skříňky.
Začal bědovat a harikat, že fotr ho doma zabije, pak
vyhrozoval, že poště fotra na nás, ale vida nás
kamenní tušit, harikal se a roztočnou trumpetu
vyhodil do popelnice. Tím ^{si} skončila umělecká dráha
Bokouše Nováka, ale jak se hned na druhý den ukázalo,
nerokovalo nás trápení s trumpetou.

Trumpeta, ať rozbočena do roviny, zůstala funkční.
Toho si ušiml nejšer kluc, kteří trumpetu vytáhli z po-
pelnice a vytroubiti se jí pod nášima okny. Trvalo
jště asi dva dny, než jsme kluky chytili a trumpetu
dočista rozlámsali.

Otravný recesní nápad také byl - vyhlásit soutěž
o nejlepšího vějíř podulečáky. Do soutěže se přihlásil čtyři
obrnecisti, kteří se zavázali podulečáky nosit tak dlouho,
až se to někomu z nich zhrusí. Sulečnout podulečáky
bylo povoleno jenom při koupání, ke kterému nutně
docházel po ~~každé~~ vyfárání jednou týdně ze sáčky.
Jinak se podulečáky nesměly vylékat ani do sáčky. Díky
vynalozití vítěze, soutěž trvala asi dva měsíce. Když

vítězovy podlétky spatřila jeho matka, která mu nechtěla přivést něco k jídlu a že mu vezme vyprat prádlo, zhroutil se. Těpa - vítěz to však lehce zdušednil: „To víš mámi, teď byla zima a já jsem v těch podlétkách jedinou šňávu a jestli už jsem je bral do nácty furt.“ Že byl vítěz urojen vlastně matkou, před námi prohlásil za práse, tomu nevěřel. Horší by však bylo, kdyby o jeho pyrkově vítězství dověděly jeho částečně milentky, za kterými samozřejmě chodil pouze hladce oholen a lehce naveněn, neboť, podle jeho slov, to znamená nejmenší úpělch v žen. V jeho případě ten zřejmě lehce zvládal i tu druhou polovinu, spočívající v jeho milostném umění.

Zhalmyn nekurátor byl náš spolužák Jaroslav Lebeda z Budejovic. Tento chytřejší a oblibený chlapec se však bohužel nedožil ani maturity a těsně před ní ^{odšel} ~~odšel~~, pryč na rakouské ledviny, aniž na sobě dal něco znát. Humor, pravda někdy trochu sarkastický, jej však nepouštěl do poslední chvíle.

Zajímavé byly některé jeho logické vývody. Jednu chvíli jsme pozorovali, že se nám ztrácají najatá víc cigaret, kterí jsme nechávali volně ležet na stole na pokoji. Po nejatečném oáte pozorování jsme uvodili, že nám je kere Jaroslav Lebeda, aniž něco říkne. Vyrazili jsme tedy na něj přímo: „Jaroslavo, ty kanče, ty káim tady bereš bez dovolení cigarety.“ Nato však Jaroslav pohobově pravil: „To bych si nikdy nedovolil. Když mám chuť na cigaretu a moje mi došly, přijdu k vám na cimru a řeknu: Pánové, dovolte, budu si jednu cigaretu. Když nikdo nic neříká, plati přece pravidlo, že mlčení je souhlas. Jo, že v ten moment na cimru nikdo není, za to nemůžu. Já jsem se dovolil.“ Tyto jeho postouhlosti, zřejmě i trochu keřní postava a sibalstý úsměv to byly, kdo způsobil jeho přídětu „Zetělcák“.

Byl to právě Zetáček, kdo byl hlavním aktérem rozhodnutí, vydávat třídní časopis „Šprta“. Nebyl to myšlenka nápad původní, byl potně inspirován Zákouklým románek „Cesta do hlubin studáckou duře“, ale nápad sám i název časopisu se velmi zalíbil a časopis byl vydáván jako občasník, asi jednou měsíčně skoro tři čtvrtletí třítko nočníku.

O náplni namnožovací technice jsme si tehdy mohli jenom nechat zdát. Časopis byl ručně psaný s ručně ilustrovaný ve dvou exemplářích z nichž jeden vědy všel ve třídu a jeden na nástěnce u sborovny, ale to až od čísla 2. Vešit jedno vydání u sborovny jsme si troufli až potom, co po uyužití čísla 1. ve třídě se kantoni střídali ve čtení o předčítateli u naší třídy a jejíž reakce na zprávy třeba i o nich byla velmi úsměvná. Přispívat mohli kdokoliv, redakci a včasnou čtení jsem dělal já a Sírka Ladra. Byly to vlastně pouze příběhy ze života školy v nichž hlavní role hrál kdokoliv, byť to byl i kantor. Naš humor byl zřejmě lehký, neboť asi jednou místo z učitelského sboru proti obsahu časopisu nevystoupil. Čtenáři dávali jasně na jevo, nedočtenost po delším čítání. Ani jedno číslo se však nedodrželo. Je to škoda, neboť díky Zetáčekovým kresbám byl časopis nejen čtivý, ale i pohledný. Rozsah byl vždy čtyři strany, kvůli uyužití co strany, to list. 4. strana byla vždy pouze ilustrovaná formou krátkých obrázků nebo jedním humorným obrázkem, jako bylo třeba „Strojní zařízení na koupání haviřů.“ Šlo o zařízení tak domyslné, že uvažovali haviři i v příloze a s lampou v ruce, stačilo postavit se před jakoukoli porážecí desku a dít se o nic neustarat, takže jeho cesta končila na korečkovém sušáku s haviřami v ruce jak, co byl i ~~stroj~~ strojní obličej do čístečka oděvu.

Plavání po silnici i v tabule, korespondence s Letkyňi.

Jednou jsme se vrátili z vánočních prázdnin s troškou peněz v kapse. Když jsme přišli na internát, zjistili jsme, že je tam nekřesťanská zima a důkazem toho byl náš spolužák Milan Panuša, který nás vítal s rukama nad hlavou a slovy: „Pa-pa-pákové, ku-ku-kurva t-t-tady je t-t-taková zima.“ Proto jsme se rozhodli, že se posjdem zatím obřít do měřského hotelu. Správce Hroša nám sdělil, že zatím bude poněkud topení odstraněna.

V hotelu jsme se hezky, ale opravdu hezky pomatli, takže strážník neodcházel nikdo z nás. Když dorazil k placení spokojeného účtu, vybrali jsme co kdo měl a dali to na hromádku s velkopanským gestem. Byli jsme v restauraci poslední. Hlašení jsme se oblékali a měli se k odchodu, když za námi číšník začal křičet: „Pánové, pákové, ještě chybí pět korun.“ Zetárák se na něj zcela obrátil, mávl rukou na odchod a zvolal: „To je dobrý.“ Číšník zůstal stát s otevřenými ústy, neboť byl zvyklý slyšet tato slova ve zcela opačné situaci. Pak však také mávl rukou a nechal nás být.

Ze ty zhruba čtyři hodiny, co jsme seděli v hotelu, napadla slušná vrstva nového sněhu. Po novém sněhu přejelo na hlavní ulici, kterou jsme kráčeli, ~~dal~~ ~~do~~-li se to níže tomu druhu pohybu vpřed jež používá osoba notně nadraná, několik aut. Čistá bílá hladká plocha nás sváděla ke klouzání. To se však nedanilo především proto, že nastával údajně obvyklý, ale mnou dosud nepoznaný vjem. Zatímco jsem já byl stále pevně přesvědčen, že stojím rovně, silnice se občas zvedala do strmého kopce, nebo se strmě nakláníla, takže jsem byl nucen tyto nenadále výkyvy tělem vyrovnávat, až mi jednou vjely nohy a plácnul jsem sebou obličejem (nebo co to mám vpředu na hlavě) k zemi.

Zaradovával jsem se z konečně získané stability a když jsem při odrazu nohou zjistil, že se pohybují kupředu po té krásně hladké a čisté ploše, prohlédl jsem, že zbytek cesty na iitr už doplnu.

Začal jsem skutečně detat na silnici tempa jako při plavání stylem „přes“, když tu znenadání mě několik rukou uchopilo na zádech za kabát a k tomu se ozýval tlumný, ale důrazný povol: „Vole vstaň, takhle na nás kouká Kafka.“ Sed jsem byl, jsem se s pomocí několika ochotných rukou ^{jsem} vstal a pohledl směrem, kam mě rovnaly zuby ostřetých. Tam v polostínu stála opravdu mužská, obryšná postava, desí podobný náčnu profesor geologie. Když jsme se ztíšili, postava odskočila. Po chvíli dohadování o tom zda to Kafka byl nebo ne, jsme pokračovali dále, raději budu říkat v pokybu než v chůzi.

Moje alkoholová euforie mi vřet klidu nedopřávala. Když jsme došli na malé náměstíčko před učňovskou školou (údajně bývalé německé gymnázium), uvědomil jsem si, že zde bydlí školníková dcera Miluška, rozbořilá blondýnka, která nedávno zlésmala moje dosud nevyjádřené city tak, že byla mnou spatřena, že se vede za rucičku s nějakým horničkým uchem (učněm). Rozhodl jsem se tedy, že svoje city k ní vyjádřím hned teď a teď.

Než kamarádi stáli nějak zaregrovat, překlil jsem náměstíčko, rychleji opřeska vylezl na osobná mřížová vrata u školy a volal: „Miluško, proč jsi mě zradila? To už mě vřet kamarádi doběhli a volali: „Ty vole přstaň blbnout, dnů budu s slez“, přičemž mě tahali za kabát. Sice jsem zmlkhol, ale povzdovl jsem se nezbytně, obocit se k úbočnickým čedem. Tak jsem zjistil, že se nacházím v majoritární poloze nad jinec přisrdlym

naměstím, což mě vyburcovalo k dalšímu hrdinskému
činu. Sedle obkročmo na vrátěch, prohlásil jsem zcela
rezolutně: „Jákově, provedu teď jízdu na hrazdě.“
Hned jsem se k tomu náležitě zvedl na obou rukou,
kakadži nashabil hrábek a nabral patřičný hup. Jen díky
ducha přítomnosti svých kamsradů, kteří mě chybli za
přesá jsem nekonečně s nobitou hubou před vrátě.

Tiž se však moje energie během hodiny pro
tuto noc vyčerpala a již zcela potmě jsem se nechtěl
odvážet až k posteli. Myslík se přeletěl do psárny a
jsem již zulaďl sám a v zafix, dobře vyheřtém
pokoji, usnul jako andělčák a bez dalších problémů
pokojně spal až do rána.

Tečev se tímto událostmi učimil profesor
Kafka v hodině geologie, který tiž také poskytl
detail o tom, že to byl skutečně ož, kdo večerjit
noci pozoroval naše slotria na hlavni ulici.

Sotva Kafka učimil zapis v tridni knize, zvedl
zrak, zapátral jiz po tridě a pak pravil: „Veber,
pojďte k tabuli.“ Bylo divně usjenou mě, že by
Kafka začal zkoušet hned první hodinu po vřevcích,
ale v zafěti se vše vyjasnilo když Kafka po našem
příchodu k tabuli pokračoval slovy: „Tak jistlipak
byste si nechtěl zkusit také plavání v tabule.“
Myslík si, že zrovna teď by vala to stlo docela
dobře.“ Hned jsem ja i vřichu další atěni
včevjiti nocni rceňy, vřeviti kteri bije. Myslík, že
jsem se nezmohl svi na slovo a pouze se vřlo-
neřou hlavou vysechl profesorova kařani o patřičných
mravecch, učti k ženěřny, učti k rodicim, pověti
nasěho Jstovu a podobně. Velmi jsem uvřbal, že
Kafka nebyl z těch, kteří by jistě nezapomuti
připomout svazěčou čert a přičlax souřfických soudruhu
naba jinyj jnřclax z politického soudku.

Ke eti profesora Kavky nutno připomenout, že náš případ zůstal mezi námi a z dalších reakcí či mlčení dostředivě očividně učitelského sboru bylo zřejmé, že tomu bylo stěží tak. Za své měl málokdo, že geologie a mineralogii jsem od té doby studoval daleko pectivěji, což Kafka ocenil výbornou.

K projevu necese patří připomenout také případ s aktivní letyškou. Ják už jsem se zmínil, jednou z mých zálib bylo plachtění. Když se k této zálibě přičte záliba ve psaní, nelze se divit, že jsem jednou ohvřel neodolat a napsal o našem létání v Mostě, článek do „Knihy vlasti“. Po článku bylo uveřejněno jméno autora i s adresou. A tak se stalo, že jsem dostal jednako done dopis od nějaké Marie (přijmou si ji nepoznávají), která se v dopise představila také jako plachtářka z Hlinska v Čechách. Z dopisu ošivela snaha, seznámit se i jinak. Byla přiložena fotografie docela polledného děvčete a postá prarba o zaslání mi fotografie.

Bylo skoro samozřejmé, že jsem dopis mezi kněžny zveřejnil a z veřejné diskuse vzerěl názor, který jsem celkom ochotně přijal, že je nuto postupovat obezřetně, neboť ta holka by mohla být typ, břitci po vdsavání, čemuž se mladý muž musí maximálně bránit.

Proo bychom se vrát nemohli psávit korepondenci.

V archivu našeho zurnového fotoreportéra „Puntý“ byla vybrána jedna slušná fotografie úplně nezásadného chlapce a já jsem byl pověřen, abych něco jako dvorní básník, popustil v odpovědi na dopis uzdu své fantazii.

A tak se měla Marie o mě napříkla dovědět, že jsem se narochil v lůně Orlických hor, že naše chaloupka stála na stráni, o jít bylo krásně když chaloupku i stráně pokryla sněhová penina a tuho peninu jak lyžníci počmárali svými stopami a dle

to, že jsme měli dva koně hnědý a pokus se býtě toho létání, tak že jsme na letišti dostali dva nové maďarské větrné typu „Marsankovot“ (vplys nesmysl) a že když to ke nich vyřinoubujeme do pěti tisíc, tak za jasněho počasí vidíme už do Hliřta.

Pak jsme čekali na odpověd a vůbec bydou se byli nadivili, když byla strážě v tom duchu, že jsme jim pěty hajal a že už o ni nechce vědět. Syru si popel ke hlavu za další vyvoj události a jejich vpád ombouřny jeh porěšlosti mladí.

Marie však odpověděla tak, že nám prostě nahrala na směr. Napřala, že se narodila také v chaloupce na stráni, ovšem jeh na Českomoravské úvozě, že koně mají sice jenom jednoho, ale k němu zato jeden kravku (což jsme si vložili po svém) a co se létání týče, uvažala naši převatu v technice tlm, že oni mají na letišti jenom hře „Sohajc“ (což byla samozřejmě stejna úroveň jako v Hliřtu) a z toho už je vidět nejvýše Hauliččev Brod. No už nejte sami, mohli jsme v tomto případe odolat bouze po recesi?

Moje další odpověd vpadala tak, že at se nezlobí, ale že jsem musel pod nátlakem převodit odpovědi svých kanadčův kteří ji také něco chtějí kaprat. Své připověky do copiu napřalo asi pět lidí. Nepamatuji si všechno co se tam napřalo, ale utvřely mi v paměti asi dvě perly: Jednu z nich napřal turily „Puntá“, který se představil jako bývalý ~~syn~~ syn porýbného jihocěřilky rybničk. Ve svém připověku pak napřal, že už jsem si zročal s ni dopisovat, byl jsem jako ptak v cire vodě, ale teď že se chová jako kapr s hl, že

dodal: Kápr je ušl - ten se nehne. O politický zvěř dopisu se postaral myslim Pepa Štrougal naprosto: Soudruzi, odebrali se Mladou frontu? Neodebrali? Proč?

Myslel jsem si, že teď už nemůžu ze strany Marie následovat nic jiného, než zprávy dopis na její adresu nebo úplatné mlčení. Marie však i na tyto návrhy odepřala, vyfoukla mi soucit nad tím, jako mám zvláštní kamarády a dokonce slíbovala, že když ji napíšu kdy mám čas, že ona si ho udělá a přijde, aby mě poznala osobně a případně si to „vyřídila“ s mými kamarády. Téměř se mi zatajilo srdce nad tou svatou prostotou, ale zvládla moje obava nad ztrátou svobody. Cítil jsem, že to dříve by mě chtělo asi docela vážně. Proto jsem začal snahy svých kamarádů čtivých dalších přemýšlet a jiných zčubí až „Máma“ přijde. Další korespondenci jsem navždy přerušil, Marie asi strahla chut' a nikdy se už nijak neozvala. Chvilí mě ještě hlodala svědomí, ale byl jsem rád, že to takhle skončilo.

Inženýr montáhních věd František Ježíšek.

Tento starý pan, tehdy již určitě penzista, nás začal vyučovat téměř hlavní předmět - hornictví již ve druhém ročníku. Jeho způsob výuky však byl tak nebypický, že je nuto se o něm zmínit.

Myslel si, že k výuce přistoupil s takovouto filozofií: Mým úkolem je předat studentům maximum svých vědomostí a jejich úkolem je snaha, tyto vědomosti přijmout. Nemám však za úkol, jakkoliv je k přijímání vědomostí donucovat.

Poslední větu ^{filozofie} inženýr Ježíšek si většinou vždy vyložil tak, že v jeho hodině mohou dělat co chtějí. Pokud na hodinu hornictví vůbec přišli a neměli se omlouvat,

při prezenci na začátku ^{se to praktikovalo} hodiny, tak, že patřičně
(zde to ne vyjádřil někdo jiný (zdálo se, že po celou
dobu co na's učil, Ježíšek ^{neznal} ~~neznal~~ jiné ani obličej
srdce zátku), věnovali ^{někteří} se volně zábravě, hráli v karty
a někdy i hráli na gramofon.

Byli pouze dva trvalí postiveci: Ja' a Pops Šindl,
občas se připojil někdo další v počtu nejvyšší čtyři
z jedenadvaceti, kteří jsme vyřadili ing. Ježíška postive
sklovali a ob seřítu, zspikovali, opivovali a mluvali
to, co Ježíšek řekl, naplival nebo namaloval na tabuli.
Kypodivu na's nikdy neoznačil za nepřítomný. Byli
jme uznávali jako ochráněný štít, neboť nebyť na's,
Ježíšek by asi neměl koho učit. On patřil v tomto
stavení spokojen.

Pouze když hluk ve třídě byl takový, že bylo těžko
slyšet Ježíškovy slova i v první lavici, zvedl Ježíšek
zrak do třídy a keřmote pravil: „Kdybch vědět, kdo
to tam hlucí, tak bych ho zapřel do třídní knihy.“
Špiže vřel pro uklidnění pomohlo ^{to}, že jme ne kluky
zadrželi sami. Naše vřeláta poslala'm „do přede“
až si přijdou pomoci seřít pomohle vždy daleko
více.

Ježíšek byl starší škola a ve svých vyučovacích řel
do až neobvyklých detailů. Jeho přístup by se líbil mnoha
dnešním politikům nebo úředníkům, kteří na všechno chtějí
zátku a každý pojem přerušit specifikovat. Těm by se
jistě líbila Ježíškova specifikace pojmu „ruční
nahlá'dání horniny“. Jak vidíte, do smrti si tuto definici
budu pamatovat. Znáta takto: „Lopatu zasuneme do
předem uvolněné horniny, načěž ji silou zvedáme na
dopravní pás nebo vozík. Tento cyklus opakueme až
do odstranění připravené zářoby.“

V tomto stylu jme se hornictví učili po celý
třetí ročník a v jeho závěru jme s ing. Ježíškem

absolvovali teže třídní výlet na kladevské uhelné doly, na rudné doly v okolí ~~na~~ Nučic a teže na hrad Karlštejn. To už jsme byli opravdu studenty - mazači, na výlet jsme se náležitě vymodlili podle pořadí modré linie, i když mnohé části oděvu byly vypůjčené. Pan ing. Ježůvek, oblečený vždy decentně, vypadal vedle nás jako ctudý příbuzný, i když naše finanční zárobky byly patrně značně menší než jeho. Že sáňka dělájí člověka se ukázalo například na obědě v jedné karlsštejnské restauraci.

Čižník rovněž sjezdil pivo se s bráncem plným politně s pivem se otáčel mezi námi s otázkou: „Pánové, kdo si dá ještě pivo.“ Naočů několik hlasů volalo směrem ke stolu kde seděl ing. Ježůvek, já a dva další: „Pánové inženýre dejte si pivo.“ Čižník bez rozmyšlení zamířil ke mě a ptal se: „Tat dajte si to pivo pane inženýre?“ Blahobytou jsem přikývl, dostal pivo a ptal se teprve křemito ovel ing. Ježůvek, že by si to pivo také dal. Tuto situaci bezpodmínečně způsobilo moje oblečení. Bylo to: světlé béžové vrko, vypůjčené od jednoho kolegy z čtvrtáku, bílé košile, bledě modrá ^{tmavomodré} kravatka, maďary a provizorské ponožky.

Právě na tomto výletě jsme se dověděli důležitou věc. Ing. Ježůvek přišel na nádraží s přiměřeně velkým kufríkem, opatřeným vnitřnou se zřetelným nápisem: „Ing. mont. František Ježůvek.“ Jsemile jsem spatřil ono „mont.“, začalo mi to urbat hlavou tak dlouho, až jsem se Ježůvka zeptal: „No přece montañoli - Věbr,“ odpověděl Ježůvek a dodal, vidě můj nechápaný vřaz: „To znamená inženýr vedl baňáky, neboli montañních,“ nebo teže horních.“ Tak jsem poznal, že labina naší silnou strážkou nebude.

Velice se nám vřel zalíbilo, říkat o Ježůvku „inženýr montañoli.“ Bylo to přeci milé, mazlivé, ležkové, proto jsem odpovídající a vůbec jsme to remysleli křemivo.

Mozná, že tato malá epizoda v úvodu našeho výletu způsobila, že jsme našeho „mountainliho“ na výletě docela respektovali a nedali tak za pravdu těm, kteří říkali: „Tak s těmi si Ježíšek užije.“ Užili jsme si všichni dobře, nelitovali ani Ježíšek a mnohdy jsme na něj vzpomněli ve čtvrtáku, když jsme střípali zuby pod vedením jiného baráče - ing Kovaník, hlavního inženýra dolu Maj v Hájí.

O dalších učitelích.

O některých jsem se již zmínil, některé upadli v zapomnění, ale pár jich je ještě třeba zmínit. Tak například výše zmíněný ing Kovaník. Susil se do nás utlouci to, co díky své nekonečné dobrotě nevtloucl ing Ježíšek. Vrcholný zážitek nastal nedlouho před maturitou, kdy nám nabízel možnost rozšíření vědomostí zapůjčením jeho vlastní odborné literatury v němčině. Nato se jci něco z nás zeptal, zda jsou v té literatuře také nějaké obrázky, neboť pro jistě je nám taková literatura k ničemu.

Daleko typičtější postavou byl však ing Touka - hlavní energetik Severočeského hnědouhelného revíru, který nás dočkal učít elektrotechniku. Na něm bylo vidět, že jde o člověka ryze provozního. Sako ruce nosil, ale vždy neválo známky intenzivního používání, stejně jako ostnatí oáři oděvu. Vlas vždy poněkud rozvolněný a jeho krok jsme vždy na dálku poznali, neboť nenosil jinou obuv, než pevná bagačáta. Ukázat nás dotázal hlavně a v naší paměti utkvět ne ani tak vědomostmi, které bezesporu měl, ale především svým obvyklým úsměvem vystoupením.

Se štěstím knih pro naši příhodou do třídy, rukou bez slova pokynul, abychom si sedli, sám sedl za katedru, otevřel tálou knihu a zvedl pravou ruku. Vtom musel přivstát něco z nás a do ruky mu vložit písíci pero. Uvrátil jeho majiteli a ten pat se vrátil do lavice. Avšak běda,

kdysi pero ihned neptalo. To ji okamžitě vrhal nekam do volného prostoru a znovu nastal ruch nad hlavou, udáje tak jiné - pířící pero s novým majitelem. Majitel nepřivleka para byl zavřen vst zařoven s nástrojem nekudným svito jmeřa. Vychoval nals tak, že po laviceti byla služba s pířící'm perem.

ing Bukovany, rovněž z ředitelství dsu v Městě, nals učil Bezpečnost práce. I kdysi to vlastně o předmet, který mohl být počtů nudný, Bukovany díky svjz bohatj'm provozní'm zkuřenostem z něto dotahal udolat předmet velmi zajimavj'm. Mezi nudně paragrafy předpisu totiž vsunoval příběhy ze skutečnosti, které zavdaly ě příčinu k tomu, že tento paragraf byl vůbec do předpisu vložen, nebo příběhy o tom co se stalo, kdysi ten či onen paragraf nebyl v provozu respektován.

Tak jsme se dovřdili napřiklad to, že jeden ochlasta se vymocil z mostu přímo na trokj elektrické dráhy, vedoucí z lomu Obratce míru do elektrárny v Brvničeti a tak o život na místě přivl. Nebo o havárii na kole KOK-1-NOBK, která v komoře, což je dobývaci místo v hlubinněm dole, nastřelovali obrouskj kus uhlí, ležeti volně na počvě (přelau) komory, nebo držeti vzdělnost konce vrtu del volného prostoru, plamen z odpalové náložě prošel do volného prostoru a zapálil metan (dolu ply) kterého tam bylo tolik, že nevybuchl ale hořel. Havárii po odpalu přisti ke komoře a videti tam nřjžeď moudr, zeleně a žlutě hady, že se honi ve ztemnělé komoře. Nenaspadlo je, že to honi metan, avšak ten zatím dotovl na výbuřnou mez, vybuchl a tlakov' vlna připravila jednoko o život a dva zranila. Takových příběhů jsme vylekli stovky a v budoucí praxi jsme na ně mnohdy vzpoměti. Navřdy se nám vnylo do paměti, že bezpečnostní předpisy jsou knihou, pranou krví a životy jednat nevinně bapiceti, dale trpětel' pro blbost nětoho jiného a v neměle!

mirě též trpících pro vlastní bláost. Bukovany' byl v letech
o málo mladší než já Ježíšek. Měli stejný způsob obléčení
i pohybu, ale z Bukovanského vyšlo něco, co bylo
naš respékt. Respekt si právě umot vytvořit tak neodvratnou
formou, že jsme jí jmenovali „taková Bukovany'“.

Ročník čtvrtý.

Ověření minulými úspěchy, zdejšími neúspěchy, ověření
funkcemi s vřnou že na nás nebudou navěřeny funkce
další a hlavně s vidinou ukončení školy a nastupu
do práce, kde nás očekají bohatí odměny, vstoupili
jme do čtvrtého ročníku.

Než jme vřat vstoupili do školy, čekali nás
nemilé překvapení v podobě telegramu ze školy domů, abydla
nastoupili ne do školy, ale do ulatu a dostavili se
v určený den (někdy kolem 20. srpna) na nádraží
v Bilině, kde nás bude očekávat zástupce místního státu
z okolí, na kterých pat budeme zachránovat letovní
úrodu, dotud nebudeme rozhoditelně školy poudáni zpět.

V Bilině na nádraží se nás čeká lotna polovních trůdy
a to zate jenom ti „uvědomiti“, nebo práce se nešťatli,
případně ti, co byli vždy ukázaní. Částečně nás nalákal
i slíbený plat „v obyčle' výši pracovníků v zemědělství“.

Jméno zapadle', nechte' urí, kde jme pat buřstěnicí
si již reparastuji. V paměti mi pozee' zůstal vřetně
nepřiznivý dojem z této akce. Ubytování, strava, práce,
počeni, vřechas nestálo za nic, takže jme se usneli, že
i když nepřijde pobyt ze školy k návratu, nebudeme
zde déle než do 1. září. Tak se i stalo, a protože
nás farmář odmítl odvést, označili jme mu posledního
srpna, že končíme a vyrazili jme do Duchcova pětky.
Bylo to sice možná 30 až 40 kilometrů, ale zůstali
jme to raději, než pokračovat v práci, která nás vřec

netořila.

Vlastn predn, odchod z brigdy jme hrv zdmoudnli tm, e nac prce byla nejen ptn cenza, ale mnohdy vlastn zbytekne.

ak teprve zaal normln koln a interstdn ivot. Vřtn jme j ili ve zrakem maturit. yli mezi nami hori pokud v prospchu slabi, ale vem bylo jasno, e byt v horch prospchem, nkdo nem v maturit neprojit. Ne poprovat obant koluck orkou, budu radji poprovat nac jřtch, mimokoln.

ard a jeho pozdn nvrst.

Tc jb ko dtvaj kocou, zaal se nam toulat kamard ard. At se toul, kd se mu chce, myslli jme si, ale to jen do chvilky, ne zaal chodit dom tju po dost kodiu, ak si jnt rozsvtil, ramotil v almar, nco ral a to nas teda dořalo. Nejdve jme mu nadvali pro nas nenechat spt, a ak postupn přidvali ke razanci konstruktv opřev.

Kd nepomohlo vyhdn, vyřinoubovali jme ped jeho nvrstu pojistky. To vřt arda neodradilo, nebot pi hledn v almar si vřtal vřtkami a vřkledn k pvtku poulicnho osvtlen do cny, klidn přival neo v poloev. Dořto tedy na realizaci at pomřt, pi n jme vyuivali konstruktvho umřtn ardou, poutle v rou v jeho stne pod vřtrkou.

Prvnm pedpokladem bylo, e opt bude tma. Dle jme arkovu postel tmr rozobrali a naarovali bet, e jtmte na ni kd, postel se rozpadne. Abychom pomřtu vylepřili, naplnili jme preservativ vodou, zavřzali ji; dlouhou snrkou na vřtrt nad postel a konec snřky uvazali k plevk zlezne postele.

Akce vřta perfektn. ard³⁶ sice pokusil rozsvtit, ale kd zjřtil e to nejde, zabruel: „Volov“, slehl se potd

a spokojeně hupnul do postele. Vtom se ale postel rozpadla a než Dáček stihl vstát, přitáhl mu na zádech preservačiv z vodou, který se okamžitě roztrhl a dobře tři litry vody, které jsme do něho napumpovali zlitý džáta a částečně i postel. Následky jsme už chtěli vidět, takže předem určený technik šel odstranit závadu v pojiztkách a Dáčkovi, nadměrně vstoučivému jsme pomohli dostat postel dohromady. Dobře pobaveni jsme pak spokojeně usnuli.

Dáček se už chtěl toulat nepřetržit, takže jsme se rozhodli, učinit mu poslední lekcí. Když první lekce nepomohla, začali jsme opět vyřubovat pojiztky. Dáček vždy otráveně před ulehnutím zkoumal stav postele a okolí, takže jsme museli vymyslet další rafinovanější praxu. Dáčekova postel stála v rohu mezi panoskovou stěnou a zdí. Ve v Dáček lehal tak, že měl hlavu v zdi. V boku stěny byl přibližně ve výšce hlavy ležícího Dáčka vyvrtán otvor. Do stěny byl umístěn stříkač s pumpičkou - dobrovolník Panoska, který byl kři konstrukce schopný vodorovně v první chvíli případnému útoku Dáčka. Stříkač měl pumpičku a jistě kypel vody do rezervy. Hlídku signalizovala Dáčeku předem, aby stříkač nemusel ve stěně pobývat zbytečně dlouho.

Dáček přišel, provedl potmě kontrolu a dehl. Vtom už na jeho hlavu přišel proud studené vody. Zálel, vyskočil a snažil se zjistit příčinu. Tu už nezjistil a uletl znovu. Mezitím už stříkač naplnil pumpičku znovu a svůj úkol zopakoval. To už jsme řvali smíchy nad výskokem Dáčka, který už zjistil odkud voda vytékala a snažil se napačnout stříkač. To ofečně stěnu se mu už na nohy přeuváhl kypel s vodou a momentu přetrvání využil Panoska k zavržení bojového postavení.

Protože už se toho už neobešlo bez násležitka brajzlu, přiběhl do již rozsvícené cimry Moutelík, aby učinil přítvu hraniváhi nočního klidu. To se mu povedlo ihned potom, co jsme vytvářeli roditou vodu.

Když se sice toulat hned nepřátel, avšak choval se způsobně a přesto, že jsme již pojistky nevyřňovkouvali, nepokouřil se ani rozsvítil. Potud jsme vůbec jako příchod zřeznamovali, pozdovovali jsme jeho vysoce ostrážit' pošl'g'g'g' před ulehnutí.

Do kina na velké děti.

Za špatného počasí, kdy se ani letat nedalo, tedy o pořimourných podzimních a předjarních nedělích jsme holdovali kamionému spátku. V pyzamu jsme sebetli na snidani a pat opět ut ulehali. Každému se vřát už nepodařilo zabrat a tak se jednou několik kluků domluvilo, že se půjde do kina na velké děti představení, které se konalo vždy v nedeli v 10 hodin dopoledne. Jeden z nich měl snahu se předlékat, ale byl zarazěn nápadem jiného: „Předlékat se je blbost. Jde se v pyzamu. Na kalhoty natěhueme teplé, a natom dáme kabát v kterého si vyhrnem líncec.“ Tak se stalo a stalo se tradičí v zimních ožek, že na velké děti se mezi drobotinu ukrádlalo několik posluní zadrželých habaňů. Pro nás to byl opět jeden z blahých počitů, jakej' má' nece sista z povedení nece se.

Návrat zblitě Kralička.

Jako každý jinoch kolem osmnácti, tak i my, chodili jsme k tanečním zábavám. Na rozdíl od současně svijení se, poptakovali si jenom kyvati do rýtmu, že udrží bíci jak součást směřice zvuku hudebních nástrojů a hrdel haketů, při zpěvku, na „disku“, sio v našich dobách stále ještě o huabu a tanec.

Tanec se odbyval na ospanních „čájích“, které se v době od 16.00 do 20.00 konaly každou nedeli na parketech ve mirtch a větších vesnicích, nebo na různých tanečních zábavách v přítelžitosti vřezsmných svatých jak

jeou v Čechách i Anna, Josef, Václav, Kateřina, Jirina a podobných, dále o pohřbu a pohřbeních nebo i při orlovských státních svátcích, především v květnu. Že by byla taneční zábava na oslavu 25. února, 7. listopadu nebo 28. října si nepamatuji. Vítanými příležitostmi však byly různé dny jako: žen, armády, železničářů, horníků, stavbařů a jiných řemesel, jako i dny, kdy členové jednotných zemědělských družstev dobírali mzdu za celý rok.

Z nejvíce takové taneční zábavy, byly to určitě oáze, ani dobítky, se nám v pozdních nocích nebo časných ranních hodinách, z blízké vsi Lahořtín, vrátil hrůz kamarád Kraliček, notně odřen a zbledlý na hlavě. Když jsme mu nadávali proč se pouští do rusáky, když je v hospodě bez hrůz, vrátil zničeni hlavou že ne a počal vyprávět svůj strašidelný příběh: „ Když mohlo být tak jedna po půlnoci, začal jsem cítit, že děvče v kole vede mne a že jít ji a proto jsem se rozloučil a šel domů. Když jsem užal před k výstupu ze vstupu, viděl jsem zajímavý úkaz. Jedny futry v dveřích a s nimi celé litce dveře stojí jak se patří, avšak podle horizontální dráhy se kolem stojících dveří obíhají další dveře. V moji notně seřezané hlavě se zapískalo a já si řekl, Ty vole, to je na tebe habaděra. Ty stojící dveře nejsou pravé a ty se musíš trefit do těch točících se dveří.“ Tak jsem si vyčítal, až se ty točící říkouni natocily, rozběhl jsem se a snažil se proskočit různými otvory mezi futry stojících a točících se. To jsem několikrát opakoval, samozřejmě vždy bez úspěchu, až vždy s porážkou ránu hlavou do zdi. Jedna dítky významných lidí, kteří mě uvedli ven před hospodu hodilo k tomu, že jsem se tam snad uklábil. Pánové, přivítaly, že už

tolik chvátat nebudu a do Lakoštů už raději pro ostudu nepůjdu." Pepu, teležník státního jímne uctě chvilí a uložili a musly říci, že slova dodržel. Uctě už nechtěl tolik, aby hloukl hlavou do zdi a to děvče z Lakoštů chodilo do Duchcova.

Jak jsem se stal, mistras ve skotu do tmy?

Moutilík dbal o to, aby komu ani po partakizaci a po obdržení státního vyznamenání nezelenovali.

Proto k udržení naší tělesné a duševní kondice nechal namontovat ^{do fiter všech dveří} představitele hrazdičky. Jde by se taková akce ani jmenovala „bud' fit.“

Hrazdičky v horní poloze sloužily k udržování rhybu nebo přednosu ve víru a v poloze níže uprostřed fiter dveří, umožňovaly dělat vzpor nebo kotoul. Dost jímne se na hrazdičkách vyblbli a mysl to mělo.

Moje příhoda ~~která~~ se odehrála jednoduše večer, kdy m chodilo nerito světlo. Tak jímne dovideli na hrazdiče a já, nasturáčen výmí dřevíčky, jsem si přeudal hrazdičku do poloviny dveří a protlačil: „Pánové, teď ^f poveru toč jíadmo s rozbitím.“ Než jsem si já, i moji diváci uvědomili jak to vlastně bude vypadat, poskakil jsem se na pomýlkou startovní číru, ohnul se v křesí a takto ohnut jsem se rozběhl s rukama nataženými k hrazdiče. Tu jsem pochopitelně po odrazu vyradil z držáku a zmizel i s hrazdičkou v ruce ve tmě. Diváci popisovali tento výjev takto: „Najednou jímne videli podráčky svých bot zmizet ve tmě, křičí se ozvalo „krách“ a tuje Au, au, au.“ To „krách“ byl zvuk, který způsobila hrazdička která narazila na dlažbu v chodbě a to au, au, au, byla moje reakce na to, jak jsem si hrazdičkou přirazil prsty k zemi. Protože všichni skoro bez náhledu se odrauli, vychechtali jímne se tomu dost a dost a když jímne

se utlidnili, někdo dal návrh, abych za tento zcela sjedineňý výkon obdržel zvláštní titul: „Mistr ve skoku do vody“, neboť takový titul i naprostá přímá odpověď představuje výkon. Návrh byl přijat jednoduše. O registraci tohoto titulu nebylo požádáno na zvláštní dnovní a o zápis do Grineovy knihy rekordů také ne, ale pokud psaníci výkonu nezapomněli, mohou potvrdit jen skutečností výkonu, že delší skok nikoho nezapadlo měřit já sám odhaduji, že vzhledem ke stárnutí vyfletí to více jak tři metry nebylo. Hlavně, že zase byla sranda.

Partičky ze svateho týdne.

Poslední týden ve škole, týden před maturitou, byl nejen týdnem konečného studia, přičemž horečku nejlepe demonstroval Milan Panovka, běhal po címru s mokrym ručníkem na hlavě a slovy: „Kurva, já to neudělám“, ale též dnem utlidňujícího smíchu a celkového stavu naprosté finanční vyčerpanosti.

Nejprve jsme utlidnili Milana. Vzali jsme si ho mezi sebe, společně jsme probírali maturitní otázky a ke jeho vlastním odpovědím jsme jej přerušovali, že propadnout nemůže. Pak se nám ale stejně vysypal, že všel psychologický, ale vlivem neuvážlivě pozitivní drogy. Když se setkáváme mezi námi vzala droga a o jáky' dnu' šlo z

Jak jsem již uvedl - peněz už nebylo a kouřit se chtělo. V takové chvíli Milan našel nádele na dvou almagy nádech již zastoufletého vajgla. I vítězoslavou zařval: „Panové, dáme si pa'va!“ což s rozkoší učinil. Poté co vnikl kouř do jeho plic všel nejednou zbledl a před našima očima se začal, tak jako by doby skládat k zemi. To nás vyhodilo ze zvláštní, přitocili jsme k němu a někdo mu mokrym ručníkem

začal omývat tučňá. To chvilce se Milan s námi
mimořádnou pomocí zvedl a šel se vyzuracet. To muselo
být síla.

Díj den večer přišla také chut' zajít do naší
hospody „U Kalinů“ vyzít jíme se také museli rozloučit.
To odešteni náhladu na cestu domů a vutnou obzivu
naš vřto kašleš bte na dvě piva. Co vřt se
da' dělat, vřt ono to nejít dopadne. S takovou
vřrou jíme naposled vřtrošit, do společnosti. Společ-
nost máta složenú přívě podle očetařů. Samý hřvít
a nářtení i zřgami se řáčet, kam jíme si chodit
přívědět. A hned to začlo: Kluci dejte si
s námi. Když jíme se outřtali, hned náš protobli
a zate - dejte si na nás. To jíme tedy rezolutně
odmítli, řekli jíme, že jíme tu dvěta vlastně naposled
a když si dít, tat jedine s nimi, v jednoto stolu.

To to zřstí do jite přijel náš mistr gřtichetka
vřvitek Peččaj. Popřstával náš po záleč a opřovl
křčivěřat své poryučti: „Chlapei, hlavě muvite
koukat, aby vsi lidi reprezentovali“ (náto byt, respektovli“).
To jíme Peččaj zate mřhokřt sřbiliti. I outřtali
se zapojili do hospodské dířvne o tom co jreu to
nářtení technici za voly a že když my se nestřdme
jednot si s hřvřm k jednou stolu takori nebuden,
dřle se dířtovřto o tom odřva jíme, kam že přjden
dětat a podobas' přjřdřa' břvřta.

Pivo se protřdalo k letectou limonádou (limonáda
s velkým rumem) a když dořto k placei, zřřtli jíme
že máme zapřaceno. Srdceš jíme se se vřmi rozloučili,
podřovli se podřtovřti, vřřtli společnost, že volí
nebuden a odřtřčeli jíme se na pãfele.

Zřdřj' křvřl jíme křpřřbiliti, pãřpřj ani jřřřt
jíme nevřtli, že v dřřřdřv nemřřněho piti a pãřřřř
břple' čěrvnřř noci jreu se v noci vřřřřř hřvřřř

vedram. Preto jsem se rozhodl, že otevřu okno. V tom momentu však kolem jela auto a puvřilo do oken a já, notně zpitoměný alkoholem a rozespávaný, jsem šel otevřít to okno, které bylo proraženo na protějším zedě pokoje. Tam však byly postele mých kamarádů, na které jsem padl s utamou toužebně křičejícím ke zadržlivému oknu. Utvřil jsem pouze několik hadůvek, blábolil jsem omluvy a několik kamarádů vstoupilo pro mě po těch věkách a někdo otevřel okno za mě s pohrůžkami, abych se v tomto stavu k oknu nepřiblížoval, nebo vypadnu.

Pak už si vzpomínám jenom na to napětí a následně blahý pocit když mi bylo sděleno, že jsem maturitní zkoušku vykonal s vyznamenáním. S tímto prospěchem, vzhledem k tomu, že jako diabolický předseda třídy, not předseda hlavního výboru ČSM na škole a 14 dní starý kandidát na členství v KSČ, jsem do tehdejších měřitel splňoval všechny předpoklady k přijetí na Vyšší školu baňskou.

Tuto nabídku jsem však nepřijal s odhodlaným ekonomickým, že já i moji rodiče máme toho žití už dost a tudíž si chci vydělávat a s odhodlaným politickým, že konečně už chci budovat ten socialismus. # /

Zvláštní kapitola o studentských lástevkách.

Případně mi dobře, nechat tuto romantickou část svého vyprávění o studiích nakonec, jako by to bylo důstojně rozloučení s tím náivním a proto tak krásným mládím.

Vezmu-li to od vstupu do duchcovské školy, tak to ve mě doznívala lástka k Evičce, která mi byla vždy zklamala a k její učitelce Wimmerové, která pro mě byla nedostupná a s kterou jsem se vyrovnal tak, jak jsem popsal už dříve. /

- 196 a -

To mi bylo umožněno již před maturitou tím, že podle tehdejších předpisů o zaměstnávání absolventů škol, přišli někdy v dubnu na školu takzvaní „lanari“, což byli pracovníci každouprůč odborů na šachtách s nabídkami takzvaných „umístěnek“.

Bez takové umístětky by vši těmto nikdy nikdo nezaměstnal, neboť i pohyb pracovníků byl přehledně plánován. V rámci daných možností jsem si vybral funkci revizníka v národním podniku Důlní stavby Teplice, s určením pro důlní správu Plzeň - dol. Elitka v Chlumčanech u Dobrušky.

Mým druhem v boji se stal Pepa Hejzle, který v téže podniku a na téže správě byl určen pro funkci revizníka na dole Krimich v Tlučově.

Ještě před maturitou jsme si zajeli do Teplic, kde nás přijal jistý stavitel Havemann - vedoucí výroby podniku, ochotně zodpověděl naše dotazy na plat, cestu a pracovníte, ubytování a sám nás položil několik orientáčnických otázek. Na jeho otázky strany normalové kalkulace jsme dostali negativní odpověď, takže nás i s sebou dal na škol, vyzkoušet se s touto problematikou hned v úvodu.

Mohl jsem tedy v Duchcově na poli látky začít
tatříkajíc bez závatů. Můj přístup k dívkám byl
však vždy poznamenán mými představami o lásce jako čistém
citu, tak jak jsem si o něm přičítal v knihách.

Íakže na rozdíl od některých mých kamarádů, kteří byli
skuteční Don chusni, jsem já platil za platonika, respektive,
kterému se dívka sice líbí, ale který není jak na to.
Přiznávala, že to se mnou bylo právě tak. Na dívce
jsem se díval jako na krásný obrázek nebo nějakou
kuchátku či právě narozem mladě, kterou bych mohl
nežádoucím dotykem navždy zničit, což by si nemohl
odpustit. Proto jsem na poli studentských látek nezaznamenal
žádný výrazný úspěch. Našel jsem několik, avšak
skutečně, opožďujících látek, jsem se dočkal jen krátce
na úplný konec studií, přičemž maximum tělesného
styku bylo vzeti za ruku nebo kolem pasu.

Íak to bylo s Miluskou - dcerou italského učitele,
s Haní - známou z tanečních, Hankou a její sestrou
Dankou, která jediná mi alespoň vrátila honorář slova
o lásce. Dnes si za živý svět nevzpomenu na obřad
našeho povídání, které začalo v internetní klubovně jednoho
večera asi 14 dní před maturitou a skončilo druhý
den asi v 6 hodin ráno. Po celou tu dobu jsme
seděli proti sobě u stolu, snad jsme se i přes stůl
vzdali za ruce, hleděli si do očí, nekouřili, nepili a jen
jme povídali a povídali.

Těže jsem se po maturitě s Dankou loučil. V životě
asi žádný z nás napsal takhle dopisů jako my dva.
Každý dopis měl minimálně 4 stránky a frekvence
psaní - ob den. Nakonec mi však Danka napovídala, že
nedoláze jinemu a já byl opět svobodný.

Průchod ze školy do života.

Ten se odebral podle scénáře připravovaného Pepou Hejlkem. Pepa mě už dávno v příjetí studii neustále zval k nim do Horního Pomísl v Strakonici. Nakonec, když začal hovořit o hostě, říkavé a dokonce moto-
rizované cukrářce, která je jeho součástí jsem, neodolal a líbil jsem, že ve dvou mezi maturitou (15.6.1956) a vstoupem do práce (2.7.1956) k nim přijedu.

Vlakov jsem přijel do stanice Horažďovice - Dabín, tam mě Pepa naložil na motorku a jeli jsme do Pomísl. Tehdy jsem ani ve snu netušil kolik Hejlkovi do toho Pomísl ještě pojedu. Pepovi rodiče, chlepa kde bydlel, krajina s říkou tekoucí pod Hejlkovic zahradou, vše se mi líbilo a nakonec mi byla představena i ta cukrářka, na kterou jsem byl opravdu zvědav, sčlověk jsem měl ještě hlavu plnou Dantky.

Jiný den k večeru jsme s Pepou vyjeli před chalupu, kde vokolov okolnosti stál pravidelně zebraňák. Pepa zapítkal a po chvíli vyjela z vedlejší ohaludy dívka na kterou jsem byl zvědav. Když přišla k nám, Pepa mě představil a dívka pak zvedla svoji ruku, podala mi ji a spítkla „Manuša.“ Postava nepatrnější zádny z náležitých tvání, světle zelené velké oči, černé ~~sta~~ vlásky dlouhé vlasy, jemné pleť a lousky vlně mě okamžitě okouzly.

Živdali jsme si ve třech dlouho a dlouho do večera, až začali Manušku volat rodiče, aby šla spát, že zítra musí do práce.

A tak se stalo, že kromě starouš s bity co bude, co mě čeká v práci jsem měl hlavu Manušky. Ta totiž projevila ~~ke~~ svoje sympatie ke mě tím, že když jsme při našich hovorech usedli

na žebříňák, položila si jednu stvůli hlavu na moje rameno. Stouhla jsem se bál pohnout a já jsem nasáhl vůni její vlasů.

Když jsem se další den loučil, pusa ruce upadla, ale ulíbil jsem, že 294 brzo přijedu.

Někdy, při různých kamarádkových setkáních, když dojde na vyprávění o tom, kdo jak se seznámil se svojí životní družkou, často vyhrávám svým seznámením „na žebříňáku“.

V poslední době však bývám překvapen tím, že přátelé o generaci (či dvě) mladší nevědí, co je to „žebříňák“.